

MOPR
MOPR

Lublin

SPRAWOZDANIE
z realizacji zadań
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Lublinie za 2021 rok

Lublin, kwiecień 2022 roku

Opracowanie:
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną miasta Lublin, przy pomocy której Prezydent wykonuje zadania samorządu gminnego i powiatowego z zakresu pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, świadczeń rodzinnych, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, określone ustawą o pomocy społecznej oraz innymi ustawami. Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków własnych miasta oraz ze środków budżetu państwa.

Ośrodek, zgodnie ze statutem, realizuje zadania własne i zlecone gminie, zadania własne i zlecone powiatowi, określone ustawami. Ponadto Ośrodek realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, z porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz i zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Zadania Ośrodka określają w szczególności: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawa o Karcie Polaka, ustawa o rachunkowości, ustawa o finansach publicznych, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował realizację szerokiego spektrum działań ukierunkowanych na zmianę wizerunku pomocy społecznej oraz na promowanie i realizowanie projektów stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców.

Zadania realizowane przez Ośrodek wpisują się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030, przyjętą uchwałą nr 776/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.

Spis treści

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	4
1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA	4
1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej	5
1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego.....	7
1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny.....	8
1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych.....	9
1.5. Obszar funkcjonowania działów, sekcji oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR.....	9
2. KADRA REALIZUJĄCA ZADANIA POMOCY SPOŁECZNEJ	11
2.1. Zatrudnienie pracowników	11
2.2. Wykształcenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych	12
II. DOCHODY I WYDATKI	14
1. DOCHODY	14
2. WYDATKI.....	15
2.1. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2021 roku z podziałem na formy wsparcia	17
III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH	22
1. WYWIADY ŚRODOWISKOWE	22
2. DECYZJE ADMINISTRACYJNE	23
IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ	25
1. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ PIENIĘŻNYCH	27
2. ŚWIADCZENIOBIORCY KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ NIEPIENIĘŻNYCH.....	29
V. POMOC ŚRODOWISKOWA	32
1. RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY ŚRODOWISKOWEJ.....	34
1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy	34
1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin	34
2. POWODY PRYZNANIA POMOCY.....	36
3. ZADANIA WŁASNE I ZLECONE GMINY	37
4. WIELOLETNI PROGRAM „POSIĘK W SZKOLE I W DOMU”	38
5. POMOC W FORMIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH, SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH I SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI	40
6. PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY	41
6.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego.....	44
7. KONTRAKTY SOCJALNE	46
8. CENTRUM AKTYWNOŚCI ŚRODOWISKOWEJ	48
9. DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z OGŁOSZENIEM PANDEMII	49
10. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI	49
11. UCZESTNICTWO W POROZUMIENIACH	53
12. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I INICJATYW.....	58
VI. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ	64
1. WSPIERANIE RODZINY	64
1.1. Poradnictwo specjalistyczne	64
1.2. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin.....	64
1.3. Asystenci rodziny	66
1.4. Placówki wsparcia dziennego	69
1.5. Pozostałe formy wspierania rodziny.....	71
2. SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	72
2.1. Rodzinna piecza zastępcza.....	73
2.2.1. Świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych.....	74

2.2.2. Pozostałe formy wsparcia rodzin zastępczych i działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin	79
2.2.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	84
2.2.4. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach.....	85
2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	87
2.3.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	88
2.3.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej.....	92
2.3.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach.....	94
3. USAMODZIELNIENIA	96
VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA	101
1. SYSTEM FUNKCJONUJĄCYCH W MIEŚCIE LUBLIN DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKÓW WSPARCIA	101
2. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	103
2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	103
2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach	106
2.3. Projekt LUBInclusiON	106
2.4. Wsparcie mieszkańców i pracowników lubelskich domów pomocy społecznej w związku z ogłoszeniem pandemii.....	107
3. OŚRODKI WSPARCIA	108
3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin	108
3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin.....	118
3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem	119
3.4. Wsparcie uczestników ośrodków wsparcia w związku z ogłoszeniem pandemii.....	119
VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW	121
1. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW MAJĄCA NA CELU WSPIERANIE PROCESU INTEGRACJI	121
2. POMOC DLA CUDZOZIEMCÓW UDZIELONA NA ZASADACH OGÓLNYCH	122
3. POMOC DLA POSIADACZY KARTY POLAKA	123
IX. MIESZKANIA CHRONIONE	125
1. MIESZKANIA CHRONIONE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, FIZYCZNIE, Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ W PODESZŁYM WIEKU W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ IM. ŚW. JANA PAWŁA II PRZY UL. AMETYSTOWEJ W LUBLINIE.....	125
2. MIESZKANIA CHRONIONE DLA CUDZOZIEMCÓW, KTÓRZY UZYSKALI W RP STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ.	126
3. MIESZKANIA CHRONIONE DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW	126
X. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2021 – 2030.....	128
XI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ	130
XII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH	139
1. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH.....	139
1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń	140
1.2. Rodziny objęte pomocą.....	142
1.3. Zasiłek dla opiekuna	144
1.4. Realizacja Ustawy „Za życiem”	144
2. POSTĘPOWANIE Z ZAKRESU NIENALEŻNIE POBRANYCH ŚWIADCZEŃ	144
3. POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH	146
XIII. REALIZACJA PROGRAMÓW „RODZINA 500+” I „DOBRY START”	150
1. REALIZACJA PROGRAMU „RODZINA 500+”	150
2. REALIZACJA PROGRAMU „DOBRY START”	150
XIV. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	152
1. REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH ŚRODKÓW PFRON	152
2. REALIZACJA ZADAŃ SKIEROWANYCH BEZPOŚREDNIO DO INDYWIDUALNYCH OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	154
3. REALIZACJA ZADAŃ SKIEROWANYCH DO OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZA POŚREDNICTWEM OSÓB PRAWNYCH I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH NIE POSIADAJĄCYCH OSOBOWOŚCI PRAWNEJ	156
XV. NADZÓR I KONTROLE	159

I. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

1. Struktura organizacyjna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2021 roku funkcjonował na podstawie statutu przyjętego Uchwałą nr 1193/XLV/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 16 października 2014r. w sprawie Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego Poz. 3378 z dnia 27 października 2014 r.) oraz regulaminu organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem nr 62/10/2019 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 24 października 2019 roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie jest jednostką organizacyjną Miasta Lublin realizującą w sposób zintegrowany zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie, realizuje zadania własne gminy i powiatu oraz zadania zlecone gminie i powiatowi z zakresu administracji rządowej określone przepisami prawa. Ponadto realizuje zadania wynikające z uchwał Rady Miasta Lublin, porozumień i umów zawartych przez Miasto Lublin z innymi podmiotami oraz zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin.

Ośrodkiem kieruje Dyrektor MOPR. Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizowane są w ramach czterech wydziałów:

- **Wydział pomocy środowiskowej** zajmuje się w szczególności systematyzowaniem realizacji pomocy w formie przyznawania świadczeń i pracy socjalnej osobom i rodzinom, organizowaniem, nadzorowaniem i koordynowaniem pracy Filii Ośrodka, działaniami na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej, pozyskiwaniem i realizacją projektów finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, realizacją zadań określonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zadań z zakresu integracji cudzoziemców w Polsce, prowadzenia mieszkań chronionych i kierowania do nich oraz zadań zleconych Prezydentowi Miasta Lublin z zakresu administracji rządowej określone w Karcie Polaka oraz inne zadania z zakresu pomocy środowiskowej. Pracą Wydziału pomocy środowiskowej kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pomocy środowiskowej.
- **Wydział wsparcia społecznego** zajmuje się w szczególności realizacją zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej z zakresu przyznawania świadczeń pobytu i usług w domach pomocy społecznej, ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, z wyjątkiem mieszkań chronionych dla cudzoziemców i dla osób usamodzielniających się, zadania powiatowego centrum pomocy rodzinie z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Pracą Wydziału wsparcia społecznego kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. wsparcia społecznego.

- **Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny** realizuje zadania gminy i powiatu oraz powiatowego centrum pomocy rodzinie określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadania określone ustawą o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” w zakresie dotyczącym asystenta rodziny, zadania z zakresu pomocy dla osób usamodzielnianych, prowadzenia dla nich mieszkań chronionych i kierowania do nich, zadania: organizatora pracy z rodziną, zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania z zakresu realizacji rządowego programu „Dobry start” w zakresie przyznawania świadczeń na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej i dla osób usamodzielnianych oraz prowadzenie specjalistycznego poradnictwa. Pracą Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. pieczy zastępczej i wspierania rodziny.
- **Wydział świadczeń socjalnych** realizuje zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych, ustawie o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, ustawie o pomocy państwa o wychowaniu dzieci, ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Pracą Wydziału świadczeń socjalnych kieruje Zastępca Dyrektora MOPR ds. świadczeń socjalnych.

Zadania MOPR realizują również¹:

- Dział ds. finansowo – księgowych,
- Dział ds. organizacyjnych,
- Dział ds. analiz i sprawozdawczości,
- Dział ds. kontroli,
- Sekcja obsługi prawnej.

Ponadto w Ośrodku funkcjonują bezpośrednio podległe Dyrektorowi: stanowisko pracy Inspektor ochrony danych, stanowisko pracy Główny specjalista ds. BHP, stanowisko pracy ds. komunikacji społecznej, wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno - biurowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych, oraz wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi płac.

1.1. Obszar działania Wydziału pomocy środowiskowej

W ramach Wydziału pomocy środowiskowej funkcjonują:

- **Dział ds. pomocy środowiskowej**, który w szczególności realizuje zadania dotyczące spraw z zakresu pomocy środowiskowej, organizacji i koordynowania realizacji zadań statutowych przez Filie Ośrodka w zakresie wdrażania nowych inicjatyw i kierunków działania pomocy środowiskowej, wykonywania zadań wynikających z programów i Strategii Miasta Lublin, należących do właściwości Ośrodka, organizacji szkoleń,

¹ Opis zadań wymienionych poniżej komórek organizacyjnych Ośrodka znajdują się na stronie nr 11.

doradztwa metodyki pracy socjalnej, koordynowania świadczeń wolontariuszy wspierających wykonywanie zadań realizowanych przez Ośrodek, realizacji prac społecznie użytecznych.

W strukturze Działu pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie funkcjonuje Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ww. komórkę organizacyjną tworzy wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja realizuje zadania określone ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym: diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie i podejmowanie działań środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizacja procedury „Niebieskiej karty”.

- **Sekcja ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom**, zajmująca się w szczególności realizacją projektów na rzecz świadczeniobiorców Ośrodka, finansowanych ze środków pozabudżetowych Ośrodka, monitorowania i pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania zadań Ośrodka, w tym z Unii Europejskiej i budżetu państwa. Wieloosobowe stanowisko ds. pomocy cudzoziemcom realizuje zadania z zakresu realizacji programów integracyjnych dla cudzoziemców posiadających status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, współdziała z Filiami Ośrodka przy udzielaniu pomocy cudzoziemcom, prowadzi mieszkania chronione dla cudzoziemców oraz wykonuje zadania z zakresu wypłaty świadczeń pieniężnych dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej.
- **Filie**, realizują w obszarze swojego działania zadania własne gminy i zlecone gminie z zakresu administracji rządowej określone ustawą o pomocy społecznej, ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz zadania gminnego ośrodka pomocy społecznej określone ustawą o ochronie zdrowia psychicznego. Filie realizują pomoc w formie przyznawania i wypłaty świadczeń społecznych oraz udzielają świadczeń w postaci pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin. Organizują i aktywizują społeczności lokalne. Filie są komórkami organizacyjnymi Ośrodka, usytuowanymi w poszczególnych dzielnicach miasta:
 - Filia Nr 1, przy ul. Lubartowskiej 6 - 8,
 - Filia Nr 2, przy ul. Hutniczej 1 A,
 - **Centrum Aktywności Środowiskowej** (status działu) przy ul. A. Grygowej 4B, który realizuje zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. W Centrum Aktywności Środowiskowej funkcjonuje:
 - wieloosobowe stanowisko pracy pedagoga, które realizuje zadania edukacyjne i szkoleniowe;
 - wieloosobowe stanowisko pracy psycholog, które realizuje zadania terapeutyczno-rozwijające;

- wieloosobowe stanowisko pracy wychowawca, które realizuje zadania opiekuńczo-wychowawcze;
 - wieloosobowe stanowisko pracy instruktor ds. kulturalno-oświatowych, które realizuje zadania z zakresu organizacji środowiskowych spotkań i imprez kulturalnych;
 - wieloosobowe stanowisko pracy instruktor terapii zajęciowej, które realizuje w szczególności zadania z zakresu integracji i aktywizacji lokalnego środowiska;
- Filia Nr 3, przy ul. Mieszka I – 4,
 - Filia Nr 4, przy ul. Kompozytorów Polskich 8,
 - Filia Nr 5, przy ul. Nałkowskich 114.

W skład Filii Nr 1- Nr 5, które podlegają bezpośrednio zastępcy Dyrektora ds. pomocy środowiskowej, wchodzi: Dział świadczeń społecznych, Dział pomocy środowiskowej, wieloosobowe stanowiska pracy ds. wsparcia merytorycznego, wieloosobowe stanowiska pracy ds. kancelaryjno-biurowych, wieloosobowe stanowiska pracy ds. analiz i sprawozdawczości oraz Sekcje pracy socjalnej².

1.2. Obszar działania Wydziału wsparcia społecznego

W ramach Wydziału wsparcia społecznego funkcjonują:

- **Dział ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia**, w którego ramach funkcjonują:
 - **Sekcja ds. domów pomocy społecznej**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu kierowania, umieszczania i ustalania opłat za pobyt w domach pomocy społecznej a także realizacją porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domów pomocy społecznej
 - **Sekcja ds. ośrodków wsparcia**, który w szczególności realizuje zadania z zakresu kierowania i ustalania opłat za pobyt w ośrodkach wsparcia, kierowania i ustalania opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej, a także realizacją umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie ośrodków wsparcia i innych placówek.
- **Dział ds. osób niepełnosprawnych**, zajmujący się realizacją zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. W ramach Działu funkcjonują:
 - **Wieloosobowe stanowisko pracy ds. osób niepełnosprawnych** realizuje w szczególności zadania z zakresu: dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów oraz doradztwa w zakresie praw osób niepełnosprawnych.

² wskazane w rozdziale „V. Pomoc Środowiskowa” str. nr 31.

- **Sekcja ds. integracji i rehabilitacji osób niepełnosprawnych**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu dofinansowania: uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, rehabilitacji dzieci i młodzieży, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej oraz sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych. Sekcja zleca również zadania fundacjom i organizacjom pozarządowym oraz realizuje programy na rzecz osób niepełnosprawnych.

1.3. Obszar działania Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny

W ramach Wydziału pieczy zastępczej i wspierania rodziny funkcjonują:

➤ **Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej**, w ramach którego funkcjonują:

- **Sekcja ds. asysty rodzinnej**, realizuje w szczególności: zadania organizatora pracy z rodziną określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie ustalonym dla asystenta rodziny oraz zadania asystenta rodziny określone w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- **Sekcja ds. wsparcia rodzin zastępczych** realizuje w szczególności zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej określone ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej dotyczące współpracy z rodzinami zastępczymi nieobjętymi opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
- **Sekcja ds. świadczeń dla rodzin zastępczych**, realizuje w szczególności zadania z zakresu: przyznawania świadczeń pieniężnych dla rodzin zastępczych oraz ustalania opłat za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej, realizacji umów zawartych z zawodowymi rodzinami zastępczymi, rodzinami pomocowymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka, osobami zatrudnionymi do pomocy rodzinie zastępczej oraz realizacji porozumień miasta Lublin z innymi powiatami dotyczącymi umieszczenia dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.

W skład Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej wchodzi również, wieloosobowe stanowisko pracy pedagog, wieloosobowe stanowisko pracy psycholog oraz stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych.

➤ **Dział ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego i usamodzielnienia**, w którego ramach funkcjonują:

- **Sekcja ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu: wydawania zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego, kierowania dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych i ustalania opłat za ich pobyt, sprawowania bieżącego nadzoru nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, realizacją

umów i porozumień zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi i innymi powiatami.

- **Sekcja ds. pomocy osobom usamodzielnianym**, która w szczególności realizuje zadania z zakresu pomocy wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą lub placówki dla dzieci i młodzieży poprzez przyznawania osobom usamodzielnianym pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz świadczenia dobrego startu, prowadzenia mieszkań chronionych dla osób usamodzielniających się, przyznawania pobytu w mieszkaniach chronionych dla osób usamodzielniających się oraz ustalania opłat za ten pobyt oraz prowadzenia pracy socjalnej z osobami usamodzielniającymi się.
- **Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin** (status działu) realizuje zadania z zakresu poradnictwa rodzinnego, działań profilaktycznych i wspomagających rozwój dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie umiejętności społecznych oraz udzielania rodzinie pomocy psychologicznej, w tym prowadzenia terapii.

1.4. Obszar działania Wydziału świadczeń socjalnych

W ramach Wydziału świadczeń socjalnych funkcjonują:

- **Dział ds. świadczeń socjalnych**, zajmujący się w szczególności ustalaniem, przyznawaniem i wypłatą świadczeń socjalnych określonych ustawą o świadczeniach rodzinnych, ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, weryfikacją uprawnień i opłacaniem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz zdrowotne świadczeniobiorców będących opiekunami. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. świadczeń socjalnych Nr 1 – Nr 4.
- **Dział ds. osób zobowiązanych**, zajmujący się zadaniami z zakresu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych realizuje zadania wierzyciela miasta Lublin w postępowaniu egzekucyjnym i prowadzenia postępowań w sprawach nienależnie pobranych świadczeń socjalnych. W skład Działu wchodzi: Kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zwrotu świadczeń, wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi bazy danych oraz Sekcja ds. funduszu alimentacyjnego.

Ponadto w Wydziale funkcjonują wieloosobowe stanowiska pracy: ds. kancelaryjno-biurowych oraz ds. analiz i sprawozdawczości.

1.5. Obszar funkcjonowania działów, sekcji oraz stanowisk pracy bezpośrednio podległych Dyrektorowi MOPR

- **Dział ds. finansowo-księgowych**, który realizuje zadania z zakresu spraw związanych z budżetem Ośrodka, prowadzenia ksiąg rachunkowych Ośrodka, ewidencji księgowej wydatków, należności, zobowiązań, dochodów i kosztów, rozliczania projektów i dotacji udzielanych na realizację zadań, obsługi bankowej i kasowej płatności Ośrodka. W jego skład wchodzi: Główny Księgowy MOPR, Zastępca Głównego

Księgowego MOPR, Sekcja ds. budżetu, Sekcja ds. sprawozdawczości, Sekcja ds. dochodów oraz Sekcja ds. wydatków.

- **Dział ds. organizacyjnych**, który realizuje zadania z zakresu obsługi organizacyjnej, administracyjnej i informatycznej Ośrodka. Dział tworzy: kierownik Działu, wieloosobowe stanowisko pracy ds. zamówień publicznych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. majątkowych, wieloosobowe stanowisko pracy ds. archiwum zakładowego i magazynu, wieloosobowe stanowisko pracy kierowca; wieloosobowe stanowisko pracy konserwator, wieloosobowe stanowisko pracy ds. administracyjnych oraz Sekcja informatyczna.
- **Sekcja radców prawnych**, która realizuje w szczególności zadania z zakresu koordynacji obsługi prawnej poszczególnych komórek organizacyjnych i świadczenia pomocy prawnej.
- **Dział ds. kontroli** realizuje w szczególności zadania z zakresu przeprowadzania postępowań kontrolnych oraz wyjaśniających w: komórkach organizacyjnych Ośrodka, jednostkach organizacyjnych Miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR, podmiotach, którym Miasto Lublin zleciło realizację zadań publicznych oraz rodzinach zastępczych.
- **Dział ds. analiz i sprawozdawczości** realizuje zadania z zakresu sporządzania sprawozdań Ośrodka z wykonywanych zadań, oceny zasobów pomocy społecznej Miasta Lublin, rocznego sprawozdania z działalności Ośrodka oraz aktualizacji i koordynacji realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Lublin.
- Stanowiskami bezpośrednio podległymi Dyrektorowi są:
 - stanowisko pracy Inspektor ochrony danych wykonuje w szczególności zadania określone przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych;
 - stanowisko pracy Główny specjalista ds. BHP, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia szkoleń dla pracowników dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej i nadzoru nad ich przestrzeganiem;
 - stanowisko pracy ds. komunikacji społecznej, który wykonuje w szczególności zadania z zakresu upowszechniania informacji o zadaniach realizowanych przez MOPR, przygotowania projektów odpowiedzi na zapytania dziennikarzy, prowadzenia bieżącego monitoringu mediów, koordynowanie serwisu internetowego MOPR, udostępnianie informacji publicznej;
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. kancelaryjno-biurowych, który realizuje zadania z zakresu prowadzenia obsługi kancelaryjnej, biurowej i sekretarskiej Ośrodka;
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. pracowniczych realizuje w szczególności zadania z zakresu prowadzenia spraw kadrowych pracowników Ośrodka;
 - wieloosobowe stanowisko pracy ds. obsługi płac realizuje w szczególności zadania z zakresu obsługi finansowo-księgowej płac pracowników.

2. Kadra realizująca zadania pomocy społecznej

2.1. Zatrudnienie pracowników

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku, w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej zatrudnionych było **1 485 osób**³. W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie zatrudnionych było 499 osób, w Domach Pomocy Społecznej – 504 osoby, a w ośrodkach wsparcia 428 osób.

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin

	Liczba pracowników	% w stosunku do ogółu
MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE, w tym:	499	33,60
Filie Ośrodka	230	15,49
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	504	33,94
OŚRODKI WSPARCIA	428	28,82
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	54	3,64

Źródło: Opracowanie własne MOPR na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2021 rok

Kadrę pomocy społecznej w MOPR realizującą zadania w ramach ustawy o pomocy społecznej tworzą przede wszystkim pracownicy socjalni (w tym m.in. starsi pracownicy socjalni, specjaliści pracy socjalnej oraz starsi specjaliści pracy socjalnej). W 2021 roku zatrudnionych było 169 pracowników socjalnych, co stanowiło 33,87% ogółu pracowników jednostki. Wśród nich 164⁴ osoby świadczyły pracę socjalną w środowisku, przeprowadzało rodzinne wywiady środowiskowe i zgodnie z art.121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywało comiesięczny dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł.

Zgodnie z zapisem ustawowym (art.110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej) w ośrodku pomocy społecznej powinien być spełniony wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 tys. mieszkańców.

Według danych Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin, liczba mieszkańców Lublina wynosiła **322 212 osób** (w tym: 314 428 osób zameldowanych na pobyt stały oraz 7 784 osoby zameldowane na pobyt czasowy, wg stanu na dzień 31 XII 2021 r.). Biorąc pod uwagę wymogi określone ustawą MOPR powinien zatrudniać, co najmniej 161 pracowników socjalnych wykonujących pracę socjalną w środowisku. Wymóg dotyczący liczby zatrudnienia pracowników socjalnych w stosunku do liczby mieszkańców był w okresie sprawozdawczym spełniony.

³ Dane na podstawie sprawozdania MRiPS-03 za 2021 rok oraz danych własnych.

⁴ Biorąc pod uwagę liczbę zatrudnionych osób, przeprowadzających wywiady środowiskowe, były one zatrudnione odpowiednio: w Sekcjach pracy socjalnej - 144 osoby, w Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie -12 osób, w Sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych - 5 osób, w Sekcji ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom – 2 osoby oraz w Sekcji ds. pomocy os. usamodzielnianym -1 osoba.

2.2. Wykształcenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zawodowych

Pracownicy MOPR posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe: 5 osób posiada tytuł naukowy doktora, 74,95% pracowników legitymuje się wykształceniem wyższym magisterskim, 9,22% posiada wykształcenie wyższe zawodowe. Wśród osób legitymujących się wyższym wykształceniem 128 ukończyło również studia podyplomowe.

Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2021 roku

Wykształcenie pracowników ogółem	Liczba osób	udział %
Doktoranckie	5	1,00
Wyższe magisterskie	374	74,95
Wyższe zawodowe	46	9,22
Policealne	54	10,82
Średnie	19	3,81
Zawodowe	1	0,20
RAZEM	521	x

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Spośród 169 osób zatrudnionych na stanowisku pracownika socjalnego, 30 osób posiada specjalizację I stopnia, natomiast 23 osoby posiadają specjalizację II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie starają się stale rozwijać, doskonalić swoje umiejętności i podnosić kwalifikacje zawodowe.

W 2021 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie uczestniczyli łącznie w **10 szkoleniach** specjalistycznych oraz webinarach. Łącznie w niniejszych inicjatywach uczestniczyło **70 osób**. Organizatorami wymienionych form kształcenia byli: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie, Wielkopolskie Centrum Profilaktyki Uzależnień i Przemocy sp. z o. o., Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin, Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin oraz Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE”.

Zakres tematyczny szkoleń obejmował zagadnienia dotyczące m.in. zaburzeń psychicznych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki uzależnień, działań prozdrowotnych oraz wolontarystycznych.

Wykaz szkoleń przedstawia się następująco:

1. szkolenie seminaryjno – webinarowe dla PCPR „Liderzy kooperacji” – 1 osoba (w formie zdalnej),
2. szkolenie e-learningowe „Zaburzenia psychiczne a używanie środków psychoaktywnych” – 15 osób,
3. szkolenie stacjonarne – „Metody pracy z osobą z zaburzeniami psychicznymi i jej rodziną, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży” – 5 osób,

4. szkolenie w formie online pn.: „Procedura odbioru dziecka z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia” – 1 osoba,
5. szkolenie stacjonarne pn.: „Praca ze sprawcą przemocy” – 5 osób,
6. szkolenie pn.: „Zjawisko przemocy w rodzinie, sytuacja psychologiczna osób doświadczających przemocy oraz etapy pomagania tym osobom” – 6 osób,
7. webinarium z zakresu ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami – 3 osoby,
8. szkolenie online – „Kontakt bezpośredni z rodzinami” – 13 osób,
9. szkolenie online z zakresu wolontariatu rodzinnego oraz konsultacji indywidualnych – 9 osób,
10. warsztaty szkoleniowe z zakresu zapobiegania zakażeniom HIV i zwalczania AIDS – 12 osób (w tym 11 osób w formie online, 1 osoba w formie stacjonarnej).

II. DOCHODY I WYDATKI

1. Dochody

W 2021 roku dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublin wyniosły łącznie: **16 473 203,27 zł.**

Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2021 roku, według źródeł pozyskania (w zł)

Tytuł uzyskania dochodów	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
1. Zadania własne gminy	4 892 116,00	4 338 881,55
w tym: rozliczane z budżetem państwa	1 126 116,00	937 052,88
2. Zadania własne powiatu	305 381,00	438 396,41
w tym: rozliczane z budżetem państwa	21 881,00	21 878,62
3. Zadania zlecone	5 097 000,00	7 248 712,01
4. Dotacje celowe i inne środki na realizację zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów lub porozumień	4 751 342,00	4 447 213,30
Razem:	15 045 839,00	16 473 203,27

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2021 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych gminy pochodziły głównie:

- z tytułu odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 3 201 294,49 zł,
- z tytułu odpłatności za pobyt bezdomnych z schroniskach i noclegowniach w wysokości 65 140,95 zł,
- z tytułu zwrotu kosztów przez OPS –y za pobyt w schroniskach osób z innych gmin na terenie Miasta Lublin za rok bieżący i lata ubiegłe w wysokości 61 208,54 zł.

2. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2021 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań własnych rozliczanych z budżetem państwa pochodziły głównie:

- z tytułu wpłat należności za świadczenia nienależnie pobrane, w tym m. in. z tytułu:
 - świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego 638 856,97 zł (z odsetkami);
 - świadczeń wychowawczych w wysokości 143 427,56 zł (z odsetkami);
 - zasiłków stałych w wysokości 99 246,33 zł;
 - zasiłków okresowych w wysokości 19 536,26 zł;
 - świadczeń „Dobry start” w wysokości 15 957,49 zł (z odsetkami);
 - zasiłków w ramach dożywiania w wysokości 1 453,62 zł.

3. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2021 roku uzyskane w ramach realizacji zadań własnych powiatu pochodziły głównie:

- z tytułu odpłatności rodzin za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w wysokości 330 898,75 zł,
- z tytułu odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych dla osób usamodzielniających się oraz cudzoziemców w wysokości 28 542,37 zł,

- z tytułu zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pieczy zastępczej, świadczeń pobranych przez usamodzielniających się wychowanków opuszczających rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo-wychowawcze w łącznej wysokości 6 677,96 zł.
- 4. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2021 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań zleconych, pochodziły głównie:**
- ze ściągłości należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych świadczeń wierzycielom funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej, w łącznej wysokości 7 016 324,87 zł (wraz z odsetkami). Kwotę 437 909,92 zł pozyskano ze spłat zaliczki alimentacyjnej natomiast 4 062 707,23 zł pochodziło ze spłat dłużników alimentacyjnych w ramach wypłaconych wierzycielom świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a pozostałą kwotę 2 515 707,72 zł stanowiły odsetki,
 - z tytułu odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone mieszkańcom z terenu miasta Lublin w wysokości 40 437,38 zł,
 - z tytułu odpłatności za pobyt w Środowiskowych Domach Samopomocy w wysokości 57 375,62 zł w ramach zadań z zakresu administracji rządowej, wykonywanych przez powiat.
- 5. Dochody Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2021 roku, uzyskane w ramach realizacji zadań przejętych od innych jednostek samorządu terytorialnego w drodze umów i porozumień, pochodziły głównie:**
- z tytułu wpłat innych powiatów za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w wysokości 3 874 013,19 zł (z odsetkami),
 - z tytułu wpłat innych powiatów za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin w wysokości 573 200,11 zł (z odsetkami).

2. Wydatki

W 2021 r. wydatki bieżące Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wyniosły **550 130 374,46 zł.**

Tabela 4. Wydatki MOPR w 2021 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania

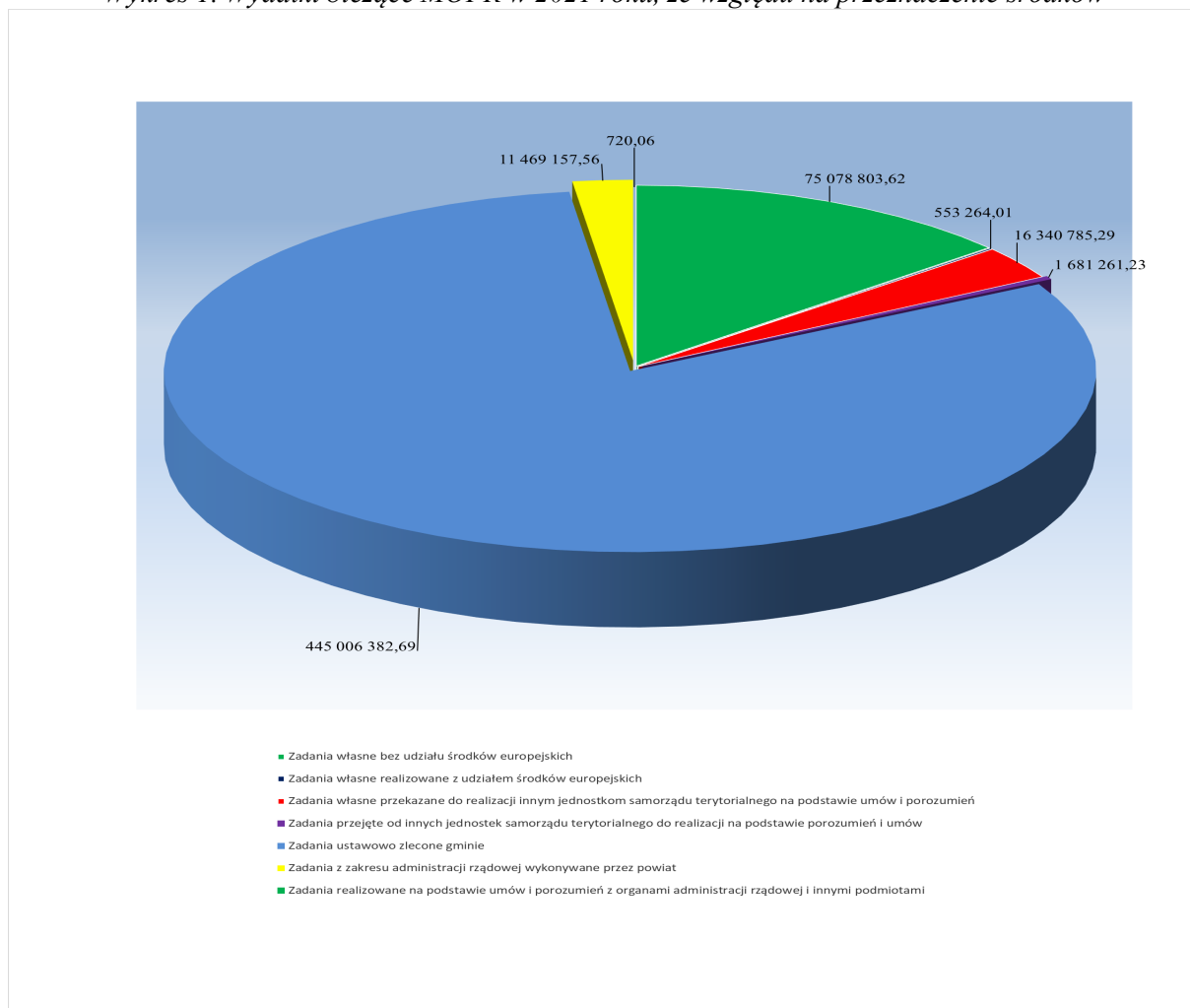
L.p.	Wyszczególnienie	Wartość (w zł)	udział procentowy
1	Zadania własne bez udziału środków europejskich	75 078 803,62	13,65%
2	Zadania własne realizowane z udziałem środków europejskich	553 264,01	0,10%
3	Zadania własne przekazane do realizacji innym jednostkom samorządu terytorialnego na podstawie umów i porozumień	16 340 785,29	2,97%
4	Zadania przejęte od innych jednostek samorządu terytorialnego do realizacji na podstawie porozumień i umów	1 681 261,23	0,31%
5	Zadania ustawowo zlecone gminie	445 006 382,69	80,89%
6	Zadania z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiat	11 469 157,56	2,08%

7	Zadania realizowane na podstawie umów i porozumień z organami administracji rządowej i innymi podmiotami	720,06	0,0001%
Razem		550 130 374,46 zł	100,00%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największy udział w dokonanych wydatkach miały zadania ustawowo zlecone gminie. Stanowiły one aż 80,89% ogółu wydatków. Natomiast zadania własne stanowiły 13,65% ogółu wydatków.

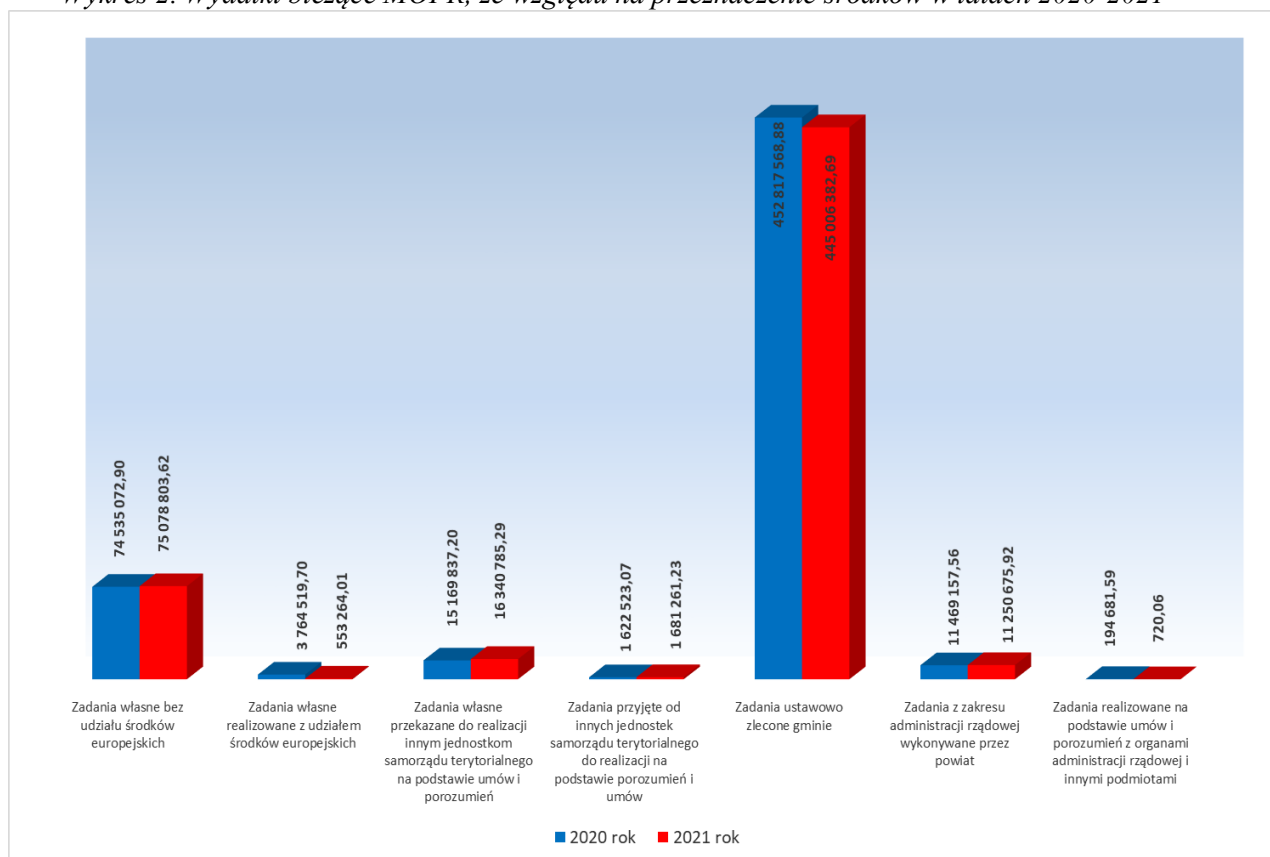
Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2021 roku, ze względu na przeznaczenie środków

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W odniesieniu do roku 2020 nastąpił spadek wydatków o kwotę 9 224 504,80 zł. Największy spadek odnotowano w ramach zadań ustawowo zleconych gminie o 7 811 186,19 zł. Poziomy wydatków w obrębie poszczególnych zadań dla lat 2020 i 2021 przedstawia wykres nr 2.

Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2020-2021

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2.1. Wydatki bieżące zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie 2021 roku z podziałem na formy wsparcia

Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2021 roku z podziałem na formy wsparcia

L.P.	Wyszczególnienie	Wartość (zł)
1	Wydatki na domy pomocy społecznej oraz niepubliczne ośrodki wsparcia w tym:	22 815 256,12
1.1	Dotacja dla Prawosławnego Domu Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko - Chełmskiej	1 015 471,00
1.2	Opłaty za pobyt osób skierowanych do DPS poza miast Lublin	12 904 701,73
1.3	Dotacje dla OW dla osób bezdomnych, ofiar przemocy oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2 000 000,00
1.4	Dotacje dla OW dla osób z zaburzeniami psychicznymi	6 399 429,00
1.5	Dotacja dla Specjalistycznego OW dla ofiar przemocy w rodzinie	420 000,00
1.6	Opłaty za pobyt osób bezdomnych w OW poza miastem Lublin	75 654,39

2	Wydatki na placówki opiekuńczo – wychowawcze i placówki wsparcia dziennego, w tym:	4 867 712,27
2.1	Dotacje dla całodobowych placówek opiekuńczo - wychowawczych	1 758 435,46
2.2	Wydatki na utrzymanie dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo - wychowawczych na terenie innych powiatów	1 985 192,37
2.3	Dotacje dla placówek wsparcia dziennego	1 124 084,44
3	Usługi pomocy społecznej	13 888 093,50
3.1	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	13 377 703,50
3.2	Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	510 390,00
4	Zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez programu „Posilek w szkole i w domu”) wraz z pozostałą pomocą w zakresie dożywiania	14 176 952,52
5	Program „Posilek w szkole i w domu”	4 049 022,81
6	Pomoc na rzecz cudzoziemców	141 005,38
6.1	Świadczenia dla cudzoziemców, którzy uzyskali zgodę na pobyt tolerowany	0,00
6.2	Pomoc dla cudzoziemców w zakresie indywidualnego programu integracji	82 721,00
6.3	Utrzymanie dzieci cudzoziemskich w rodzinach zastępczych	8 692,00
6.4	Utrzymanie mieszkań chronionych dla cudzoziemców	49 592,38
7	Rodziny zastępcze (wydatki na świadczenia)	6 698 842,40
8	Usamodzielnienia	926 462,65
8.1	Świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków	841 675,79
8.2	Utrzymanie mieszkań chronionych dla usamodzielniających się wychowanków	84 786,86
9	Świadczenia rodzinne oraz dodatki, świadczenia opiekuńcze, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego	102 683 569,11
10	Świadczenie wychowawcze i dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego	339 055 381,32

11	Świadczenia w ramach programu „Dobry Start”	191 100,00
12	Świadczenia wynikające z ustawy o Karcie Polaka	1 276 177,50
13	Wydatki realizowane z udziałem środków europejskich	553 264,01
14	Utrzymanie MOPR, w tym:	37 816 429,08
14.1	Utrzymanie MOPR (85219)	28 610 589,97
14.2	Centrum Aktywności Środowiskowej	700 958,53
14.3	Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin	742 175,09
14.4	Asystenci rodzin, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i inni specjaliści (m.in. pedagodzy, psychologzy) zatrudnieni w dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej	1 423 324,80
14.5	Obsługa wypłaty świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz kosztami obsługi programu „Za życiem”	3 430 601,99
14.6	Obsługa wypłaty świadczenia wychowawczego i dodatków w wysokości świadczenia wychowawczego	2 876 385,15
14.7	Obsługa wypłaty świadczenia „Dobry Start”	6 870,00
14.8	Obsługa wypłaty świadczeń wynikających z Karty Polaka	25 523,55
15	Pozostała działalność	433 869,52
15.1	„Przyjazne Patrole”	25 199,80
15.2	"Zespół Interdyscyplinarny"	11 178,84
15.3	Dostarczanie żywności najuboższym mieszkańcom Lublina oraz dystrybucję żywności pochodzącej z rezerwy UE oraz innych źródeł	100 000,00
15.4	Prowadzenie taniego żywienia w formie kuchni społecznej	25 000,00
15.5	Zadania zgłoszone przez jednostki pomocnicze miasta (Rada Dzielnicy Hajdów Zadębie)	3 999,00
15.6	Świadczenia dla bezrobotnych za wykonywanie prac społecznie użytecznych	41 242,80
15.7	Programy wsparcia i aktywizacji seniorów	45 364,00
15.8	Dni Rodzicielstwa Zastępczego	832,71

15.9	Utrzymanie mieszkań dla zawodowych rodzin zastępczych	2 882,65
15.10	Wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	36 588,62
15.11	Sprawowanie opieki przez opiekunów wskazanych przez sąd	52 234,30
15.12	Program „Wspieraj Seniora”	89 346,80
16	Wydatki związane z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu koronawirusa	557 236,27
16.1	Pokrycie kosztów kwarantanny zbiorowej	8 040,64
16.2	W zakresie funkcjonowania jednostek organizacyjnych miasta.	115 352,93
16.3	Dotacje dla organizacji pozarządowych na prowadzenie ogrzewalni, przejściowych ośrodków i okresowych ośrodków	433 842,70
RAZEM:		550 130 374,46

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Największy odsetek wydatków stanowiła realizacja świadczenia wychowawczego, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wprowadzone zostało ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci a wydatki na realizację zadania wyniosły ogółem 339 055 381,32 zł, co stanowiło 61,63% ogółu wydatków MOPR. Wpłaty świadczeń wychowawczych finansowane są z budżetu państwa.

Wydatki poniesione na realizację zadań z ustawy z dnia z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wyniosły ogółem 102 683 569,11 zł, co stanowiło 18,67% ogółu wydatków MOPR.

Kolejną pozycję zajmują wydatki poniesione na zasiłki i usługi pomocy społecznej. Wydatki te wyniosły ogółem 32 255 074,21 zł, stanowiąc 5,86% wydatków MOPR. W tej kwocie:

- 43,95% stanowiły wydatki na zasiłki pomocy społecznej oraz składki ubezpieczenia zdrowotnego (bez Programu „Posiłek w szkole i w domu”) w kwocie 14 176 952,52 zł,
- 43,06% stanowiły wydatki na usługi pomocy społecznej w kwocie 13 888 093,50 zł,
- 12,55% stanowiły wydatki na Program „Posiłek w szkole i w domu”, które wyniosły 4 049 022,81 zł,
- 0,44% stanowiły wydatki na rzecz cudzoziemców w kwocie 141 005,38 zł.

Ogółem poziom wydatków na zasiłki i usługi pomocy społecznej w 2021 roku w stosunku do 2020 roku był niższy o 660 395,26 zł.

Koszty utrzymania Ośrodka i jego komórek organizacyjnych w roku sprawozdawczym wyniosły 37 816 429,08 zł i były wyższe o 1,01% w stosunku do roku 2020.

Wydatki na domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia w 2021 roku stanowiły 4,15% ogółu wydatków i wyniosły 22 815 256,12 zł, natomiast związane z udzieleniem dotacji na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego – 0,88% wydatków MOPR i osiągnęły poziom 4 867 712,27 zł.

Na realizacja świadczenia „Dobry Start” wydatkowano 191 100,00 zł, co stanowi 0,03% wydatków Ośrodka w 2021 roku.

Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń dla rodzin zastępczych oraz osób usamodzielniających się lub kontynuujących naukę wychowanków wyniosły 1,39%, tj. łącznie 7 625 305,05 zł.

Łączne wydatki Ośrodka w roku 2021 wyniosły zatem 550 130 374,46 zł. Poziom wydatków na realizację zadań Ośrodka w 2021 roku w stosunku do 2020 roku był niższy o 9 224 504,80 zł.

III. LICZBA SPORZĄDZONYCH WYWIADÓW ŚRODOWISKOWYCH I WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH

1. Wywiady środowiskowe

Dla przyznania świadczenia z pomocy społecznej niezbędne jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Sposób przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzór kwestionariusza określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz.U. 2021 poz. 893).

Rozporządzenie określa sposób i terminy przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wzory dokumentów (kwestionariusza wywiadów, oświadczenia o stanie majątkowym, oświadczenia, o którym mowa w art. 107 ust. 5g ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, legitymacji pracownika socjalnego).

Wywiad przeprowadza się w terminie 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie udzielenia pomocy. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji ośrodka pomocy społecznej, wywiad przeprowadza się w terminie do 2 dni od dnia otrzymania wiadomości o potrzebie przyznania wsparcia. Pracownik socjalny jest zobowiązany do sprawdzenia każdego zgłoszenia o konieczności udzielenia pomocy, może również wszcząć postępowanie z urzędu. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania lub pobytu osoby lub rodziny. Pracownik socjalny przeprowadzając wywiad, bierze pod uwagę indywidualne cechy, sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby samotnie gospodarującej lub osób w rodzinie, które mogą mieć wpływ na rodzaj i zakres przyznanego wsparcia.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2021 sporządzili łącznie 18 847 kwestionariuszy wywiadów środowiskowych, ich liczbę z podziałem na rodzaje przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2021 roku

TABELA 6A. Pomoc środowiskowa		
1	CZĘŚĆ I dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej	1 915
2	CZĘŚĆ II - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej	1 151
3	CZĘŚĆ III - dotyczy małżonka, zstępnych lub wstępnych, o których mowa w art. 103 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	68
4	CZĘŚĆ IV - dotyczy osób ubiegających się o przyznanie świadczeń pomocy społecznej (aktualizacja wywiadu)	12 513
5	CZĘŚĆ VII - dotyczy osób/rodzin poszkodowanych w wyniku sytuacji kryzysowej występującej na skalę masową, a także klęski żywiołowej bądź zdarzenia losowego	32
TABELA 6B. Pomoc instytucjonalna		
6	dotyczy osób ubiegających się o pomoc pieniężną na usamodzielnienie, pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki (cz. IV i V wywiadu)	11
7	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pom. społ. (cz. I i IV	513

	wywiadu)		
8	wywiady na rzecz osób ubiegających się o umieszczenie w domu pom. społ. (cz. II i III wywiadu-dotyczy osób, o których mowa w art.103 ustawy o pomocy społecznej)		323
9	wywiady środowiskowe dotyczące osób ubiegających się/korzystających z ośrodków wsparcia (cz. I i IV wywiadu)		1 412
10	wywiady środowiskowe dotyczące osób, które ubiegają się o przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym oraz ustalenia odpłatności (cz. I i IV wywiadu)		176
11	dotyczy cudzoziemców, o których mowa w art. 91 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (cz. VI wywiadu)		23
12	wywiady sporządzone dla potrzeb Wydziału świadczeń socjalnych	wywiady środowiskowe przeprowadzone u dłużników alimentacyjnych	3
13		dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4E ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo aktualizacji wywiadu na podstawie art.23 4F tej ustawy (cz. VIII wywiadu)	369
14		dotyczy wywiadu, o którym mowa w art. 23 ust 4A lub 4B ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych albo art. 15 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (cz. IX wywiadu)	262
15	wywiady inne, nie wymienione powyżej		76
liczba wywiadów ogółem			18 847
liczba pracowników socjalnych faktycznie sporządzających wywiady⁵			150

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

2. Decyzje administracyjne

W sprawach dotyczących realizacji zadań ustawowych w roku 2021 wydano **103 300** decyzji administracyjnych. Dotyczyły one przyznawania świadczeń, naliczania odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, naliczania odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz przyznawania innego typu usług i odpłatności.

Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2021 roku

Zakres decyzji dotyczył:	Liczba decyzji	Liczba odwołań do SKO	w tym utrzymane w mocy
Wydział pomocy środowiskowej	31 545	116	43
Wydział pieczy zastępczej i wspierania rodziny	2 194	1	0

⁵W sprawozdaniu MRiPS-03 za 2021 rok liczba pracowników socjalnych przeprowadzających wywiady środowiskowe wyniosła 164 osoby (161 osób realizujących zadania OPS i 3 osoby realizujące zadania PCPR). Liczba ta została zmniejszona o 11 osób zatrudnionych w Sekcji ds. przemocy i o kolejne 3, które pobierały dodatek za pracę w terenie a faktycznie nie sporządzały wywiadów (długotrwałe zwolnienia lekarskie, urlopy macierzyńskie).

Wydział wsparcia społecznego	7 228	25	9
Wydział świadczeń socjalnych	62 333	331	60
RAZEM	103 300	473	112

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Realizując zadania na rzecz klientów pomocy społecznej, MOPR rozpatrzył ponadto 7 191 wniosków osób niepełnosprawnych, przygotowując pisemną informację o sposobie rozpatrzenia sprawy, bez wydawania decyzji administracyjnej.

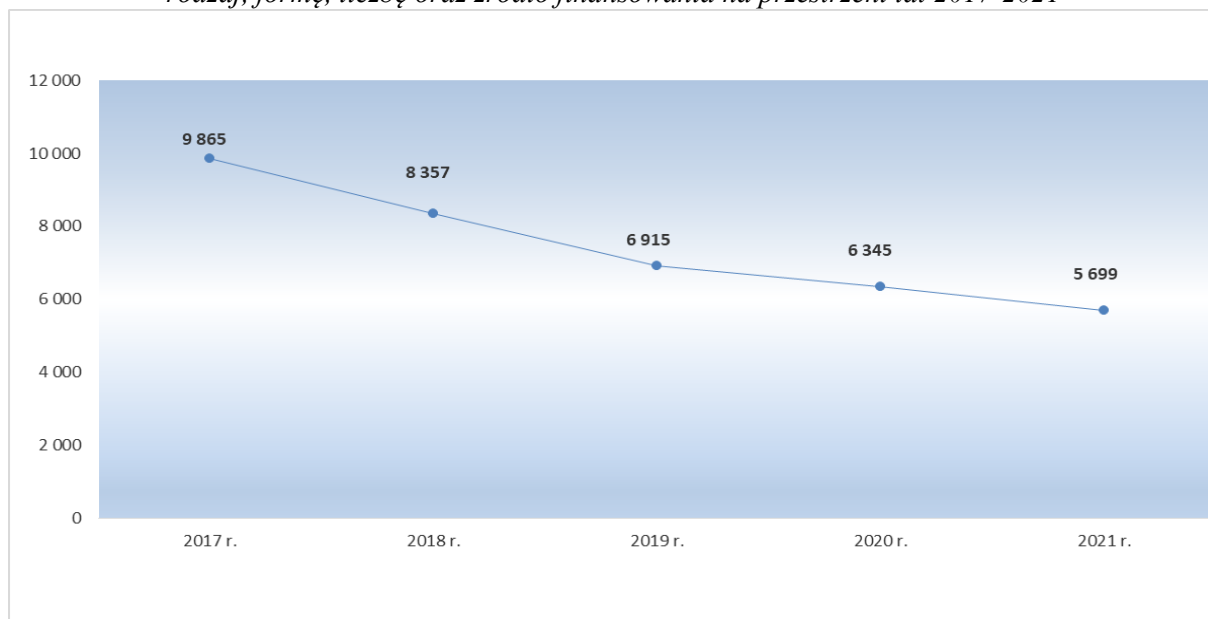
IV. ŚWIADCZENIOBIORCY POMOCY SPOŁECZNEJ

Świadczenia pomocy społecznej przyznawane i wypłacane przez MOPR, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, adresowane są do osób i rodzin znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości. Celem działań realizowanych przez MOPR jest udzielanie osobom i rodzinom wsparcia, umożliwiającego przezwyciężenie tych trudności. Rodzaj, forma i rozmiary świadczenia powinny być adekwatne do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, odpowiadać celom i mieścić się w możliwościach pomocy społecznej.

W 2021 roku w ramach ustawy o pomocy społecznej z pomocy Ośrodka skorzystało **13 313** osób, co stanowi 4,13% mieszkańców miasta Lublin.⁶

W 2021 roku decyzją przyznano świadczenia **5 699 osobom** (z 5 429 rodzin liczących ogółem 8 382 osoby). Jest to o 646 osób mniej niż w 2020 roku. Na przestrzeni analizowanego 5 letniego okresu notuje się corocznie, systematyczny spadek liczby świadczeniobiorców. Jak obrazuje wykres nr 3, liczba świadczeniobiorców w 2021 roku zmniejszyła się o 42,23% na przestrzeni ostatnich 5 lat.

Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Proces starzenia się społeczeństwa czyli długotrwały spadek liczby urodzeń przy jednoczesnym wydłużaniu się życia osób starszych jest obecnie poważnym problemem demograficznym i społecznym. Skutkuje to wyraźną zmianą struktury społecznej – mniejszą ilością dzieci, uczniów, studentów, a następnie pracowników, przy jednoczesnym wzroście

⁶ Dane dotyczą pomocy z zakresu zadań własnych i zleconych gminie, zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanej przez powiat, zadań realizowanych na podstawie porozumień i umów. Liczba mieszkańców wg Wydziału Spraw Administracyjnych Urzędu Miasta Lublin w dniu 31 XII 2021 r. wynosiła: **322 212** osób (314 428 osób zameldowanych na pobyt stały oraz 7 784 osoby posiadających meldunek czasowy) i **jest mniejsza o 3 227** osób w stosunku do 2020 roku, kiedy wynosiła 325 439 osób.

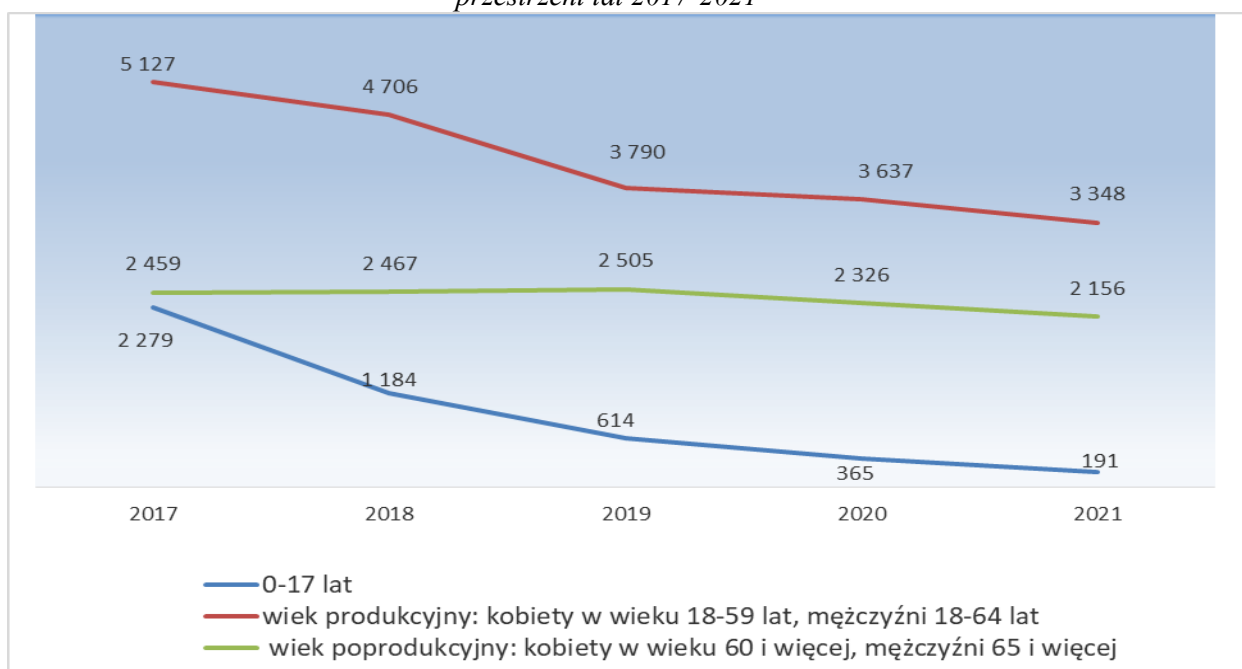
liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Jak obrazuje wykres nr 4, te same tendencje zauważalne są wśród świadczeniobiorców pomocy społecznej.

W 2017 roku osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 23,10% ogółu świadczeniobiorców, w kolejnych latach liczba tych osób stopniowo malała, by w 2021 roku osiągnąć poziom 3,35%. Znaczący spadek świadczeniobiorców w wieku przedprodukcyjnym, wynikał poza trendami demograficznymi również z faktu zamknięcia szkół po ogłoszeniu pandemii. Klienci pomocy społecznej, zaliczający się do tej grupy wiekowej byli przede wszystkim świadczeniobiorcami pomocy w formie posiłku.

Na przestrzeni lat 2017-2021 zmiany w liczbie osób w wieku produkcyjnym były najmniej dynamiczne. W 2017 roku osoby w wieku produkcyjnym stanowiły 51,97%, natomiast w 2021 roku 58,79% ogółu świadczeniobiorców.

Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na przestrzeni lat stopniowo wzrasta. Osoby w wieku emerytalnym w 2017 roku stanowiły 24,93% ogółu świadczeniobiorców, natomiast w 2021 roku odsetek ten wzrósł do 37,86%. Aktualnie co 3 świadczeniobiorca jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 4. Liczba świadczeniobiorców z podziałem na wiek, pod względem zdolności do pracy na przestrzeni lat 2017-2021⁷

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

⁷ Suma liczby osób podzielonych na grupy wiekowe pod względem zdolności do pracy w 2021 roku, wykazanych w wykresie nr 4 jest niższa od faktycznej liczby 5 699 osób o 4 osoby (17 osób w 2020 roku, 6 osób w 2019 roku), w przypadku których nie było możliwe ustalenie wieku i płci. Były to osoby o nieustalonej tożsamości, którym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zapewnił pochówek.

1. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń pieniężnych

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom/rodzinom, które spełniają jednocześnie dwie przesłanki wymienione w ustawie, tj.:

- dochód osoby/rodziny nieprzekraczający kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej,
- występowanie, co najmniej jednej z dysfunkcji zaburzających funkcjonowanie rodziny.

Od 1 października 2018 roku zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1358) maksymalna wysokość dochodu uprawniająca do bezzwrotnych świadczeń z pomocy społecznej wynosi:

- dla osoby samotnie gospodarującej - maksymalnie 701 zł,
- dla osoby w rodzinie - maksymalnie 528 zł.

Kryteria dochodowe dla świadczeń z pomocy społecznej podlegają weryfikacji co trzy lata. Kolejna zatem miała miejsce w 2021 r. Rada Ministrów przyjęła w dniu 14 lipca 2021 r. rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1296). Dzięki tym zmianom będzie można uzyskać nie tylko wyższe świadczenia pieniężne, ale objąć wsparciem także większą liczbę osób i rodzin. Dotyczy to w szczególności zasiłków: stałego, okresowego i celowego. Wyższe kryteria zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2022 r.

Nowe kryteria dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej to:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł (wzrost o 11%),
- dla osoby w rodzinie – 600 zł (wzrost o 14%).

Należy zaznaczyć, że przyjęcie nowych kryteriów dochodowych wpłynie również na zwiększenie następujących kwot świadczeń pieniężnych:

- maksymalnej kwoty zasiłku stałego – do wysokości 719 zł (wzrost o 11%),
- maksymalnej i minimalnej kwoty świadczenia pieniężnego na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach:
 - kwota minimalna – do wysokości 721 zł (wzrost o 11 %);
 - kwota maksymalna – do wysokości 1 450 zł (wzrost o 5%);
- kwoty stanowiącej podstawę ustalenia wysokości pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, na kontynuowanie nauki i pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej – do wysokości 1 837 zł (wzrost o 4%);
- kwoty z dochodu z 1ha przeliczeniowego – do wysokości 345 zł (wzrost o 12%).

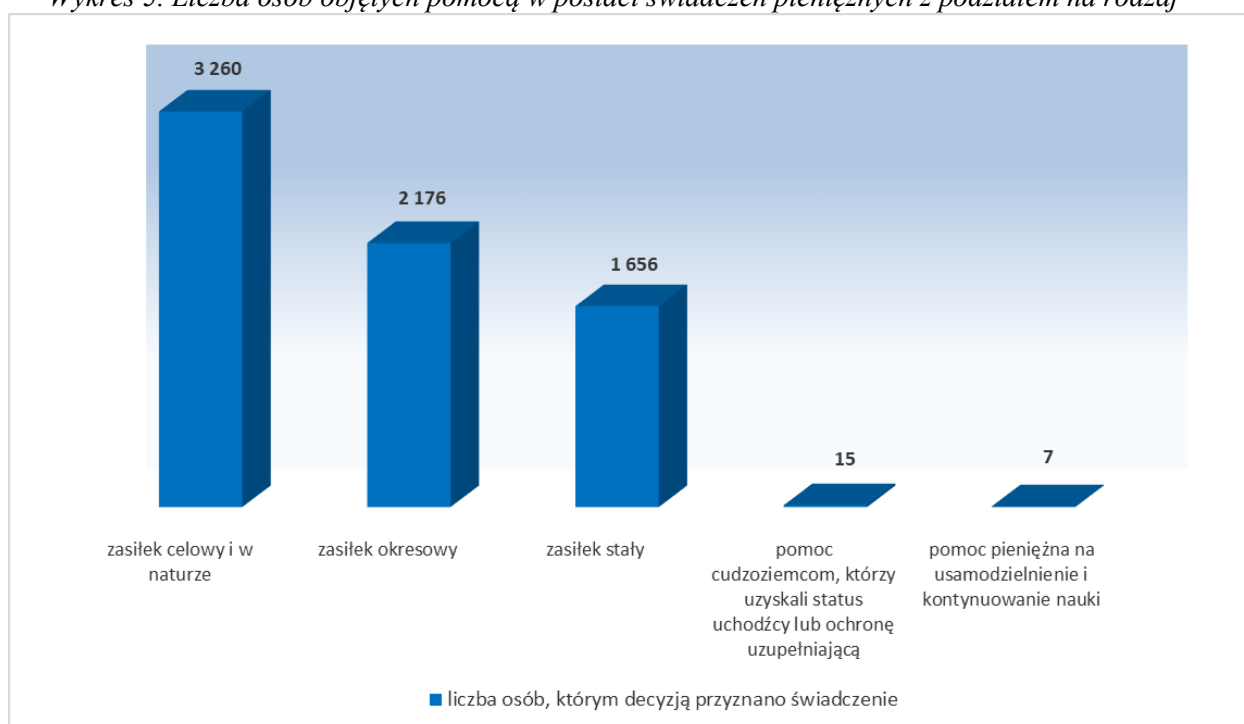
Konieczność wsparcia rodziny w ramach systemu pomocy społecznej wynikać może z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, przemocy w rodzinie,

potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, alkoholizmu, narkomani, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczpospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, zdarzenia losowego, sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznana pomoc na zasadach zwrotu części lub całości przyznanego świadczenia lub pomoc w formie zasiłku celowego specjalnego.

W ramach zadań własnych i zleconych pomoc w formie świadczeń pieniężnych przyznano decyzją łącznie 3 997 osobom (z 3 946 rodzin). Liczba osób w tych rodzinach wynosi 6 647.

Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2021 r.

Zdecydowanie największa liczba osób korzystała z zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych – taką formę pomocy przyznano 3 260 osobom (57,20% odbiorców świadczeń). Świadczenia te przyznawane były z przeznaczeniem na: zakup odzieży, obuwia, żywności, leczenie, uregulowanie zaległości w opłatach eksploatacyjnych, pomoc w formie opału.

Znaczna była również liczba osób korzystających z zasiłków okresowych. Wyniosła 2 176 i była niższa o 149 osób w stosunku do 2020 roku. Wśród świadczeniobiorców pobierających zasiłki okresowe najliczniejszą grupę stanowiły osoby dotknięte problemem bezrobocia – 1 412 osób. Kolejną grupę stanowiło 478 osób dotkniętych niepełnosprawnością. Z powodu długotrwałej choroby zasiłkiem okresowym objęto 441 osób, a 1 osobę z powodu możliwości otrzymania i nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 299,65 zł. Średni okres otrzymywania świadczenia przez rodzinę (lub osobę) wynosił 6,18 miesiąca w roku.

W 2021 roku odnotowano spadek liczby świadczeniobiorców zasiłków stałych, o 53 osoby w stosunku do 2020 roku. Zasiłki te przyznano 1 656 osobom, przy czym 1 513 świadczeniobiorców z tej grupy stanowiły osoby samotnie gospodarujące. Klienci korzystający z zasiłków stałych stanowili 29,06% ogółu świadczeniobiorców. Średnia wysokość zasiłku stałego wyniosła 549,33 zł miesięcznie. Świadczeniobiorcy zasiłków stałych otrzymywali świadczenie średnio przez 9,91 miesięcy w roku. W przypadku 1 476 osób objętych pomocą w formie zasiłku stałego w 2021 roku, zostały także opłacone składki zdrowotne.

2. Świadczeniobiorcy korzystający ze świadczeń niepieniężnych

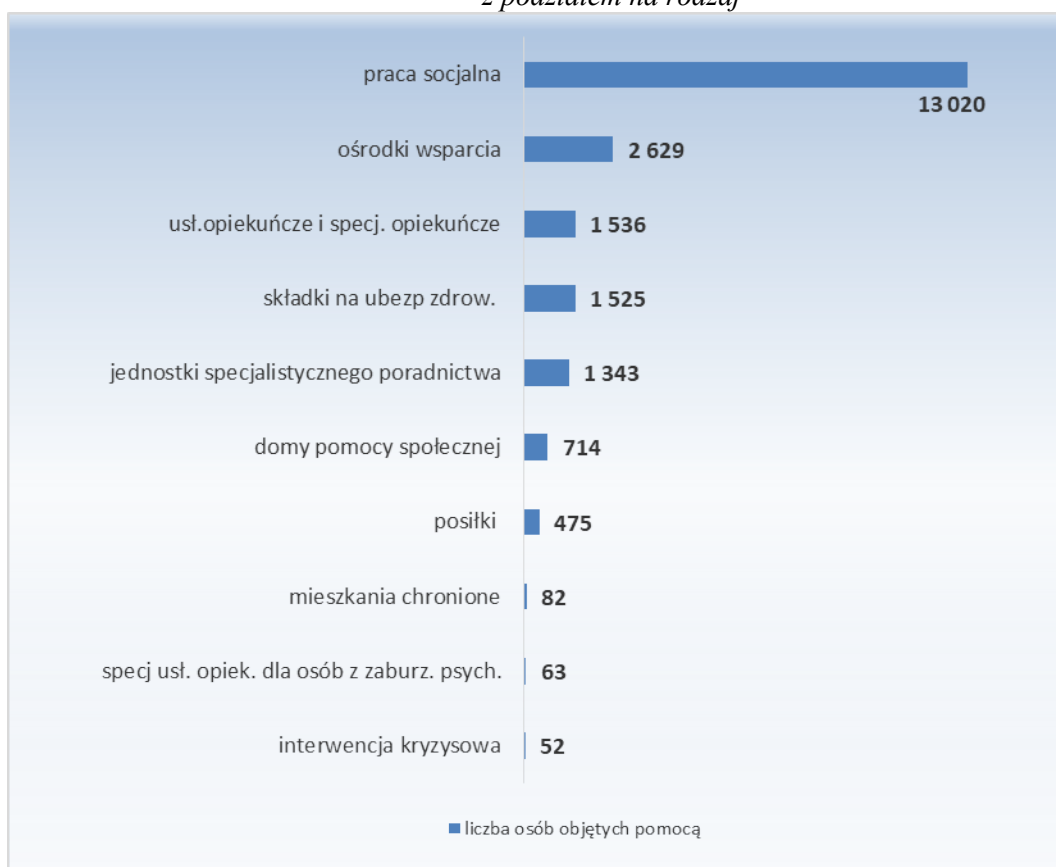
Pomocą niepieniężną są wszystkie te świadczenia pomocy społecznej, których najogólniej ujmując, osoba wspierana nie otrzymuje w formie pieniężnej – m. in. praca socjalna, gorący posiłek, usługi opiekuńcze, schronienie, pomoc rzeczowa.

Skuteczne pomaganie osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, pozostającym w trudnych sytuacjach życiowych, wymaga indywidualnego podejścia, które wykorzystuje metody adekwatne do zdiagnozowanego problemu.

Jedną z form pomagania jest praca socjalna, którą należy rozumieć jako zespół umiejętności powiązanych ze sobą i zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Służyć ma rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. Praca socjalna to działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Zadaniem pracy socjalnej jest także podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie i niwelowanie skutków marginalizacji społecznej osób oraz rodzin i jest świadczona bez względu na posiadany dochód. W ramach prowadzonej pracy socjalnej pracownicy socjalni podejmują działania polegające m.in. na: wsparciu, towarzyszeniu, poradnictwie, rozszerzaniu kontaktów społecznych, budowaniu sieci wsparcia społecznego, edukacji. W 2021 roku 97,80% ogółu świadczeniobiorców w ramach ustawy o pomocy społecznej tj. 13 020 osób było objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej. Pozostałe 293 przypadki, to osoby, którym sprawiono pochówek lub mieszkańcy Miasta Lublin objęci wsparciem innych OPS-ów.

W ramach zadań własnych i zleconych pomoc w formie świadczeń niepieniężnych przyznano decyzją łącznie 2 041 osobom (z 1 929 rodzin). Liczba osób w tych rodzinach wynosi 2 549.

Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2021 roku, z podziałem na rodzaj

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2021 r.

W roku 2021 odnotowano niewielki wzrost liczby środowisk objętych wyłącznie pracą socjalną (0,81%) w odniesieniu do roku 2020. Pomoc w postaci wyłącznie pracy socjalnej otrzymało 37,04% ogółu osób objętych wsparciem w 2021 roku.

Główny cel pracy socjalnej czyli usamodzielnienie osób i rodzin w 2021 roku osiągnięto w 171 przypadkach.

Z pomocy w ośrodkach wsparcia w 2021 roku skorzystało ogółem 2 629 osób, w tym 1 289 osób korzystało z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 340 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne.

Kolejną formą pomocy niepieniężnej oferowanej klientom jest opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne. W 2021 roku koszt opłaconych składek wyniósł 739 795 zł dla 1 525 osób. Główną grupę świadczeniobiorców, za którą opłacana była składka stanowiło 1 476 osób pobierających zasiłek stały. Ponadto składki zdrowotne były opłacane za 49 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej „Nadzieja” ul. Franciszka Mireckiego 29-31, 20-460 Lublin.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie świadczył również wsparcie w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osobom, które z powodu wieku lub niepełnosprawności nie były w stanie zaspokoić niezbędnych życiowych potrzeb. Z usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz pomoc w zapewnieniu kontaktów

z otoczeniem skorzystało 1 516 osób z 1 485 rodzin. Średniomiesięcznie na jednego świadczeniobiorcę usług opiekuńczych w roku 2021 przypadło 35 godzin usług, co w skali roku stanowi 415 godzin.

Ze specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzeń lub niepełnosprawności, świadczonych przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym, skorzystało 56 osób z 55 rodzin. Klientom usług specjalistycznych w 2021 roku przyznano decyzją średnio 30 godzin usług miesięcznie, rocznie 360. W ramach usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w 2021 roku wsparciem objęto łącznie 1 536 osób z 1 504 rodzin, 36 osób skorzystało z obydwu rodzajów usług.

Szczególną formę wsparcia stanowią specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wymiar i zakres usług dostosowany jest do indywidualnie określanych potrzeb klienta. Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi najczęściej polega na pomocy i asystowaniu w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz trenowaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego zaspokajania potrzeb bytowych, wspólnym organizowaniu i spędzaniu czasu, korzystaniu z usług różnych instytucji, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, pomocy i wspieraniu w uzyskaniu zatrudnienia, wsparciu i interwencji psychospołecznej. W 2021 roku tym rodzajem wsparcia objęto łącznie 63 osoby z 62 rodzin. Świadczeniobiorca specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2021 roku korzystał średniomiesięcznie z 26 godzin usług, co w skali roku stanowi 316 godzin.

Pomocą w formie posiłków (przyznanych decyzją administracyjną), objęto 475 osób, w tym 180 dzieci i młodzieży oraz 295 osób dorosłych.

Pomoc w formie specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego. W ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie specjalistyczne poradnictwo świadczy Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin. Z pomocy Poradni w 2021 roku skorzystało 681 rodzin. Ogółem wsparciem objęto 1 343 osoby, w tym 857 osób skorzystało z terapii.

W ramach interwencji kryzysowej w 2021 roku udzielono natychmiastowej, specjalistycznej pomocy 52 osobom z 22 rodzin w postaci zespołu interdyscyplinarnych działań: poradnictwa socjalnego, prawnego lub schronienia (w zależności od potrzeb). Celem interwencji kryzysowej było przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, osobom i rodzinom będącym w stanie kryzysu.

Pracownicy MOPR, w ramach realizacji zadań statutowych, wydawali także decyzje administracyjne na podstawie zapisu art. 2 i art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. w zakresie przyznawania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938). Łącznie wydano 321 decyzji (przyznających, odmownych, wygaszających). Łączny koszt wydania decyzji wyniósł 36 588,62 zł. Średni koszt wydania decyzji wyniósł 113,98 zł.

W roku 2021 udzielana była również pomoc niepieniężna w postaci: posiłków w ramach pkt III.1.2 rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, umieszczenia osób w domu pomocy społecznej, udzielenia schronienia, pobytu w mieszkaniu chronionym, sprawienia pogrzebu.

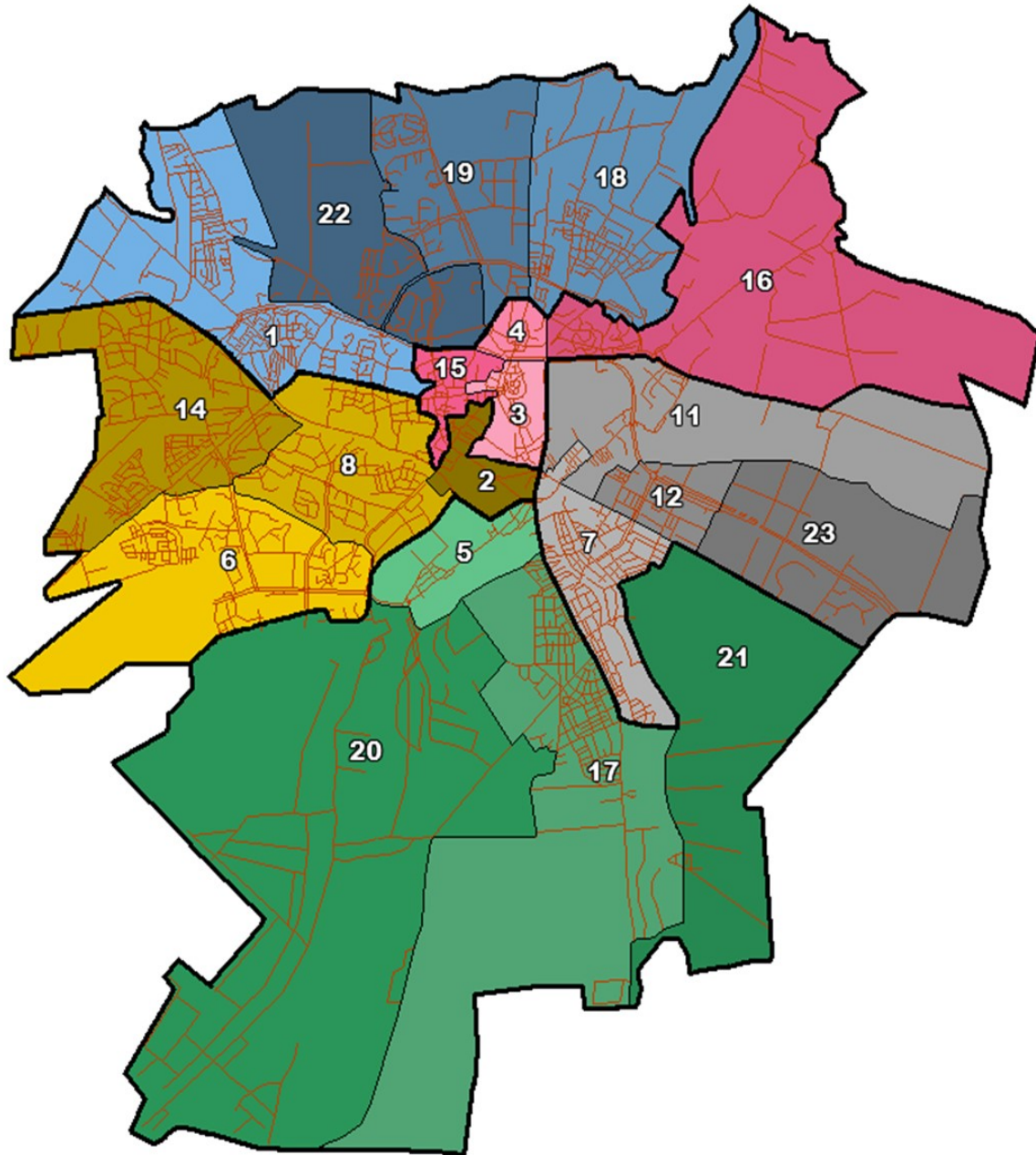
V. POMOC ŚRODOWISKOWA

Priorytetowym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Powyższy cel realizowany jest poprzez pracę socjalną, która jest fundamentalnym świadczeniem pomocy społecznej oraz w formie wypłaty świadczeń finansowych. Działania pracowników Wydziału pomocy środowiskowej koncentrują się na modyfikacji sposobu funkcjonowania osób, ich otoczenia, wzmacnianiu potencjału osób i rodzin do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej oraz wsparciu w dążeniu do poprawy funkcjonowania. Powyższe założenia są spełniane poprzez podejmowane przez pracowników socjalnych działania zaprojektowane w oparciu o sporządzoną ocenę sytuacji i zmierzające do realizacji ustalonych celów. Skuteczne oddziaływanie na jednostkę odbywa się po dogłębnym rozpoznaniu (diagnozie) sytuacji w jakiej się znajduje, jej zasobów, deficytów, po określeniu w jakich obszarach jej funkcjonowania występują trudności i jakie są ich przyczyny. Zebrane informacje umożliwiają pracownikom socjalnym zaplanowanie działań, które są adekwatne do potrzeb, a w konsekwencji służą rodzinie w rozwiązaniu sytuacji problemowych, z jakimi się boryka. Zaprojektowane działania są realizowane zarówno przez osobę czy rodzinę, jak i pracownika socjalnego.

Na terenie miasta Lublin funkcjonuje 5 Filii, które swoim zasięgiem obejmują wszystkie dzielnice Lublina. W strukturach Filii MOPR w roku 2021 funkcjonowało ogółem 20 Sekcji pracy socjalnej, których pracownicy zajmują się pracą z klientem bezpośrednio w jego środowisku. Z dniem 1 listopada 2021 roku nastąpiła zmiana siedziby dwóch Sekcji pracy socjalnej Nr 2 i Nr 14, funkcjonujących w strukturach Filii Nr 3 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Obszary działania Filii i Sekcji pracy socjalnej obrazuje mapa nr 1.

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2021 roku

Filia Nr 1 - ul. Lubartowska 6-8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 3 – ul. Lubartowska 6-8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 4 – ul. Lubartowska 6-8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 15 – ul. Gabriela Narutowicza 74a
- Sekcja pracy socjalnej Nr 16 – ul. Towarowa 19

Filia Nr 2 - ul. Hutnicza 1a

- Sekcja pracy socjalnej Nr 7 – ul. Startowa 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 11 – ul. Hutnicza 1a
- Sekcja pracy socjalnej Nr 12 – ul. Startowa 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 23 – ul. Władysława Jagiełły 10

Filia Nr 4 - al. Kompozytorów Polskich 8

- Sekcja pracy socjalnej Nr 1 – ul. Bartosza Głowackiego 35
- Sekcja pracy socjalnej Nr 18 – Marii Koryznowej 2b
- Sekcja pracy socjalnej Nr 19 – Kompozytorów Polskich 8
- Sekcja pracy socjalnej Nr 22 – ul. Niccolò Paganiniego 12

Filia Nr 3 - ul. Mieszka I – 4

- Sekcja pracy socjalnej Nr 2 – Głęboka 11
- Sekcja pracy socjalnej Nr 8 - Mieszka I - 4
- Sekcja pracy socjalnej Nr 6 - Jutrzenki 6
- Sekcja pracy socjalnej Nr 14 – ul. Tomasz Zana 38 (piętro V)

Filia Nr 5 - ul. Nałkowskich 114

- Sekcja pracy socjalnej Nr 5 - Nałkowskich 114
- Sekcja pracy socjalnej Nr 17 - Róży Wiatrów 1
- Sekcja pracy socjalnej Nr 20 - Nałkowskich 114
- Sekcja pracy socjalnej Nr 21 - Zdrowa 14

W dziale ds. pomocy środowiskowej funkcjonuje Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, która zajmuje się diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie, podejmowaniem działań w środowiskach zagrożonych przemocą w rodzinie oraz inicjuje działania w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie, realizuje również procedurę „Niebieskie Karty”.

1. Rodziny korzystające z pomocy środowiskowej

1.1. Rzeczywista liczba korzystających z pomocy

W ramach ustawy o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2021 roku udzielił pomocy ogółem 13 313 osobom z 7 681 rodzin.

Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2017 – 2021

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2017	9 478	17 870
2018	9 638	17 451
2019	8 951	16 015
2020	8 096	14 113
2021	7 681	13 313

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03/MRiPS 03 za lata 2017-2021

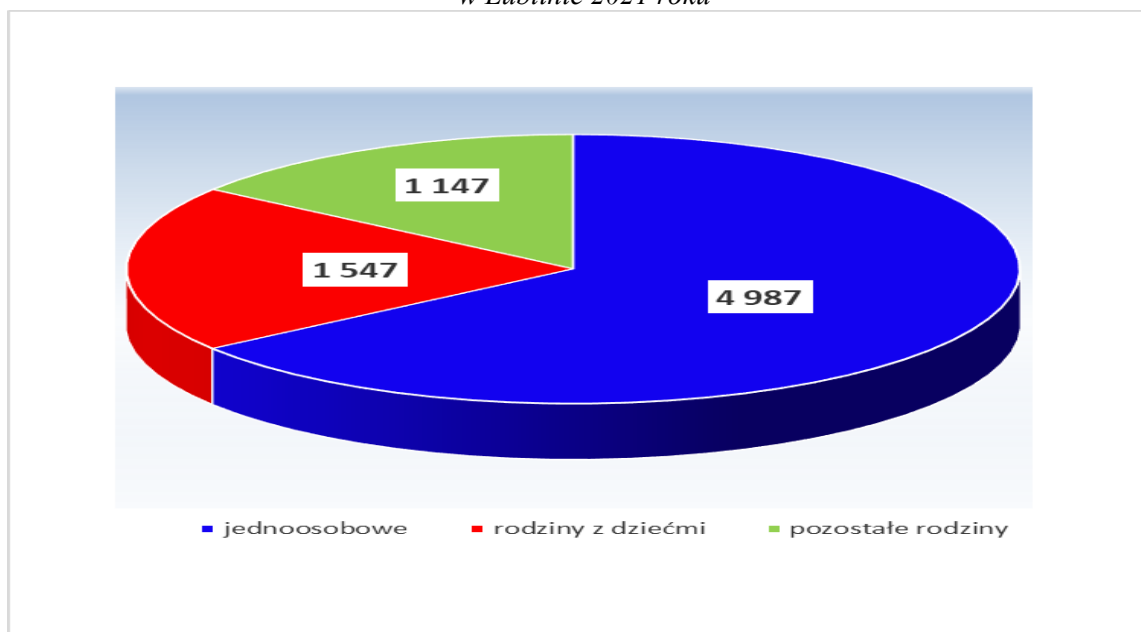
Środowiska, których jedynym źródłem utrzymania były zasiłki wypłacane na podstawie ustawy o pomocy społecznej stanowiły 19,20% wszystkich rodzin korzystających z pomocy w 2021 roku.

W 2021 roku po raz pierwszy z wnioskiem o udzielenie pomocy wystąpiło 1 410 osób lub rodzin (18,36%), natomiast środowiska długotrwale korzystające z pomocy (powyżej 3 lat kalendarzowych) w liczbie 3 584 stanowiły 46,66% wszystkich rodzin korzystających ze wsparcia.

1.2. Struktura rodzin objętych pomocą/typy rodzin

Z pośród 7 681 rodzin jakie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie objął pomocą w 2021 roku 64,93% stanowiły jednoosobowe gospodarstwa domowe, 20,14% stanowiły rodziny z dziećmi, a 14,93 % pozostałe rodziny.

Wykres 7. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2021 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2021 r.

W roku 2021 z pomocy Ośrodka korzystało 4 987 środowisk stanowiących jednoosobowe gospodarstwa domowe. Ich liczba spadła o 207, w stosunku do roku 2020, kiedy takich rodzin było 5 194.

W roku 2021 odnotowano spadek o 6,53% liczby rodzin z dziećmi objętych wsparciem. W 2020 roku liczba rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wynosiła 1 655. W roku 2021 liczba ta zmniejszyła się o 108 rodzin i wynosiła **1 547 rodzin**, w tym:

- 648 rodzin wychowujących jedno dziecko,
- 531 rodzin wychowujących dwoje dzieci,
- 368 rodzin wychowujących troje i więcej dzieci.

Wśród rodzin z dziećmi 631 to rodziny niepełne (122 rodziny niepełne wychowywały troje i więcej dzieci).

Liczną grupę społeczną wśród klientów Ośrodka stanowili emeryci i renciści. Spośród 7 681 rodzin objętych pomocą MOPR w Lublinie, emeryci i renciści tworzyli 2 202 rodziny, z czego 1 686 znajdowało się w grupie osób stanowiących jednoosobowe gospodarstwo domowe. Liczba rodzin emerytów i rencistów wśród wszystkich rodzin objętych pomocą stanowiła w 2021 roku 28,67%.

Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2017 – 2021 z podziałem na typy

ROK	2017	2018	2019	2020	2021
liczba rodzin korzystających z pomocy OGÓŁEM	9 478	9 638	8 951	8 096	7 681
w tym: liczba rodzin z dziećmi	2 479	2 264	1 909	1 655	1 547
stos % liczby rodzin z dziećmi do liczby rodzin ogółem	26%	23%	21%	20%	20%

w tym: liczba rodzin emerytów i rencistów	3 045	3 137	2 854	2 476	2 202
stos % liczby rodzin emerytów i rencistów do liczby rodzin ogółem	32%	33%	32%	31%	29%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03/MRiPS 03 za lata 2017-2021

2. Powody przyznania pomocy

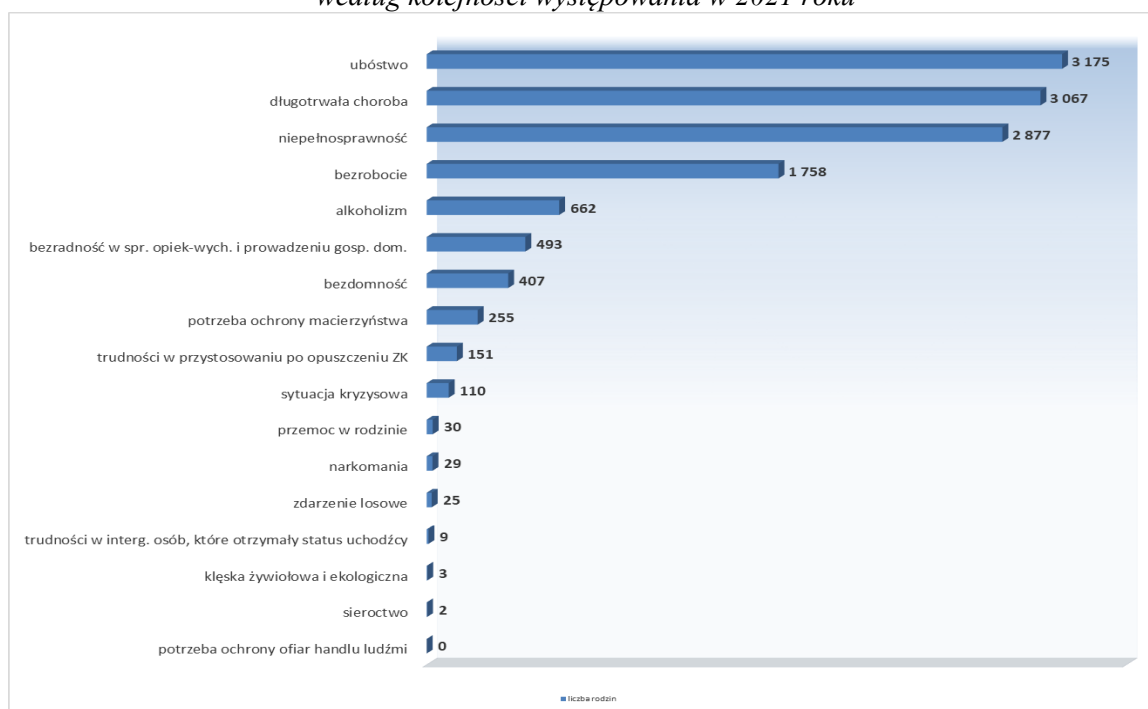
Ustawa o pomocy społecznej wyszczególnia powody będące podstawą udzielenia wsparcia. Powody korzystania z pomocy MOPR w 2021 roku przedstawiono na wykresie nr 8. Należy jednakże zaznaczyć, że niejednokrotnie powody te współistnieją przy jednym dominującym lub są jego konsekwencją.

Głównym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej realizowanych przez MOPR jest ubóstwo. Pomoc z tego tytułu otrzymało 3 175 rodzin (liczących 5 207 osób). Problem ubóstwa dotyczył 41,34% liczby rodzin objętych pomocą. W przypadku problemu ubóstwa należy wskazać, że mimo iż występuje ono, jako dominujący problem, to jednak nie jest głównym zagadnieniem, wobec którego ukierunkowane są działania socjalne. Praca socjalna jest w pierwszej kolejności inicjowana na dysfunkcję, której konsekwencją jest problem ubóstwa.

Drugim problemem pod względem częstotliwości występowania jest długotrwała i ciężka choroba, dotykający 3 067 rodzin (39,93%). Na trzecim miejscu odnotowano problem niepełnosprawności, która stała się przesłanką do korzystania z pomocy przez 2 877 rodzin (37,46% liczby rodzin objętych pomocą).

Na kolejnych miejscach notuje się problem bezrobocia, który dotyczył 1 758 rodzin, alkoholizmu w 662 rodzinach oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w 493 rodzinach.

Wykres 8. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2021 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2021 r.

Bezrobotni korzystający z pomocy Ośrodka stanowią 22,89% ogółu beneficjentów. W znacznej części są to osoby bez kwalifikacji lub których kwalifikacje są zdezaktualizowane, co w efekcie utrudnia im powrót na rynek pracy. Należy też uwzględnić fakt, iż w przypadku części podopiecznych bezrobocie jest problemem wtórnym, współistniejącym z innymi (m.in. z alkoholizmem).

W 2021 roku liczba rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu wynosiła 662, i utrzymywała się na poziomie roku ubiegłego, stanowiąc 8,62% liczby rodzin objętych pomocą. Liczba osób w tych rodzinach ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową wynosi 920.

Powodem korzystania z pomocy społecznej jest również bezdomność, która jest problemem wieloaspektowym, współistnieje z innymi problemami takimi jak: uzależnienie od alkoholu i narkotyków, bezrobocie, choroba psychiczna, problem w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, brak możliwości zamieszkania po opuszczeniu placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	2020		2021		% wzrostu/spadku w odniesieniu do roku 2020	
		liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin	liczba osób w rodzinach
1	Ubóstwo	3 378	5 652	3 175	5 207	-6,01	-7,87
2	Długotrwała lub ciężka choroba	3 439	4 917	3 067	4 259	-10,82	-13,38
3	Niepełnosprawność	3 254	4 387	2 877	3 821	-11,59	-12,90
4	Bezrobocie	1 754	3 750	1 758	3 656	0,23	-2,51
5	Alkoholizm	655	893	662	920	1,07	3,02
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	537	1 346	493	1 311	-8,19	-2,60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS 03/ MRiPS 03 za 2020 i 2021 r.

3. Zadania własne i zlecone gminy

Ze świadczeń pomocy społecznej, przyznanych decyzją administracyjną w 2021 roku skorzystało 5 699⁸ osób (z 5 429 rodzin), w tym: w ramach zadań własnych świadczenia przyznano 5 649 osobom, a w ramach zadań zleconych 72.

W stosunku do roku 2020, odnotowano spadek osób (o 10,18%) i rodzin (o 7,39%), którym przyznano świadczenia.

⁸ Łączna liczba osób objętych pomocą w ramach zadań własnych i zleconych nie jest sumą matematyczną, ponieważ 22 osoby korzystały jednocześnie z obu rodzajów świadczeń.

Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2021 r.

Zadania własne gminy	Zasiłki celowe i w naturze	3 855 607 zł
	Zasiłki okresowe	4 032 109 zł
	Zasiłki stałe	9 012 937 zł
	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	11 735 957 zł ⁹
	Posiłki	843 851 zł ¹⁰
	Schronienie	1 668 552 zł
Zadania zlecone gminie	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburz. psychicznymi	524 475 zł
	Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywnościową lub ekologiczną	13 500 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2021 r.

4. Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”¹¹

Poza ustawą o pomocy społecznej podstawą realizacji programu w roku 2021 była Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Uchwała nr 69/III/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu osłonowego Miasta Lublin „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz Uchwała nr 229/VI/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 26 kwietnia 2019 r w sprawie podwyższenia kryterium uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania oraz zasad zwrotu wydatków za świadczenia pomocy społecznej udzielone w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Celem rządowego Programu jest pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji poprzez wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

Strategicznym celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz zapewnienie posiłku dzieciom i uczniom wyrażającym chęć zjedzenia posiłku bez konieczności wydawania decyzji administracyjnej.

Realizacja Programu w 2021 roku pozwoliła na ograniczenie zjawiska niedożywienia w szczególności wśród: dzieci i młodzieży, osób dorosłych z gospodarstw

⁹ Wartość usług liczona jest na podstawie podjętych decyzji i nie jest korygowana faktycznymi wydatkami ośrodka, jest natomiast pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta określoną w decyzji (na podstawie objaśnień do sporządzenia sprawozdania z udzielonych świadczeń pomocy społecznej)

¹⁰ W tym koszt posiłków finansowanych poza programem „Posiłek w szkole i w domu”

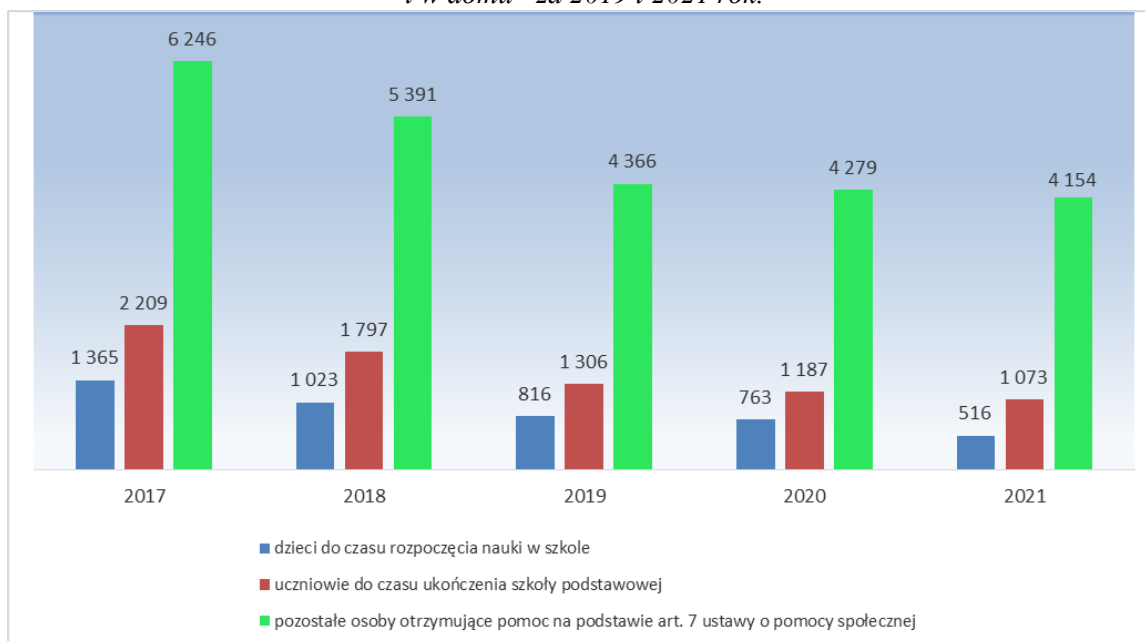
¹¹ Dane na podstawie sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2021 rok.

domowych o najniższych dochodach i znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, osób starych, chorych, niepełnosprawnych. Pomoc udzielana była w formie: posiłków (przyznawanych decyzją), posiłków w trybie pkt III.1.2 rządowego Programu (bez konieczności przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej), zasiłków celowych oraz świadczenia rzeczowego.

Programem „Posiłek w szkole i w domu” w 2021 roku objęto 5 680¹² osób, w tym:

- 516 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole,
- 1 073 uczniów szkół podstawowych,
- 4 154 pozostałe osoby.

Wykres 9. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programów: wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2017 – 2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 i 2021 rok.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji Programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania za lata 2017-2018 r oraz „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 i 2021 r .

W ramach realizowanego programu 441 osób korzystało z posiłku (przyznanego decyzją). Łącznie wydano 66 751 posiłków o wartości 732 439 zł. Koszt jednego posiłku wyniósł średnio 10,97 zł.

Pomocą w formie zasiłków celowych objętych było w 2021 roku 5 551 osób z 3 061 rodzin. Wyplacono 13 595 świadczeń na łączną kwotę 3 303 661 zł. Średnia wysokość świadczenia wynosiła 243,01 zł.

Kolejną formą pomocy oferowaną w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” jest świadczenie rzeczowe. W 2021 roku pomocą w tej formie objęto 145 rodzin. Udzielono świadczeń na łączną kwotę 11 877 zł.

Pomocą w formie posiłku nie wymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego objęto w 2021 roku 6 dzieci. Łącznie wydano 226 posiłków o wartości 1 046 zł. Koszt jednego posiłku wyniósł średnio 4,63 zł.

¹² Łączna liczba osób objętych programem „Posiłek w szkole i w domu” nie jest sumą matematyczną osób zaliczonych do wymienionych grup dyspanseryjnych, ponieważ beneficjenci programu w trakcie roku sprawozdawczego zmieniają przynależność do grupy.

Łączny koszt Programu w 2021 roku wyniósł **4 049 023 zł** (w tym pomoc w ramach pkt III.1.2,1.3,1.4 rządowego programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”¹³: 1 046 zł) i był wyższy o kwotę 112 866 zł w stosunku do 2020 roku. Dotacja budżetu państwa w całym koszcie programu stanowiła 80% i wyniosła 3 239 218 zł.

W ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” pomoc w formie gorącego posiłku realizowało 6 barów, 31 szkół i 1 przedszkole działające na terenie Miasta Lublin.

5. Pomoc w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W ramach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w dniu 31 grudnia 2020 roku Miasto Lublin zawarło umowy na powierzenie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej – usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zgodnie z powyższymi umowami oraz aneksami do umowy z dnia: 29 stycznia 2021 roku, 17 sierpnia 2021 roku i 5 października 2021 roku w roku sprawozdawczym zadanie realizowały następujące podmioty: usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze - Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie oraz Polski Czerwony Krzyż Oddział Okręgowy w Lublinie, natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowało Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2021 roku

Forma usług	Liczba, osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Wartość świadczeń pomniejszona o odpłatność klienta ¹⁴
1. Usługi opiekuńcze - ogółem	1 536	1 504	649 164	11 735 957 zł
1.1. Usługi opiekuńcze	1 516	1 485	628 986	11 310 029 zł

¹³III.1.2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko nie spełnia wymagań, o których mowa powyżej, a wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje ośrodek pomocy społecznej, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka, o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku.

III.1.3. Przyznanie pomocy, o której mowa w pkt III.1.2, w przypadku przyjęcia przez gminę odpowiedniego programu osłonowego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, nie wymaga wydania decyzji administracyjnej w sprawie i ustalenia sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego.

III.1.4. Liczba dzieci i uczniów, którym udzielono pomocy zgodnie z pkt III.1.2, nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci otrzymujących posiłek w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym, a w miesiącu wrześniu tej liczby z miesiąca czerwca.

¹⁴ Wartość usług opiekuńczych liczona jest na podstawie wydanych decyzji i pomniejszona o obowiązkową odpłatność klienta, jeśli taka odpłatność jest określona w decyzji. Faktyczne wydatki poniesione przez Ośrodek to kwota 11 379 204 zł - usługi opiekuńcze, 444 034,50 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze, 624 408 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

1.2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze	56	55	20 178	425 928 zł
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	63	62	19 918	524 475 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS 03 za 2021 r oraz danych z systemu Pomost STD.

Koszt godziny usług w 2021 roku wynosił:

- 24,00 zł – usługi opiekuńcze,
- 25,50 zł - specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- 30,00 zł – specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

6. Przeciwdziałanie przemocy

Zgodnie z regulaminem organizacyjnym w strukturze Działu ds. pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wyodrębniona została Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ww. komórkę organizacyjną tworzą wieloosobowe stanowisko pracy pracownika socjalnego oraz stanowisko pracy ds. obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego. Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej oraz ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”, świadczy pracę socjalną we wskazanym zakresie na rzecz mieszkańców Miasta Lublin.

W 2021 roku kontynuowano działania socjalne, które miały na celu zapobieganie i minimalizowanie problemów wynikających ze zjawiska przemocy w rodzinie.

W perspektywie roku 2021 koordynowano procedurę 975 „Niebieskich Kart”, z czego 388 stanowiło kontynuację działań rozpoczętych w latach wcześniejszych, natomiast w 2021 r. wszczęto 587 nowych procedur NK. Odnotowano wpływ 728 formularzy „Niebieskich Kart - A” dokumentujących zarówno pierwsze, jak też kolejne zdarzenia z użyciem przemocy w rodzinach mieszkańców Miasta Lublin. W celu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2021 r. powołano 579 nowych grup roboczych, w ramach których odbyło się 2 258 spotkań.

Wieloaspektowym i interdyscyplinarnym wsparciem ze strony grup roboczych objęto 2 842 osoby. W 2021 roku członkowie grup roboczych sporządzili 618 „Niebieskich Kart – C”, stanowiących plan pomocy osobom, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy oraz 350 „Niebieskich Kart – D” służących weryfikacji sytuacji oraz podjętych zobowiązań ze strony osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” została zakończona w 562 rodzinach.

W realizację procedury „Niebieskie Karty”, w celu profesjonalizacji oraz podniesienia skuteczności świadczonej pomocy, zaangażowane były służby Policji, przedstawiciele placówek oświatowych, służby zdrowia, sądownictwa, ośrodków leczenia uzależnień, a także podmiotów sektora pozarządowego.

W trakcie epidemii wirusa SARS-Cov-2 Sekcja czynnie organizowała system przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Lublin, dostosowując go do nowych

warunków, tak by działania w ramach procedury NK realizowane były skutecznie, efektywnie, przy jednoczesnym zachowaniu wzmożonego reżimu sanitarnego.

Kontakty osobiste pomiędzy przedstawicielami służb zaangażowanych w realizację procedury NK, jak również z osobami wymagającymi wsparcia ograniczone zostały do niezbędnego minimum, jednakże z uwagi na interwencyjny charakter prowadzonych spraw, zwłaszcza w przypadkach Niebieskich Kart dotyczących dzieci, osób starszych lub niepełnosprawnych, nawet podczas największych restrykcji nadal realizowane były wizyty środowiskowe oraz spotkania w siedzibie Sekcji, zarówno z osobami doświadczającymi i stosującymi przemoc, jak też z przedstawicielami Policji i innych służb. Siedziba Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPR przez cały okres pandemii była otwarta i dostępna dla osób zgłaszających się bezpośrednio, przy czym spotkania z osobami z zewnątrz odbywały się zawsze zgodnie z wytycznymi Dyrektora MOPR, w wydzielonym miejscu obsługi interesanta, przy zachowaniu niezbędnej odległości i innych środków ochrony osobistej. Udzielano też licznych porad telefonicznych oraz za pośrednictwem poczty email osobom zgłaszającym trudności w funkcjonowaniu w okresie pandemii, zwłaszcza że w ostatnich miesiącach odnotowano zwiększone zapotrzebowanie na takie formy wsparcia, jak również zmianę ilości oraz rodzaju zgłaszanych problemów i potrzeb.

Tabela 13 Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2021 roku.

L.p.	Nazwa działania	Liczba środowisk
4	Prowadzona procedura „Niebieskie Karty”	975
4.1	Zamknięta procedura „Niebieskie Karty”	562
4.2	Posiedzenia grup roboczych	2258
4.3	Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi (proszę wymienić w poniższych wierszach):	
4.4	Sądy - wnioski do Sądu o wgląd w sytuację rodziny lub zabezpieczenie sytuacji małoletniego w związku z nieprawidłowościami oraz o podjęcie działań względem osób stosujących przemoc	20
4.5	Sądy - udział w charakterze świadka na rozprawach w Sądzie	26
4.6	Sądy - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania karnego bądź cywilnego	24
4.7	KRPA - wnioski do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	16
4.8	KRPA - udział w posiedzeniach Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	11
4.9	Prokuratura - zawiadomienia do Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu	12
4.10	Policja i Prokuratura - udział w charakterze świadka na przesłuchaniach na Policji i w Prokuraturze	38
4.11	Prokuratura - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	11
4.12	Policja - udział dzielnicowych w grupach roboczych	2 166
4.13	Policja - przekazanie kserokopii dokumentacji procedury „Niebieskie Karty” na potrzeby postępowania przygotowawczego	87
4.14	Komenda Miejska Policji - Wydział Prewencji - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	8
4.15	Policja - wizyty w środowisku w asyście Policji	502

4.16	Biuro Spraw Wewnętrznych - wymiana informacji	1
4.17	Żandarmeria Wojskowa - wymiana informacji	1
4.18	Współpraca z kuratorami sądowymi - wspólne wizyty środowiskowe, udział w grupach roboczych, wymiana informacji	216
4.19	Centrum Interwencji Kryzysowej - konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia oraz udział w grupach roboczych	737
4.20	Stowarzyszenie AGAPE- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych oraz udział w grupach roboczych	485
4.21	Stowarzyszenie SOPRA- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach roboczych	108
4.22	Stowarzyszenie BONA FIDES- konsultacje prawne, skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, udział w grupach roboczych	146
4.23	Placówki oświatowe - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	87 placówek: szkoły podstawowe – 45, licea ogólnokształcące – 7, technikum – 1, zespoły szkół – 7, przedszkola – 20
4.24	Placówki służby zdrowia - wymiana informacji, udział w grupach roboczych, wspólne wizyty środowiskowe z psychiatrą lub pielęgniarką środowiskową	3 placówki
4.25	Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	2
4.26	Zespoły Interdyscyplinarne w innych gminach - wymiana informacji	34 Zespoły
4.27	Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne	8 poradni
4.28	Placówki opiekuńczo - wychowawcze, zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego - wymiana informacji, udział w grupach roboczych	6
4.29	Specjalistyczna Poradnia Rodzin - wymiana informacji, udział w grupie roboczej, skierowanie Klientów na terapię, szkołę dla rodziców	133
4.30	Stowarzyszenie „MONAR” - skierowanie Klientów na terapię odwykową, psychologiczną, dla współuzależnionych	72
4.31	Stowarzyszenie RYSA - skierowanie Klientów na terapię psychologiczną, poradnictwo prawne, warsztaty umiejętności wychowawczych	47
4.32	Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współ-uzależnienia w Lublinie - wymiana informacji, skierowanie na terapię	138
4.33	Ośrodek Leczenia Uzależnień w Lublinie - wymiana informacji, udział w grupach roboczych, skierowanie na terapię i grupy wsparcia	363
4.34	Zakłady Karne, Areszty Śledcze - wymiana informacji, prośba o objęcie osadzonych programem korekcyjno-edukacyjnym, leczeniem odwykowym	1
4.35	Stowarzyszenie STOP - wymiana informacji, skierowanie na terapię odwykową lub dla współuzależnionych	1
4.36	SOW ul. Chmielewskiego 9 - wymiana informacji, skierowanie osoby doświadczającej przemocy w rodzinie do umieszczenia w ośrodku, udział w grupach roboczych	31
4.37	Wspólnota AA - wymiana informacji, skierowanie do udziału w spotkaniach	98
4.38	Kancelaria Mediacyjna „Optimum” oraz Polskie Centrum Mediacji - skierowanie rodziny na mediacje pozasądowe	13
4.39	In Corde - wymiana informacji, skierowanie do udziału	54

	w terapii	
4.40	Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” - wymiana informacji	1
4.41	Euro-Medica Centrum Psychologii i Psychoterapii – skierowanie dzieci i młodzieży na terapię psychologiczną	77
4.42	Fundacja Praesterno – skierowanie do udziału w warsztatach „Szkoła dla rodziców nastolatków”	48
4.43	Fundacja Sempre a Frente – skierowanie dzieci i młodzieży na terapię psychologiczną	1
4.44	Insignis - Centrum Edukacji i Wspomagania w Rozwoju – wymiana informacji, skierowanie dzieci i młodzieży na terapię	1
4.45	Fundacja Fuga Mundi – wymiana informacji, skierowanie po wsparcie	1

Źródło: Opracowanie własne na MOPR

Ponadto, w ramach doskonalenia umiejętności zawodowych kadr realizujących zadania związane z diagnozowaniem przemocy i pomocą osobom pokrzywdzonym, pracownicy socjalni uczestniczyli w seminariach i szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- „Praca ze sprawcą przemocy” (2 osoby),
- „Zjawisko przemocy w rodzinie, sytuacja psychologiczna osób doznających przemocy oraz etapy pomagania tym osobom” (4 osoby),
- Szkolenie z zakresu zapobiegania zakażeniom HIV i zwalczania AIDS (1 osoba),
- „Kontakt bezpośredni z rodzinami” (1 osoba - online),
- Szkolenie e-learningowe ROPS pn. „Zaburzenia psychiczne a używanie środków psychoaktywnych” (2 osoby - online),
- „Metody pracy z osobą z zaburzeniami psychicznymi i jej rodziną, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży” (2 osoby),
- Ogólnopolska konferencja online „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem” (1 osoba),
- „Procedura odbioru dziecka z rodziny w sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia” (1 osoba - online),
- Specjalistyczne szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych z zakresu aspektów administracyjno-prawnych przeciwdziałania przemocy w rodzinie (4 osoby)

6.1. Obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w Lublinie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Znowelizowana w 2010 roku ustawa o przeciwdziałaniu przemocy nałożyła na gminy obowiązek tworzenia zespołów interdyscyplinarnych. Zarządzeniem Nr 1303/2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku. Prezydent Miasta Lublin powołał członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Urzędu Miasta Lublin, oświaty, służby zdrowia, sądownictwa, prokuratury, Straży Miejskiej, Policji, MOPR w Lublinie, Centrum Interwencji Kryzysowej, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorium Oświaty oraz organizacji pozarządowych.

Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez diagnozowanie problemu, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia

pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Od dnia 1 stycznia 2013 roku obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W związku z powyższym na działalność Zespołu w roku 2021 w budżecie Ośrodka zostały zabezpieczone środki finansowe w wysokości 15 000,00 zł. Na działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w 2021 roku wydatkowano środki finansowe w wysokości 11 178,84 zł.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. dane dotyczące Zespołu Interdyscyplinarnego i procedury „Niebieskie Karty” przedstawiały się następująco:

- odbyło się 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie, podczas których podjęto 1 uchwałę,
- do Przewodniczącego Zespołu wpłynęło 728 formularzy „Niebieskich Kart – A”,
- procedurę „Niebieskie Karty” realizowano w 975 przypadkach,
- po raz pierwszy w 2021 r. wszczęto 587 procedur,
- 388 procedur stanowiło kontynuację z poprzednich lat,
- zakończono 562 procedury „Niebieskie Karty”,
- utworzono 579 nowych grup roboczych,
- wydano 842 zarządzenia w sprawie powołania i zmiany członków grup roboczych,
- wydano na prośbę klientów 40 informacji dotyczących prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” w rodzinie,
- odbyło się 2258 posiedzeń grup roboczych, podczas których sporządzono 618 formularzy „Niebieska Karta – C” oraz 350 formularzy „Niebieska Karta – D”,
- w 123 przypadkach na prośbę Policji, Sądów i Prokuratury przekazano kserokopię dokumentacji zgromadzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W okresie sprawozdawczym Zespół Interdyscyplinarny współpracował z:

- Komisariatami I – VII Policji w Lublinie (powołanie funkcjonariusza dzielnicowego do 579 grup roboczych),
- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie: Sekcja ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Sekcje Pracy Socjalnej, Dział ds. asysty rodzinnej i pieczy zastępczej (przedstawiciele MOPR powołano do 579 grup roboczych),
- Komendą Miejską Policji w Lublinie (udział funkcjonariusza Policji z Wydziału Prewencji KMP w 8 grupach roboczych),
- przedstawicielami oświaty (udział psychologa lub pedagoga szkolnego w 78 grupach roboczych),
- Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (powołanie przedstawiciela z SOW do 3 grup roboczych),
- Centrum Interwencji Kryzysowej (powołano psychologa CIK do 9 grup roboczych),
- Sądami Rejonowymi Lublin – Zachód i Lublin –Wschód (powołano kuratorów do 62 grup roboczych),
- Zespołami Interdyscyplinarnymi w innych gminach w Polsce (34 zespoły - wymiana informacji lub skierowanie prośby dotyczącej wypełnienia formularza

Niebieska Karta – D z przebywającą na terenie gminy osobą podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie).

W miesiącu maju 2021 roku nastąpiły zmiany w składzie osobowym Zespołu Interdyscyplinarnego. W związku z rezygnacją dwóch przedstawicieli ze Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Stowarzyszenia AGAPE, Zarządzeniem Prezydenta Miasta Lublin powołano w ich miejsce dwóch nowych członków Zespołu z powyższych instytucji.

Na spotkaniu Zespołu w dniu 22 stycznia 2021 roku członkowie podjęli uchwałę w sprawie przyjęcia planu pracy Zespołu Interdyscyplinarnego na 2021 rok.

Wszystkie posiedzenia Zespołu w 2021 roku odbywały się w sposób hybrydowy przy pomocy rozmów telefonicznych oraz poprzez osobiste uczestnictwo części członków Zespołu.

7. Kontrakty socjalne

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie podejmuje wiele działań aktywizujących klientów pomocy społecznej do podejmowania działań w kierunku usamodzielnienia życiowego. Jedną z form aktywizacji jest praca socjalna z zastosowaniem kontraktu socjalnego.

Kontrakt socjalny jest zindywidualizowaną, pisemną umową zawartą pomiędzy pracownikiem socjalnym, a osobą ubiegającą się o pomoc. Określa uprawnienia i zobowiązania obu stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań, zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny i powinien uwzględniać indywidualne potrzeby i predyspozycje klienta. Kontrakt socjalny jest jednym z głównych narzędzi aktywizacji klientów pomocy społecznej. Umożliwia uaktywnienie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją, co w dalszej perspektywie ułatwia im uniezależnienie się od wsparcia z pomocy społecznej.

Odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Wzór kwestionariusza kontraktu socjalnego określa rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wzoru kontraktu socjalnego z dnia 8 listopada 2010 r (Dz. U. z 2010r. poz.1439).

Wyróżnia się dwa typy kontraktów socjalnych. Kontrakt typu A ma na celu rozwiązanie trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. Natomiast celem kontraktu typu B jest wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej lub zawodowej bezrobotnego beneficjenta pomocy społecznej, lub przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Tabela 14. Kontrakty socjalne zawarte w 2021 roku

L.P.	Dominujący powód z którego względu został zawarty kontrakt socjalny.	Kontrakt socjalny część A			Kontrakt socjalny część B		
		liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów	liczba osób, z którymi zawarto kontrakt	liczba rodzin	liczba zawartych kontraktów
1.	bezrobocie	97	91	101	55	53	56
	z tego: zakończone efektem pozytywnym	52	50	55	31	29	31

		zakończone efektem negatywnym i przerwane	38	36	38	14	14	15
		pozostające w realizacji	8	7	8	10	10	10
2.	alkoholizm		66	65	71	1	1	1
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	37	37	42	1	1	1
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	22	22	22	0	0	0
		pozostające w realizacji	8	7	7	0	0	0
3.	niewydolność wychowawcza		35	35	35	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	32	32	32	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	2	2	2	0	0	0
		pozostające w realizacji	1	1	1	0	0	0
4.	bezdomość		148	148	237	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	126	126	158	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	15	15	15	0	0	0
		pozostające w realizacji	64	64	64	0	0	0
5	uzależnienie od narkotyków		0	0	0	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	0	0	0	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	0	0	0	0	0	0
		pozostające w realizacji	0	0	0	0	0	0
6	inne		113	111	110	0	0	0
	z tego:	zakończone efektem pozytywnym	73	73	71	0	0	0
		zakończone efektem negatywnym i przerwane	17	17	16	0	0	0
		pozostające w realizacji	23	23	23	0	0	0
OGÓŁEM:(liczba osób/rodzin/kontraktów)			459	449	554	56	54	57

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2021 roku zawarto 611 kontraktów socjalnych (554 typu A i 57 typu B), z klientami, którzy podejmowali działania w celu poprawy swojej sytuacji życiowej, z czego 390 kontraktów (63,83%) zakończono wynikiem pozytywnym, co oznacza pełną realizację zaplanowanych zamierzeń. W przypadku 108 kontraktów (17,68%), które zostały zakończone negatywnie, nie osiągnięto zakładanego rezultatu lub też zostały one przerwane przez uczestnika. Wobec osób, które z nieuzasadnionych powodów zerwały kontrakt socjalny były stosowane sankcje w postaci wstrzymania pomocy lub jej ograniczenia. Pozostałe 113 kontraktów (18,49%) na dzień 31.12.2021 r. pozostawały w trakcie realizacji.

8. Centrum Aktywności Środowiskowej

Centrum Aktywności Środowiskowej przy ul. Antoniny Grygowej 4B jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, funkcjonującą w strukturach Filii Nr 2. Centrum Aktywności Środowiskowej realizuje w szczególności zadania z zakresu wspierania osób i rodzin z grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz pobudzania społecznej aktywności, w celu rozwiązywania indywidualnych, grupowych i środowiskowych problemów. Oferta Centrum Aktywności Środowiskowej jest skierowana do wszystkich mieszkańców Lublina. Uczestnikami Centrum Aktywności są osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież. Z racji położenia, oferta najbardziej dostępna jest na obszarze działania Sekcji pracy socjalnej Nr 23, a w szczególności jej odbiorcami są mieszkańcy z ośmiu bloków socjalnych przy ul. Antoniny Grygowej 4 w Lublinie. Dzieci i młodzież są rekrutowane do Grup Wsparcia przez pracowników socjalnych w drodze wywiadu środowiskowego, przeprowadzonego z rodzicami lub opiekunami dziecka. Podstawę uczestnictwa w zajęciach Grup Wsparcia stanowi kontrakt socjalny zawarty pomiędzy pracownikiem socjalnym a rodzicem/opiekunem dziecka, określający zakres wsparcia. Placówka jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 8⁰⁰ do 18⁰⁰ oraz w soboty w godzinach od 8⁰⁰ do 14⁰⁰ dla wszystkich chętnych osób. W okresie ferii zimowych i świątecznych oraz w wakacje Centrum Aktywności Środowiskowej czynne jest w godzinach od 8⁰⁰ do 16⁰⁰.

Decyzją Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie od 20 listopada 2020 roku do 21 marca 2021 roku działalność placówki została zawieszona. Pracownicy Centrum Aktywności Środowiskowej zostali oddelegowani do pracy w innych komórkach organizacyjnych MOPR. Centrum wznowiło swoją działalność od 22 marca 2021 roku. Początkowo organizacja pracy i wsparcie udzielane było z zastosowaniem komunikacji elektronicznej. Od 24 maja 2021 roku placówka wznowiła działalność stacjonarną z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Celem głównym działalności Centrum jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Lublina, przez animowanie i tworzenie wielowymiarowej sieci wsparcia służącej przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy.

W 2021 roku (po wznowieniu działalności) do Grup Wsparcia w oparciu o kontrakt socjalny (34 kontrakty) skierowano 57 osób. Z uczestnikami Grup Wsparcia prowadzone było: indywidualne wsparcie edukacyjne (426 zajęć), zajęcia edukacyjne poprzez zabawę (67 zajęć), zajęcia integracyjno-sportowe na świeżym powietrzu (18 zajęć), zajęcia plastyczne (91 zajęć), muzyczne oraz ruchowo-taneczne (88 zajęć) oraz relaksacyjne (36 zajęć). Uczestnicy Grup Wsparcia brali również udział w grach edukacyjnych (61 zajęć). Odbyło się 5 wydarzeń kulturalnych oraz 6 pogadanek dotyczących problematyki przemocy w grupie rówieśniczej oraz środowisku domowym i lokalnym, w pogadankach uczestniczyły 32 osoby.

Z uwagi na trwającą w 2021 roku pandemię COVID-19 współpraca z firmami szkoleniowymi prowadzona była wyłącznie w formie telefonicznej. W wyniku współpracy z czterema firmami szkoleniowymi (Consultor, Centrum Szkoleniowo-Doradcze, DM - Projekt oraz Centrum Kształcenia Proeuropejskiego) 11 osób (w tym 2 seniorów) ukończyło szkolenia z projektów unijnych. Dodatkowo 5 osób ukończyło staż zawodowy.

W 2021 roku z oferty Centrum Aktywności skorzystało łącznie 259 osób w tym: 176 osób dorosłych (w tym 25 seniorów) oraz 83 dzieci i młodzież (w tym 57 skierowano do Grup Wsparcia).

9. Działania podjęte w związku z ogłoszeniem pandemii

W reakcji na panującą w Polsce sytuację pandemiczną MOPR w Lublinie wyszedł naprzeciw występującym trudnościom, związanym ze wsparciem osób pozostających w kwarantannie domowej. Pracownicy Ośrodka we współpracy z innymi służbami miejskimi, szczególnie w przypadku kwarantanny osób samotnych (starszych i niepełnosprawnych) dokonywali zakupów i dostarczali niezbędne produkty żywnościowe. Powyższe działania objęły każdego kto wymagał wsparcia w dostarczeniu pożywienia, a został skierowany przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie na kwarantannę domową. Pozostawano w stałym kontakcie z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie, Strażą Miejską Miasta Lublin, Policją oraz osobami zainteresowanymi tą formą pomocy.

Na realizację w roku 2021 działań związanych z pokryciem kosztów kwarantanny zbiorowej przeznaczono środki w wysokości 8 040,64 zł. Kwota ta została przeznaczona na zakup 268 zestawów składających się z trzech posiłków: śniadania, obiadu i kolacji.

Dodatkowo w budżecie Ośrodka zabezpieczona została kwota 41 000,00 zł, przeznaczona na zakup artykułów spożywczych (1 000,00 zł) i usług pozostałych (40 000,00 zł) dla osób skierowanych na izolację lub kwarantannę domową mieszkańców Miasta Lublin. Z uwagi na fakt, iż potrzeby ww. osób zostały zabezpieczone w postaci paczek żywnościowych pozyskanych z Polskiego Czerwonego Krzyża nie było potrzeby wydatkowania środków własnych gminy na wskazany powyżej cel.

Przy współpracy ze Strażą Miejską Miasta Lublin paczki żywnościowe trafiały do osób wymagających wsparcia. Łącznie na przestrzeni 2021 roku wsparciem w formie paczek żywnościowych objęto **66 osób**.

10. Współpraca z instytucjami i organizacjami

10.1. Koordynacja prac społecznie użytecznych - współpraca z Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuował zadania związane koordynacją prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Lublin. W ramach realizowanych działań w 2021 roku Dział ds. pomocy środowiskowej prowadził współpracę z **32 podmiotami** (m. in. domami pomocy społecznej, ośrodkami wsparcia, warsztatami terapii zajęciowej, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, placówkami oświatowymi, bursą szkolną, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi).

W miesiącu styczniu 2021 roku sporządzono plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, określający m. in. rodzaje prac, liczbę godzin, liczbę bezrobotnych, bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej oraz liczbę osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, które mogą być skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych. Prace społecznie użyteczne kierowane były w 2021 roku do 36 osób bezrobotnych, korzystających z pomocy społecznej (z czego 3 osoby zaplanowane do

uczestnictwa w niniejszej inicjatywie w ramach porozumienia zawartego pomiędzy MOPR, MUP, ZNK).

W miesiącu styczniu 2021 roku opracowano również wniosek o organizację prac społecznie użytecznych w Mieście Lublin, zawierający m. in. liczbę osób uprawnionych, liczbę godzin, rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz ze wskazaniem podmiotów, jak również listę 296 osób bezrobotnych (korzystających ze świadczeń pomocy społecznej), deklarujących akces podjęcia prac społecznie użytecznych. Niniejszy dokument wraz z wnioskami poszczególnych placówek, dotyczącymi zapotrzebowania na pracowników, skierowano do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie. Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2021 roku z budżetu gminy (w dyspozycji MOPR) wynosiła 50 000,00 zł (co stanowiło 40%), natomiast pozostałe 60% dotyczyło środków Funduszu Pracy (MUP).

Faktycznie na realizację prac społecznie użytecznych w 2021 roku wydano kwotę 41 242,80 zł, będącą w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Pracownik Działu ds. pomocy środowiskowej, po otrzymaniu dokumentów z poszczególnych podmiotów realizujących prace społecznie użyteczne przygotowywał każdego miesiąca dokumentację, niezbędną do dokonania wypłaty świadczeń, a po jej zrealizowaniu występował o refundację świadczeń z Funduszu Pracy do Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie. Kwota zrefundowana przez MUP w Lublinie w 2021 roku wyniosła 61 864,20 zł.

W 2021 roku Miejski Urząd Pracy w Lublinie skierował do wykonywania prac społecznie użytecznych 52 osoby, z czego 17 osób przerwało wykonywanie prac społecznie użytecznych (7 osób podjęło zatrudnienie, 1 osoba podjęła staż, 1 osoba uczestniczyła w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, 1 osoba nabyła uprawnienia do otrzymania zasiłku stałego, 1 osoba zmarła, 4 osoby odmówiły realizacji psu, 2 osoby przerwały realizację prac z uwagi na stan zdrowia).

Celem prac społecznie użytecznych była aktywizacja społeczno-zawodowa osób bezrobotnych oraz korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Instrument aktywizacji w postaci prac społecznie użytecznych stworzył osobom bezrobotnym, które przez wiele lat były nieaktywne zawodowo i nie pozostawały w stosunku pracy – szansę czynnego udziału na rynku pracy.

10.2. Współpraca z Kuratorium Oświaty w Lublinie

W ramach kontynuacji współpracy z Kuratorium Oświaty w Lublinie Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w 2021 roku pozyskał skierowania dla 120 dzieci i młodzieży w wieku od 7 – 15 ze środowisk ubogich i zagrożonych patologią na bezpłatny wypoczynek wakacyjny.

Pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej koordynowali działania związane z rekrutacją i wyjazdem na kolonie letnie, przygotowaniem oraz przekazywaniem dla potrzeb Kuratorium Oświaty oraz organizatorów wypoczynku – list uczestników, jak również dokonywali uzgodnień dotyczących terminów odjazdów oraz powrotów dzieci z kolonii.

Kolonie letnie zorganizowane zostały przez Firmę Robert Sanaj LUTUR, 20-301 Lublin, ul. Fabryczna 15 w miejscowości Lesko, w terminie: od 12 do 21 sierpnia 2021 r. (25 uczestników) oraz od 22 do 31 sierpnia 2021 r. (95 uczestników).

10.3. Projekt „Szlachetna Paczka”

W 2021 roku kontynuowano współpracę z Koordynatorem Regionalnym Stowarzyszenia WIOSNA na województwo lubelskie, w ramach realizacji projektu „Szlachetna paczka”. Projekt adresowany był do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które z uwagi na trudną sytuację życiową wymagały udzielenia dodatkowego wsparcia, w tym do seniorów.

W ramach prowadzonych działań pozyskano łącznie 95 oświadczeń osób i rodzin wymagających dodatkowego wsparcia z poszczególnych dzielnic Miasta Lublin, które zostały przekazane do Koordynatora Regionalnego, natomiast pomoc otrzymało 37 rodzin.

10.4. Działania osłonowe

Wystosowano pisma do Dyrektorów szpitali funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z prośbą o włączenie się w działania profilaktyczno-osłonowe na rzecz osób samotnych, starszych, bezdomnych, opuszczających placówki opieki zdrowotnej i mieszkańców, którzy nie są w stanie zapewnić sobie odpowiednich warunków do przetrwania okresu zimowego. Systematyczny kontakt ze służbami społecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie dotyczący wymiany informacji umożliwił podjęcie szybkich działań interwencyjnych pozwalających uniknąć nieszczęśliwych wypadków.

Ponadto skierowano pisma do Radnych Rady Miasta Lublin oraz Wydziału Oświaty i Wychowania Urzędu Miasta Lublin celem wsparcia działań osłonowych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, oraz zaangażowania się w działania pomocowe na rzecz rodzin.

Koordynowano także działania, polegające na przygotowaniu i dystrybucji ulotek, zawierających niezbędne informacje w zakresie dostępnych form wsparcia udzielanego przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, celem dotarcia do mieszkańców miasta Lublin, którzy mogą wymagać pomocy. Rozmieszczono plakaty informacyjne, zawierające wykaz placówek i instytucji działających na rzecz osób bezdomnych oraz zamieszczono na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie apel do mieszkańców miasta Lublin uwrażliwiający na trudną sytuację osób bezdomnych, starszych, niepełnosprawnych i niezaradnych życiowo z prośbą o zgłaszanie wszelkich informacji o miejscach pobytu osób zagrożonych skutkami niskich temperatur.

W okresie sprawozdawczym koordynowano również akcję przygotowania i dystrybucji paczek świątecznych, przeznaczonych dla osób starszych, w tym samotnych, niepełnosprawnych, niesamodzielnymi, znajdujących w trudnej sytuacji socjalno-bytowej w ramach współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem Oddział Okręgowy w Lublinie, Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie oraz Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Lublinie. Rozdysponowano około 500 paczek.

W ramach akcji pn. „Bezpieczne plecaki”, przy współpracy z Lubelskim Oddziałem Polskiego Czerwonego Krzyża, przygotowano i dostarczono dzieciom w wieku szkolnym pochodzącym z rodzin objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie plecaki, zawierające środki ochronne (płyny dezynfekujące, maseczki) oraz książki i maskotki. Przygotowano około 700 zestawów upominkowych.

W 2021 roku przedstawiciel Działu ds. pomocy środowiskowej uczestniczył w 2 spotkaniach:

- w marcu 2021 roku w posiedzeniu (w trybie zdalnym) Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego, w ramach którego omówiono m.in. stan bezpieczeństwa w mieście Lublin za 2020 rok oraz dokonano oceny realizacji zadań w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa mieszkańców w 2020 roku,
- w listopadzie 2021 roku w posiedzeniu Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, które odbyło się w siedzibie Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin. Celem niniejszego spotkania było m.in. udzielanie pomocy osobom bezdomnym i potrzebującym, w szczególności w okresie długotrwałych i silnych mrozów.

10.6. Współpraca w ramach realizacji ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z zakresu pomocy społecznej polegającego na łagodzeniu skutków ubóstwa

W dniu 20 października 2021 roku Prezydent Miasta Lublin ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej polegającego na łagodzeniu skutków ubóstwa poprzez wspieranie działań w zakresie dostarczania żywności najuboższym mieszkańcom Lublina oraz dystrybucję żywności pochodzącej z rezerwy UE oraz innych źródeł, w tym zbiorów na rzecz osób i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Miasta Lublin w 2021 roku.

Decyzją Prezydenta Miasta Lublin dotację w wysokości 100 000,00 zł na realizację ww. zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej otrzymały 3 podmioty:

1. Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy, 20 – 323 Lublin, ul. Puchacza 6 – wysokość przyznania dotacji – 50 000,00 zł.
2. Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy, 20 – 323 Lublin, ul. Puchacza 8 – wysokość przyznania dotacji – 32 000,00 zł.
3. Bractwo Miłosierdzia im. św. Brata Alberta, 20 – 082 Lublin, ul. Zielona 3 – wysokość przyznania dotacji – 18 000,00 zł.

Łącznie w 2021 roku udzielono pomocy 1 008 osobom, którym wydano 12 123 kg żywności trwałej oraz 244,5 kg środków czystości i higieny. Szczegółowa realizacja zadania realizacja zadania przedstawiała się następująco:

1. **W ramach współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem Lubelski Oddziałem Okręgowym z siedzibą w Lublinie**, udzielono pomocy 350 osobom, którym wydano 4 200 kg żywności trwałej oraz 244,5 kg środków czystości i higieny. Rozdystrybuowano również środki towarzyszące w postaci materiałów edukacyjnych na temat zdrowego odżywiania się, porad dietetycznych, niemarnowania żywności, edukacji ekonomicznej.
2. **W ramach współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Zarząd Okręgowy w Lublinie**, pomocą objętych zostało 508 osób, którym wydano łącznie 7 923,32 kg żywności. Jako działania towarzyszące zorganizowano: warsztaty dietetyczne, kulinarne, edukacji ekonomicznej, edukacyjne dotyczące niemarnowania żywności i programy .
3. **W ramach współpracy z Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta z siedzibą w Lublinie**, pomocą żywnościową objęto 150 osób. W trakcie realizacji zadania udzielana była pomoc w postaci bezpłatnych konsultacji terapeuty uzależnień oraz doradcy ds. socjalnych osób i rodzin z problemami alkoholowymi, dotkniętych patologiami społecznymi oraz ofiarom przemocy w rodzinie.

Przeszkolono również 15 osób z zakresu poszukiwania pracy, pisania CV, gospodarowania środkami finansowymi budżetu domowego, umiejętności zdrowego odżywiania oraz przeciwdziałania marnotrawieniu żywności.

11. Uczestnictwo w Porozumieniach

11.1. Porozumienie z Komendą Miejską Policji w Lublinie

W związku z zawartym w dniu 17 października 2012 roku porozumieniem pomiędzy Komendą Miejską Policji w Lublinie, a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad nieodpłatnego uczestnictwa pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie przy przesłuchaniu nieletnich w postępowaniu karnym, prowadzonym przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie w 2021 roku kontynuowano współpracę w powyższym zakresie.

W ramach niniejszej inicjatywy przedkładano w systemie kwartalnym, w Komendzie Miejskiej Policji w Lublinie wykaz osób wyznaczonych do współpracy w ramach niniejszej inicjatywy, zaś przedstawiciele MOPR w Lublinie uczestniczyli w przesłuchaniu nieletniego w sytuacji kiedy zapewnienie obecności rodziców i opiekunów prawnych albo obrońcy było niemożliwe. Zadaniem wyznaczonego pracownika MOPR w Lublinie była obecność podczas przesłuchania nieletniego, podejrzanego o dopuszczenie się czynu karalnego i podpisanie protokołu z przeprowadzonej czynności dowodowej. W roku 2021 łącznie odbyło się 11 przesłuchań nieletnich w postępowaniach karnych z uczestnictwem przedstawicieli Ośrodka, prowadzonych przez funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

11.2. Porozumienie z Aresztem Śledczym w Lublinie

W związku z zawartym na czas nieokreślony w dniu 24 lutego 2016 roku porozumieniem z Aresztem Śledczym w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad prowadzenia przez pracowników MOPR w Lublinie na terenie Aresztu Śledczego kwartalnych spotkań informacyjnych dla osób osadzonych, w 2021 roku kontynuowano współpracę w tym zakresie.

W trakcie 3 osobistych spotkań z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie udzielał informacji dotyczących możliwości otrzymania wsparcia ze środków pomocy społecznej po opuszczeniu placówki penitencjarnej, zasad realizacji świadczeń na rzecz rodzin osób osadzonych w ramach systemu pomocy społecznej (świadczeń pieniężnych, pomocy rzeczowej), jak również zakresu pomocy przysługującej po opuszczeniu Aresztu Śledczego.

Ponadto pracownik MOPR udzielał informacji odnośnie procedury ubiegania się o orzeczenie stanu zdrowia, a także możliwości uzyskania lokalu z zasobów gminy.

W spotkaniach na terenie Aresztu Śledczego wzięło udział łącznie 13 osób odbywających karę pozbawienia wolności.

11.3. Projekt „Przyjazne patrole”

Na podstawie porozumienia nr 14/BM/21 z dnia 1 lipca 2021 roku zawartego pomiędzy Gminą Lublin reprezentowaną przez Wydział Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

w Lublinie i Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie a Komendantem Miejskim Policji w Lublinie w okresie od 2 lipca do 15 grudnia 2021 roku zrealizowane zostało działanie w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologicznym oraz zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom pod nazwą „Przyjazne patrole”. W patrolu uczestniczyli: psycholog lub pedagog z ramienia Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, dwóch funkcjonariuszy Policji oraz pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W ramach powyższego porozumienia do obowiązków Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie należało:

1. zapewnienie udziału w projekcie pracownika socjalnego (jednego w trakcie patrolu), do którego obowiązków należy w szczególności:
 - a) dokonanie wglądu w sytuację rodziny oraz rozpoznanie sytuacji dziecka;
 - b) w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka zapewnienie małoletniemu właściwej opieki poprzez umieszczenie:
 - u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub
 - w rodzinie zastępczej lub
 - w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
 - c) w przypadku stwierdzonej przez wezwane służby medyczne konieczności hospitalizacji, pozostawienie dziecka w szpitalu;
 - d) w przypadku konieczności odebrania rodzicom/opiekunom prawnym dziecka przekazanie pouczenia o prawie wniesienia zażalenia do sądu opiekuńczego na odebranie dziecka zgodnie z art. 12b i 12c ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
 - e) powiadomienie w ciągu 24 godzin sądu opiekuńczego o odebraniu dziecka z rodziny;
 - f) sporządzanie dokumentacji z podejmowanych czynności służbowych;
2. cotygodniowe sporządzanie wykazu rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonych przemocą w rodzinie wytypowanych do zwizytowania oraz przekazywania go, w terminie do środy każdego tygodnia, do Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Pierwszy patrol odbył się w dniu 3 lipca 2021 roku, a ostatni w dniu 12 grudnia 2021 roku. W okresie sprawozdawczym odbyły się 63 patrole, które realizowane były w wyznaczone piątki, soboty i niedziele. W okresie od 3 lipca do 12 grudnia 2021 roku zrealizowano 270 wizyt w środowiskach rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi i zagrożonych przemocą w rodzinie wytypowanych do zwizytowania przez: pracowników socjalnych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, asystentów rodziny, Policję oraz sąd. Podczas realizacji projektu odwiedzone 119 rodzin oraz podjęto 54 interwencje zlecone przez Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Lublinie.

Na podstawie art. 12a ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku odebrano 26 dzieci z 11 rodzin i umieszczono: w rodzinnej pieczy zastępczej (5 dzieci) oraz u innej niezamieszkałej wspólnie osobie najbliższej (21 dzieci). Sporządzono 11 zawiadomień do właściwego miejscowo sądu w związku ze stwierdzeniem zagrożenia zdrowia dzieci.

Ponadto, w trakcie podejmowanych działań, w 16 rodzinach wdrożono procedurę „Niebieskie Karty” sporządzając 16 formularzy Niebieskiej Karty – A, gdzie osobami doznającymi przemocy w rodzinie było 27 małoletnich dzieci oraz 4 osoby dorosłe. Członkowie patrolu przeprowadzili także 579 rozmów z rodzicami lub opiekunami,

dziećmi i innymi członkami rodzin o charakterze edukacyjnym, profilaktycznym oraz ostrzegawczym.

W związku z uchwałą budżetową na rok 2021 na realizację powyższego projektu zostały zabezpieczone środki finansowe dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w kwocie 36 800,00 zł.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku na realizację projektu Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie wydatkował kwotę 25 199,80 zł.

11.4. Porozumienia ze szpitalami

W dniu 26 sierpnia 2021 roku zawarto porozumienie o współpracy pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 1 w Lublinie a Gminą Lublin, w imieniu której działa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Kontynuowano również realizację porozumienia podpisanego w dniu 15 stycznia 2020 roku (na czas określony do dnia 31 grudnia 2022 roku) pomiędzy Samodzielnym Publicznym Szpitalem Klinicznym Nr 4 w Lublinie a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, w przedmiocie ustalenia zasad wzajemnej współpracy w zakresie udzielania wsparcia pacjentom Szpitala wynikającego z przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W ramach niniejszych inicjatyw Szpitale zobowiązały się m. in. do:

- skompletowania dokumentacji niezbędnej do ustalenia uprawnień do uzyskania świadczenia w formie dostępu do opieki zdrowotnej,
- przekazania do MOPR wypełnionego i podpisanego przez pacjenta wywiadu środowiskowego wraz z dokumentacją.

Natomiast MOPR zobowiązał się m. in. do:

- wydania decyzji administracyjnej ustalającej prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej dla osób będących mieszkańcami Miasta Lublin oraz osób bezdomnych posiadających ostatnie miejsce zameldowania w Lublinie i niezwłocznego powiadomienia Szpitala o podjętej decyzji,
- przekazania otrzymanego rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z załączoną dokumentacją do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową osób, które nie są mieszkańcami miasta Lublin lub osób bezdomnych które posiadają ostatnie miejsce zamieszkania na terenie innych powiatów,
- przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, na terenie Szpitala, z osobami wymagającymi udzielenia pomocy innej niż w formie uzyskania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, w celu ustalenia uprawnień do świadczeń ze środków społecznych, zaplanowania pomocy adekwatnej do zgłoszonych potrzeb, wydania decyzji administracyjnej w sprawie lub przekazania rodzinnego wywiadu środowiskowego wraz z kompletem dokumentacji do ośrodka pomocy społecznej zgodnie z właściwością miejscową.

W ramach powyższego porozumienia pracownicy socjalni zatrudnieni w szpitalach przeprowadzili wywiady środowiskowe, na podstawie których Miejski Ośrodek Pomocy

Rodzinie w Lublinie rozpatrzył 63 wnioski dotyczące potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

11.6. Porozumienie ze Strażą Miejską Miasta Lublin

W związku z zawartym na czas nieokreślony w dniu 7 grudnia 2020 roku porozumieniem o współpracy pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Strażą Miejską Miasta Lublin w przedmiocie efektywnego i sprawnego wykonywania obowiązków ustawowych, uwzględniając zadania polegające na niesieniu wszechstronnej pomocy i podejmowaniu działań w szczególności na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych i bezdomnych oraz uwzględniając stan panującej pandemii zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, w 2021 roku realizowano współpracę w szczególności poprzez:

- wymianę wzajemnych doświadczeń,
- wspólne reagowanie na informacje o występujących zagrożeniach dla życia i zdrowia mieszkańców Lublina, a w szczególności dzieci,
- udzielanie pomocy Seniorom ze względu na ich bezpieczeństwo, w tym w ramach Programu „Wspieraj Seniora”, którzy pozostawali w domu, również w związku z zagrożeniem zakażenia koronawirusem SARS-CoV2 wywołującym chorobę Covid – 19,
- wsparcie osób i rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem osób przebywających na kwarantannie domowej lub izolacji, które nie mają możliwości dokonania zakupów przez Internet bądź nie posiadają żadnych bliskich, którzy mogliby udzielić im pomocy w zakresie dostarczania niezbędnych artykułów spożywczych w formie paczek żywnościowych,
- wsparcie osób potrzebujących (starszych, samotnych, niepełnosprawnych, niesamodzielnych) w celu niwelowania ewentualnych trudności, w tym wynikających z konieczności pozostawania w domu, również w związku z panującą epidemią,
- udzielanie pomocy i wsparcia osobom bezdomnym, m.in. poprzez systematyczne patrole miejsc przebywania osób bezdomnych, informowanie i motywowanie tych osób do skorzystania z ofert pomocy instytucji wspierających osoby bezdomne, a także w razie potrzeb przewożenie tych osób do schronisk i noclegowni,
- współdziałanie w usuwaniu stanu zagrożenia poprzez:
 - zapewnienie stosownego wsparcia osobowego w miejscu zagrożenia (wsparcie pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz w razie konieczności funkcjonariuszy Straży Miejskiej Miasta Lublin),
 - możliwość doraźnego wsparcia przez Straż Miejską Miasta Lublin w zakresie dowozu osób, którym wskutek zagrożenia życia lub zdrowia należy natychmiastowo zapewnić odpowiednie schronienie w przypadku braku możliwości zapewnienia w danym momencie środka transportu przez inne zobowiązane podmioty i zapewnienie odpowiedniej opieki przez pracownika socjalnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W ramach współpracy prowadzonej ze Strażą Miejską Miasta Lublin oraz Zarządem Transportu Miejskiego w 2021 roku koordynowano działania pomocowe w zakresie wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych w dotarciu

do punktu szczepień przeciw COVID-19. W ramach niniejszego porozumienia wsparcia udzielono 15 osobom, w tym 8 osobom dwukrotnie (2 dawki szczepień).

11.7. Porozumienie ze Stowarzyszeniem mali bracia Ubogich

W związku z zawartym w dniu 24 lutego 2020 roku porozumieniem o współpracy (na okres od 24 lutego 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku), a następnie aneksem do porozumienia w przedmiocie przedłużenia czasu trwania porozumienia, tj. od dnia 1 stycznia 2021 roku do dnia 31 grudnia 2021 roku, zawartym pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie a Stowarzyszeniem mali bracia Ubogich, w 2021 roku kontynuowano współpracę w zakresie działań zmierzających do podniesienia jakości życia Seniorów żyjących w osamotnieniu w ramach wolontariatu towarzyszącego poprzez udział Seniora w realizowanym przez Stowarzyszenie Programie „Twoja obecność pomaga mi żyć”.

W ramach porozumienia Stowarzyszenie mali bracia Ubogich zobowiązało się do:

- 1) zawarcia pisemnego porozumienia o współpracy z wolontariuszami biorącymi udział z ramienia Stowarzyszenia w Programie „Twoja obecność pomaga mi żyć”, zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- 2) objęcia wolontariuszy ubezpieczeniem grupowym od następstw nieszczęśliwych wypadków na czas zawarcia niniejszego Porozumienia;
- 3) poinformowania wolontariuszy o konieczności zachowania tajemnicy dotyczącej okoliczności korzystania przez Seniora ze wsparcia udzielanego przez MOPR, o których dowiedzą się podczas swojej pracy oraz do zachowania w tajemnicy wszelkich danych osobowych;
- 4) nawiązania przez wolontariusza kontaktu z komórką organizacyjną MOPR, w przypadku zgłoszenia przez Seniora ewentualnych potrzeb z zakresu oparcia społecznego;
- 5) poinformowania MOPR o przyjęciu Seniora do Programu „Twoja obecność pomaga mi żyć”, w terminie 7 dni roboczych od pierwszego spotkania w miejscu zamieszkania Seniora.

Natomiast MOPR zobowiązał się do:

- 1) umieszczenia materiałów informacyjnych na temat Stowarzyszenia w komórkach organizacyjnych oraz na stronie internetowej;
- 2) udzielania informacji Seniorom o formach działalności Stowarzyszenia;
- 3) przekazania Seniorom zamieszkałym na terenie miasta Lublin informacji na temat możliwości skorzystania z wolontariatu realizowanego przez Stowarzyszenie;
- 4) przekazania Seniorom wyrażającym wolę udziału w Programie „Twoja obecność pomaga mi żyć”, oświadczenia Stowarzyszenia, dotyczącego zgody na zbieranie i przetwarzanie danych osobowych;
- 5) pobrania od Seniorów ww. oświadczenia;
- 6) przesłania Stowarzyszeniu ww. oświadczenia;
- 7) uczestniczenia pracownika MOPR, na wniosek Stowarzyszenia, we wspólnej z wolontariuszem Stowarzyszenia wizycie w miejscu zamieszkania Seniora (w godzinach pracy Ośrodka);
- 8) przekazania wolontariuszowi Stowarzyszenia przez pracownika MOPR danych teleadresowych komórki organizacyjnej, w której wykonuje obowiązki służbowe.

W 2021 roku pracownicy Ośrodka przekazali informacje na temat form działalności Stowarzyszenia oraz możliwości skorzystania z wolontariatu łącznie 125 seniorom.

Programem „Obecność” w 2021 roku objęto 18 osób. W ramach Programu odbywały się odwiedziny osób starszych i wspólne spędzanie czasu (rozmowa, czytanie książek, słuchanie muzyki oraz spacer). Ponadto, w ramach podjętej współpracy Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie przekazał osobom starszym i samotnym, korzystającym ze wsparcia tutejszego Ośrodka 97 pisemnych informacji (przygotowanych przez Stowarzyszenie), dotyczących działalności Stowarzyszenia, celem dotarcia do jak najszerszego grona osób mogących skorzystać z oferowanego wsparcia.

12. Realizacja innych programów i inicjatyw

12.1. Realizacja Programu „Wspieraj Seniora”

W 2021 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie kontynuował udział w programie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Wspieraj Seniora” (realizowanego od 20 października 2020 r.), który zakładał pomoc w dostarczaniu niezbędnych produktów żywnościowych oraz środków higienicznych do domu seniora, by ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz podczas pandemii Covid-19, ze względu na ich bezpieczeństwo.

Program „Wspieraj Seniora” stanowił odpowiedź na potrzeby osób w wieku 70 lat i więcej w zakresie ochrony przed zakażeniem Covid-19, w związku z utrzymującym się stanem epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i miał na celu dofinansowanie gmin w zakresie realizacji usługi wsparcia na rzecz seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia miała polegać w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środków higieny osobistej.

W ramach Programu pracownicy Działu ds. pomocy środowiskowej MOPR w Lublinie weryfikowali zgłoszenia indywidualne oraz otrzymywane przez system Centralnej Aplikacji Statystycznej i udzielali pomocy zgodnie ze zgłoszonymi przez seniora potrzebami. W okresie sprawozdawczym od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 roku, wpłynęły łącznie 84 zgłoszenia, w tym: 33 w aplikacji i 51 indywidualnych. Wolontariusze zrealizowali 1 011 wizyt, w ramach których wypracowali ponad 1 419 godzin. Wsparciem objęte zostały 64 osoby, w tym 53 po 70 r.ż. i 11 osób do 70 r.ż.

W celu sprawnej realizacji zadania MOPR w Lublinie podjął współpracę z wolontariuszami zgłaszającymi chęć udzielania wsparcia za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej. Pracownik Działu ds. pomocy środowiskowej weryfikował każde zgłoszenie tworząc bazę wolontariuszy z terenu Miasta Lublin. W 2021 roku realizacji świadczenia usługi dostarczania zakupów oraz gorących posiłków seniorom odbywała się dzięki wsparciu 60 wolontariuszy, z którymi zawarto łącznie 97 porozumień (część wolontariuszy wspierała swoimi działaniami więcej niż jedno środowisko lub kilku wolontariuszy świadczy pomoc jednej osobie).

W ramach procedury postępowania w trakcie realizacji Programu „Wspieraj Seniora” podejmowano:

1. Działania na rzecz seniorów, w tym:

- a) nawiązanie kontaktu telefonicznego z seniorami celem ustalenia sytuacji rodzinnej oraz potrzeb,
 - b) poinformowanie seniora o wydawanym wolontariuszowi zaświadczeniu celem identyfikacji,
 - c) poinformowanie seniora o konieczności sporządzenia listy zakupów i przygotowaniu środków pieniężnych na ich dokonanie,
 - d) poinformowanie seniora, o dokonywaniu zakupy w najbliższym sklepie, który wydaje paragony niezbędne do potwierdzenia wydatkowanych środków pieniężnych.
 - e) skierowanie do seniora wolontariusza.
2. Pozyskiwanie i współprace z wolontariuszami, w tym:
- a) nawiązanie kontaktu telefonicznego z każdym wolontariuszem zgłaszającym akces udziału w programie celem ustalenia miejsca zamieszkania i czasu jakim dysponuje do udziału w Programie.
 - b) podpisanie z każdym kierowanym do seniora wolontariuszem porozumienia (wraz z dokumentacją),
 - c) wydanie wolontariuszowi zaświadczenia celem okazania seniorowi,
 - d) zaopatrzenie wolontariuszy udających się do seniorów w środki ochrony osobistej celem zapobiegania rozprzestrzenianiu się COVID-19, weryfikacja dostarczonych przez wolontariusza harmonogramów wykonanych czynności (na koniec każdego miesiąca).

W związku z przystąpieniem do Programu „Wspieraj Seniora” wystąpiono do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie z wnioskiem dotyczącym zapotrzebowania na środki finansowe w ramach ww. Programu. Otrzymano dofinansowanie w kwocie 108 960,28zł, natomiast wykorzystano kwotę **89 346,80 zł**.

W ramach Programu udzielono wsparcia na rzecz seniorów pozostających w domu w związku z zagrożeniem zakażeniem COVID-19, którzy z uwagi na stan zdrowia oraz sytuację rodzinną i społeczną nie mogli sami zapewnić sobie podstawowych potrzeb bytowych w zakresie:

1. dostarczenia zakupów, w tym artykułów spożywczych oraz środków higieny osobistej,
2. załatwienia drobnych spraw urzędowych,
3. wyprowadzania psa,
4. dostarczenia ciepłych posiłków,
5. pomocy w rejestracji, dotarciu na i ze szczepienia przeciwko wirusowi COVID-19,
6. dostarczenia paczek zawierających podstawowe środki ochrony osobistej w postaci: maseczek, rękawiczek i płynów do dezynfekcji.

Pracownicy Ośrodka czuwali nad całością realizacji zadania m. in.: przyjmowali i weryfikowali zgłoszenia zarówno seniorów jak i wolontariuszy, przygotowywali porozumienia wraz z załącznikami, które zawierane były z wolontariuszami, prowadzili rozmowy telefoniczne zarówno z wolontariuszami jak i seniorami, dokonywali weryfikacji prawidłowości realizacji zadania, prowadzili postępowania mające na celu dokonanie wydatku publicznego na zakup artykułów ochrony osobistej, osobiście dostarczali paczki zawierające tzw. pakiet antycovidowy.

12.2. Realizacja Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021 współfinansowanego z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021 skierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Członkowie rodzin lub opiekunowie otrzymali wsparcie w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami.

Program zakładał świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach:

- pobytu dziennego, w placówce lub w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- pobytu całodobowego;
- specjalistycznego poradnictwa psychologicznego lub terapeutycznego, zapewnienie wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji i diety dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę.

Wydział pomocy środowiskowej realizował Program poprzez świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego, skierowanego do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem, o których mowa powyżej oraz osób o znacznym stopniu niepełnosprawności w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej w formie usług opieki wytchnieniowej.

Zaplanowano, iż z ww. wsparcia skorzysta 208 na łączną liczbę 49 748 godzin (przy stawce 35,00 zł za jedną godzinę usługi opieki wytchnieniowej) dla każdej z nich. W związku z powyższym otrzymano dotację w wysokości 1 741 180,00 zł (na bezpośrednią realizację zadania) oraz w wysokości 34 823,60 zł (na koszty obsługi zadania). Łącznie z budżetu państwa otrzymano kwotę **1 776 003,60 zł**.

W celu prawidłowej realizacji zadania ogłoszony został otwarty konkurs ofert, na podstawie którego wyłoniono zleceniobiorcę zadania, którym został Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy. W dniu 5 lipca 2021 roku z ww. podmiotem podpisana została umowa na realizację zadania pod tytułem „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021, na podstawie której MOPR w Lublinie zobowiązał się do przekazania środków finansowych na realizację ww. zadania do wysokości 1 741 180,00 zł (zgodnie ze złożoną ofertą i kalkulacją kosztów).

W całym okresie sprawozdawczym **wpłynęło 297 wniosków** o przyznanie usług opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Faktycznie z przyznanego wsparcia **skorzystało 251 osób** na łączną liczbę 48 454 godzin sfinansowaną z budżetu państwa w kwocie 1 695 890,00 zł. Osoby objęte Programem nie ponosiły odpłatności za przyznane usługi. Dodatkowo z dotacji pokryte zostały koszty obsługi w kwocie 34 823,60 zł.

12.3. Wolontariat w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie

Na przestrzeni 2021 roku w Wydziale pomocy środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie kontynuowana była działalność wolontarystyczna

realizowana w ramach programu „Wolontariat w Ośrodkach Pomocy Społecznej” jako uzupełnienie pomocy świadczonej w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

W zainteresowaniu służb społecznych pozostawały osoby zależne: niepełnosprawne, w sędziwym wieku, samotne, jak również rodziny wieloproblemowe, które własnym staraniem nie były w stanie przezwyciężyć rodzących się problemów życia codziennego. Wychodząc naprzeciw rozpoznany potrzebom i oczekiwaniom społecznym realizacja działań wolontarystycznych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie stanowi uzupełnienie i wzbogacenie oferty pomocy. Wolontariat w MOPR ukierunkowany jest na tworzenie warunków godnego funkcjonowania w społeczeństwie grup i osób zależnych oraz na promowanie innowacyjnych form wsparcia. Program wolontarystyczny inspirował do samopomocy, integruje społeczność lokalną oraz uwrażliwia na potrzeby drugiego człowieka.

Pomoc wolontarystyczna realizowana w 2021 roku miała na celu rozszerzenie oferty wsparcia kierowanego do osób starszych i samotnych. Ponadto, w związku z realizacją Programu „Wspieraj Seniora”, Dział ds. pomocy środowiskowej rekrutował wolontariuszy, którzy zgłosili swój akces niesienia pomocy Seniorom w aplikacji ww. Programu.

Zarządzeniem Nr 12/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 6 lutego 2020 roku wprowadzono do realizacji regulamin wolontariatu w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Wolontariat realizowany w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie odpowiadał zdiagnozowanym potrzebom i w roku 2021 realizowany był jedynie w formie indywidualnej (pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym) z uwagi na ogłoszony w Polsce stan epidemii. Wolontariat stanowił ważny element sieci wsparcia społecznego, tworzonego w ramach samoorganizacji środowiska lokalnego, ukierunkowanego na bezinteresowną pomoc drugiemu człowiekowi.

Od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie pracę wolontariuszy świadczyło 61 osób (w tym 60 w ramach Programu „Wspieraj Seniora”). Wolontariatem objęto 65 środowisk indywidualnych (w tym 64 w ramach Programu „Wspieraj Seniora”). Zawarto 98 porozumień o współpracy (w tym 97 w ramach Programu „Wspieraj Seniora”). Wolontariusze przepracowali 1 042 godziny (w tym 996 godzin w ramach Programu „Wspieraj Seniora”).

12.4. Współdziałanie w realizacji Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin na lata 2021-2025

W ramach Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin na lata 2021-2025, stanowiącego załącznik do uchwały nr 778/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 roku, służącego aktywizacji i integracji osób w podeszłym wieku zamieszkujących na terenie Miasta Lublin, w budżecie Ośrodka na realizację inicjatyw (poza dotacją na otwarty konkurs ofert) w ramach Programu widniały środki w łącznej wysokości 20 000,00 zł, zgodnie z poniższym podziałem:

- § 4210 – Zakup materiałów biurowych i wyposażenia – kwota 15 000,00 zł,
- § 4300 – Zakup pozostałych usług – kwota 4 000,00 zł,
- § 4170 – Wynagrodzenia bezosobowe – kwota 1 000,00 zł.

Na realizację zadań w 2021 roku wydatkowano kwotę **15 364,00 zł.**

W ramach realizacji Programu zrealizowano następujące działania:

- **„Książka dla Seniora”** zorganizowane przez Filię Nr 1 MOPR w Lublinie w dniach 8-10 czerwca 2021 z okazji Lubelskich Dni Seniora. Sekcje pracy socjalnej otrzymały książki o tematyce wojennej oraz tomiki poezji, które zostały przekazane 17 osobom starszym. Książki w latach poprzednich zostały pozyskane z Wydziału Kultury Miasta Lublin. Celem inicjatywy było zarówno zachęcanie do kreatywnego spędzania czasu wolnego wśród osób starszych oraz promowanie czytelnictwa.
- Warsztaty komputerowe pn. **„Pora na Seniora”**, które miały na celu zapoznanie seniorów z nowoczesnymi technologiami informatycznymi. Zajęcia były także sposobem na przełamanie strachu przed komputerem. Seniorzy nauczyli się podstaw obsługi komputera, korzystania z internetu oraz obsługi innych urządzeń komputerowych (drukarka, mysz, skaner).
- Akcja **„Wielkanoc z uśmiechem”**- organizatorem inicjatywy była Sekcja pracy socjalnej Nr 19. W ramach akcji przekazano 10 osobom starszym i samotnym stroiki świąteczne i paczki ze słodyczami, które zostały przygotowane przez pracowników socjalnych.
- Akcja **„Paczka dla Seniora”** - współpraca Sekcji pracy socjalnej Nr 18 z Przedszkolem Nr 59 w kwestii zbiórki żywności trwałej oraz chemii gospodarczej w ramach solidarności międzypokoleniowej. Skompletowano 10 paczek, które przekazano przed Świątami Wielkanocnymi osobom starszym, samotnym oraz niepełnosprawnym znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.
- Wspólne **Ubieranie osiedlowej choinki**, które odbyło się w dniu 14 grudnia 2021 roku na osiedlu im. A. Mickiewicza LSM. Celem tej inicjatywy była integracja mieszkańców osiedla, w tym: seniorów, osób niepełnosprawnych, dzieci z osiedlowych szkół i przedszkoli oraz lokalnych instytucji i organizacji.
- Akcja **„Gwiazdka z Nieba”** - współpraca Sekcji pracy socjalnej Nr 18 z Przedszkolem Nr 59, Niepublicznym Przedszkolem „Stonoga” oraz Szkołą Podstawową Nr 44 w kwestii zbiórki żywności trwałej oraz chemii gospodarczej w ramach solidarności międzypokoleniowej. Z zebranych darów przygotowano 9 paczek dla osób starszych i samotnych, które przekazano w okresie poprzedzającym Święta Bożego Narodzenia.
- Akcja **„Mikołaj”** - w ramach wieloletniej współpracy z Międzynarodowymi Szkołami „Paderewski” wytypowano 13 seniorów do otrzymania paczki z okazji Świąt Bożego Narodzenia. Celem było kultywowanie tradycji mikołajkowej i związanej z obchodami Świąt Bożego Narodzenia a także zwrócenie uwagi młodzieży szkolnej na trudną sytuację życiową osób starszych i samotnych (zwłaszcza w okresie pandemii). Paczki zostały przekazane za pośrednictwem pracowników socjalnych.
- **Stroiki świąteczne** z okazji Świąt Bożego Narodzenia – w ramach inicjatywy przygotowano stroiki, drobne upominki (akcenty świąteczne) oraz karty z życzeniami dla osób samotnych i starszych, które zostały osobiście przekazane przez pracowników socjalnych wraz z paczkami żywnościowymi pozyskanymi od organizacji pozarządowych.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie na realizację działań w ramach „Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta

Lublin” w roku 2021 r. przyznał dotację w wysokości 30 000,00 zł dotacji z budżetu Miasta z przeznaczeniem na wspieranie funkcjonowania Świetlicy dla Seniorów znajdującej się przy ul. Bursaki 17 w Lublinie, prowadzonej przez Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy.

Wydawanie zaświadczeń na potrzeby Lubelskiej Karty Miejskiej

Lubelska Karta Miejska (LKM) to, obok loterii Rozlicz PIT w Lublinie, kolejny miejski program premiujący mieszkańców, którzy płacą podatki w Lublinie.

Posiadanie Lubelskiej Karty Miejskiej uprawnia do korzystania z ulg, rabatów i zniżek na miejskie usługi i produkty oferowane przez partnerów w takich obszarach jak: komunikacja miejska, Strefa Płatnego Parkowania, kultura, sport, rekreacja, oświata, zdrowie, gastronomia, handel oraz usługi.

Prawo do korzystania z systemu zniżek, ulg, preferencji i uprawnień w ramach Programu posiadają:

- 1) osoby, które rozliczają podatek dochodowy od osób fizycznych w urzędzie skarbowym właściwym dla osoby zamieszkałej na terenie Gminy Lublin i deklarują w zeznaniu podatkowym, jako miejsce swojego zamieszkania Gminę Lublin, bez względu na to, czy osoby te osiągnęły dochód;
- 2) osoby, które rozliczają podatek rolny z tytułu prowadzonego gospodarstwa rolnego i deklarują w informacji w sprawie podatku rolnego, jako miejsce zamieszkania Gminę Lublin;
- 3) osoby zamieszkujące na terenie Gminy Lublin, korzystające ze świadczeń udzielanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie i nieosiągające dochodów opodatkowanych;
- 4) dzieci osób, o których mowa w pkt 1-3 do ukończenia przez nie 18 roku życia, a jeżeli uczą się nadal – do ukończenia przez nie nauki, nie dłużej niż do ukończenia 26 roku życia;
- 5) dzieci i młodzież przebywające w pieczy zastępczej instytucjonalnej bądź rodzinnej prowadzonej przez Gminę Lublin - miasto na prawach powiatu lub na jej zlecenie, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 18 roku życia, a jeżeli uczą się nadal – do ukończenia przez nie nauki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.
- 6) dzieci, które nie ukończyły 6 roku życia, mają prawo do korzystania z systemu zniżek, ulg, preferencji i uprawnień w ramach Programu na podstawie LKM nadanej rodzicowi albo opiekunowi prawnemu.

VI. WSPIERANIE RODZIN I SYSTEM PIELCZY ZASTĘPCZEJ

1. Wspieranie rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zastępczej Dz. U. z 2022 poz. 447). Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny powinna odbywać się z uwzględnieniem zasady pomocniczości.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogą zostać objęte szeregiem działań w ramach pracy z rodziną, w szczególności:

- konsultacjami i poradnictwem specjalistycznym,
- terapią i mediacją,
- pomocą prawną,
- usługami asystenta rodziny.

1.1. Poradnictwo specjalistyczne

Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, w zakresie terapii uzależnień, przemocy, kryzysów) oraz pomoc prawną rodziny bezpłatnie uzyskują w:

- **Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, ul. Popieluszki 28E**

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Poradnia udziela bezpłatnych konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego) dla rodzin i osób.

- **Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej, ul. Popieluszki 4**

Specjaliści zatrudnieni w Dziale, tj. 2 pedagogów, 3 psychologów, świadczyli poradnictwo, m. in. na rzecz rodzin naturalnych. Bezpłatne konsultacje i poradnictwo odbywały się w siedzibie Działu przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności oraz drogą telefoniczną.

W roku 2021 tą formą pomocy objętych było 8 rodzin, które skorzystały z 14 porad.

1.2. Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin

Poradnia świadczy usługi dla mieszkańców Miasta Lublin, a także w ramach porozumień może świadczyć usługi mieszkańcom innym gmin. Praca pracowników Poradni odbywa się w jej siedzibie lub w środowisku lokalnym.

Do zadań Specjalistycznej Poradni dla Rodzin należy między innymi:

- świadczenie usług w zakresie rodzinnego i psychologicznego poradnictwa dla rodzin, w tym rodzin zastępczych i rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w opiece zastępczej,
- działania o charakterze profilaktycznym,
- prowadzenie terapii psychologicznej: indywidualnej, małżeńskiej, rodzinnej i grupowej,
- prowadzenie terapii pedagogicznej,

- podejmowanie działań mediacyjnych,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Ośrodka i innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w celu podejmowania interdyscyplinarnego oddziaływania na rodzinę lub osobę korzystającą z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin,
- zapewnienie konsultacji innych specjalistów niezbędnych w procesie pracy z rodziną, w szczególności z zakresu poradnictwa specjalistycznego i prawnego,
- superwizja pracy,
- propagowanie informacji, wiedzy, doświadczeń,
- wykonywanie innych czynności niezbędnych do poprawnego wykonywania zadań statutowych przez Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin.

W 2021 roku, z pomocy Specjalistycznej Poradni dla Rodzin, skorzystało 681 rodzin (o 86 rodzin więcej, niż w 2020 roku).

Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2020 – 2021

KATEGORIA INFORMACJI	Liczba rodzin w 2020 roku	Liczba rodzin w 2021 roku
ogółem liczba rodzin, w tym:	595	681
rodzin naturalnych	563	657
rodzin zastępczych	19	7
rodzin adopcyjnych	8	11
dzieci z placówek opiekuńczo - wychowawczych	5	6

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin w 2021 roku objęła wsparciem 863 osoby (w 2020 roku liczba ta wynosiła 1 126 osób).

Tabela 16. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2020-2021

Wyszczególnienie	Liczba osób objętych wsparciem w 2020r.: 1 126		Liczba osób objętych wsparciem w 2021r.: 863	
	w tym dorosłych	w tym dzieci	w tym dorosłych	w tym dzieci
Łączna liczba osób korzystających	945	181	769	94
w tym: liczba osób w terapii	911	171	763	94
w tym: liczba osób w psychoprofilaktyce	34	10	6	0

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W 2021 roku przeprowadzono 8 177 sesji terapeutycznych, w formie: terapii rodzinnej (153 osoby), terapii małżeńskiej i terapii par (49 osób), terapii indywidualnej

(357 osób), terapii pedagogicznej i poradnictwa pedagogicznego (78 osób) oraz konsultacji telefonicznych (388 osób).

W 2021 roku Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin MOPR w Lublinie prowadziła działania terapeutyczne na poziomie lat ubiegłych, obok pracy terapeutycznej w kontakcie bezpośrednim wdrożono pracę z użyciem łączy online i telefonicznych. Dzięki temu możliwe było świadczenie pomocy także osobom przebywającym w izolacji lub na kwarantannie, oraz zwiększono liczbę sesji przeprowadzonych na rzecz mieszkańców Miasta Lublin.

W ramach swojej działalności w 2021 roku w Poradni dla Rodzin odbywał się Cykl warsztatów doskonalenia umiejętności wychowawczych - „Szkoła dla rodziców”, odbyło się – 10 spotkań dla 6 uczestników (20 godzin zajęć warsztatowych).

Dodatkowo Poradnia dla Rodzin prowadzi biblioteczkę książkową ze zbiorem dotyczącym poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii i psychoprofilaktyki. Z biblioteczki korzystają klienci Poradni oraz specjaliści.

1.3. Asystenci rodziny

W 2021 roku w Lublinie zatrudnionych było **15 asystentów rodziny** i kierownik Sekcji ds. asysty rodzinnej. W stosunku do roku 2020 zatrudnienie pozostaje na tym samym poziomie. Ogółem wydatki na zatrudnienie w 2021 roku wyniosły **834 221,99 zł**, z czego: dotacja w ramach dofinansowania zadania własnego gminy, realizowanego w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2021” wyniosła – **27 100,01 zł**, zaś środki własne – **807 121, 98 zł**.

Asystenci rodziny podjęli pracę z rodzinami naturalnymi przeżywającymi trudności, przede wszystkim w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i będącymi w trudnej sytuacji życiowej. Pracę prowadzono z rodzinami, które sprawowały opiekę nad dziećmi w celu poprawy ich umiejętności wychowawczych, jak również z rodzinami, których dzieci zostały czasowo umieszczone w pieczy zastępczej.

Asystenci pozostawali w systematycznym kontakcie z rodzinami monitorując sytuację rodzin wieloprotblemowych, w których dzieci miały niezaspokojone potrzeby. Rodziny, których dzieci przebywały w pieczy zastępczej motywowali do zmiany sytuacji życiowej i stałego kontaktu z dziećmi, w celu powrotu pod ich opiekę.

W 2021 r. wsparciem asystenta rodziny objęto **302 rodziny** niewydolne wychowawczo, w których wychowywało się **699 dzieci**. Asystenci odbyli **4 383 wizyty** w środowisku.

Z uwagi na stan epidemii ogłoszony na terenie Polski w dniu 20 marca 2020 r., kontakt z rodzinami do maja 2021 r. odbywał się głównie drogą telefoniczną, po tym czasie natomiast poprzez kontakt bezpośredni, z zachowaniem wszelkich środków bezpieczeństwa oraz użyciem środków ochronnych. Asystenci rodzin wykonywali telefony do rodzin, udzielając im pomocy i wsparcia. W przypadkach wymagających kontaktu osobistego, członkowie rodzin objętych wsparciem, przychodzili do siedziby Sekcji, gdzie zgodnie z zasadami reżimu sanitarnego, spotykali się z pracownikami. Większość zadań asystenta rodziny była realizowana jednak w formie kontaktu pośredniego. Asystenci rodziny prowadzili konsultacje wychowawcze z rodzicami oraz małoletnimi, wskazywali konstruktywne metody wychowawcze w przypadku występowania trudności w tym zakresie. Proponowali możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego podczas obostrzeń związanych z COVID-19. Udzielali

instrukcji i pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz rozwiązywaniu problemów socjalnych. Prowadzili rozmowy na temat prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego oraz dysponowania środkami finansowymi. Z uwagi na utratę zatrudnienia przez niektórych członków rodzin objętych wsparciem, spowodowaną pandemią w kraju, pracownicy pomagali w redagowaniu CV, listu motywacyjnego, poszukiwaniu ofert pracy. Asystenci rodziny proponowali rodzinom wsparcie psychologiczne, terapeutyczne, wyszukiwali i polecali poradnie, przychodnie, często także umawiali członków rodzin do specjalistów z zakresu medycyny. Pracownicy Działu dostosowywali wsparcie dla rodzin do sytuacji związanej ze stanem pandemii w Polsce.

W okresie sprawozdawczym zakończono pracę z **98 rodzinami**. Powody zakończenia pracy to: osiągnięcie założonych celów (25 przypadków), zaprzestanie współpracy rodziny z asystentem (47 przypadków), brak efektów pracy (9 przypadków) oraz zmiana metody pracy i inne (17 przypadków). Rodzina po zakończeniu współpracy zostaje w systemie pomocy społecznej i jest nadal systematycznie odwiedzana przez pracownika socjalnego. Takie rodziny są bardzo często objęte również nadzorem kuratora sądowego, z którym współpracują pracownicy socjalni. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w rodzinie i braku nadzoru kuratora sądowego, do Sądu kierowane są pisma o objęcie rodziny takim środkiem zabezpieczającym.

Rodzina po zakończeniu współpracy zostaje w systemie pomocy społecznej i jest nadal systematycznie odwiedzana przez pracownika socjalnego. Takie rodziny są bardzo często objęte również nadzorem kuratora sądowego, z którym współpracują pracownicy socjalni. W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej w rodzinie i braku nadzoru kuratora sądowego, do Sądu kierowane są pisma o objęcie rodziny takim środkiem zabezpieczającym.

W 2021 r. asystenci rodziny we współpracy z członkami rodzin i po konsultacji z pracownikami socjalnymi przygotowali lub zaktualizowali **263 plany** pracy z rodziną, które obejmowały zakres działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, a także określały terminy ich realizacji i efekty podjętej pracy. Asystenci dokonywali także okresowej oceny sytuacji rodziny, w której przedstawiali efekty prowadzonych działań oraz zasadność (lub brak zasadności) kontynuowania pracy z rodziną. W 2021 r. dokonano i przygotowano na piśmie **423 oceny**. W roku 2021 asystenci rodziny sporządzili do właściwych sądów pisma informujące o zaistniałej sytuacji rodzinnej w przypadku wystąpienia nieprawidłowości.

Główne zadania zrealizowane przez asystentów rodziny dotyczyły:

- podejmowania działań mających na celu pomoc rodzinom w rozwiązywaniu ich problemów socjalnych poprzez dostarczanie informacji i kierowanie do odpowiednich instytucji;
- udzielania pomocy w redagowaniu pism urzędowych, ubieganiu się przez rodziny o świadczenia socjalne, o przydział lub zamianę lokalu mieszkalnego, o umorzenie zadłużeń w opłacie czynszu, itp.;
- udzielania pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych poprzez, m.in.: kierowanie członków rodzin do poradni specjalistycznych i rodzinnych, kierowanie do udziału w diagnostyce oraz udziału w formach terapii indywidualnej, rodzinnej, grupowej, terapii uzależnień i grupach wsparcia;

- motywowania do skorzystania z konsultacji psychiatrycznych oraz kierowania członków rodzin do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lublinie;
- informowania o prawidłowościach rozwoju bio-psycho-społecznego dzieci oraz o zaburzeniach tego rozwoju, które wymagają zmiany postaw wychowawczych opiekunów;
- podejmowania działań zamierzających do rozwijania u rodziców umiejętności wychowawczych, motywowania i kierowania na zajęcia rozwijające kompetencje rodzicielskie;
- informowania o możliwej etiologii zachowań dzieci sprawiających trudności wychowawcze, motywowania do podjęcia diagnostyki psychologicznej, pedagogicznej oraz psychiatrycznej oraz do stosowania zaleceń specjalistów;
- motywowania rodziców do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielania pomocy w postępowaniu rekrutacyjnym i pisaniu wniosków o przyjęcie do placówek edukacyjnych;
- edukowania w zakresie funkcjonowania na rynku pracy (szukanie ofert pracy, pisanie CV i listu motywacyjnego, przygotowanie się do rozmów kwalifikacyjnych z potencjalnym pracodawcami);
- uświadomienia wartości pracy i znaczenia utrzymywania pracy zarobkowej przez członków rodzin;
- podejmowania działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny, m.in. poprzez informowanie policji oraz służb medycznych o zaistniałych zagrożeniach oraz poprzez współpracę z kuratorami;
- motywowania rodzin do regularnego uczestnictwa w projekcie „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- przygotowania i prowadzenia dokumentacji pracy z rodziną,
- edukowania w zakresie zachowania zasad higieny i zapobiegania rozprzestrzenianiu się wirusa Covid-19.

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin która nałożyła na asystentów rodziny obowiązek koordynowania poradnictwa skierowanego do kobiet w ciąży i rodzin oczekujących narodzin dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze stwierdzonym w życiu płodowym prawdopodobieństwem dysfunkcji rozwojowych oraz rodzin już wychowujących dzieci z obciążeniami rozwojowymi. Asystenci rodziny udzielają informacji na temat uprawnień związanych z ustawą, motywują do skorzystania z jej zapisów. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie został udostępniony „Katalog możliwego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin w Mieście Lublin”¹⁵. W roku 2020 jedna rodzina była objęta koordynacją asystenta rodziny w ramach ww. ustawy.

¹⁵ http://mopr.lublin.eu/poradnik/pomoc_specjalistyczna/asystent_rodziny/katalog.pdf

1.4. Placówki wsparcia dziennego

Rodzina może także uzyskać pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w placówkach wsparcia dziennego. Na terenie Miasta Lublin wszystkie placówki wsparcia dziennego, funkcjonujące na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, prowadzone są przez podmioty pozarządowe.

Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, z placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi. Pobyt dziecka w placówce wsparcia dziennego jest bezpłatny i dobrowolny oprócz sytuacji wyjątkowych, kiedy do placówki kieruje sąd.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej w szczególności organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W ciągu 2021 roku, na podstawie umów zlecających podmiotom pozarządowym prowadzenie placówek wsparcia dziennego, funkcjonowało 16 placówek:

- 12 placówek wsparcia dziennego prowadzonych było w formie opiekuńczej, dysponowały 355 miejscami i objęły opieką 398 dzieci;
- 3 placówki wsparcia dziennego prowadzone były w formie specjalistycznej, dysponowały 74 miejscami i objęły opieką 91 dzieci;
- 1 placówka wsparcia dziennego prowadzona była w formie opiekuńczej i specjalistycznej, dysponowała 15 miejscami i objęła opieką 15 dzieci.

Łącznie wszystkie placówki dysponowały 444 miejscami, a z ich usług w 2021 roku skorzystało 504 dzieci.

Tabela 17. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2021 roku z podziałem na typy

Nazwa i adres podmiotu		Nazwa i adres placówki	Typ placówki	Dotacja – dofinansowanie placówki I-III.2021r. (w zł)	Dotacja – dofinansowanie placówki IV-XII.2021r. (w zł)
1.	„Fundacja Amigo-Polska” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	Specjalistyczny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy „Domostwo Amigoniańskie” ul. Jaworowskiego 12 20 - 612 Lublin	specjalistyczna	55 750,00	174 000,00
2.	Fundacja na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	Ośrodek Terapeutyczny ul. Narutowicza 74a 20 - 019 Lublin	specjalistyczna	14 855,00	58 000,00

3.	Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Potrzebującym „AGAPE” ul. Bernardyńska 5, 20 - 109 Lublin	„Specjalistyczna Placówka AGAPE CLUB” ul. Bernardyńska 5 20 - 109 Lublin	<i>specjalistyczna</i>	19 500,00	Podmiot nie uzyskał pozytywnej oceny w konkursie ogłoszonym 1 marca 2021 roku
4.	Towarzystwo Salezjańskie Dom Zakonny ul. Kalinowszczyzna 3 20 - 129 Lublin	Salezjańska Świetlica Środowiskowa im. Św. Dominika Savio ul. Kalinowszczyzna 3 20 - 129 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	15 375,00	60 070,64
5.	Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty ul. Królewska 10, 20 - 109 Lublin	Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza im. bł. Edmunda Bojanowskiego ul. Królewska 10 20 - 109 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	15 000,00	56 568,00
6.	Instytut Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Droga Męczenników. Majdanka 27 20-325 Lublin	Świetlica św. Antoniego Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Kasztanowa 1, 20 - 245 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	13 028,08	Podmiot zakończył działalność placówki z dniem 31.03.2021r.
7.		Świetlica św. Michała Archanioła Akcji Katolickiej Archidiecezji Lubelskiej ul. Fabryczna 19 20 - 301 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	14 056,36	Podmiot zakończył działalność placówki z dniem 31.03.2021r.
8.	Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo ul. Jezuicka 4/9, 20 - 113 Lublin	Ośrodek nr 1 „Teatr” ul. Kunickiego 128, 20 - 434 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	16 500,00	70 000,00
9.		Ośrodek nr 2 „Bliźniak” ul. ks. Michała Słowikowskiego 1 20 - 124 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	16 750,00	67 000,00
10.	Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	Świetlica Integracyjna „Razem” ul. Doświadczalna 46 20 - 236 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	11 250,00	39 375,25
11.	Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce ul. Niedźwiedzia 39 02 – 737 Warszawa	Placówka Wsparcia Dziennego „Jutrzenka” ul. Jutrzenki 1, 20 - 538 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	17 031,25	64 500,00
12.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Lubelski Oddział Regionalny ul. Narutowicza 54, 20 - 016 Lublin	Środowiskowe Ognisko Wychowawcze Towarzystwa Przyjaciół Dzieci ul. Narutowicza 54 20 - 016 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	10 488,75	34 979,18
13.	Zgromadzenie Służebnic Matki Dobrego Pasterza ul. Kościelna 9, 05 - 500 Piaseczno	Placówka Wsparcia Dziennego „Dom Ciepła” im. św. Antoniego Al. Kraśnicka 65 20 - 718 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	10 500,00	60 578,14

14.	Fundacja Sempre a Frente ul. Lubartowska 24, 20 – 085 Lublin	Świetlica Kowalska 3 ul. Kowalska 3, 20 - 115 Lublin	<i>opiekuńcza i specjalistyczna</i>	9 750,00	78 300,00
15.	Stowarzyszenie „ŁABĘDŹ” ul. Jacka Przybylskiego 20/23 20 - 465 Lublin	Klub Młodzieżowy ul. Łabędzia 15 20 - 335 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	10 500,00	Podmiot nie uzyskał pozytywnej oceny w konkursie ogłoszonym 1 marca 2021 roku
16.	Caritas Archidiecezji Lubelskiej ul. Prym. Stefana Wyszyńskiego 2 20-852 Lublin	Świetlica Środowiskowa Caritas ul. Prym. Stefana Wyszyńskiego 2 20-852 Lublin	<i>opiekuńcza</i>	-	110 378,79
Razem:				250 334,44	873 750,00

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, placówkę wsparcia dziennego prowadzi gmina, podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania na podst. art. 190 ustawy lub podmiot, który uzyskał zezwolenie wójta. Trzy placówki w Lublinie prowadzą działalność na podstawie art. 228 ust. 5 ustawy, gdyż uzyskały decyzję Prezydenta Miasta Lublin stwierdzającą, że zapewniają dzieciom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Prowadzenie placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin zleca uprawnionym podmiotom po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert i dofinansowuje ze środków publicznych koszty ich działalności. Umowy z podmiotami prowadzącymi placówki zawarto na okres od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia 31 marca 2021 r. w związku z powyższym w dniu 1 marca 2021 roku Miasto Lublin ogłosiło konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej należącego do zadań własnych Gminy Lublin – prowadzenie placówki wsparcia dziennego na terenie Miasta Lublin w okresie od dnia 1 kwietnia 2021 roku do dnia 31 marca 2026 roku. W wyniku przeprowadzonego postępowania konkursowego 11 podmiotów prowadzących 12 placówek wsparcia dziennego uzyskało pozytywną ocenę i podpisało umowy na realizację zadania. Umowy z podmiotami prowadzącymi placówki wsparcia dziennego zostały zawarte na okres od dnia 1 kwietnia 2021 roku do dnia 31 marca 2026 roku.

W roku 2021 na dofinansowanie kosztów działalności placówek wsparcia dziennego Miasto Lublin wydatkowało łącznie **1 124 084,44** zł, z czego 250 334,44 zł w ramach umów obowiązujących do dnia 31 marca 2021 roku, a 873 750,00 zł w ramach umów zawartych od dnia 1 kwietnia 2021 roku.

1.5. Pozostałe formy wspierania rodziny

1.5.1. Realizacja Projektu „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

W dniu 22 maja 2018 r. została podpisana umowa Nr 46/RPLU.11.02.00-06-0045/17-00) o dofinansowanie projektu „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”,

współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie. Do uczestnictwa w projekcie zrekrutowano **20 rodzin** objętych pomocą w formie asystenta rodziny oraz **42 dzieci** przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną. Głównym celem projektu był rozwój kompleksowego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze w Mieście Lublin.

W roku 2021 w ramach projektu realizowano Zadanie 4 „Punkt konsultacyjno-doradczy”, w którym specjaliści udzielali rodzinom wsparcia psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego. W „Punkcie konsultacyjno-doradczym” w roku 2021 uczestniczyło 6 osób (3 osoby dorosłe objęte asystą rodzinną oraz 3 dzieci).

1.5.2. Rodziny wspierające

W celu udzielenia wsparcia w sytuacji przeżywania trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. Jej zadaniem jest, przy współpracy asystenta rodziny, pomaganie w opiece i wychowaniu dzieci, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się informacja o tym, że Ośrodek poszukuje rodzin zainteresowanych współpracą non profit na rzecz rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzór wniosku jaki powinni złożyć kandydaci na rodziny wspierające. Dołączony został także wzór umowy z rodziną wspierającą oraz folder zachęcający kandydatów do podjęcia się pełnienia funkcji rodziny wspierającej.

W 2021 r., z uwagi na brak zainteresowania ze strony rodzin oraz wprowadzony stan epidemii w kraju, nie było rodzin objętych tą formą wsparcia.

1.5.3. Spotkania rodzin naturalnych z dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej

W siedzibie Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej oraz na terenach przyjaznym dzieciom i rodzinie organizowane były spotkania rodzin naturalnych (rodziców, rodzeństwa, dziadków, osób bliskich dziecku) z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Do spotkań tych uczestnicy przygotowywani byli przez specjalistów (pedagoga, psychologa), koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub asystenta rodziny. Z uwagi na stan epidemii, a tym samym na konieczność ochrony przed wirusem SARS-COV-2 w ciągu całego 2021 roku zorganizowano **90 takich spotkań** (32 spotkania w 2020 roku, 67 spotkań w 2019 roku), w czasie których rodziny naturalne mogły skorzystać z porad specjalistów. Wszystkie spotkania odbywały się z zachowaniem reżimu sanitarnego.

2. System pieczy zastępczej

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje w ostateczności, po wyczerpaniu wszystkich gwarantowanych przepisami możliwości wsparcia rodziny.

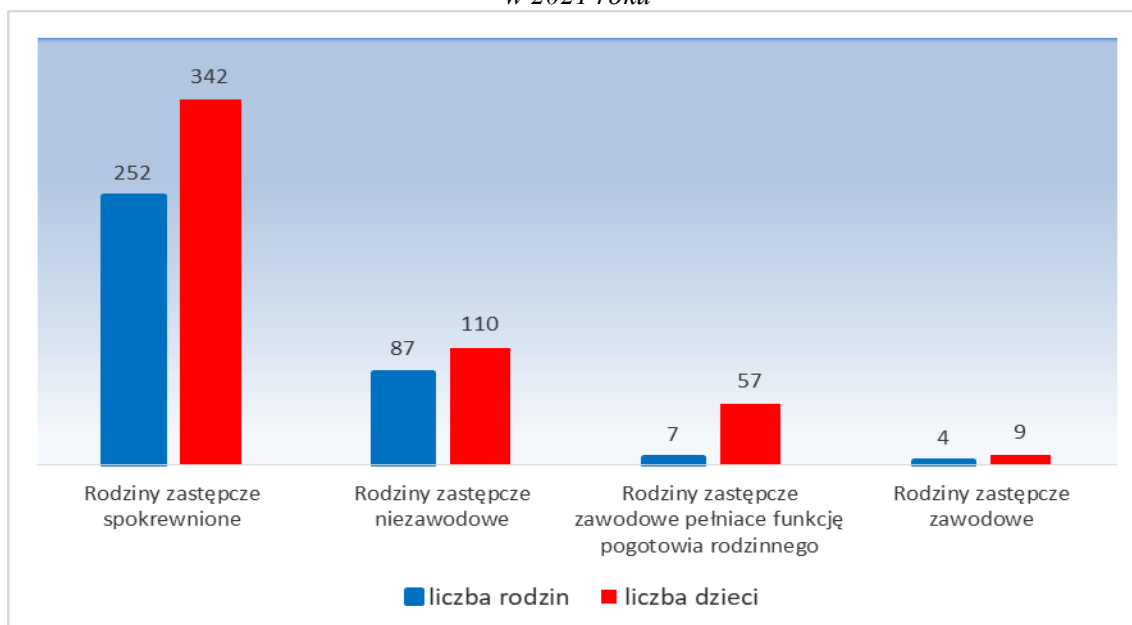
Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej,
- 2) instytucjonalnej.

2.1. Rodzina piecza zastępcza

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinnych formach jest jednym z podstawowych zadań własnych powiatu. W trakcie roku **2021** na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie **348 rodzin zastępczych**¹⁶ w których przebywało **518 dzieci** (w tym 43 dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością). Wśród dzieci przebywających w rodzinach zastępczych 456 pochodziło z Lublina, a 62 z innych powiatów. Najliczniejszą grupę stanowiły rodziny zastępcze spokrewnione (**252**) w których wychowywało się **342 dzieci**. Rodzin zastępczych niezawodowych było **87**, a pod ich opieką pozostawało **110 dzieci**. Ponadto w Mieście Lublin funkcjonowało **11 rodzin zastępczych zawodowych**, przebywało w nich **66 dzieci**, w tym 7 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego (57 dzieci). W 2021 roku rozwiązane zostały 2 umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi (z uwagi na ich przejście na emeryturę), w tym 1 z rodziną zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.

Wykres 10. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2021 roku

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W funkcjonujących na terenie Miasta Lublin rodzinach zastępczych w 2021 roku na mocy orzeczeń sądu umieszczono 88 dzieci.

W okresie sprawozdawczym z rodzin zastępczych odeszło łącznie 61 dzieci, w tym:

- 1) 6 dzieci powróciło do rodzin naturalnych,
- 2) 6 dzieci zostało przysposobionych,
- 3) 17 dzieci umieszczono w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 4) 4 dzieci zostało umieszczonych w innej formie rodzinnej pieczy zastępczej,
- 5) 3 dzieci z innych powodów (zmiana miejsca zamieszkania - przeprowadzka poza Miasto Lublin oraz śmierć opiekuna zastępczego).

¹⁶Wykazano rzeczywistą liczbę rodzin - dwie rodziny pełniły jednocześnie funkcję rodziny zastępczej spokrewnionej i niezawodowej. Ponadto w roku 2021 dwie rodziny nie otrzymywały świadczeń finansowych (realizacja wypłat rozpoczęła się w styczniu 2022 r.). Natomiast na dzień 31 grudnia 2021 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 319 rodzin zastępczych w których przebywało 457 dzieci.

- 6) Ponadto w roku 2021 rodziny zastępcze opuściło 25 pełnoletnich wychowanków.

2.2.1. Świadczenia dla lubelskich rodzin zastępczych

Zgodnie ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2022 poz. 447), oraz Obwieszczeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka oraz wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej, rodzinom zastępczym przysługują następujące świadczenia obligatoryjne:

- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej i rodzinie zastępczej zawodowej (1 052,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2021 r., 1 131,00 zł miesięcznie – od dnia 1 czerwca 2021 r.),
- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej (694,00 zł miesięcznie – do dnia 31 maja 2021 r., 746,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2021 r.),
- dodatek na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności (211,00 zł miesięcznie do dnia 31 maja 2021 r., 227,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2021 r.)
- dodatek na dziecko umieszczone na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich (211,00 zł miesięcznie do dnia 31 maja 2021 r., 227,00 zł miesięcznie od dnia 1 czerwca 2021 r.),
- środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej (w przypadku pobytu w rodzinie zastępczej powyżej 3 dzieci).

Ponadto rodziny zastępcze otrzymują świadczenia w postaci dodatku wychowawczego oraz świadczenia dobry start. Informacje na ten temat znajdują się na stronach 28 – 29 niniejszego opracowania.

Rodziny zastępcze mogą otrzymać również następujące świadczenia fakultatywne: dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka – raz w roku, świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – jednorazowo, świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo, jak również świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego (w przypadku rodzin zawodowych).

W sprawie tych świadczeń na mocy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wydano łącznie **1 336 decyzji administracyjnych**.

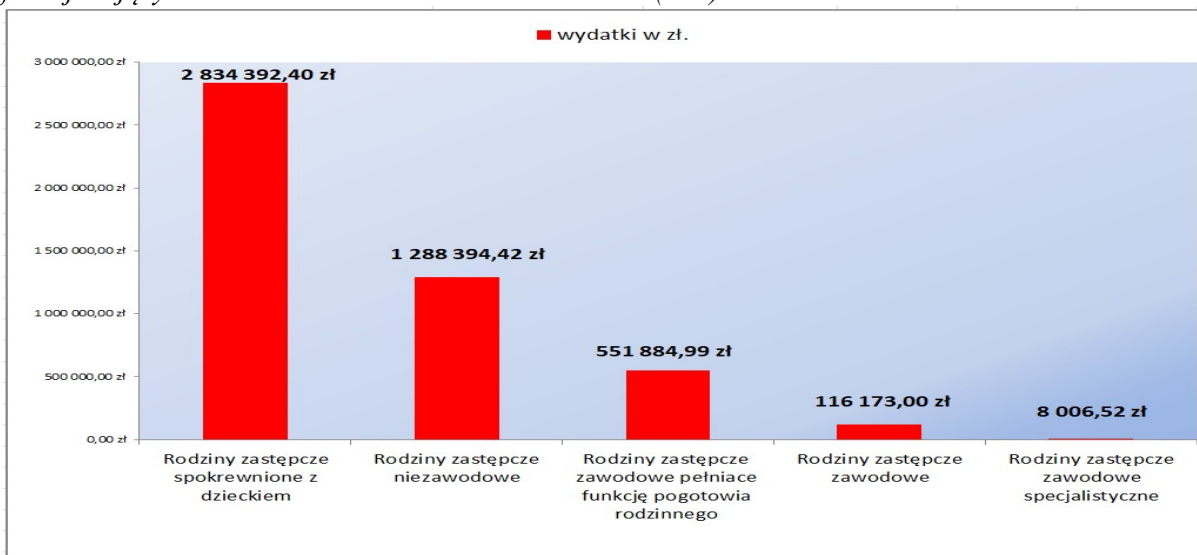
W 2021 roku wypłacono 5 989 świadczeń na dzieci przebywające w lubelskich rodzinach zastępczych na łączną kwotę 4 798 851,33 zł¹⁷, z tego:

- 4 211 661,09 zł na świadczenia dla dzieci podchodzących z terenu Miasta Lublin,

¹⁷ Ujęto świadczenia wypłacone rodzinom zastępczym, bez wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych.

- 587 190,24 zł na świadczenia dla dzieci pochodzących z 25 innych powiatów, a przebywających w lubelskich rodzinach zastępczych. Wydatki na te świadczenia są refundowane przez powiaty pochodzenia dzieci. Zgodnie z ustawą koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej ponosi powiat pochodzenia dziecka.

Wykres 11. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2021 roku (w zł)

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W roku 2021 w 47 lubelskich rodzinach zastępczych, na podstawie porozumień zawartych z 25 powiatami, przebywało **62 dzieci** z terenu innych powiatów.

Tabela 18. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2021 r.

Lp.	Nazwa powiatu	Liczba rodzin zastępczych na terenie Miasta Lublin	Liczba dzieci z innych powiatów na terenie Miasta Lublin
1	Biłgorajski	2	2
2	Łukowski	1	1
3	Radzyński	1	1
4	Zamojski	1	1
5	Niżański	1	1
6	Łęczyński	3	3
7	Lubartowski	2	2
8	Puławski	3	3
9	Lubelski	8	11
10	M. Chełm	1	1
11	Kraśnicki	3	5
12	Kolbuszowski	1	1
13	Piłski	1	4
14	Chełmski	2	2
15	M. Zamość	1	1
16	Świdnicki	6	7
17	Siedlecki	1	2
18	Radomski	1	1
19	Rycki	1	4
20	Włodawski	1	1

21	Pruszkowski	1	2
22	Opatowski	1	1
23	Miński	1	1
24	Nyski	1	1
25	Opolski	3	3
	razem:	48 ¹⁸	62

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wydatki na dziecko cudzoziemskie pochodzące z Miasta Lublin i przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin

Wydatki na opiekę i wychowanie 1 dziecka cudzoziemskiego przebywającego w rodzinie zastępczej spokrewnionej na terenie Miasta Lublin w okresie styczeń – grudzień 2021 r. wyniosły 8 692,00 zł. Środki na ten cel zapewniał budżet państwa w ramach zadań zleconych z administracji rządowej wykonywanych przez powiat.

Dzieci pochodzące z terenu Miasta Lublin mogą zostać umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innego powiatu, podobnie jak rodziny zamieszkujące na terenie Lublina mogą zostać ustanowione rodzinami zastępczymi dla dzieci pochodzących z innych powiatów. Wynika to, m. in. z faktu umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, lub też z braku rodzin zastępczych gotowych na przyjęcie dzieci w ich miejscu zamieszkania.

Realizacja dodatku wychowawczego dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Zgodnie z art. 80 ust. 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko do ukończenia 18 roku życia, przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego określonego w przepisach ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, zwany dalej „dodatkiem wychowawczym”. Zgodnie z art. 87 ust. 1 i 1a ustawy, dodatek wychowawczy przyznaje się od dnia faktycznego umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. Prawo do dodatku wychowawczego ustala się na okres 12 miesięcy. W związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2022 roku zmian do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiaty będą zajmować się obsługą dodatków do 31 maja 2022 roku, a wszystkie wydane decyzje wygasną z mocy prawa z dniem 31 maja 2022 r.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano wypłaty świadczeń przysługujących na podstawie wniosków złożonych w latach 2016 - 2020. W 2021 roku 44 rodziny zastępcze złożyły 60 nowych wniosków o przyznanie dodatku wychowawczego dla 87 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin. W sprawie dodatku wychowawczego wydano łącznie 508 decyzji administracyjnych, w tym:

- 449 decyzji przyznających świadczenie,
- 57 decyzji uchylających przyznanie świadczenia (z powodu opuszczenia przez dziecko rodzinnej pieczy zastępczej realizowanej na terenie Miasta Lublin),

¹⁸ Faktyczna liczba rodzin wynosi 47 (w jednej rodzinie umieszczone jest dziecko pochodzące z powiatu lubelskiego i dziecko pochodzące z powiatu pruszkowskiego).

- 2 decyzje o nienależnie pobranym świadczeniu.

W 2021 roku wypłacono łącznie 4 410 świadczeń dodatku wychowawczego dla 440 dzieci przebywających w 293 lubelskich rodzinach zastępczych, na kwotę 2 176 955,47 zł.

Świadczenia w ramach programu „Dobry Start” dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061), zwanego dalej „rozporządzeniem”, świadczenie dobry start przysługuje rodzicom, opiekunom faktycznym, rodzinom zastępczym, osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka, dyrektorom placówek opiekuńczo-wychowawczych, dyrektorom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych – raz w roku na dziecko, osobom uczącym się – raz w roku. Na podstawie § 4 ust. 2 pkt 1 i 2 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia: przez dziecko lub osobę uczącą się 20. roku życia oraz do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 24 roku życia – w przypadku dzieci lub osób uczących się i legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. Według § 5 ust. 1 rozporządzenia, świadczenie dobry start przysługuje osobom, o których mowa w § 4 ust. 1, w wysokości 300,00 zł.

Rok 2021 przyniósł zmiany w programie „Dobry Start”, Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, począwszy od roku szkolnego 2021/2022 realizację Programu prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Według nowych zasad, wnioski o świadczenie dobry start można składać do ZUS wyłącznie drogą elektroniczną przez portal informacyjno-usługowy Emp@tia, bankowość elektroniczną lub portal PUE ZUS.

W związku z tą zmianą w 2021 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie nie wpłynął żaden wniosek o wypłatę świadczenia dobry start dla rodzin zastępczych, jednak w miesiącu styczniu 2021 r. zostały wypłacone 2 świadczenia w łącznej wysokości 600,00 zł, na podstawie wniosków złożonych przez rodziny zastępcze w 2020 roku.

Rodziny pomocowe

Rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka, na ich wniosek, są wspierane przez rodziny pomocowe. Pomoc ta ma charakter tymczasowy, a podstawą umieszczenia dziecka w rodzinie pomocowej jest umowa zawarta między starostą a rodziną pomocową.

Rodziną pomocową może zostać:

- rodzina zastępcza niezawodowa, rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka;
- małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, przeszkoleni do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub rodziny przysposabiającej.

Rodziny takie, na mocy art. 73 ustawy, sprawują czasowo opiekę nad dzieckiem w szczególności w okresie niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą

w związku z wypoczynkiem, udziałem w szkoleniach lub pobytem w szpitalu, czy też w sytuacji wystąpienia nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych w rodzinie.

W okresie styczeń – grudzień 2021 r. wypłacono wynagrodzenia¹⁹ w kwocie **705,28 zł** dla 1 rodziny, z którą podpisano 3 umowy o pełnienie funkcji rodziny pomocowej na czas niesprawowania opieki nad dziećmi przez 2 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego. W okresie sprawozdawczym opieką rodzin pomocowych zostało objętych 9 dzieci, na które wypłacono 9 świadczeń na kwotę **8 006,52 zł**.

Osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich

Zgodnie z art. 57 ust. 1a ustawy, w przypadku gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia się osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

W okresie styczeń – grudzień 2021 r. podpisano **7 umów** (3 umowy zawarte w 2020 roku z okresem obowiązywania od 1 stycznia 2021 roku i 4 umowy zawarte w 2021 r.) z 5 osobami o świadczenie usług polegających na pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w zawodowych rodzinach zastępczych, w których na dzień podpisania umowy przebywało powyżej 3 dzieci, ze stawką za godzinę usług 18,30 zł (kwota obowiązująca w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.). Wymiar godzinowy usług wynosił dla jednej osoby nie więcej niż 40 godzin miesięcznie. Z tej formy pomocy w 2021 r. skorzystało 5 rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, w których umieszczono więcej niż 3 dzieci. W 2021 roku wydatki wyniosły **44 591,91 zł**.

Wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych

W Mieście Lublin w 2021 roku funkcjonowało **11 rodzin** zastępczych zawodowych, w tym: 7 pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz 4 rodziny zastępcze zawodowe. Na podstawie zawartej umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej przysługuje miesięczne wynagrodzenie.

Od dnia 1 kwietnia 2019 roku rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego otrzymują wynagrodzenia w wysokości 3 100,00 zł brutto miesięcznie. Natomiast rodziny zastępcze zawodowe otrzymują wynagrodzenia w wysokości 2 700,00 zł brutto miesięcznie.

Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, zgodnie z art. 85 ust. 5, otrzymują dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia, jeżeli w rodzinie zastępczej przebywa w okresie dłuższym niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż troje dzieci lub co najmniej jedno dziecko, o którym mowa w art. 81 ustawy (dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności).

W roku 2021 wynagrodzenia wszystkich **11 rodzin zastępczych zawodowych**, zgodnie z zawartymi umowami wyniosły łącznie **480 179,53 zł**, z tego:

¹⁹ Art. 85 ust.6 „Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia miesięcznie”.

Art. 85. ust. 7 „Rodzina zastępcza niezawodowa oraz małżonkowie lub osoba, o których mowa w art.74 ust.1 pkt2, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej otrzymują miesięcznie świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% kwoty, o której mowa w ust.1”.

Art. 85 ust. 8 „Świadczenia, o których mowa w ust.6 i 7, przysługują w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka w danym miesiącu kalendarzowym”.

- dla rodzin zastępczych zawodowych – 142 079,62 zł (4 rodziny),
- dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego – 338 099,91 zł (7 rodzin).

2.2.2. Pozostałe formy wsparcia rodzin zastępczych i działania na rzecz rozwoju systemu pieczy zastępczej na terenie Miasta Lublin

W ramach działań na rzecz rodzin zastępczych i rozwoju systemu pieczy zastępczej, Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej realizował wiele innych zadań, które zaprezentowano niniejszym podrozdziale.

Projekt „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”

W 2021 roku kontynuowano realizację Projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19. W dniu 27 sierpnia 2020 r. została podpisana umowa Nr 1123 w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020 – Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnych, PI 9iv: Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym, pomiędzy Wojewodą Lubelskim a Miastem Lublin.

W ramach projektu objęto wsparciem **310 rodzin zastępczych** (w tym 226 rodzin zastępczych spokrewnionych, 73 rodziny zastępcze niezawodowe i 11 rodzin zastępczych zawodowych) w zakresie zwalczania lub przeciwdziałania skutkom pandemii COVID-19.

W ramach projektu przekazano łącznie:

- 93 sztuk sprzętu komputerowego dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Umowy w sprawie użyczenia sprzętu komputerowego z rodzinami zastępczymi zostały zawarte do dnia 30 września 2025 r,
- 8 290 maseczek, 42 400 rękawiczek, 843 litrów środków dezynfekcyjnych,
- wyposażono 7 miejsc kwarantanny/izolacji.

W roku 2021 na skutek zmiany zarządzenia opiekuńczego lub zmianę miejsca zamieszkania poza Miasto Lublin wypowiedziano umowy w sprawie użyczenia sprzętu komputerowego rodzinom zastępczym, który następnie został przekazany 6 innym rodzinom zastępczym zamieszkującym na terenie Miasta Lublin.

Wspieranie i poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą

Tematyka porad dotyczyła:

- w ramach poradnictwa psychologicznego: konsekwencji emocjonalnych przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej, adaptacji dziecka do nowej sytuacji, współpracy rodziny zastępczej z rodziną naturalną dziecka, sposobów skutecznego komunikowania się w rodzinie, przezwyciężania trudności szkolnych dziecka, poszerzania kompetencji wychowawczych;
- w ramach poradnictwa pedagogicznego: problemów wychowawczych wynikających z historii życia dziecka, kontaktów opiekunów zastępczych z rodziną naturalną dziecka, postaw rodziców zastępczych wobec problemów dziecka, metod wychowawczych stosowanych przez opiekunów zastępczych, kierowania rodzin zastępczych do lekarzy specjalistów, specjalistycznej pomocy psychologicznej i pedagogicznej, udzielania wskazówek o możliwości

skierowania dzieci do placówek specjalistycznych i wsparcia dziennego.

W 2021 roku rozpoczęło się szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej pt. „PRIDE: Rodzinna Piecza Zastępcza” prowadzone przez pracowników Działu ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Przeprowadzono w siedzibie Działu dwie sesje szkoleniowe (w dniu 29 listopada oraz w dniu 13 grudnia). W szkoleniu bierze udział 15 osób (9 rodzin).

Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w systemie rodzinnej pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 129 ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka. Przeprowadzono 842 oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i przekazano na piśmie 842 opinie o zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej do właściwych sądów. Ocen tych dokonano w celu ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikacji planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb oraz oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Ocena dotyczyła 405 dzieci. W przypadku dzieci w wieku poniżej 3 lat oceny dokonywano nie rzadziej niż co 3 miesiące. Sytuacja dzieci starszych podlegała ocenie nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

W ocenie sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej mogli uczestniczyć ich opiekunowie zastępczy, a także rodzice naturalni, jeżeli nie zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. O terminach posiedzeń zespołu oceniającego zawiadamiano rodziców biologicznych, opiekunów zastępczych dzieci, których sytuację oceniano oraz pracowników Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie. W procesie oceny brali udział psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych, w przypadku kiedy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora, asystent rodziny w przypadku gdy rodzina naturalna była objęta asystenturą, pracownik socjalny pracujący z rodziną biologiczną dzieci, pracownik Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym, w przypadku dzieci zbliżających się do osiągnięcia pełnoletności oraz pracownik Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie, w przypadku dzieci zgłoszonych do przysposobienia.

Z uwagi na ogłoszony w dniu 20 marca 2020 roku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, w celu zmniejszenia bezpośredniej obsługi interesantów posiedzenia w sprawie oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej odbywały się bez udziału osób z zewnątrz (odbywały się konsultacje telefoniczne).

Dokonywanie ocen funkcjonowania rodzin zastępczych w kontekście jakości sprawowanej przez nie opieki

Działając na podstawie art. 132 ustawy, dokonano oceny 89 rodzin zastępczych w odniesieniu do predyspozycji posiadanych przez opiekunów oraz jakości opieki sprawowanej nad powierzonymi im dziećmi. Oceny dokonywano w składzie: psycholog, pedagog, właściwy koordynator rodzinnej pieczy zastępczej lub pracownik socjalny w sytuacji, gdy rodzina zastępcza nie była objęta wsparciem koordynatora.

Działania diagnostyczno-konsultacyjne w celu pozyskiwania, szkolenia i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej

Psycholodzy zatrudnieni w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej przeprowadzili badania psychologiczne 70 osób będących kandydatami na rodziny zastępcze lub istniejącymi rodzinami zastępczymi. W 2021 r. wydano 48 opinii dotyczących motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym opinie sporządzone o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej. W celach diagnostycznych zakupiono Testy Kompetencji Rodzicielskich (zeszyty testowe oraz arkusze wyników), które przeznaczone są do pomiaru kompetencji rodzicielskich kandydatów i opiekunów zastępczych oraz Kwestionariusze do Oceny Kandydatów na Rodziców Adopcyjnych, Opiekunów Prawnych Mediatorów CUIDA (arkusze wyników, arkusze odpowiedzi oraz arkusze z instrukcją). Testy Kompetencji Rodzicielskich pozwalają na zidentyfikowanie mocnych i słabych stron kandydatów oraz istniejących rodzin zastępczych oraz wychycenie ewentualnych błędów popełnianych przez nich w procesie wychowania dzieci. Testy stosowane wspólnie z kwestionariuszem CUIDA pozwalają uzyskać pełniejszy obraz predyspozycji do rodzicielstwa zastępczego. Kwestionariusz CUIDA pozwala na ocenę zmiennych osobowościowych, stylów wychowania i zdolności danej osoby do zapewnienia odpowiedniej opieki dziecku biologicznemu, adoptowanemu, w rodzinie zastępczej, w placówce opiekuńczej, a także osobie starszej czy niepełnosprawnej. Kwestionariusz CUIDA oraz Testy Kompetencji Rodzicielskich zostały sfinansowane ze środków Miasta Lublin.

W 2021 roku Komisja ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka²⁰ odbyła 42 posiedzenia.

Wynikiem prac Komisji było:

- 2) sporządzenie 42 protokołów dotyczących spełniania przez kandydatów wymogów, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (10 osób z 7 rodzin nie spełniało warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, o których mowa w art. 47 ust. 1-3 ustawy),
- 3) sporządzenie 5 wstępnych akceptacji kandydatów (rodzin) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, zawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka (7 osób, 5 rodzin, spełniało warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej),
- 4) wydanie 4 zaświadczeń kwalifikacyjnych dla 7 rodzin/kandydatów (7 osób) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

Sporządzanie diagnoz psychofizycznych dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie

²⁰Działająca na podstawie Zarządzenia nr 196/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dn. 31.12.2015 r., ze zmianami w sprawie powołania Komisji ds. kwalifikowania do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz ustalenia wzorów dokumentów obowiązujących w postępowaniu dotyczącym kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

pieczy zastępczej)

W roku 2021 psychologowie i pedagodzy sporządzili łącznie 92 diagnozy psychofizyczne dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej. W tym celu korzystano z licencji programu komputerowego KomKod moduł KORP – Karty Oceny Rozwoju Psychoruchowego – wystandaryzowane narzędzie diagnostyczne, przeznaczone do wstępnej oceny rozwoju dziecka, które są wykorzystywane do diagnoz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz KOZE – Karty Oceny Zachowania i Emocji.

Sporządzanie (zgodnie z art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) rejestrów danych o osobach za rok 2021:

- zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Sporządzono 2 rejestry i przekazano je w dniach 5 lipca 2021 r. oraz 20 stycznia 2022 r. do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie i Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku. Pierwszy rejestr zawierał informacje na dzień 30 czerwca 2021 r. o 10 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 59 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 3 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 18 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywają pełnoletni wychowankowie. Uaktualniony na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz przekazany w dniu 20 stycznia 2022 r. rejestr zawierał informacje o 9 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 60 rodzinach pełniących funkcję rodziny zastępczej niezawodowej, 3 rodzinach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i 20 rodzinach zastępczych niezawodowych, w których przebywali pełnoletni wychowankowie.

Przekazywanie do właściwych sądów wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania sytuacji prawnej (zgodnie z art. 47 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

W roku 2021 przekazano łącznie 10 wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej celem uregulowania ich sytuacji prawnej.

Sporządzanie pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci

Zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w 2021 roku Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej sporządził łącznie 45 pozwów o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz 54 dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w rodzinach zastępczych. W związku z brakiem realizacji przez rodziców zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, przygotowano 12 wniosków do komorników o egzekucję świadczeń alimentacyjnych na rzecz 12 dzieci.

Działalność informacyjna, upowszechnianie wiedzy i promowanie ruchu rodzicielstwa zastępczego

W okresie sprawozdawczym do siedziby działu zgłosiło się 18 rodzin zamierzających podjąć starania o ustanowienie ich rodzinami zastępczymi, z którymi

przeprowadzono 47 spotkań informacyjnych na temat warunków, jakie muszą spełniać kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Z uwagi na ogłoszony stan epidemii COVID-10 w 2021 roku nie odbyły się imprezy z okazji obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego. W ramach promocji rodzicielstwa zastępczego rozwieszono plakaty na terenie Miasta Lublin oraz rozdawano ulotki, zachęcając mieszkańców Miasta Lublin do podjęcia się roli rodzica zastępczego.

Informacje na temat dzieci z uregulowaną sytuacją prawną

Do Ośrodka Adopcyjnego w Lublinie przekazano informację na temat 22 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. W informacjach tych uwzględniono opinię dotyczącą charakteru więzi łączącej dziecko z aktualnym opiekunem.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej

W roku 2021 pracownicy socjalni Sekcji ds. wsparcia rodzin zastępczych prowadzili systematyczną pracę socjalną z rodzinami zastępczymi oraz wychowankami umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej. Pracownicy socjalni przeprowadzali również wywiady środowiskowe z rodzinami zastępczymi, które ubiegały się o świadczenia z ustawy o pomocy społecznej oraz z kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni pracowali z **204 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było **228 dzieci** (w tym pełnoletni wychowankowie, pozostający w rodzinie zastępczej). Odbyli **798 wizyt** w środowisku. Uczestniczyli w 292 spotkaniach, w czasie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 35 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych (na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 292 informacje o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 35 informacji o rodzinach zastępczych).

Zgodnie z Zarządzeniem nr 31/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 16 marca 2020 r. oraz Zarządzeniem nr 55/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie ograniczenia wykonywania zadań przez MOPR w Lublinie poprzez wdrożenie działań zmierzających do zmniejszenia bezpośredniej obsługi klientów, ustalono, że oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej będą odbywały się bez udziału osób z zewnątrz. W niektórych przypadkach pracownicy uczestniczyli w ocenach w formie zdalnej.

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 246 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci. Pracownicy socjalni uczestniczyli również w posiedzeniach komisji ds. kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Odpłatność rodziców biologicznych za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Lublin oraz za pobyt dzieci z terenu Miasta Lublin w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów

Zgodnie z art. 193 ust. 1 cyt. ustawy, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń i dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art.

W okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. wydano łącznie 53 decyzje administracyjne odstępujące od ustalania opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej. Szczegółowe warunki wydawania decyzji o odstąpieniu od ustalania tej opłaty zawarte są w uchwale nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 r., w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwało na terenie Miasta Lublin.

W celu realizacji zadania sporządzono **96** zawiadomień o wszczęciu postępowania o ustalenie opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka. Z uwagi na konieczność ustalenia adresu zamieszkania rodziców dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej prowadzony był systematyczny kontakt z rodzinami zastępczymi, stała weryfikacja w dostępnych systemach informatycznych, jak również wystąpiono z wnioskami do Krajowego Rejestru Karnego i Urzędu Stanu Cywilnego.

Zgodnie z art. 193 ust. 1 cyt. ustawy, za pobyt dziecka w pieczy zastępczej rodzice ponoszą miesięczną opłatę w wysokości przyznanych świadczeń i dodatków, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art.

2.2.3. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej

W 2021 r. w Dziale ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej zatrudnionych było **10 koordynatorów** rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem wydatki na ich zatrudnienie wyniosły **506 940,58 zł**.

W okresie sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pracowali ze **166 rodzinami** zastępczymi, w których umieszczonych było **302 dzieci**. Odbyli **691 wizyt** w środowisku. Uczestniczyli w 550 spotkaniach, w trakcie których dokonywano ocen sytuacji dzieci oraz w 54 spotkaniach, na których dokonywano ocen funkcjonowania rodzin zastępczych. Na potrzeby tych ocen przygotowali lub uaktualnili 550 informacji o funkcjonowaniu dzieci w rodzinach zastępczych i 54 informacje o rodzinach zastępczych. Zgodnie z Zarządzeniem nr 31/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 16 marca 2020 r. oraz Zarządzeniem nr 55/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie ograniczenia wykonywania zadań przez MOPR w Lublinie poprzez wdrożenie działań zmierzających do zmniejszenia bezpośredniej obsługi klientów, ustalono, że oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej odbywają się bez udziału osób z zewnątrz. W niektórych przypadkach pracownicy również uczestniczyli w ocenach w formie zdalnej.

Zgodnie z art. 47 ust. 5 ustawy, przygotowano i przesłano do właściwych sądów 299 informacji o całokształcie sytuacji osobistej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz sytuacji rodzin dzieci.

Główne zadania zrealizowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej polegały na:

- rozpoznawaniu sytuacji i potrzeb dzieci przebywających w rodzinach zastępczych;
- rozpoznawaniu i ocenie jakości wykonywania przez opiekunów zastępczych zadań wynikających ze sprawowanej funkcji;

- motywowaniu i kierowaniu opiekunów zastępczych do skorzystania ze specjalistycznej pomocy (poradni psychologiczno-pedagogicznych, poradni logopedycznych, poradni specjalistycznych i rodzinnych, placówek wsparcia dziennego, ośrodków medycznych, fundacji i stowarzyszeń, punktu konsultacyjno-doradczego działającego w MOPR w Lublinie itp.) w celu wsparcia rodziny w zapewnieniu dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju;
- poszukiwaniu pomocy w nauce dla dzieci poprzez kontakt ze świetlicami, wolontariuszami organizacji pozarządowych, poprzez motywowanie opiekunów do zapewnienia dzieciom korepetycji lub udziału w zajęciach wyrównawczych;
- motywowaniu, w wyjątkowych przypadkach, opiekunów zastępczych do zmiany placówek edukacyjnych dzieci na takie, które w sposób optymalny odpowiadałyby ich specjalnym potrzebom;
- motywowaniu dzieci do rozwijania zainteresowań;
- występowaniu do szkół z wnioskami o nadesłanie opinii o sytuacji szkolnej i wychowawczej dzieci oraz informacji o współpracy opiekunów zastępczych z placówkami edukacyjnymi;
- nawiązywaniu kontaktu z jego rodzicami biologicznymi w celu całościowego poznania sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej;
- udzielaniu pomocy w sytuacjach trudności wychowawczych sprawianych przez wychowanków;
- udzielaniu wsparcia dorosłym wychowankom rodzin zastępczych, którzy zamieszkują wspólnie z rodzinami zastępczymi objętymi pracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z racji opieki nad innymi małoletnimi dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej;
- udzielaniu pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych poprzez pokierowanie ich do odpowiednich instytucji;
- czynnym udziale w realizacji projektu „Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie epidemii COVID-19”;
- wsparciu rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci w czasie epidemii COVID-19;
- edukowaniu opiekunów i dzieci w zakresie zapobiegania rozprzestrzeniania się choroby;
- podejmowaniu działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- przygotowywaniu i prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną zastępczą.

2.2.4. Rodzinna piecza zastępcza realizowana w innych powiatach

Zgodnie z art. 191 ustawy, powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w innym powiecie. Podstawę zwrotu wydatków stanowi porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków.

Miasto Lublin w skali całego 2021 roku poniosło wydatki związane z refundacją wypłaconych świadczeń dla **101 dzieci**, które przebywały w rodzinnej formie pieczy

zastępczej na terenie innych powiatów – w 69 rodzinach zastępczych (na mocy porozumień w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie, zawartych z 29 powiatami). W 2021 roku wydatki na ten cel wynosiły **1 374 514,35 zł.**²¹

Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2021 r.²²

lp.	Powiat	Liczba rodzin na terenie innych powiatów	Liczba dzieci lubelskich na terenie innych powiatów	Oplata gminy	Oplata powiatu	Wydatki (koszt utrzymania dzieci lubelskich na terenie innych powiatów)
1	Biłgorajski	2	2	0,00	18 437,00	18 437,00
2	Częstochowski	1	1	6 428,00	6 428,00	12 856,00
3	Chrzanowski	1	1	6 388,59	6 388,64	12 777,23
4	Głogowski	1	1	0,00	16 869,60	16 869,60
5	Miasto Gdańsk	1	1	6 588,50	6 588,50	13 177,00
6	Hrubieszowski	1	1	0,00	13 177,00	13 177,00
7	Janowski	3	4	11 319,29	54 051,70	65 370,99
8	Krasnostawski	1	1	4 346,00	4 346,00	8 692,00
9	Kraśnicki	2	6	44 087,23	74 113,06	118 200,29
10	Kielce	1	1	1 812,25	16 310,33	18 122,58
11	Kołobrzeski	1	1	601,98	5 417,82	6 019,80
12	Kościański	1	1	0,00	30 278,45	30 278,45
13	Leski	2	5	16 280,72	88 021,03	104 301,75
14	Lubartowski	5	5	10 312,45	43 478,45	53 790,90
15	Lubelski	17	25	70 895,10	213 596,26	284 491,36
16	Łęczyński	7	11	26 239,66	72 584,65	98 824,31
	zwrot			-14,59	-131,38	-145,97
17	Opolski	3	7	39 104,64	91 668,16	130 772,80
18	Parczewski	1	1	0,00	17 126,10	17 126,10
19	Puławski	2	2	5 450,97	16 549,74	22 000,71
	zwrot			-413,59	-1 219,64	-1 633,23
20	Sokółski	1	1	4 346,00	4 346,00	8 692,00
21	Staszowski	1	2	13 177,00	13 177,00	26 354,00
22	Świdnicki	7	9	41 832,08	72 855,76	114 687,84
	zwrot			-1 745,37	-4 206,56	-5 951,93
23	Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie	2	3	6 167,70	33 363,30	39 531,00
24	Wielicki	1	1	0,00	70 733,48	70 733,48
25	Wołomiński	2	4	11 416,48	36 001,62	47 418,10
26	Zamojski	1	1	0,00	12 337,87	12 337,87

²¹ W tym wydatki na wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinne domy dziecka, rodziny pomocowe oraz osoby zatrudnione do pomocy przy sprawozdaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

²² Bez dziecka cudzoziemskiego.

27	Miasta Rzeszów	1	1	2 607,60	6 084,40	8 692,00
28	Miasto Zamość	1	2	1 402,65	1 402,67	2 805,32
29	Słubicki	1	1	3 973,00	3 973,00	7 946,00
	zwrot			-1 119,00	-1 119,00	-2 238,00
	razem:	71²³	102²⁴	331 485,34	1 043 029,01	1 374 514,35

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Wśród dzieci, za które Miasto Lublin ponosiło odpłatność w 2021 roku było **1 dziecko cudzoziemskie**, które przebywało w niezawodowej rodzinie zastępczej na terenie powiatu lubartowskiego, wysokość wydatków stanowiła kwota **13 177,00 zł** (12 świadczeń). Środki na ten cel pochodziły z budżetu państwa.

2.3. Instytucjonalna piecza zastępcza

Zgodnie z art. 93 ustawy, instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówkę opiekuńczo-wychowawczą prowadzi powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania. Prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego należy do zadań samorządu województwa.

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie Miasta Lublin jest sprawowana w formie placówki opiekuńczo-wychowawczej.²⁵

Zgodnie z art. 101 ustawy, placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona, jako placówka opiekuńczo-wychowawcza typu:

- socjalizacyjnego;
- interwencyjnego²⁶;
- specjalistyczno-terapeutycznego²⁷;
- rodzinnego²⁸.

²³ Faktyczna liczba rodzin wynosi 69. Jedna rodzina pełni funkcję spokrewnionej i niezawodowej, w czasie roku zmiana rodziny zastępczej.

²⁴ Jedno dziecko wykazane 2 razy, faktyczna liczba dzieci – 101 (zmiana rodziny zastępczej).

²⁵ Art. 93 ust. 4 ustawy: „Placówka opiekuńczo-wychowawcza:

- 1) zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- 2) realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- 3) umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej;
- 4) podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- 5) zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- 6) obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi;
- 7) zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.”

Wszystkie typy placówek opiekuńczo - wychowawczych wykonują powyższe zadania, ponadto placówki typu interwencyjnego, specjalistyczno – terapeutycznego, rodzinnego realizują dodatkowe zadania opisane w dalszej części przypisu.

²⁶Art. 103.”Zadaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej typu interwencyjnego jest doraźna opieka nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia dziecku opieki”

²⁷Art. 105. „Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności:

- 1) legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii;
- 3) wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych.”

Placówka opiekuńczo–wychowawcza może łączyć zadania placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno–terapeutycznego.

2.3.1. Placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

W 2021 roku w Lublinie funkcjonowało **20 placówek opiekuńczo–wychowawczych**.

Były to:

- 1) 3 placówki socjalizacyjne,
- 2) 4 placówki rodzinne,
- 3) 12 placówek łączących funkcję placówki socjalizacyjnej i interwencyjnej,
- 4) 1 placówka interwencyjna.

Miasto Lublin wg. stanu dzień 31.12.2021 r. prowadziło 15 placówek (1 socjalizacyjną, 1 interwencyjną, 1 rodzinną, 12 łączących funkcje socjalizacyjną i interwencyjną). Na podstawie umowy zlecającej podmiotom pozarządowym ich prowadzenie, działało 5 placówek: 2 placówki socjalizacyjne (Dom Młodzieży SOS nr 1 i Dom Młodzieży SOS nr 2) i 3 placówki typu rodzinnego (Dom im. Matki Weroniki, Rodzinny Dom im. św. Dominika oraz Rodzinny Dom im. Serca Jezusa). Umowy zlecające podmiotom pozarządowym prowadzenie w Lublinie placówek opiekuńczo–wychowawczych obowiązują do 31 marca 2023 roku.

Placówki opiekuńczo–wychowawcze dysponowały łącznie **242 miejscami**. W ciągu 2021 roku umieszczonych było w nich łącznie **322 dzieci**, (w tym **270** dzieci w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin), z których 101 pochodziło spoza Lublina.

Wszystkie placówki opiekuńczo–wychowawcze funkcjonujące w Lublinie spełniają standardy, zgodnie z art. 95 pkt.3 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 poz. 447) „w placówce opiekuńczo–wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno–terapeutycznego można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 14 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej”.

Comiesięcznie przekazywano do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie informacje o liczbie wolnych miejsc w poszczególnych placówkach opiekuńczo–wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

W 2021 roku wysokość dofinansowania funkcjonowania placówek opiekuńczo–wychowawczych działających na zlecenie Miasta Lublin wyniosła **1 758 435,46 zł** (w tym, **1 094 070,99 zł** dofinansowanie wydatków na utrzymanie 31 dzieci pochodzących z innych powiatów).

²⁸ Art. 102. „Placówka opiekuńczo–wychowawcza typu rodzinnego:

1) wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się;

2) umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu;

3) współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny.”

Tabela 20. Placówki opiekuńczo–wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2021 roku.

Placówki opiekuńczo – wychowawcze		Prowadzone przez Miasto Lublin				Działające na zlecenie Miasta Lublin		
		Liczba miejsc 31.12.2021		Liczba dzieci korzystających w 2021 roku		Liczba miejsc 31.12.2021 r.	Liczba dzieci korzystających w 2021 roku	
		ogółem	W tym: interwencyjnych	ogółem	w tym spoza Lublina		ogółem	w tym spoza Lublina
opiekuńczo –wychowawcze	alicy	Dom dla Dzieci „Przyłądek”	14		15			
		Dom Młodzieży SOS nr 1 i nr 2				28	30	23
	rodzinne	Rodzinny Dom Dziecka	8		8			
		Dom im. Matki Weroniki				8	8	2
		Rodzinny Dom im. Serca Jezusa				6	6	4
		Rodzinny Dom im. św. Dominika				8	8	2
	socjalizacyjne i interwencyjne	Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka I						
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka II						
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka III						
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka IV						
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka V						
		Placówka Opiekuńczo -Wychowawcza - Rodzinka VI	156	35	220	62		
		Dom Rodzinny Nr 1						
		Dom Rodzinny Nr 2						
		Dom Rodzinny Nr 3						
		Dom Rodzinny Nr 4						
		Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 1						
		Dom Dziecka im Janusza Korczaka nr 2						
	interwencyjn	Interwencyjna Placówka opieki nad dzieckiem	14	14	27	8		
Razem placówki opiekuńczo - wychowawcze		192	49	270	70	50	52	31

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W sprawie przyjęcia do placówki opiekuńczo–wychowawczej (typu socjalizacyjnego lub rodzinnego) funkcjonującej na terenie Lublina dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na utrzymanie dziecka w placówce zawierane są porozumienia między Miastem Lublin a właściwym powiatem. Łączna kwota zobowiązań powiatów na rzecz Miasta Lublin za 2021 rok, wynikająca z realizacji porozumień wyniosła **3 460 876,81 zł**.

Zobowiązania powiatów na rzecz Miasta Lublin z tytułu wydatków na utrzymanie dzieci z nich pochodzących, a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych realizujących zadania interwencyjne funkcjonujących w Lublinie w 2021 roku wyniosły **424 083,21 zł**.²⁹

²⁹ W tym za grudzień 2020 roku 18 556,19 zł (płatność w styczniu 2021 r.), bez uwzględnienia miesiąca grudnia 2021 roku ze względu na płatność zobowiązań w miesiącu styczniu 2022 r. Faktyczna kwota zaksięgowana wyniosła 412 425,17 zł. W związku z uregulowaniem przez powiat opolski płatności(11 658,04 zł) w miesiącu styczniu 2022r.

Tabela 21. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2021 roku

Lp	powiat	Placówki prowadzone przez Miasto Lublin													Placówki działające na zlecenie Miasta		Łącznie					
		Pl.O-W Rodz. I	Pl.O-W Rodz. II	Pl.O-W Rodz. III	Pl.O-W Rodz. IV	Pl.O-W Rodz. V	Pl.O-W Rodz. VI	Dom Rodz. Nr 1	Dom Rodz. Nr 2	Dom Rodz. Nr 3	Dom Rodz. Nr 4	Dom Dziecka im Janusza Korczaka nr 1	Dom Dziecka im Janusza Korczaka nr 2	Rodzinny Dom Dziecka	Dom dla Dzieci "Przyładek"	Interwencyjna Placówka Opieki nad Dzieckiem		Dom im. Matki Weroniki	Rodzinny Dom im. Serca Jezusa	Rodzinny Dom im. św. Dominika	Dom Młodzieży SOS nr 1	Dom Młodzieży SOS nr 2
1	lubelski	1			1	2									1	1				1	1	8
2	Biała Podlaska																				1	1
3	biłgorajski																			1	1	2
4	chełmski																				1	1
5	grodziski																			1	1	2
6	grójcecki														3							3
7	hrubieszowski																			2	1	3
8	lubartowski		2	2	1						3	1								1	1	11
9	Łódź																				1	1
10	łukowski																		2			2
11	nowosolski																			2		2
12	Olsztyn							1														1
13	opoczyński																			1		1
14	opolski								2						1							3
15	parczewski			1			1								3		3					8
16	piaseczyński						1															1
17	piotrkowski																			1	1	2
18	radzyński							3			1											4
19	rycki					1	2	5	2		3					1						14
20	świdnicki	2	2	2	3	2	2	1	2		5	1								1		23
21	Tarnobrzeg																			2	1	3
22	tomaszowski						2															2
23	walecki									1												1
24	włodawski																1					1
25	Rosja						1															1
Razem		70													31		101					

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ciągu całego 2021 roku w 20 placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie przebywało 100 dzieci pochodzących z 24 powiatów i 1 dziecko cudzoziemskie.

Pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego brali udział w 13 ocenach sytuacji dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz uczestniczyli w 34 posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, typu socjalizacyjnego i interwencyjnego, funkcjonujących w Lublinie. Ze względu na stan epidemii oceny i posiedzenia zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci w większości odbywały się w formie telekonferencji.

Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 38 ust. 2) nakłada na kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie obowiązek dochodzenia świadczeń alimentacyjnych, w przypadku gdy od umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej upłynął rok. W 2021 roku pracownicy Sekcji ds. placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego przygotowali łącznie **24 pozwy** o zasądzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci pochodzących z Lublina i przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Lublinie lub na terenie innych powiatów, które Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wniósł do Sądu.

Realizacja dodatku wychowawczego w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce

W związku z wejściem w życie w dniu 1 stycznia 2022 roku zmian do ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, powiaty będą zajmować się obsługą dodatków do 31 maja 2022 roku, a wszystkie wydane decyzje wygasną z mocy prawa z dniem 31 maja 2022 r.

Do końca 2021 roku, zgodnie z art. 113a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wprowadzonym od 1 lipca 2019 roku na mocy ustawy zmieniającej ustawę o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, na każde dziecko umieszczone w placówce typu socjalizacyjnego i interwencyjnego do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie). Od 2016 roku, zgodnie z art. 115 ust. 2a, na każde dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia 18 roku życia przysługuje dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego (500 zł miesięcznie) przyznawany w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce. Finansowane z budżetu państwa dodatki były udzielane na wniosek dyrektora placówki.

Przyznanie dodatku następowało w drodze decyzji. Do końca 2021 roku prawo do dodatku, zgodnie z przepisami ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustalano na okres 12 miesięcy. W przypadku braku zmian mających wpływ na prawo do dodatku, ustalano je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.

W 2021 roku wydatki na dodatek wychowawczy w formie dodatku do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce typu rodzinnego i dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego w placówce typu socjalizacyjnego i interwencyjnego wyniosły łącznie **1 046 801,48 zł**. Wyplacono **2 122** świadczenia na **233** dzieci.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego funkcjonujących w Lublinie, 27 dzieci było uprawnionych do tego dodatku. Wypłacono łącznie **287 dodatków** na kwotę **143 236,02 zł**, wydano 22 decyzje przyznające dodatek.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego i interwencyjnego funkcjonujących w Lublinie, w związku z artykułem 113a ustawy, **206 dzieci** było uprawnionych do dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego. Wypłacono łącznie **1 835 dodatków** na kwotę **903 565,46 zł**, wydano 176 decyzji przyznających dodatek.

Realizacja Świadczenia „Dobry start”

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, świadczenie dobry start (300 zł) przysługuje raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 20 roku życia; lub przez dziecko lub osobę uczącą się 24 roku życia w przypadku osób uczących się legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności. W 2021 roku przyznawaniem i wypłatą świadczeń w ramach programu zajmował się Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W 2021 roku realizacja programu przez pracowników Sekcji ograniczyła się do wydawania na wniosek dyrektora zaświadczeń o osobach uprawnionych do otrzymania świadczenia. Pracownicy Sekcji wydali łącznie 24 zaświadczenia potwierdzające uprawnienia do świadczenia „Dobry start” na dzieci przebywające w lubelskich placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Działania związane z przeciwdziałaniem pandemii wirusa COVID – 19

W związku z trwającym od marca 2020 roku stanem epidemii COVID-19 pracownicy sekcji wspierali dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych poprzez przekazywanie wytycznych Ministerstwa Zdrowia i Sanepid-u. Ponadto w formie pisemnej i podczas rozmów telefonicznych przypominali o konieczności stosowania się do wytycznych Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Sytuacja w placówkach opiekuńczo-wychowawczych była cały czas monitorowana poprzez codzienne raporty o stanie placówki przesyłane przez dyrektorów oraz rozmowy telefoniczne, dotyczące ogólnej sytuacji w placówkach, potrzeb zgłaszanych przez dyrektorów, stanu zdrowia wychowanków i pracowników placówek. Ponadto pracownicy uczestniczyli w przekazywaniu środków ochrony osobistej dla dyrektorów, kadry i wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych. W kwietniu 2021 roku przekazano 160 opakowań płynów dezynfekcyjnych (po 5l), a w maju 2021 roku 15 850 szt. maseczek ochronnych.

2.3.2. Koszty utrzymania dziecka w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej

Średnie miesięczne³⁰ wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej ustala starosta i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym, nie później niż do dnia 31 marca danego roku.

³⁰ Zgodnie z obowiązującym od 1 stycznia 2012 roku określeniem zawartym w art. 196 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego.

Na podstawie informacji złożonych przez dyrektorów i głównych księgowych poszczególnych placówek, wyliczona została w 2021 roku wysokość średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w poszczególnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w Lublinie.

Przygotowane zostało zarządzenie nr 73/3/2021 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 23 marca 2021 roku, zgodnie z którym średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w 2021 roku wynosiły:

- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 1 – 7 178,40 zł;
- Dom Dziecka im. Janusza Korczaka nr 2 – 5 473,81 zł;
- Interwencyjna Placówka Opieki nad Dzieckiem – 6 240,16 zł;
- Dom dla Dzieci „Przyłądek” – 5 506,92 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka I – 4 525,46 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka II – 4 595,12 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka III – 4 793,59 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka IV – 5 101,74 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka V – 4 502,79 zł;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza – Rodzinka VI – 5 228,25 zł;
- Dom Rodzinny Nr 1 – 6 770,42 zł;
- Dom Rodzinny Nr 2 – 5 746,70 zł;
- Dom Rodzinny Nr 3 – 5 829,02 zł;
- Dom Rodzinny Nr 4 – 6 608,15 zł;
- Rodzinny Dom Dziecka – 4 657,75 zł;
- Dom im. Matki Weroniki – 3 250,80 zł;
- Rodzinny Dom im. Serca Jezusa – 3 602,25 zł;
- Rodzinny Dom im. św. Dominika – 3 563,03 zł;
- Dom Młodzieży SOS nr 1 – 6 895,10 zł;
- Dom Młodzieży SOS nr 2 – 7 730,16 zł.

Zarządzenie, ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego z dnia 25 marca 2021 roku pod poz. 1401, rozesłano do placówek w Lublinie i do powiatów, z terenu których dzieci przebywały w placówkach na terenie Miasta Lublin.

Kwota odpowiadająca średnim miesięcznym wydatkom przeznaczonym na utrzymanie dziecka w placówce jest podstawą wzajemnych rozliczeń finansowych między powiatem pochodzenia dziecka i powiatem, na terenie którego dziecko przebywa w placówce, a także stanowi podstawę ustalania opłaty za pobyt dziecka w placówce, ponoszonej przez rodziców.

Odpłatność rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej

Zgodnie z art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za pobyt w placówce opiekuńczo-wychowawczej dziecka opłatę ponoszą, w wysokości średnich miesięcznych wydatków na utrzymanie dziecka w tej placówce, rodzice dziecka. Opłatę w drodze decyzji administracyjnej ustala Starosta Powiatu, z terenu którego dziecko pochodzi.

W stosunku do rodziców zobowiązanych do opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej Prezydent Miasta Lublin, na ich wniosek lub z urzędu, może odstąpić od ustalenia opłaty. Szczegółowe warunki umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania

od ustalenia opłaty, ustalone zostały w uchwale Nr 428/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt w pieczy zastępczej dziecka, które przed umieszczeniem w pieczy zastępczej zamieszkiwało na terenie Miasta Lublin.

W zakończonych przez pracowników Sekcji w 2021 roku postępowaniach dotyczących opłaty rodziców za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej wydano łącznie **54 decyzje**, na mocy których odstąpiono od ustalenia rodzicom opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej od dnia umieszczenia do zakończenia pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz 1 decyzję w sprawie ustalenia opłaty w wysokości 900,54 zł. Opłata została uiszczona przez rodziców w całości w dniu 23 grudnia 2021 roku.

2.3.3. Instytucjonalna piecza zastępcza organizowana w innych powiatach

W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka pochodzącego z Lublina w placówce na terenie Miasta Lublin, podejmowane są działania zmierzające do umieszczenia go w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej funkcjonującej na terenie innego powiatu. W okresie sprawozdawczym w placówkach na terenie 10 powiatów przebywało 40 dzieci pochodzących z Lublina, w tym 5 dzieci w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych w Dębnie i Ignatkach-Osiedle.

Zasady dotyczące pobytu dzieci pochodzących z Miasta Lublin, a umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie innych powiatów oraz wydatków na ich utrzymanie określone są w drodze porozumień zawieranych między powiatami lub samorządami województwa a Miastem Lublin.

Tabela 22. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych poza Lublinem w 2021 roku

Lp.	Powiat	Placówka	Liczba dzieci		Wydatki Miasta Lublin przeznaczone na utrzymanie dzieci
			w 2021 roku	w dniu 31.12.2021 r	Kwota wydatków w zł
1	Białostocki (woj. podlaskie)	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Ignatkach-Osiedle	3	3	387 009,06
2	Biłgorajski	Wioska Dziecięca SOS w Biłgoraju Rodziny SOS VI,VII,VIII	5	4	200 100,00
3.	Krasnostawski	Placówka Rodzinna im. s. Longiny Trudzińskiej w Tuligłowach	3	1	54 687,74
4.	Kraśnicki	Placówki Opiekuńczo- Wychowawcze Rodziny SOS I, IV, VIII w Kraśniku	5	1	123 354,80
5.	Myśliborski – woj. Zachodnio-pomorskie	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Dębnie	2	1	13 1416,60
6.	Opatowski	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu specjalistyczno-terapeutycznego w Opatowie	1	1	92 200,00

7.	Jarosławski woj. Podkarpackie	Regionalna Placówka Opiekuńczo – Terapeutyczna w Jarosławiu	4	4	136 445,69
8.	Siedlce	Wioska Dziecięca SOS w Siedlcach Rodziny 2,7,12,14	8	7	329 600,00
		Młodzieżowa Wspólnota Mieszkaniowa w Siedlcach			
		Dom Dziecka "Dom pod Dębami"	5	5	383 151,70
9.	Zamość	Dom Dziecka w Zamościu	2	2	146 296,00
9 powiatów		18 placówek	38	29	1 984 261,59

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

W 2021 roku 2 dzieci pochodzących z Lublina przebywało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego na terenie innych powiatów. Miasto Lublin pokryło koszt ich pobytu w łącznej wysokości **930,78 zł**. Zobowiązania Miasta Lublin w 2021 roku z tytułu pobytu dzieci z Lublina w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych funkcjonujących poza Lublinem wyniosły łącznie **1 985 192,37 zł**.³¹

³¹ 2 dzieci przebywało interwencyjnie w 2 placówkach opiekuńczo wychowawczych typu interwencyjnego na terenie Miasta Warszawa i Miasta Gdańsk, zobowiązanie Miasta Lublin za ich pobyt wyniosło łącznie 930,78 zł

3. Usamodzielnienia

Zgodnie z art. 140 ust. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, przyznaje się pomoc na:

- kontynuowanie nauki,
- usamodzielnienie,
- zagospodarowanie.

Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu:

- odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- zatrudnienia, a także zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w roku 2021 znajdowało się łącznie **516** usamodzielnianych wychowanków, z czego:

- 303 wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej³²,
- 213 wychowanków z 69 placówek³³

Spośród **516** osób, w stosunku do których wszczęto proces usamodzielnienia, na dzień 31 grudnia 2021 r.:

- 210 osób pozostaje w pieczy zastępczej (153 osoby w rodzinach zastępczych i 57 osób w placówkach),
- 306 osób opuściło rodzinę zastępczą lub placówkę (150 wychowanków z rodzin zastępczych, 156 wychowanków z placówek).

W 2021 roku proces usamodzielnienia rozpoczęły łącznie 54 osoby (tzn. osobom tym został wskazany opiekun usamodzielnienia), z tego:

- 37 wychowanków rodzin zastępczych,
- 17 wychowanków placówek.

Wychowankowie wspólnie z opiekunem usamodzielnienia opracowali 94 indywidualne programy usamodzielnienia (34 z placówek, 60 z rodzin zastępczych).

W 2021 roku 71 osób po osiągnięciu pełnoletności opuściło rodziny zastępcze lub placówki (42 wychowanków opuściło rodziny zastępcze oraz 29 wychowanków opuściło placówki).

Spośród 303 usamodzielniających się wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, większość pochodzi ze spokrewnionych rodzin zastępczych (212 osób). Rodziny zastępcze niezawodowe opuściły 84 osoby, a 5 osób opuściło zawodowe rodziny zastępcze, 2 osoby przebywały w rodzinnym domu dziecka.

Spośród 213 będących w procesie usamodzielnienia wychowanków placówek, najwięcej osób – 166 to wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu: socjalizacyjnego, rodzinnego i interwencyjnego (z 40 placówek, w tym 15 w Lublinie). Kolejną grupą są wychowankowie opuszczający młodzieżowe ośrodki wychowawcze. W 2021 roku usamodzielniali się wychowankowie z 24 młodzieżowych ośrodków

³² Uwzględniono wychowanków zarówno pochodzących, osiedlających się, jak i zamieszkujących w Mieście Lublin.

³³ W tym wychowankowie z placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz wychowankowie z 29 placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (tj. m.in. z domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych)

wychowawczych (40 osób). Pozostali wychowankowie rekrutowali się z 5 zakładów poprawczych (7 osób).

W 2021 roku 462 osoby posiadały zatwierdzone indywidualne programy usamodzielnienia (266 osób to wychowankowie rodzin zastępczych, 196 osób to wychowankowie placówek). Liczba indywidualnych programów usamodzielnienia zrealizowanych pozytywnie (osoby skorzystały ze wszystkich przysługujących form pomocy oraz dokonały oceny końcowej procesu usamodzielnienia) – 48 (24 z placówek, 24 z rodzin zastępczych).

Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu

W 2021 roku **157 osobom usamodzielnianym** (54,07% ogółu usamodzielnianych, którzy opuścili rodziny zastępcze lub placówki) przyznano decyzją przynajmniej jedno świadczenie w ramach pomocy w usamodzielnieniu, z tego:

- **94 osobom z rodzin zastępczych** (62,67% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili rodziny zastępcze),
- **63 osobom z placówek** (40,38% ogółu usamodzielnianych wychowanków, którzy opuścili placówki).

Tabela 23. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2021 r.

Rodzaj świadczenia (pieniężnego)	Osoby usamodzielniane					
	z rodzinnej pieczy zastępczej			z placówek		
	Liczba		Kwota			Kwota
	świadczeń wypłaconych	osób		świadczeń wypłaconych	osób	
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	23	23	101 487,00	21	21	159 724,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				2	2	8 815,00
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	640	82	346 475,41	286	37	155 443,38
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				36	5	18 700,39
Pomoc na zagospodarowanie	25	25	42 300,00	20	20	36 246,00
				z tego osoby, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej		
				1	1	3 526,00
Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	X	3	X	X	19	X
Pomoc w uzyskaniu warunków mieszkaniowych	X	32	X	X	39	X
Łącznie			490 262,41	Łącznie		351 413, 38
Łącznie wydatki na usamodzielnienia: 841 675,79 zł						

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Łącznie wydatki na świadczenia dla usamodzielniających się wychowanków tj. pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, na zagospodarowanie w formie rzeczowej, usamodzielnienie, wyniosły w 2021 roku **841 675,79 zł**.

W 2021 r. wychowankowie rodzin zastępczych i placówek złożyli **355 wniosków**, z tego 214 o udzielenie pomocy finansowej. Pozostałe wnioski dotyczyły, pomocy

w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (w tym w mieszkaniach chronionych).

Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków

Bardzo ważną formą wsparcia w usamodzielnianiu wychowanków są mieszkania chronione. Mieszkanie chronione jest formą pomocy przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji ze społecznością lokalną. Miasto Lublin w roku 2021 dysponowało **7 mieszkaniami chronionymi** (25 miejsc). 35 osób złożyło 51 wniosków o przyznanie lub przedłużenie pobytu w mieszkaniu chronionym, z czego 24 osoby po raz pierwszy. Wpłynęło także 27 wniosków o przedłużenie pobytu (24 osoby), 4 osoby wycofały wnioski, 2 wnioski są w trakcie rozpatrywania. Łącznie rozpatrzono pozytywnie 45 wniosków w sprawie mieszkania chronionego.

Tabela 24. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków

Rodzaj świadczenia (niepieniężnego) pobyt w mieszkaniu chronionym na terenie Lublina	Osoby usamodzielniane – mieszkańcy zamieszkujący w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie			
	z rodzinnej pieczy zastępczej		z placówek	
	liczba mieszkańców korzystających w ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2021 r.)	liczba mieszkańców korzystających ciągu okresu sprawozdawczego	liczba mieszkańców (stan na dzień 31.12.2021 r.)
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	1	0	0
ul. Mireckiego (1 miejsce) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	1	1	0	0
ul. Mireckiego (2 miejsca) Uruchomiono: 17.10.2011 r.	2	2	1	0
ul. Ogrodowa (6 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2005 r.	4	4	2	1
ul. Staszica (5 miejsc) Uruchomiono: 01.10.2010 r.	1	1	4	4
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.07.2013 r.	2	1	5	4
ul. Wyżynna (5 miejsc) Uruchomiono: 01.01.2013 r.	0	0	4	4
Łączna liczba osób, która skorzystała z pobytu w mieszkaniu chronionym				
Stan na dzień 31.12.2021 r.	11	10	16	13

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ciągu całego 2021 r. z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało **27 osób** (16 z placówek, 11 z rodzin zastępczych). Wydatki poniesione w 2021 roku na prowadzenie mieszkań chronionych wyniosły 84 786,86 zł.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 199/2020 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 21 września 2020 r. w sprawie ustalenia Planu działań w celu ograniczenia ryzyka zarażenia się koronawirusem SARS-CoV-2 w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz zarządzeniem Nr 55/2020 Dyrektora Miejskiego

Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 28 maja 2020 r. (zmienionym Zarządzeniem Nr 202/2020 z dnia 22 września 2020 r., zmienionym Zarządzeniem Nr 35/2021 z dnia 16 kwietnia 2021 r.) w sprawie organizacji obsługi interesantów w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie, pracownik socjalny nadzorujący mieszkania chronione dla osób usamodzielnianych przeprowadzał wywiady środowiskowe oraz monitorował sytuację w mieszkaniach chronionych poprzez połączenie telefoniczne oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Kontakt osobisty z mieszkańcami był ograniczony do sytuacji, które wymagają obecności pracownika, np. zakończenie pobytu w mieszkaniu lub zamieszkanie nowej osoby (w 2021 r. 8 osób zakończyło pobyt w mieszkaniu, natomiast przyjęto 11 nowych osób). Wizyty odbywały się również w sytuacjach nagłych, np. awaria prądu. Wizyty były wykonywane z zachowaniem ostrożności i zgodnie z zaleceniami SANEPID-u. Do wszystkich mieszkań chronionych zostały dostarczone rękawiczki i maseczki oraz płyn do dezynfekcji. Osoby przebywające w mieszkaniach chronionych były informowane przez pracownika socjalnego o konieczności zachowania dystansu społecznego, stosowania maseczek, dezynfekowania rąk. W 2021 roku 5 osób przebywających w mieszkaniach chorowało na koronawirusa, a 12 osób było na kwarantannie. Zgodnie z Zarządzeniem Nr 42/2021 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 7 maja 2021 r. zmienionego Zarządzeniem Nr 44/2021 z dnia 11 maja 2021 r., pracownik socjalny pełniący nadzór na mieszkaniach chronionych wznowił wizytowanie mieszkań od dnia 11 maja 2021 r. Wywiady środowiskowe oraz spotkania z mieszkańcami były przeprowadzane z zachowaniem reżimu sanitarnego.

Wśród 27 osób przebywających w mieszkaniach chronionych przez cały rok - 25 osób kontynuowało naukę – 5 osób studia i 20 osób uczyło się w szkołach zawodowych, średnich i policealnych. Na dzień 31 grudnia 2021 r. - 20 osób kontynuowało naukę (5 osób studiuje, a 15 uczy się w szkołach zawodowych, średnich i policealnych). Nauka na uczelniach wyższych i w pozostałych typach szkół odbywała się zdalnie. Od dnia 31 maja 2021 r. uczniowie i słuchacze powrócili do nauki stacjonarnej, zajęcia dla studentów odbywały się zdalnie i stacjonarnie (dla wybranych kierunków medycznych). Od 1 października 2021 r. studenci wrócili do nauki stacjonarnej na uczelniach.

Aktywizowanie młodzieży w kierunku zdobycia lub podniesienia kwalifikacji (nabycia nowych umiejętności) jest istotnym działaniem prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie w ramach tworzonego sprawnego systemu usamodzielnienia i integracji ze środowiskiem.

W roku 2021 **informator „Bezpieczny start”** otrzymało 112 osób. Jest on skierowany do osób usamodzielnianych opuszczających placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz opiekunów usamodzielnienia. Poradnik został przekazany wychowankom wchodzącym w proces usamodzielnienia, a także przesłany do placówek, w których przebywają osoby pochodzące z Lublina (młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i zakłady poprawcze).

W 2021 roku **59 osób**, spośród usamodzielniających się wychowanków, którzy opuścili rodzinę zastępczą lub placówkę zdobyło lub podniosło swoje kwalifikacje (23 osoby z placówek i 36 osób z rodzin zastępczych). Osoby te ukończyły jeden etap kształcenia i rozpoczęły kolejny lub ukończyły różnego rodzaju kursy.

W 2021 roku **3 osoby** skorzystały z pomocy w uzyskaniu zatrudnienia (art. 140 ust. 1 pkt 2b). Sposób udzielania pomocy w uzyskaniu zatrudnienia jest uzależniony od indywidualnych potrzeb wychowanków. Najczęściej polega on na pomocy w napisaniu CV, skierowaniu do Specjalistycznej Poradni Zawodowej w Lublinie, gdzie można skorzystać z pomocy w tworzeniu indywidualnej ścieżki edukacyjno-zawodowej, skierowaniu do agencji zatrudnienia, Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie lub poszukiwaniu ofert pracy. Z tej formy pomocy korzystają szczególnie osoby uczące się w systemie zaocznym, a także osoby zamieszkujące w mieszkaniach chronionych, które są motywowane do podjęcia zatrudnienia w okresie kiedy się nie uczą.

W 2021 roku **71 osób** skorzystało z pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (art. 140 ust. 1 pkt 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), w tym 26 osób w mieszkaniach chronionych.

Zgodnie z uchwałą Nr 228/VIII/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Lublin w roku 2017 oraz 2019 był tworzony wykaz wychowanków domów dziecka, rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu. Na pierwszym wykazie znalazło się 64 wychowanków opuszczających pieczę zastępczą i osiedlających się na terenie Miasta Lublin, na drugim 70. Pracownicy Sekcji ds. pomocy osobom usamodzielnianym służyli pomocą w napisaniu podania o przyznanie mieszkania, wydawali zaświadczenia o wypłaconej pomocy, pisemnie opiniowali starania wychowanków.

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt 3 cyt. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą lub placówkę zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. W roku 2021 z takiej pomocy skorzystało 6 osób, w tym 3 z pomocy prawnej, 3 z pomocy psychologicznej. Pomoc psychologiczna polegała na indywidualnej rozmowie z wychowankiem i jego rodziną oraz skierowaniu do Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w Lublinie, w celu objęcia terapią rodzinną.

VII. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ I OŚRODKI WSPARCIA

Działania podejmowane przez pracowników Działu mają na celu udzielenie wsparcia osobom wymagającym pomocy w zaspokajaniu ich niezbędnych potrzeb przy wykorzystaniu zasobów instytucjonalnych tj. ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej czy też mieszkań chronionych. Dział sprawuje również nadzór merytoryczny nad wskazanymi jednostkami.

W zakresie zadań realizowanych przez Dział w szczególności wpisane jest kierowanie, umieszczanie i ustalanie opłat za pobyt w domach pomocy społecznej, kierowanie i ustalanie opłat za pobyt i usługi świadczone w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych oraz realizacja umów zawartych przez Miasto Lublin z organizacjami pozarządowymi na prowadzenie domu pomocy społecznej i ośrodków wsparcia. Ponadto Dział współpracuje z innymi komórkami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz innymi instytucjami zajmującymi się pomocą i wsparciem rodziny oraz organizacjami pozarządowymi.

W roku 2021 w Dziale ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia wydanych zostało **7 228 decyzji administracyjnych**.

Zadaniem Działu było również przygotowywanie projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin oraz uchwał Rady Miasta Lublin, jak również opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta Lublin i projektów zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin nadzorowanych jednostek. Pomimo sytuacji pandemicznej w kraju, pracownicy Działu w 2021 r. przeprowadzili kilka wizytacji w ośrodkach wsparcia oraz domach pomocy społecznej w ramach sprawowanego nadzoru. Ponadto w okresie kolejnych fal zachorowań na wirusa SARS-CoV-2 z uwagi na wprowadzone obostrzenia nadzór odbywał się również poprzez zbieranie codziennych sprawozdań z sytuacji w placówkach oraz sprawozdania okresowe.

1. System funkcjonujących w Mieście Lublin domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia

W 2021 roku na terenie Miasta funkcjonowało **7 domów pomocy społecznej i 52 ośrodki wsparcia** (w tym m. in. środowiskowe domy samopomocy, schroniska dla osób bezdomnych, ośrodki wsparcia dla seniorów). W okresie sprawozdawczym pomoc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia otrzymało łącznie **3 343** osoby

Tabela 25. Liczba osób korzystających w 2021 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.

Wyszczególnienie	jednostki organizacyjne o zasięgu lokalnym – finansowane z budżetu gmin						jednostki organizacyjne o zasięgu ponad gminnym – finansowane z budżetu powiatów						ogółem – liczba jednostek	ogółem – liczba miejsc	ogółem – liczba osób
	podmiot prowadzący – gmina			inny podmiot prowadzący			podmiot prowadzący – powiat			inny podmiot prowadzący					
	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób	liczba jednostek	liczba miejsc	liczba osób			

domy pomocy społecznej		0	0	0	0	0	0	6	595	677	1	26	37	7	621	714
OŚRODKI WSPARCIA	środowiskowe domy samopomocy	0	0	0	0	0	0	2	163	185	6	276	330	8	439	515
	kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi	0	0	0	0	0	0	2	30	57	2	30	55	4	60	112
	dzienne domy pomocy	6	405	421	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	405	421
	kluby samopomocy dla seniorów	20	320	448	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	320	448
	domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	25	36	1	25	36
	schroniska dla bezdomnych	0	0	0	3	89	101	0	0	0	0	0	0	3	89	101
	schroniska dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi	0	0	0	1	24	43	0	0	0	0	0	0	1	24	43
	inne ośrodki wsparcia ³⁴	5	196	178	3	135	755	0	0	0	1	25	25	9	356	958
OŚRODKI WSPARCIA		31	921	1 047	7	248	894	4	193	242	10	356	446	52	1 718	2 629
RAZEM		31	921	1 047	7	248	894	10	788	919	11	382	483	59	2 339	3 343

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje także 5 placówek dla osób bezdomnych (1 noclegownia oraz 4 ogrzewalnie), które dysponują łącznie 124 miejscami. W 2021 roku z tych placówek skorzystało łącznie 395 osób.

³⁴ w tym 3 OW dla seniorów, 3 OW dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, 1 OW dla bezdomnych, 1 jadłodajnia, 1 Specjalistyczny OW dla ofiar przemocy w rodzinie

2. Domy pomocy społecznej

2.1. Domy pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Na terenie Miasta Lublin funkcjonuje **7 domów pomocy społecznej**. Oferują one łącznie **621 miejsc**, z których w 2021 roku skorzystało **714 osób**.

Tabela 26. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2021 roku

Kategoria informacji	DPS im. Matki Teresy z Kalkuty	DPS Kalina	DPS im. Wiktorii Michelisowej	DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie	DPS Betania	Dom Pomocy Społecznej z siedzibą w Lublinie przy ul. Ametystowej	Prawosławny DPS Diecezji Lubelsko-Chełmskiej
Liczba miejsc statutowych stan na dzień 31.12.2021 r.	117	124	55	100	135	64	26
Liczba mieszkańców w ciągu całego okresu sprawozdawczego	144	141	46	112	164	70	37

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Wśród Domów Pomocy Społecznej zlokalizowanych na terenie naszego Miasta, pięć z nich przeznaczonych jest dla osób w podeszłym wieku oraz dla osób przewlekle somatycznie chorych. Są to:

- DPS przy ul. Kalinowszczyzna 84,
- DPS przy ul. Archidiakońskiej 5 i 7,
- DPS przy Al. Kraśnickiej 223,
- DPS przy ul. Ametystowej 22,
- PDPS przy ul. Dolińskiego 1.

Jeden Dom, usytuowany przy ul. Kosmonautów 78, jest przeznaczony dla osób niepełnosprawnych fizycznie. Ponadto jeden Dom, mieszczący się przy ul. Głowackiego 26, jest przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych, natomiast jego filia funkcjonująca przy ul. Mierniczej 10 jest przeznaczona dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w lubelskich domach pomocy społecznej w roku 2021 wynosił **4 948,90 zł**.

Koszty utrzymania w poszczególnych domach pomocy społecznej przedstawiały się następująco:

1. Dom Pomocy Społecznej im. Matki Teresy z Kalkuty przy ul. Głowackiego 26 – **4 780,38 zł**;
2. Dom Pomocy Społecznej „Kalina” przy ul. Kalinowszczyzna 84 – **4 780,19 zł**;
3. Dom Pomocy Społecznej im. W. Michelisowej przy ul. Archidiakońskiej 5i 7 – **4 902,42 zł**;
4. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie przy ul. Kosmonautów 78 – **5 019,28 zł**;
5. Dom Pomocy Społecznej „Betania” przy al. Kraśnickiej 223 – **4 716,07 zł**;

6. Dom Pomocy Społecznej przy ul. Ametystowej 22 – **5 556,56 zł**;
7. Prawosławny Dom Pomocy Społecznej Diecezji Lubelsko – Chełmskiej przy ul. Dolińskiego 1 – **4 887,43 zł**.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku na umieszczenie w tych placówkach oczekiwało łącznie **159** osób, w tym:

- w DPS im. Matki Teresy z Kalkuty w Lublinie – 30 osób,
- w DPS „Kalina” w Lublinie – 77 osób,
- w DPS im. Wiktorii Michelisowej w Lublinie – 3 osoby,
- w DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Lublinie – 6 osób,
- w DPS „Betania” w Lublinie – 19 osób,
- w DPS im. Św. Jana Pawła II – 16 osób,
- w Prawosławnym DPS Diecezji Lubelsko - Chełmskiej – 8 osób.

Niezależnie od typu Domu, zakres usług jaki jest świadczony na rzecz mieszkańców ma na celu zabezpieczenie ich potrzeb bytowych poprzez zapewnienie miejsca zamieszkania, wyżywienia, niezbędnej odzieży i obuwia oraz utrzymania czystości. W zakresie usług opiekuńczych udzielana jest pomoc w podstawowych czynnościach życiowych, pomoc w pielęgnacji oraz w załatwianiu spraw osobistych, którą świadczą pielęgniarki, opiekunowie, pokojowe, psycholodzy, lekarze pierwszego kontaktu i inni specjaliści, w tym psychiatry. W ramach usług wspomagających mieszkańcy mają możliwość uczestnictwa w terapii zajęciowej rozwijającej ich zainteresowania, umożliwiającej aktywizację społeczną i psychiczną i podnoszącej ich sprawność. Ponadto każdy Dom dostosowany jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i jest pozbawiony barier architektonicznych.

Sekcja ds. domów pomocy społecznej w ramach pracy Działu realizuje zadania określone ustawą o pomocy społecznej w szczególności w zakresie kierowania do domów pomocy społecznej osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w środowisku. W ramach powyższego zadania pracownicy Sekcji przygotowywali projekty decyzji administracyjnych kierujących, decyzji umieszczających oraz decyzji ustalających odpłatność w domach pomocy społecznej. W przypadku braku wolnych miejsc dla mieszkańców naszego miasta w domach pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Lublina, podejmowano działania mające na celu zabezpieczenie potrzeb osób wymagających całodobowej opieki poprzez wskazanie DPS-u odpowiedniego typu zlokalizowanego najbliżej miejsca zamieszkania osoby, która potrzebuje tej formy wsparcia, posiadającego wolne miejsca. W tym zakresie pracownicy Sekcji ds. domów pomocy społecznej współpracowali z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w tym z Powiatowymi Centrami Pomocy Rodzinie na terenie innych powiatów. W związku z brakiem wolnych miejsc w DPS na terenie Miasta Lublin systematycznie prowadzona jest lista osób oczekujących na umieszczenie w tych domach. Pracownicy realizowali także procedury mające na celu przeniesienie mieszkańców DPS deklarujących wolę zamieszkania w innym domu pomocy społecznej.

Ponadto pracownicy Sekcji prowadzili postępowania administracyjne mające na celu ustalenie osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności oraz ustalenie wysokości opłat jakie mają ponosić z tytułu umieszczenia członków ich rodziny w DPS. W związku

z tym zawierane były umowy cywilnoprawne z osobami zobowiązanymi zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

Sytuacja związana z trwającym stanem pandemii wirusa SARS-CoV-2 na terenie kraju znacząco wpłynęła na funkcjonowanie domów pomocy społecznej z terenu miasta Lublin. W trosce o zdrowie i życie mieszkańców oraz pracowników Domów, zostały wprowadzone zasady reżimu sanitarnego w zakresie odwiedzin członków rodzin mieszkańców tj. wizyta była uzależniona od sytuacji panującej w Domu oraz odbywała się po uprzednim ustaleniu dnia i godziny odwiedzin. Jednocześnie w dalszym ciągu udostępnione były inne formy kontaktów mieszkańców z rodzinami tj. poprzez telefony i spotkania online. W okresie letnim, wraz z częściowym zmniejszeniem obostrzeń związanych z pandemią mieszkańcy mieli możliwość osobistych spotkań z rodzinami na terenie ogrodów w DPS.

Po złagodzeniu obostrzeń epidemicznych pracownicy Sekcji w ramach nadzoru nad Domami Pomocy Społecznej zlokalizowanymi na terenie Miasta, w okresie od lipca 2021 r. do października 2021 r. przeprowadzili wizytację w 5 placówkach. Wizytacje odbyły się po wcześniejszym ustaleniu dnia i godziny oraz w obowiązującym reżimie sanitarnym. Ponadto nadzór nad powyższymi placówkami sprawowany był również poprzez analizy sprawozdań składanych przez Domy. Pracownicy Sekcji na bieżąco współpracowali z kierownictwem i pracownikami domów pomocy społecznej w celu zabezpieczenia potrzeb bytowych, opiekuńczych i wspomagających mieszkańców Domów. W szczególności w związku z koniecznością zminimalizowania ryzyka zakażenia i rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 pracownicy Działu na bieżąco monitorowali stan zabezpieczenia Domów w środki ochrony osobistej oraz sprzęt niezbędny do walki z COVID-19 a także zabezpieczenie placówek w kadre niezbędną do utrzymania ciągłości pracy. W związku z powyższym pracownicy działu przygotowywali zapotrzebowania Domów na środki niezbędne do zabezpieczenia placówek przed rozprzestrzenianiem się koronawirusa oraz wnioskowali do innych instytucji tj. Wydziału Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin, Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie o przekazanie stosownych środków zgodnie ze zgłaszanymi potrzebami. Ponadto z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 poszczególne Domy Pomocy Społecznej otrzymały dodatkowe środki finansowe na zakup środków ochrony osobistej oraz dofinansowania dodatków dla pracowników. Środki zostały przyznane w następujących wysokościach:

- DPS „Betania” – 79 939,00 zł,
- DPS im. Św. Jana Pawła II – 23 036,00 zł,
- DPS im. W. Micheliowej – 51 568,00 zł,
- DPS im. Matki Teresy z Kalkuty – 118 509,00 zł,
- DPS „Kalina” – 44 233,00 zł,
- DPS ONF – 44 292,00 zł,
- PDPS – 24 294,00 zł.

Łącznie dla Domów Pomocy Społecznej znajdujących się na terenie miasta Lublin zostały przyznane środki w wysokości **385 871,00 zł**.

Od miesiąca lutego 2021 r. w poszczególnych Domach rozpoczęły się szczepienia przeciw COVID-19 mieszkańców oraz pracowników tych placówek.

W ramach bieżących działań prowadzono również korespondencję z kierownictwem domów pomocy społecznej, osobami zainteresowanymi, jak również

urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej, współpracowano z pracownikami socjalnymi Filii MOPR oraz domów pomocy społecznej. Osobom ubiegającym się o skierowanie do domów pomocy społecznej i ich rodzinom udzielano niezbędnych informacji w zakresie procedury postępowania do uzyskania pomocy w takiej formie.

2.2. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej w innych powiatach

Koszt pobytu mieszkańców miasta Lublin w **domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów** za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2021 r. wyniósł 12 904 701,73 zł. W okresie sprawozdawczym w domach pomocy społecznej poza miastem Lublin przebywało 429 osób, średnia liczba osób przebywających wyniosła 380,49 osób. Średnio miesięczny koszt dofinansowania pobytu ponoszony przez Miasto Lublin wyniósł 2 826,35 zł. Na dzień 31 grudnia 2021 r. w domach pomocy społecznej poza Miastem Lublin przebywało 376 osób - mieszkańców Gminy Lublin. Dochody z tytułu odpłatności od osób zobowiązanych za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2021 r. wyniosły 330 898,75 zł.

W roku 2021 kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do domów pomocy społecznej położonych na terenie innych powiatów zostało ograniczone i odbywało się w wyjątkowych przypadkach np. brak typu domu na terenie Miasta Lublina odpowiedniego do posiadanych schorzeń przez osobę kierowaną, jak również z uwagi na fakt, że domy pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin posiadały wolne miejsca.

W przypadku osób spoza Lublina umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie naszego miasta oraz osób skierowanych z Miasta Lublin do domów pomocy społecznej poza Lublinem, pracownicy Sekcji prowadzili uzgodnienia z właściwymi gminami w sprawie ponoszenia kosztów związanych z pobytem tych osób.

W związku z opłatami związanymi z pobytem osób w domach pomocy społecznej poza Miastem Lublin pracownicy Sekcji prowadzili bieżącą współpracę z Działem ds. finansowo-księgowych w zakresie przedkładania not obciążeniowych za pobyt mieszkańców Miasta w DPS na terenie innych powiatów, przedkładania informacji dotyczących zaangażowania niezbędnych środków finansowych na kierowanie osób poza Lublin. Ponadto w ramach pracy Sekcji rozliczane były środki przeznaczone na pokrycie kosztów pobytu mieszkańców Miasta Lublin w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów.

2.3. Projekt LUBInclusiON

Projekt „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowany był na terenie Miasta Lublin w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 w Domach Pomocy Społecznej.

Głównym celem projektu „LUBInclusiON” jest utworzenie zintegrowanego i kompleksowego systemu usług świadczonych w lokalnym środowisku dla osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym m. in. osób starszych, osób z niepełnosprawnością, osób niesamodzielnymi oraz osób, które ze względu na sytuację życiową, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia. Projekt finansowany jest z Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowany od września 2018 r.

W zakresie oferty skierowanej do osób starszych w 2021 r., w ramach Projektu „LUBInclusiON – działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” przy 6 domach pomocy społecznej, dla których organem prowadzącym jest Miasto Lublin, w okresie letnim wznowiły swoją działalność Kluby Seniora, których funkcjonowanie od końca marca 2020 r., z uwagi na ogłoszenie stanu pandemii na terenie kraju zostało zawieszona. Funkcjonowanie Klubów jest współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020.

Ponadto w ramach projektu w Domu Pomocy Społecznej dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie działa wypożyczalnia sprzętu pielęgnacyjnego i wspomagającego. Wypożyczalnia przeznaczona jest w szczególności dla mieszkańców Miasta Lublin w podeszłym wieku. Lubelscy seniorzy mają możliwość nieodpłatnego wypożyczenia na swoje potrzeby łóżek rehabilitacyjnych elektrycznych w ilości 15 sztuk, krzesełek kąpielowych w ilości 4 sztuk oraz balkoników ułatwiających poruszanie się osobom starszym w ilości 10 sztuk.

2.4. Wsparcie mieszkańców i pracowników lubelskich domów pomocy społecznej w związku z ogłoszeniem pandemii

Z uwagi na stan epidemii zgoda na odwiedzin osób z zewnątrz była uzależniona od sytuacji w danym Domu. Rodziny mieszkańców mogły odwiedzić swoich najbliższych po wcześniejszym ustaleniu dnia i godziny odwiedzin. Wszelkie odwiedziny odbywały się z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego.

Pracownicy DPS przestrzegali wszelkich reżimów sanitarnych zgodnych z wymogami GIS. W każdym z Domów został wyznaczony pracownik do kontaktów i współpracy z koordynatorem ds. medycznych z Wydziału Zdrowia i Profilaktyki UML, celem wypracowania szczegółowych procedur zabezpieczających domy pomocy społecznej przed transmisją wirusa.

W przypadku pensjonariuszy wracających do domów pomocy społecznej po hospitalizacji (z różnych powodów) dzięki przychylności i współpracy z lubelskimi szpitalami, zabezpieczono możliwość przeprowadzania badań testowych przed wypisem do DPS. Ponadto pensjonariusze wracający z hospitalizacji oraz nowo przyjmowani mieszkańcy na okres 7 lub 10 dni byli kierowani do izolatek na terenie poszczególnych domów w celu odbycia okresu karencji.

Z kolei współpraca z Państwową Inspekcją Sanitarną jak i Wojewodą Lubelskim przyniosła efekt w postaci przeprowadzenia kompleksowych badań testowych personelu zatrudnionego w lubelskich domach pomocy społecznej (tj. około 417 pracowników).

W każdym domu wydzielone zostały miejsca izolacji dla mieszkańców powracających z hospitalizacji bądź tych, u których pojawiają się objawy zakażenia (do czasu weryfikacji przez służby medyczne).

Obecnie odstąpiono od systemów pracy rotacyjnej i powrócono do dotychczasowych rozkładów czasu pracy.

W ramach powstałych oszczędności z grantu finansowego w ramach projektu realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie „Wsparcie działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19 w domach pomocy społecznej” (finansowanego z Programu Operacyjnego

Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020), lubelskie domy pomocy społecznej pozyskały dodatkowe fundusze na zakup środków ochrony indywidualnej.

Łączna kwota środków wyniosła **301 929,49 zł**, w tym na rzecz:

- DPS Betania – 53 350,17 zł,
- DPS dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie- 26 932,98 zł,
- DPS im. Matki Teresy z Kalkuty – 130 542,74 zł,
- DPS „Kalina” – 45 837,96 zł,
- DPS im. Jana Pawła II – 28 429,93 zł,
- DPS im. W. Michelisowej – 16 835,71 zł.

3. Ośrodki wsparcia

3.1. Ośrodki wsparcia funkcjonujące na terenie Miasta Lublin

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia. Działania w tym zakresie podejmowane są przez Sekcję ośrodków wsparcia w Dziale ds. domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia.

W 2021 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowały 52 ośrodki wsparcia o łącznej liczbie miejsc 1 718. W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych przez te ośrodki skorzystało 2 629 osób, w tym 1 289 osób skorzystało z pomocy w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin, a 1 340 osób z pomocy w ośrodkach prowadzonych przez podmioty niepubliczne w ramach zadań zleconych.

Ponadto, oprócz działających na terenie Lublina ośrodków wsparcia dla osób bezdomnych czyli schronisk, działa również 5 placówek dla osób bezdomnych, tj. 4 ogrzewalnie i 1 całoroczna noclegownia, zapewniające łącznie 124 miejsca, z których skorzystało łącznie 395 osób.

Sytuacja związana ze stanem pandemii wirusa SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej znacząco wpłynęła na funkcjonowanie ośrodków wsparcia i innych placówek, w tym ośrodków dla osób bezdomnych w Mieście Lublin.

W okresie od 29 marca do 25 kwietnia 2021 r. decyzjami Wojewody Lubelskiego działalność dziennych domów pomocy i klubów seniora, środowiskowych domów samopomocy oraz innych placówek wsparcia dziennego przeznaczonych dla osób powyżej 60 roku życia została czasowo zawieszona. Od 26 kwietnia 2021 roku ww. placówki wznowiły funkcjonowanie. W nielicznych przypadkach wystąpienia zakażeń koronawirusem wśród uczestników lub pracowników ww. ośrodków, dyrektorzy lub kierownicy podejmowali indywidualnie decyzje o czasowym zawieszeniu zajęć (zazwyczaj kilkudniowych).

Środowiskowe domy samopomocy i kluby samopomocy

Osoby dotknięte zaburzeniami psychicznymi, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym mogą otrzymać wsparcie w środowiskowym domu samopomocy (ŚDS) lub klubie samopomocy (Klub).

Środowiskowy dom samopomocy świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających

na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

Ze względu na kategorię osób, dla których środowiskowe domy samopomocy są przeznaczone, dzielą się na typy:

- typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
- typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych,
- typ D – dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Tabela 27. Wykaz Środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z podziałem na organ prowadzący, liczbę miejsc oraz typ oraz Klubów samopomocy

Lp.	Organ prowadzący	Środowiskowy Dom Samopomocy	Liczba miejsc	Typ środowiskowego domu samopomocy
1	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności	ŚDS „Roztocze”, ul. Wallenroda 2A, 20-607 Lublin	97 miejsc (do 30.06.2021 r.) 90 miejsc (od 01.07.2021 r.)	Typ B – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną
2	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”	ŚDS „Misericordia”, ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	75	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych
		Klub „Misericordia” ul. Abramowicka 2, 20-442 Lublin	15	
3	Lubelskie Stowarzyszenie Zdrowia Psychicznego	ŚDS „Serce”, ul. Gospodarcza 32, 20-213 Lublin	18	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych
4	Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie	ŚDS „Mefazja”, ul. Towarowa 19, 20-205 Lublin	33	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych
5	Fundacja Nieprzetartego Szlaku	ŚDS „Akademia Artystyczna”, ul. Wyścigowa 31, 20-425 Lublin	15	Typ mieszany B i C – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych
6	Stowarzyszenie Przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1	ŚDS „Absolwent”, Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin	45	Typ mieszany B i D – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi
		Klub "Absolwent", Al. Spółdzielczości Pracy 65, 20-147 Lublin	15	
7	Miasto Lublin	ŚDS „Kalina”, ul. Kalinowszczyzna 84, 20- 201 Lublin	36 miejsc (do 30.06.2021 r.) 43 miejsca (od 01.07.2021 r.)	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych
8		ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 1 ul. Zbożowa 22A, 20-827 Lublin	45	Typ mieszany B i D – dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnościami sprzężonymi
		ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 2 ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin	60	Typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych

	ŚDS "Mozaika" Oddział Nr 3 ul. Lwowska 28, 20-128 Lublin	15	Typ C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych
	Klub przy ŚDS "Mozaika" – Klub "Galeria", ul. Pozytywistów 16, 20-639 Lublin	15	
	Klub przy ŚDS "Mozaika" – Klub "Przystań", ul. Nałkowskich 78, 20-470 Lublin	15	

Źródło: opracowanie własne MOPR w Lublinie

Pobyt w środowiskowych domach samopomocy wymaga skierowania do tego typu ośrodka, a do 28 maja 2021 r. wymagał również ustalenia odpłatności za usługi w nim świadczone. Odpłatność miesięczną ustalano w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekraczał kwotę 300% odpowiedniego kryterium dochodowego (kryterium dla osoby samotnie gospodarującej – 701,00 zł, kryterium dla osoby w rodzinie – 528,00 zł.).

W związku ze zmianą ustawy o pomocy społecznej, od dnia 29 maja 2021 r. korzystanie z usług świadczonych w ośrodkach wsparcia z zaburzeniami psychicznymi, niebędącymi usługami całodobowymi stało się nieodpłatne.

W 12 placówkach dla osób z zaburzeniami psychicznymi (8 środowiskowych domach samopomocy oraz 4 klubach samopomocy) na terenie Miasta Lublina w 2021 r. wsparcie otrzymało 627 osób.

W środowiskowych domach samopomocy uzyskało wsparcie **515 osób**, w tym w placówkach prowadzonych przez Miasto Lublin 185 osób, a w prowadzonych przez inny podmiot 330 osób.

W okresie zawieszania działalności ŚDS-y prowadziły zajęcia w formie zdalnej, a pracownicy placówek udzielali wsparcia m. in. w formie usługowej poprzez pomoc w robieniu zakupów, zakupie lekarstw, załatwianiu spraw urzędowych uczestników czy umawianie wizyt lekarskich. Pracownicy dostarczali również materiały do samodzielnej pracy w domu, a także udzielali wsparcia psychologicznego. Po ponownym uruchomieniu działalności środowiskowe domy samopomocy funkcjonowały w pełnym reżimie sanitarnym, zachowując zalecenia i rekomendacje dedykowane dla tego typu ośrodków. Jak wynika z powyższych danych liczba osób uczęszczających do środowiskowych domów samopomocy w porównaniu z rokiem ubiegłym nie uległa istotnym zmianom i pozostała na tym samym poziomie.

Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej, kluby samopomocy działające przy ŚDS są ośrodkami wspierającymi osoby z zaburzeniami psychicznymi w ich funkcjonowaniu w środowisku rodzinnym i społecznym. W ww. placówkach udzielane są takie rodzaje pomocy jak np.: wsparcie w nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów społecznych, działania nakierowane na pogłębianie zainteresowań, motywowanie do podejmowania leczenia, nauka radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych i społecznych. Osoby korzystające z klubów samopomocy nie muszą posiadać orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, a korzystanie z ich z usług jest nieodpłatne.

W Mieście Lublin funkcjonują 4 kluby samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi dysponujące łącznie 60 miejscami. W okresie sprawozdawczym z tej

formy wsparcia skorzystało 112 osób, w tym w 2 ośrodkach prowadzonych przez Miasto Lublin – 57 osób (Klub „Galeria” i „Przystań” przy Środowiskowym Domu Samopomocy „Mozaika”) oraz w 2 ośrodkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe – 55 osób (kluby działające przy ŚDS „Misericordia” i ŚDS „Absolwent”).

Wraz z zawieszeniem działalności środowiskowych domów samopomocy została zawieszona również działalność klubów. Dane liczbowe wskazują, że liczba osób korzystających ze wsparcia klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi zmalała w porównaniu z rokiem 2020, na co prawdopodobny wpływ miała trwająca pandemia koronawirusa.

W czerwcu 2021 roku w ramach zadań Sekcji został przeprowadzony otwarty konkurs na prowadzenie środowiskowych domów samopomocy i klubów samopomocy. W odpowiedzi na ogłoszenie o konkursie wpłynęły oferty złożone przez organizacje pozarządowe, które dotychczas realizowały to zadanie. W wyniku rozstrzygnięcia konkursów zostały zawarte umowy na prowadzenie ww. ośrodków wsparcia w okresie od 01.07.2021 r. do 30.06.2025 r.

Dzienne Ośrodki Wsparcia i Kluby seniora

Najliczniejszą pod względem liczebności grupą korzystającą z ośrodków wsparcia były osoby w podeszłym wieku. Na terenie Miasta Lublin w 2021 roku funkcjonowało 6 dziennych ośrodków wsparcia (dziennych domów pomocy), 20 klubów seniora oraz 1 świetlica. Z ich oferty skorzystało łącznie **940 seniorów**.

Dzienne ośrodki wsparcia (Centrum Usług Socjalnych, 4 Centra Dziennego Pobytu dla Seniorów oraz Dzienny Dom Senior+) oraz kluby seniora prowadzone są przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie i rozlokowane są w różnych dzielnicach naszego miasta. Natomiast zadanie prowadzenia świetlicy dla seniorów zostało zleczone podmiotowi niepublicznemu – organem prowadzącym jest Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy. Świetlica, która posiada 10 miejsc dla osób starszych. Świetlica funkcjonuje przy ul. Bursaki 17 w Lublinie.

Podstawowym założeniem systemu wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych w Lublinie jest umożliwienie im jak najpełniejszego i najdłuższego funkcjonowania w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim w miejscu zamieszkania. Instytucjonalne, całodobowe formy opieki są ostatnią formą pomocy, która powinna być stosowana tylko w przypadku niemożności rozwiązywania problemów innymi sposobami. Jednocześnie działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie zmierzają do tego, aby system wsparcia osób starszych i niepełnosprawnych na terenie Miasta Lublin był na tyle zróżnicowany, by zapewniał ofertę dostosowaną do stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i bytowej każdej osoby wymagającej wsparcia.

W ramach dziennych ośrodków wsparcia w 2021 r. funkcjonowały następujące placówki:

1. Centrum Usług Socjalnych przy ul. Lwowskiej 28,
2. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 1 przy ul. Poturzyńskiej 1,
3. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 2 przy ul. Gospodarczej 7,
4. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 3 przy ul. Niecałej 16,
5. Centrum Dziennego Pobytu dla Seniorów Nr 4 przy ul. Pozytywistów 16,
6. Dzienny Dom „Senior+”, ul. Jana Pawła II 11.

Osoby starsze stają się uczestnikami Ośrodków na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez pracowników Sekcji ds. ośrodków wsparcia. Za usługi świadczone przez te placówki naliczana jest opłata ustalana w zależności od wysokości dochodu uczestnika i uzależniona jest od pakietu usług, z jakiego korzystają osoby skierowane decyzją MOPR.

Oferta klubów seniora prowadzonych przez Zespół Ośrodków Wsparcia w okresie sprawozdawczym przedstawiała się następująco:

1. Klub Seniora „Owocowa” przy ul. Owocowej 6 w Dzielnicy Ponikwoda,
2. Klub Seniora „Pogodna” przy ul. Droga Męczenników Majdanka 27 w Dzielnicy Bronowice,
3. Klub Seniora „Róży Wiatrów” przy ul. Róży Wiatrów 9 w Dzielnicy Dziesiąta,
4. Klub Seniora „Pod Świerkami” przy ul. Tuwima 5 w Dzielnicy Dziesiąta,
5. Klub Seniora „Dziesiąta” przy ul. Kunickiego 130 w Dzielnicy Dziesiąta,
6. Klub Seniora „Śródmieście” przy ul. Narutowicza 6 w Dzielnicy Śródmieście,
7. Klub Seniora „Roztocze” przy ul. Roztocze 1 w Dzielnicy Węglin,
8. Klub Seniora „Ruta” przy Al. Jana Pawła II 11, w Dzielnicy Czuby,
9. Klub Seniora „Nad Zalewem” przy ul. Krężnickiej 156, w Dzielnicy Zemborzyce,
10. Klub Seniora „Sławin” przy ul. Sławinkowskiej 50 w Dzielnicy Sławin,
11. Klub Seniora „Felin” przy ul. Zygmunta Augusta 15 w Dzielnicy Felin,
12. Klub Seniora „Kalina” przy ul. Lwowskiej 28 w Dzielnicy Kalina,
13. Klub Seniora „Sławinek” przy Al. Warszawskiej 31 w Dzielnicy Sławinek,
14. Klub Seniora „Przy Zamku” przy ul. Ruskiej 15 w Dzielnicy Śródmieście,
15. Klub Seniora „Pozytywistów” przy ul. Pozytywistów 16 w Dzielnicy LSM,
16. Klub Senior+ „Centrum Aktywizacji” przy ul. Nałkowskich 108 w Dzielnicy Wrotków,
17. Klub Seniora „Klub Aktywnych Kobiet” przy ul. Gospodarczej 7 w Dzielnicy Tatary,
18. Klub Seniora „Senior Montessori” przy ul. Lwowskiej 28 w Dzielnicy Kalinowszczyzna.

Klub Seniora „Klub Aktywnych Kobiet” oraz „Senior Montessori” prowadzone są przez Zespół Ośrodków Wsparcia w ramach projektu „LUBInclusiON - działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych”.

W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie starszych mieszkańców Lublina na oferowane przez kluby seniora wsparcie, Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie poszerzył w 2021 r. swoją ofertę o 2 nowe placówki:

- Klub Seniora „Czechów” przy ul. Żelazowej Woli 18 w Dzielnicy Czechów,
- Klub Seniora „Wieniawa” przy Al. Raclawickich 24 w Dzielnicy Wieniawa.

Z oferty klubów seniora, które łącznie oferują **320 miejsc** w 2021 r. skorzystało **448 osób** i było to o 61 osób więcej niż w roku ubiegłym. Korzystanie z zajęć oferowanych przez klub jest nieodpłatne.

W związku z trwającym stanem epidemii i zawieszeniem działalności ośrodków dedykowanym osobom 60+ w okresie od 29.03.2021 r. do 25.04.2021 r. wiele osób starszych, którym rodziny nie były w stanie udzielić pomocy, uzyskało wsparcie

ze strony pracowników Zespołu Ośrodków Wsparcia prowadzących dzienne domy pomocy oraz kluby seniora. W tym czasie seniorzy mieli możliwość skorzystania z obiadów przygotowanych przez ZOW w Lublinie. Ponadto pracownicy Ośrodka utrzymywali systematyczny kontakt telefoniczny z uczestnikami i rodzinami uczestników w celu monitorowania ich sytuacji, udzielali emocjonalnego i informacyjnego wsparcia, pomagali przy zakupach, załatwianiu formalności urzędowych, w banku itp.

Schroniska, ogrzewalnie, noclegownie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

W okresie sprawozdawczym liczną grupę stanowiły osoby przebywające w ogrzewalniach, schroniskach i noclegowniach dla bezdomnych. Ośrodki te prowadzone są przez organizacje pozarządowe na podstawie umów zawartych w wyniku przeprowadzonego otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej należących do zadań własnych Gminy Lublin o charakterze obowiązkowym. W okresie sprawozdawczym w 9 ww. placówkach pomocy w formie schronienia udzielono 539 osobom. Wsparcia udzielono również 36 mieszkankom i dzieciom przebywającym w domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz 343 osobom bezdomnym, którzy skorzystali z oferty Dziennego ośrodka dla osób bezdomnych.

W 2021 roku osobom bezdomnym udzieliły wsparcia następujące placówki:

1. Fundacja S.O.S. Ziemi Lubelskiej w Lublinie:

- Schronisko dla bezdomnych kobiet – mieszanek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3, 20-301 Lublin (20 miejsc) oferowało schronienie – w tym dostęp do kuchni, łazienki, świadczona była praca socjalna oraz poradnictwo prawne, psychologiczne i pedagogiczne, a także możliwość skorzystania z posiłków interwencyjnych i otrzymania odzieży,
- Ogrzewalnia dla bezdomnych kobiet – mieszanek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3A, 20-301 Lublin (15 miejsc) zapewniała schronienie w formie noclegu, wsparcie pracownika socjalnego oraz możliwość skorzystania z ciepłego napoju oraz odzieży na zmianę,
- Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – mieszanek Miasta Lublin, ul. Bronowicka 3, 20-301 Lublin (25 miejsc) udzielał potrzebującym kobietom wsparcia w postaci schronienia z możliwością skorzystania z kuchni i dostępem do łazienki, pomocy specjalistycznej: pracownika socjalnego, psychologa i poradnictwa prawnego, zapewniał odzież oraz posiłki interwencyjne.

2. Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie:

- Ośrodek Wsparcia dla Osób Bezdomnych - schronisko, ul. Dolna Panny Marii 32, 20 – 010 Lublin przeznaczony dla mężczyzn (35 miejsc) oferował schronienie, 3 posiłki dziennie, wsparcie specjalistów, pomoc rzeczową w formie ubrania i środków higienicznych,
- Ogrzewalnia dla bezdomnych mężczyzn – ul. Dolna Panny Marii 32, 20–010 Lublin (30 miejsc) świadczyła pomoc w formie schronienia, gorącego napoju i wyżywienia, pomocy rzeczowej i zabiegów higienicznych, udzielała wsparcia przy załatwianiu ważnych spraw formalnych, urzędowych i zdrowotnych.

3. Caritas Archidiecezji Lubelskiej w Lublinie:

- Dzienny Ośrodek dla Osób Bezdomnych, Al. Unii Lubelskiej 15, 20-108 Lublin udzielał wsparcia osobom bezdomnym umożliwiając wymianę oraz pranie

odzieży, zapewniając ciepły posiłek i gorący napój, oferując wsparcie psychologa, terapeuty, doradcy zawodowego i doraźnej pomocy pielęgniarstwa.

4. „Nadzieja” Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu w Lublinie:

- Schronisko z usługami opiekuńczymi dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Młyńska 10, 20–406 Lublin (24 miejsca) zapewniało całodobowy pobyt i wyżywienie, zabiegi sanitarno–higieniczne, umożliwiało skorzystanie z prysznicy, a w miarę potrzeby pomoc w zabiegach higienicznych, zaopatrywało w bieliznę i odzież, a także zapewniało usługi aktywizacyjne,
- Schronisko dla bezdomnych mężczyzn - mieszkańców Miasta Lublin, ul. Garbarska 17, 20–340 Lublin (34 miejsca) oferowało całodobowy pobyt w ośrodku, gorący posiłek, umożliwiało wykonanie zabiegów higienicznych, pranie odzieży, zaopatrywało w bieliznę i odzież i zapewniało usługi aktywizacyjne,
- Całoroczna noclegownia dla bezdomnych mężczyzn – mieszkańców Miasta Lublin, ul. Młyńska 8, 20 – 406 Lublin (25 miejsc) zapewniała nocleg, gorący napój i posiłek interwencyjny, umożliwiała skorzystanie z prysznicy, a w razie potrzeby oferowała wymianę odzieży,
- Ogrzewalnie dla bezdomnych mężczyzn - Abramowicka 2F, 20–442 Lublin (46 miejsc) i ul. Garbarska 17, 20–40 Lublin (8 miejsc) świadczyła pomoc w formie noclegu, umożliwiała skorzystanie z prysznicy i wymiany odzieży, a także oferowała pomoc w postaci gorącego napoju i posiłku interwencyjnego.

W czerwcu 2021 roku w ramach zadań Sekcji ds. ośrodków wsparcia został przeprowadzony otwarty konkurs na prowadzenie ośrodków przeznaczonych dla osób bezdomnych, tj. schronisk, ogrzewalni, noclegowni a także domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

W ramach obowiązującej umowy zawartej w 2018 r. (oraz umowy zawartej na kolejny okres, tj. od 01.11.2021 r. do 31.03.2025 r. poprzedzonej rozstrzygniętym otwartym konkursem ofert przeprowadzonym w czerwcu 2021 r.) pomiędzy MOPR w Lublinie, a Stowarzyszeniem – Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie pn. „Dożywianie osób i rodzin dotkniętych ubóstwem w formie kuchni społecznej – mieszkańców Miasta Lublin” przekazywana jest dotacja przeznaczona na dożywianie 85 osób miesięcznie. Usługa dożywiania w postaci gorącego posiłku świadczona była przez Bractwo Miłosierdzia im. Świętego Brata Alberta w Lublinie na rzecz osób ubogich, chorych, niepełnosprawnych, bezdomnych, uzależnionych, uchodźców oraz wszystkich, którzy tej pomocy potrzebowali. W okresach zwiększonej zachorowalności na koronawirusa tj. w miesiącach luty – marzec 2021 r., organizacja pozarządowa w celu ograniczenia ryzyka zakażenia się wirusem SARS-CoV-2 wśród licznej grupy osób spożywających posiłki w jadalni, zmieniła formę wsparcia dla osób potrzebujących oferując tym osobom paczki żywnościowe zawierające produkty żywnościowe pozwalające na samodzielne przygotowanie posiłków w domu.

W związku z trwającym od marca 2020 r. stanem epidemicznym na terenie kraju, w 2021 r. w dalszym ciągu w Lublinie otaczano dodatkowym wsparciem osoby bezdomne. Z uwagi na dynamiczny przebieg epidemii wirusa SARS-CoV-2 szczególnie w okresach styczeń – czerwiec oraz październik – grudzień 2021 r. istniała potrzeba ponownego ograniczenia funkcjonowania i przemieszczania się w przestrzeni publicznej

osób bezdomnych. W 2021 r. korzystano ze sprawdzonych sposobów i rozwiązań z 2020 r. polegających na zabezpieczeniu w formie instytucjonalnej potrzeb bytowych osób dotkniętych kryzysem bezdomności na terenie miasta Lublin. Wzorem roku 2020, w okresie wysokiej zachorowalności na Covid-19, szczególnie w miesiącach styczeń – kwiecień oraz październik – grudzień 2021 r., organizacje pozarządowe prowadziły ogrzewalnie w systemie 24 - godzinnym, aby dać możliwość całodobowego przebywania osób bezdomnych w tych placówkach bez konieczności ich opuszczania. Dodatkowe środki finansowe przekazane na całodobowe funkcjonowanie ogrzewalni wyniosły łącznie **139 770,44 zł**.

Dodatkowym zadaniem realizowanym przez Sekcję ds. ośrodków wsparcia w związku z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się koronawirusa było uruchomienie 3 ośrodków okresowego pobytu dla bezdomnych kobiet i mężczyzn, które funkcjonowały w okresie maj-czerwiec 2021 r. Placówki te powstały w miejscu ogrzewalni, które zgodnie z przepisami funkcjonują jedynie w miesiącach styczeń-kwiecień oraz październik-grudzień.

Kolejnym typem ośrodków, które zostały utworzone w ramach działań podejmowanych przez pracowników Sekcji w celu przeciwdziałania rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2 były **2 przejściowe ośrodki** dla bezdomnych kobiet i mężczyzn, którzy przebywali w przestrzeni publicznej oraz osób bezdomnych po przebyciu leczenia szpitalnym oczekujących na przyjęcie do placówek udzielających tymczasowego schronienia. Przejściowe ośrodki stanowiły placówki buforowe. W ośrodkach tych, osoby które ubiegały się o skierowanie do schroniska, przebywały dobrowolnie przez okres 10 dni bez możliwości opuszczania placówki, w celu zminimalizowania ryzyka zakażenia się koronawirusem. Przejściowe ośrodki funkcjonowały w okresie styczeń - czerwiec oraz listopad – grudzień 2021 r.

Sytuacja pandemiczna w kraju w dalszym ciągu będzie wyznacznikiem okresu funkcjonowania tych ośrodków na terenie Miasta Lublin. Podmioty prowadzące przejściowe ośrodki dla bezdomnych kobiet i mężczyzn zostały wybrane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, które pozwalały na wybór podmiotu w trybie pozakonkursowym. W tym celu zostały opublikowane zaproszenia Prezydenta Miasta Lublin do składania ofert na realizację zadania publicznego w celu przeciwdziałania COVID -19 z pominięciem otwartego konkursu ofert. Umowy na prowadzenie przejściowych ośrodków dla osób bezdomnych oraz ośrodków okresowego pobytu zostały zawarte z podmiotami, które złożyły swoje oferty w odpowiedzi na ww. zaproszenia, były to:

1. Przejściowy ośrodek dla bezdomnych kobiet mieszkanek Miasta Lublin – prowadzony przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej, przeznaczony był dla 5 bezdomnych kobiet. W okresie od dnia 01.01.2021 r. do dnia 30.06.2021 r. oraz od dnia 30.10.2021 r. do dnia 31.12.2021 r. przejściowy ośrodek zabezpieczał podstawowe potrzeby bytowe niezaszczepionym przeciw COVID-19 bezdomnym kobietom oraz dzieciom poprzez zapewnienie im całodobowego pobytu w pomieszczeniach ogrzewanych z dostępem do kuchni oraz nocleg. W tym czasie

ze wsparcia ośrodka skorzystało 20 osób. Dotacja przekazana na funkcjonowanie placówki wyniosła **55 241,94 zł.**

2. Przejściowy ośrodek dla bezdomnych mężczyzn mieszkańców Miasta Lublin przy ul. Kunickiego 35 w Lublinie był prowadzony przez Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”. Placówka zabezpieczała podstawowe potrzeby bytowe niezaszczepionych przeciw COVID-19 bezdomnych mężczyzn (w związku z zagrożeniami związanymi z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2) poprzez zapewnienie im całodobowego pobytu w pomieszczeniach ogrzewanych, opieki i nadzoru opiekuna, posiłku interwencyjnego w dniu przyjęcia oraz noclegu. Ośrodek funkcjonował w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 30 czerwca 2021 r. oraz w okresie od dnia 30 października 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. Z jego usług skorzystało 74 mężczyzn. Dotacja przekazana na funkcjonowanie placówki wyniosła **161 290,32 zł.**
3. Ośrodek okresowego pobytu dla bezdomnych mężczyzn z terenu Miasta Lublin przy ul. Dolnej Panny Marii 35 w Lublinie był prowadzony przez Bractwo Miłosierdzia im. św. Brata Alberta. Placówka powstała w miejscu ogrzewalni, która funkcjonowała w okresie od 01.01.2021 do 30.04.2021 r. Ośrodek w okresie od 1 maja 2021 r. do 30 czerwca 2021 r. zapewniał zabezpieczenie socjalno-bytowe osobom bezdomnym tj. noclegi, posiłki, warunki do utrzymywania higieny osobistej, czystości ubrań i zajmowanych pomieszczeń, jak również dostęp do środków ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki, środki dezynfekujące). We wskazanym okresie z usług ośrodka skorzystało 21 bezdomnych mężczyzn. Dotacja przekazana na funkcjonowanie placówki wyniosła **28 410,00 zł.**
4. Ośrodek okresowego pobytu dla bezdomnych mężczyzn z terenu Miasta Lublin przy ul. Abramowickiej 2F oraz Garbarskiej 17 w Lublinie był prowadzony przez Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”. Placówka powstała w miejscu ogrzewalni, która funkcjonowała w okresie od 01.01.2021 r. do 30.04.2021 r. Ośrodek w okresie od 1 maja 2021 r. do 30 czerwca 2021 r. działał całodobowo i miał za zadanie ograniczenie funkcjonowania w przestrzeni publicznej Lublina mężczyzn doświadczających bezdomności w związku z zagrożeniami związanymi z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Ośrodek oferował zabezpieczenie socjalno-bytowe osobom bezdomnym tj. noclegi, posiłki, warunki do utrzymywania higieny osobistej i czystości ubrań, jak również zapewniał dostęp do środków ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki, środki dezynfekujące). Z usług ośrodka skorzystało w 2021 r. 61 bezdomnych mężczyzn. Dotacja przekazana na funkcjonowanie placówki wyniosła **30 000,00 zł.**
5. Ośrodek okresowego pobytu dla bezdomnych kobiet z terenu Miasta Lublin był prowadzony przez Fundację SOS Ziemi Lubelskiej. Placówka powstała w miejscu ogrzewalni, która funkcjonowała w okresie od 01.01.2021 r. do 30.04.2021 r. W okresie od dnia 01 maja 2021 r. do dnia 30 czerwca 2021 r. ośrodek okresowego pobytu działał całodobowo i umożliwiał ograniczenie funkcjonowania w przestrzeni publicznej Lublina kobiet doświadczających bezdomności w celu zminimalizowania ryzyka zakażenia się wirusem SARS-CoV-2. Ośrodek zabezpieczał podstawowe potrzeby bytowe poprzez zapewnienie bezdomnym

kobietom całodobowego schronienia w pomieszczeniach z dostępem do mediów. Placówka zapewniała zabezpieczenie socjalno-bytowe kobietom bezdomnym tj. noclegi, posiłki, warunki do utrzymywania higieny osobistej, czystości ubrań i zajmowanych pomieszczeń, jak również dostęp do środków ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki, środki dezynfekcyjne). Z usług ośrodka skorzystało w 2021 r. 10 bezdomnych kobiet. Dotacja przekazana na funkcjonowanie placówki wyniosła **19 130,00 zł**.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia osobom go pozbawionym. Korzystanie ze schronisk, schroniska z usługami opiekuńczymi czy też domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży wymaga wydania decyzji kierującej osobę potrzebującą do danego ośrodka wsparcia. Decyzje te przygotowywane są przez pracowników Sekcji ds. ośrodków wsparcia. Ponadto pracownicy Sekcji ustalają odpłatność za usługi świadczone w tych placówkach. Wysokość odpłatności zależy od sytuacji życiowej i dochodowej ustalonej na podstawie art. 8 ust. 1 i 3 ustawy o pomocy społecznej i jest naliczana procentowo od kosztu usługi.

Osoby korzystające z ogrzewalni, noclegowni oraz ośrodków, które powstały w okresie pandemii, nie ponoszą opłat za pobyt w tych placówkach.

Ponadto w grudniu 2021 r. przeprowadzono postępowanie w otwartym konkursie ofert realizację zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej na prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Realizatorem tego zadania i organem prowadzącym placówkę po raz pierwszy został Caritas Archidiecezji Lubelskiej. Ośrodek dysponuje 25 miejscami i jest czynny całą dobę. Zapewnia schronienie osobom i rodzinom pozostającym w trudnej sytuacji doświadczania przemocy w rodzinie. W związku z pandemią wirusa SARS-CoV-2 z usług Ośrodka skorzystało mniej osób niż w latach poprzednich, tj. 25 osób, (w 2020 r. 34 osoby). Najmniej osób przebywało w miesiącach styczeń, luty oraz kwiecień 2021 r.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji ds. ośrodków wsparcia współpracowali z innymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej w tym z ośrodkami pomocy społecznej z innych powiatów, a także z pracownikami socjalnymi Filii MOPR w Lublinie i ośrodków wsparcia. Prowadzono współpracę z innymi Wydziałami, Działami i Sekcjami MOPR w Lublinie, m. in. z Działem księgowo – finansowym w zakresie finansowym, Działem ds. analiz i sprawozdawczości w zakresie sprawozdawczym, Sekcją obsługi prawnej – w zakresie prawnym.

Pracownicy Sekcji ds. ośrodków wsparcia udzielali m.in. informacji osobom ubiegającym się o skierowanie do ośrodków wsparcia i ich rodzinom w zakresie procedury postępowania do uzyskania pomocy w takiej formie. Prowadzono także korespondencję z osobami zainteresowanymi, jak również urzędami i innymi instytucjami pomocy społecznej oraz ośrodkami wsparcia.

W ramach nadzoru merytorycznego i finansowego analizowano sprawozdania w zakresie prawidłowego rozliczenia otrzymanych dotacji i realizacji zadań zgodnie z zawartymi umowami. Na wniosek podmiotów, wystawiano opinie dotyczące współpracy organizacji pozarządowych prowadzących ośrodki wsparcia z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie, a także opiniowano projekty uchwał Rady Miasta Lublin i projekty zarządzeń Prezydenta Miasta Lublin oraz inne dokumenty.

Ponadto w ramach zadań realizowanych przez Sekcję ds. ośrodków wsparcia, pracownicy prowadzili postępowania w zakresie ustalania wysokości kwoty do zwrotu i odzyskiwania należności za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia (za pobyt w tych placówkach, w których ustalana jest odpłatność decyzją administracyjną wydawaną przez pracowników sekcji). W tym celu wszczynane były postępowania w zakresie ustalania wysokości należności podlegającej zwrotowi, a następnie wydawane były decyzje administracyjne ustalające wysokość kwoty należności oraz termin do zwrotu zadłużenia. W przypadku zgonu uczestnika posiadającego należność do zwrotu, pracownicy Sekcji podejmowali działania zmierzające do odzyskania zadłużenia, prowadzili korespondencję m.in. z Sądami, Urzędami Stanu Cywilnego, notariuszami i innymi instytucjami w celu ustalenia grona spadkobierców - osób zobowiązanych do spłaty powstałej należności do zwrotu.

W ramach funkcjonującego Funduszu Solidarnościowego Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej uruchomiło kolejną edycję Programu „Opieka wytchnieniowa”. Program kierowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy potrzebują wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Program był realizowany przez Sekcję ds. ośrodków wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie w formie pobytu całodobowego. W okresie od czerwca do grudnia 2021 r. pomoc w formie bezpłatnych usług opieki wytchnieniowej została przyznana 17 opiekunom osób niepełnosprawnych i 1 opiekunowi dziecka niepełnosprawnego. 16 dorosłym osobom niepełnosprawnym udzielono wsparcia w Środowiskowym Domu Samopomocy „Kalina”, natomiast 1 dziecku niepełnosprawnemu oraz 1 osobie dorosłej udzielono wsparcia w Ośrodku Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych „Benjamin” prowadzonym przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie.

Ponadto w okresie od listopada do marca, corocznie monitorowane jest przez Sekcję wykorzystanie miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych (schroniskach, noclegowniach, ogrzewalniach). Aktualizowane informacje zamieszczane są na stronie internetowej MOPR.

W ramach działań związanych z zapobieganiem rozprzestrzeniania wirusa SARS-CoV-2 pracownicy sekcji monitorowali sytuację w nadzorowanych jednostkach, współpracowali z Lubelskim Urzędem Wojewódzkim w zakresie przekazywania jednostkom środków ochrony osobistej i dezynfekcyjnych, przygotowywali procedury wyboru podmiotów prowadzących okresowe i przejściowe ośrodki dla osób bezdomnych, przekazywali rekomendacje i procedury związane z zachowaniem reżimu sanitarnego oraz zasad bezpieczeństwa.

3.2. Rozwój sieci ośrodków wsparcia na terenie Miasta Lublin

W odpowiedzi na potrzeby środowiska lokalnego w 2021 roku oferta ośrodków wsparcia w Mieście Lublin została wzbogacona o 1 nowo uruchomioną placówkę, która powstała w ramach projektu LUBInclusION.

Centrum Rozwoju i Integracji Społecznej Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną – ośrodek został powołany Uchwałą nr 636/XX/2020 Rady Miasta Lublin z dniem 01.09.2020 r. Placówka rozpoczęła swoją działalność w 2021 r. uruchamiając

pobyt dzienny od lipca (26 miejsc), a pobyt całodobowy od września (24 miejsca). W roku sprawozdawczym z usług ośrodka skorzystało 38 osób.

Celem działalności Centrum jest wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin, które ze względu na podeszły wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych w formie pobytu dziennego lub całodobowego.

Ponadto z nastąpiła zmiana w ilości miejsc w 2 ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy „Roztocze” została zmniejszona z 97 miejsc do 90, jednocześnie została zwiększona liczba miejsc w Środowiskowym Domu Samopomocy „Kalina” z 36 miejsc do 43. Powyższa zmiana podyktowana była zwiększonym zapotrzebowaniem i zainteresowaniem osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych (m.in. choroba Alzheimera) uczestnictwem w zajęciach prowadzonych w ŚDS „Kalina”.

3.3. Kierowanie mieszkańców Miasta Lublin do ośrodków wsparcia zlokalizowanych poza Lublinem

W ramach działań podejmowanych przez pracowników Sekcji na rzecz osób dotkniętych kryzysem bezdomności, posiadających ostatni adres zameldowania na terenie Gminy Lublin ale przebywających w innych rejonach Polski, do placówek dla osób bezdomnych poza Lublinem skierowano 7 mieszkańców naszego Miasta. Osoby wymagające udzielenia wsparcia w postaci schronienia zostały skierowane do schronisk w Świdniku, Bobrowcu, Kartuzach, Kolbudach, Wiślince, Warszawie oraz Wrocławiu. Warunkiem refundowania kosztów za pobyt w ośrodku wsparcia poza Lublinem osoby bezdomnej z naszego Miasta jest posiadanie ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na terenie gminy Lublin.

Natomiast w lubelskich ośrodkach wsparcia dla osób bezdomnych okresowo przebywało 12 osób wymagających udzielenia schronienia z innych gmin tj. z Gminy Strawczyn, Siemień, Ostrów Lubelski, Wierzbica, Wąwolnica, Jabłonna, Piaski, Poniatowa, Puławy, Jawornik Polski oraz z Radzyna Podlaskiego. W takim przypadku koszty pobytu osób skierowanych do ośrodków pokrywają gminy ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

3.4. Wsparcie uczestników ośrodków wsparcia w związku z ogłoszeniem pandemii

W okresie od 29 marca do 25 kwietnia 2021 r. działalność placówek dziennego pobytu dedykowanych osobom z zaburzeniami psychicznymi była zawieszona. Uczestnicy zajęć w Środowiskowych Domach Samopomocy przez cały okres zwieszenia ich działalności byli wspierani przez kadrę placówek zdalnie. W okresie zawieszenia działalność placówek była na bieżąco dotowana z budżetu państwa, a uczestnicy zajęć zwolnieni z odpłatności.

W 2021 r. w trosce o bezpieczeństwo zarówno uczestników zajęć jak i kadry zatrudnionej w placówkach, ośrodki funkcjonowały w reżimie sanitarnym w oparciu o opracowane w 2020 r. szczegółowe procedury postępowania określające m.in. obowiązujące w placówkach zasady sanitarne, zasady zachowania dystansu społecznego, liczbę uczestników, rodzaje i sposób prowadzenia zajęć oraz czas ich trwania.

Osoby bezdomne miały zabezpieczone całodobowe miejsca schronienia zarówno w schroniskach jak i we wszystkich funkcjonujących na terenie Miasta Lublin placówkach dedykowanych tej grupie społecznej zapewniających noclegi, celem ograniczenia do minimum ich kontaktów zewnętrznych. Istotną rolę odgrywały w tym zakresie specjalnie utworzone ośrodki, tj. przejściowe ośrodki dla osób bezdomnych oraz ośrodki okresowego pobytu dla osób bezdomnych. Dodatkowe środki przekazane organizacjom na zabezpieczenie potrzeb osób bezdomnych w związku ze stanem epidemii w 2021 r. stanowiły kwotę **433 842,70 zł**. Początkowo środki finansowe związane z przeciwdziałaniem koronawirusowi były pokrywane z budżetu Gminy Lublin. Koszty poniesione przez Gminę Lublin na realizację tego zadania zostały następnie w całości pokryte z dotacji przekazanej na podstawie zawartej w dniu 06.09.2021 r. pomiędzy Wojewodą Lubelskim i Prezydentem Miasta Lublin Umowy Nr 1449 w sprawie udzielenia dotacji celowej z rezerwy zaplanowanej w części 85/06 – województwo lubelskie w 2021 roku na realizację zadań własnych związanych ze zwalczaniem zakażenia, zapobieganiem rozprzestrzenianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

Bez zakłóceń funkcjonował dzienny ośrodek dla osób bezdomnych prowadzony przez Caritas Archidiecezji Lubelskiej, gdzie osoby bezdomne, przy zachowaniu wszystkich wymogów sanitarnych, mogły korzystać z łaźni, pralni i całego oferowanego przez Caritas zaplecza, jak również wyżywienia.

Pracownicy Sekcji ds. ośrodków wsparcia monitorowali bieżącą sytuację stanu zabezpieczenia w placówkach dla osób bezdomnych, a podmioty je prowadzące przekazywały codzienne raporty dotyczące aktualnej sytuacji.

Organizacje pozarządowe prowadzące placówki miały zabezpieczone środki dezynfekcyjne, maseczki, rękawice, przyłbice, środki czystości.

W dniach 13-14 lipca 2021 r. odbyła się akcja szczepień przeciwko Covid-19 skierowana do osób borykających się z problemem bezdomności. Punkt szczepień zlokalizowany został przy ul. Zielonej 3, w siedzibie Bractwa Miłosierdzia im Św. Brata Alberta. Akcja prowadzona była we współpracy Miasta Lublin z zespołem medycznym z Punktu Szczepień Arena Lublin oraz Bractwem Miłosierdzia im. św. Brata Alberta w Lublinie. Procedurę rejestracyjną, badania lekarskie przed szczepieniem oraz same szczepienia wykonał wyjazdowy zespół medyczny z Punktu Arena Lublin a osoby zaszczepione otrzymały jednodawkowe preparaty firmy Johnson&Johnson.

VIII. POMOC NA RZECZ CUDZOZIEMCÓW

Cudzoziemcy przebywający na terytorium RP mogą korzystać z pomocy mającej na celu wspieranie procesu integracji oraz udzielanej na zasadach ogólnych.

1. Pomoc dla cudzoziemców mająca na celu wspieranie procesu integracji

W 2021 roku na mocy ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie udzielenia pomocy cudzoziemcom - udzielono pomocy finansowej w ramach realizacji zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat dla 9 rodzin cudzoziemców, które łącznie liczyły 15 osób.

W okresie sprawozdawczym wypłacono **88 świadczeń** pieniężnych dla 15 osób uprawnionych w łącznej kwocie **82 721,00 zł**.

Świadczenia pieniężne dla cudzoziemców obejmowały:

- 79 świadczeń na utrzymanie w łącznej kwocie: 80 201,00 zł. Zasiłki przeznaczone były w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny oraz opłaty mieszkaniowe. Wysokość świadczeń dla poszczególnych osób i rodzin była zróżnicowana. W zależności od indywidualnej sytuacji bytowej i uzgodnionego planu pomocy. Zasiłki wahały się w granicach od 619,00 zł do 1 376,00 zł miesięcznie na osobę.
- 9 świadczeń pieniężnych na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego w łącznej kwocie: 2 520,00 zł. Wysokość zasiłków na wydatki związane z nauką języka polskiego wynosiła od 240,00 zł do 300,00 zł miesięcznie na osobę. W 2021 roku cudzoziemcy mieli możliwości nabywania znajomości języka polskiego poprzez udział w kursach organizowanych przez lokalne Szkoły Językowe, jak również zajęcia prowadzone przez organizacje pozarządowe w formie stacjonarnej oraz on-line. 6 świadczeń pieniężnych na pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego w łącznej kwocie 2 400,00 zł.

Specjalistyczne poradnictwo i praca socjalna

Obok pomocy finansowej cudzoziemcy korzystali ze specjalistycznego poradnictwa, świadczonego przez Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz instytucji i organizacji współdziałających ze służbami społecznymi. W zależności od potrzeb było to poradnictwo prawne lub rodzinne. Jednocześnie każdy cudzoziemiec otrzymywał szczegółowe informacje na temat konieczności dopełnienia formalności związanych z pobytem na terytorium RP takich jak: zameldowanie, nadanie numeru PESEL, korzystanie ze świadczeń służby zdrowia, rejestracja w Miejskim Urzędzie Pracy. Ponadto świadczone pomoc przy: opracowywaniu pism i podań, zapisywaniu dzieci do szkół, wypełnianiu wniosków i formularzy, kompletowaniu dokumentów, wynajmowaniu i kontaktach ze środowiskiem lokalnym. Natomiast w ramach pracy socjalnej na rzecz rodzin dotkniętych trudną sytuacją życiową kontynuowano działania zorientowane na: korzystanie migrantów z usług medycznych finansowanych ze środków publicznych, częściowe lub całkowite zwolnienie cudzoziemców z opłat za wydanie kart pobytu, korzystanie ze świadczeń rodzinnych i wychowawczych itp. Ponadto migranci systematycznie mobilizowani byli do podejmowania aktywności zawodowej i wykorzystywania własnego potencjału w pokonywaniu trudności życiowych.

Wymiernym efektem inicjatyw motywujących było realizowanie przez cudzoziemców aktywności zawodowej. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż cudzoziemcy, którzy w 2021 roku zakończyli realizację programu integracyjnego, nadal przebywają na terenie Lublina i pozostają poza systemem świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

2. Pomoc dla cudzoziemców udzielona na zasadach ogólnych

Cudzoziemcy otrzymywali wsparcie w postaci pracy socjalnej. Objęto nią 160 rodzin cudzoziemców legitymujących się: ochroną ze względów humanitarnych, pobytem tolerowanym, zgodą na pobyt w RP obywatela Unii Europejskiej, pobytem stałym w związku z posiadaniem Karty Polaka, tytułem rezydenta długoterminowego UE, migrantów uczestniczących w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, cudzoziemców z pobytem stałym lub czasowym, statusem uchodźcy lub ochroną uzupełniającą, jak również cudzoziemców o nieuregulowanym pobycie na terytorium RP, w tym w szczególności ubiegających się o pobyt stały w Polsce

W 2021 roku pomoc świadczona na rzecz ww. rodzin cudzoziemskich dotyczyła ich bieżącego funkcjonowania, a także spraw związanych z zapisami ustawy o cudzoziemcach, ustawy o Karcie Polaka oraz innych ustaw podejmujących kwestie cudzoziemców.

Pracownicy MOPR Lublin kontaktowali się w sprawach cudzoziemców ze szkołami, służbami medycznymi, stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, punktami pobrań wymazów COVID -19, Urzędem ds. Cudzoziemców, Lubelskim Urzędem Wojewódzkim, Strażą Graniczną, instytucjami i organizacjami pozarządowymi, właściwymi pracownikami socjalnymi.

Celem podejmowanych inicjatyw było usprawnienie: legalizacji pobytu migrantów w Polsce, w tym uznanie za obywatela RP; ubiegania się o mieszkanie; wyjaśnienie zasad korzystania z przysługujących uprawnień w sposób szczególnie w uprawnieniach wynikających z realizacji ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci i świadczeniach rodzinnych; procesu leczenia cudzoziemców; informowanie o zobowiązaniach cudzoziemców i o realiach życia kraju przyjmującego, a zwłaszcza wyjaśnianie rozbieżności pomiędzy oczekiwaniami cudzoziemców a możliwościami.

Jednocześnie kontynuowano działania mające na celu przezwycięzenie bezdomności wśród cudzoziemców. W tym celu wspierano cudzoziemców w wynajmie mieszkań oraz pozyskaniu lokali mieszkalnych z zasobów gminy lub województwa.

W 2021 r. 5 rodzin wynajęło mieszkania na wolnym rynku, 15 osób uzyskało możliwość przebywania w mieszkaniu chronionym.

Praca socjalna prowadzona na rzecz cudzoziemców odnosiła się nie tylko do samych migrantów lecz również do społeczeństwa przyjmującego. W tym celu w ramach działalności stanowiska udzielano innym pracownikom tutaj. Ośrodka informacji dotyczących różnic pomiędzy migracją przymusową i dobrowolną, prawa unijnego i polskiego dotyczącego cudzoziemców, procedur finansowania oraz możliwych do zastosowania form wsparcia cudzoziemców z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i wychowawczych, uprawnień i zobowiązań cudzoziemców adekwatnych do ich form pobytu, dokumentów wydawanych cudzoziemcom, zasad korzystania z usług medycznych.

3. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka

Zarządzeniem nr 146/3/201 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 31 marca 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie został wskazany do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka, a w szczególności do:

1. wypłaty świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się w Rzeczypospolitej Polskiej;
2. składania do wojewody wniosku o udzielenie dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych;
3. przekazywania wojewodzie informacji o poziomie wykorzystania dotacji na wypłatę świadczeń pieniężnych.

W 2021 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wpłynęło 148 decyzji Wojewody Lubelskiego w sprawie przyznania świadczenia pieniężnego dla posiadaczy Karty Polaka osiedlających się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wskazujące Prezydenta Miasta Lublin jako właściwego do ich wypłaty.

Dotacja przeznaczona na wypłatę świadczeń pieniężnych została wydatkowana zgodnie z przeznaczeniem. Wypłacono 1 373 świadczenia pieniężne na kwotę **1 276 177,50 zł.**, dla 148 osób wskazanych w decyzjach Wojewody Lubelskiego. Ponadto w 2021 r. kwota dotacji na obsługę zadania wyniosła **25 523,55 zł.**

Cudzoziemcy przy okazji składania oświadczeń o wyborze formy wypłaty świadczenia pieniężnego oczekiwali uzyskania informacji nt. mieszkalnictwa, form zatrudnienia, możliwości podejmowania pracy przez cudzoziemskich studentów, sytuacji na rynku pracy, możliwych do zastosowania form wsparcia w ramach świadczeń rodzinnych, świadczenia wychowawczego, świadczeń z pomocy społecznej itp.

W siedzibie Sekcji ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom korzystano z punktu obsługi interesantów, gdzie z zachowaniem reżimu sanitarnego przyjmowani byli cudzoziemcy. Zauważyć należy, iż obcokrajowcy przy okazji składania oświadczeń o wyborze formy wypłaty świadczenia pieniężnego oczekiwali uzyskania informacji nt. uprawnień i zobowiązań przysługujących cudzoziemcom legitymujących się pobytem stałym. Cudzoziemcy osiedlający się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pozyskiwali również dane na temat organizacji pozarządowych udzielających bezpłatnej pomocy prawnej, pomocy rzeczowej lub finansowej. Natomiast osoby zainteresowane uzyskiwały dane teleadresowe podmiotów prowadzących naukę języka polskiego. Jednocześnie poprzez wywieszane materiały i plakaty, informowano o wytycznych służb sanitarnych w zakresie zasad higieny, dystansu społecznego i kwarantanny.

4. Współpraca i udzielanie wsparcia w kontaktach z innymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi

MOPR w Lublinie podejmował wielokierunkowe działania zmierzające do usprawnienia i rozszerzenia oferty wsparcia dla migrantów, współpracując w tym zakresie ze:

1. **Stowarzyszeniem Centrum Wolontariatu w Lublinie.** Wolontariusze poprzez akcje i kampanie społeczne zabiegali o akceptację społeczną dla cudzoziemców.
2. **Fundacją Instytut na rzecz Państwa Prawa ul. Chopina 14/70 w Lublinie.** Fundacja świadczyła na rzecz cudzoziemców pomoc prawną obejmującą przede wszystkim wspieranie w procedurach dotyczących legalizacji pobytu.

3. Stowarzyszeniem Homo Faber. Stowarzyszenie, w swej działalności koncentrowało się na wielokulturowości Miasta Lublin, w tym podejmowało działania mające na celu otwarcie społeczności lokalnej, która przyjmuje imigrantów i uchodźców. Stowarzyszenie świadczyło lekcję języka polskiego w formie stacjonarnej.

4. Szkołą Języka i Kultury Polskiej - jednostką Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. W ramach nawiązanej współpracy cudzoziemcy byli kierowani przez pracowników socjalnych na lekcję prowadzone przez Szkołę Języka i Kultury Polskiej realizowanych przez komunikator SKYPE.

Zaznaczyć należy, iż obiektywne czynniki wynikające z sytuacji epidemicznej poskutkowały tym, że działania integracyjne przyniosły mniejsze rezultaty od zakładanych. Obostrzenia w kontaktach międzyludzkich spowodowały, iż migranci przymusowi nie utrwalali relacji społecznych, nie wykorzystywali w pełni umiejętność zawodowych, nie rozwijali kompetencji ukierunkowanych na wywiązywanie się z obowiązków i korzystanie z przysługujących uprawnień.

IX. MIESZKANIA CHRONIONE

Mieszkania chronione stanowią formę pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające, do prowadzenia samodzielnego życia lub zastępującą pobyt w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Mieszkanie chronione zapewnia warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w integracji ze społecznością lokalną.

W roku 2021 na terenie Miasta Lublin funkcjonowało łącznie 26 mieszkań chronionych z 75 miejscami. Przeznaczone były w szczególności dla osób niepełnosprawnych, osób z zaburzeniami psychicznymi, cudzoziemców, usamodzielniających się wychowanków placówek oraz opuszczających rodziny zastępcze. Z pobytu w mieszkaniach chronionych w okresie sprawozdawczym skorzystały 82 osoby.

1. Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, fizycznie, z zaburzeniami psychicznymi oraz w podeszłym wieku w Domu Pomocy Społecznej im. św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej w Lublinie

Dom dysponuje 15 mieszkaniami chronionymi dla 33 osób i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone są jako mieszkania chronione treningowe lub wspierane.

W roku 2021 funkcjonowało 9 mieszkań treningowych i 6 mieszkań wspieranych. Z pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało 36 osób z różnym rodzajem niepełnosprawności. Ponadto we wskazanym DPS prowadzone są mieszkania chronione, w których realizowane są Programy Usamodzielniania lub Wspierania, dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańców, które umożliwią stopniowe osiągnięcie satysfakcjonującego poziomu funkcjonowania, jak również zapewniają potrzeby życiowe mieszkańców w dalszym procesie ich zdrowienia. Wsparcie oferowane mieszkańcom mieszkań chronionych koncentruje się na przywracaniu umiejętności prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

Głównym celem tych mieszkań, jest wyrobienie u mieszkańców umiejętności i nawyków niezbędnych w życiu codziennym, aktywizacji zawodowej, racjonalnego gospodarowania budżetem własnym, a także samokontroli stanu zdrowia i kondycji psychicznej. Przeznaczone są dla osób, które ze względu na chorobę, sytuację życiową, niepełnosprawność lub wiek potrzebują wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, ale nie wymagają usług w zakresie całodobowej opieki świadczonych przez jednostkę. W szczególności są to osoby korzystające z usług w środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej lub zakładzie aktywności zawodowej, dla których pobyt w mieszkaniu chronionym ma stanowić etap w procesie rehabilitacji społecznej lub zawodowej.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. w mieszkaniach chronionych prowadzonych przez DPS zamieszkiwało 36 osób. Na liście osób oczekujących na zamieszkanie w mieszkaniu chronionym znajdują się 3 osoby.

W ramach projektu „LUBInclusiON - działania profilaktyczne i usamodzielniające w środowisku lokalnym oraz utworzenie nowych miejsc usług społecznych” realizowanego na terenie Miasta Lublin w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 w 2021 r. w dalszym ciągu funkcjonowały 2 mieszkania, dysponujące sześcioma miejscami, które prowadzone są

przez Dom Pomocy Społecznej im. św. Jana Pawła II przy ul. Ametystowej w Lublinie. Celem mieszkań wspomaganych prowadzonych w ramach projektu jest przygotowywanie mieszkańców do uzyskania jak najwyższego poziomu samodzielności życiowej, adekwatnego do posiadanych zdolności. W roku 2021 z mieszkań wspomaganych skorzystało 7 osób.

2. Mieszkania chronione dla cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą

Miasto Lublin dysponuje również ofertą pomocy w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych, przeznaczonych dla cudzoziemców. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej o ten rodzaj wsparcia mogą ubiegać się cudzoziemcy legitymujący się statusem uchodźcy, ochroną uzupełniającą lub zezwoleniem na pobyt czasowy udzielonym w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r.

Zasady pobytu w mieszkaniach chronionych określa regulamin. Okres przebywania migrantów w mieszkaniu chronionym zależy od indywidualnej sytuacji osób i rodzin oraz stopnia zaangażowania w realizację programu wpierania.

W okresie sprawozdawczym prowadzono cztery mieszkania chronione typu treningowego dla cudzoziemców, przy czym jedno z mieszkań od września 2021 r. zostało wyłączone z użytkowania z uwagi na zły stan techniczny. W uwagi na to w 2022 r. zaplanowano przeprowadzenie generalnego remontu. Z pobytu w mieszkaniach chronionych skorzystało 15 cudzoziemców z 8 rodzin. Pomoc skierowano między innymi do rodzin wielodzietnych, osób niepełnosprawnych lub młodych.

Łączne wydatki na wszystkie mieszkania chronione wyniosły: **49 592,38 zł**, w tym 2 473,79 zł na zakup materiałów i wyposażenia. Natomiast wydatki związane z utrzymaniem czterech mieszkań chronionych wyniosły: 47 118,59 zł w tym: czynsz: 15 896,88 zł., natomiast opłaty za m.in. wodę, nośniki energii, wywóz śmieci, odprowadzanie ścieków wyniosły: 31 221,71 zł.

Zaznaczyć należy, iż pomimo ogólnego wzrostu cen, koszt utrzymania mieszkań chronionych od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie, co może świadczyć o efektach realizowania wśród cudzoziemców nauki racjonalnego gospodarowania nośnikami energii.

Cudzoziemcy, którzy uzyskują dochód przekraczający kryterium dochodowe, zobowiązani byli do wnoszenia opłat za pobyt w mieszkaniach chronionych. W okresie sprawozdawczym z pobytu w mieszkaniu chronionym korzystały rodziny, których dochód był wyższy od ustawowego kryterium. Zatem, cudzoziemcy wnosili odpłatności za niepieniężne świadczenie z pomocy społecznej. Rodziny zobowiązane do odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym wniosły odpłatność w łącznej kwocie: 6 434, 26 zł.

3. Mieszkania chronione dla usamodzielniających się wychowanków

Mieszkania chronione są bardzo ważnym elementem systemu wsparcia usamodzielniających się wychowanków opuszczających pieczę zastępczą w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. młodzieżowy ośrodek wychowawczy lub zakład dla nieletnich.

Mieszkania chronione są formą pomocy społecznej przygotowującą osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz

integracji ze społecznością lokalną - do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Mieszkania chronione są wyposażone w niezbędne meble, podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego oraz w komputer (pomoc w nauce). Za każde mieszkanie chronione odpowiedzialny jest pracownik socjalny, który ma prawo wstępu do mieszkania chronionego. Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności: sprawowanie pieczy nad właściwym użytkowaniem mieszkania chronionego, kontrola przestrzegania praw i obowiązków mieszkańców, współpraca i wspieranie mieszkańców w rozwiązywaniu problemów, współpraca z opiekunami usamodzielnienia mieszkańców oraz kontrola realizacji przez mieszkańców indywidualnego programu usamodzielnienia. Pracownik socjalny dokonuje również planowych zakupów zgodnie z bieżącymi potrzebami oraz nadzoruje przeprowadzanie niezbędnych remontów.

W 2021 roku na terenie Miasta Lublin funkcjonowało 7 mieszkań chronionych typu treningowego o łącznej liczbie 25 miejsc, z których skorzystało 27 osób usamodzielniających się (16 z placówek, 11 z rodzin zastępczych). Wydatki związane z prowadzeniem mieszkań chronionych przeznaczonych dla usamodzielniających się wychowanków w roku 2021 wyniosły 84 786,86 zł.

Osoba usamodzielniana zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest obowiązana do ponoszenia częściowych kosztów utrzymania tego mieszkania proporcjonalnie do swoich dochodów. Przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia pieniężnego w ramach pomocy w usamodzielnieniu oraz świadczenia niepieniężnego z pomocy społecznej w postaci pobytu w mieszkaniach chronionych dokonywane było w drodze decyzji administracyjnej. Osoba zamieszkująca w mieszkaniu chronionym jest zobowiązana do ponoszenia odpłatności za pobyt. Od dnia 1 listopada 2013 r. zgodnie z Uchwałą Nr 850/XXXIII/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 5 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych realizujących zadania własne Gminy Lublin – miasta na prawach powiatu (Dz. Urz. Woj. Lub. z dnia 17 września 2013 r. poz. 3912, z późn. zm.). W roku 2020 z tytułu odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym na konto dochodowe MOPR w Lublinie wpłynęła kwota 22 108,11 zł.

X. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA LUBLIN 2021 – 2030

Rok 2021 był pierwszym rokiem realizacji zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030 przyjętej uchwałą nr 776/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030.

Całość realizowanych zadań wpisywała się swoim zakresem w 8 kierunków Strategii:

- Kierunek 1 – Rodziny z dziećmi,
- Kierunek 2 – Piecza zastępcza,
- Kierunek 3 – Seniorzy,
- Kierunek 4 – Zdrowie i profilaktyka,
- Kierunek 5 – Osoby z niepełnosprawnościami,
- Kierunek 6 – Osoby bezrobotne,
- Kierunek 7 – Bezpieczeństwo socjalno-bytowe,
- Kierunek 8 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W roku 2021 na realizację zadań w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin 2021-2030 wydano łącznie **883,7 mln zł**. Znacząca część środków przeznaczona była na realizację **Programu „Rodzina 500+”**. Na ten cel, ze środków budżetu Państwa, wydatkowano **335,8 mln zł**. Świadczenia otrzymało 39 485 rodzin.

Poniżej uszeregowano kierunki Strategii ze względu na wysokość wydatków poniesionych na realizację zadań (celów operacyjnych) w ich ramach:

Kierunek 1 – Rodziny z dziećmi – 62,84% ogółu wydatków, tj. łącznie 555 376 367,16zł;

Kierunek 5 – Osoby z niepełnosprawnościami, 21,63%, tj. łącznie 191 111 078,34 zł;

Kierunek 3 – Seniorzy – 6,05%, tj. łącznie 53 495 448,56 zł;

Kierunek 6 – Osoby bezrobotne 2,90% tj. łącznie 25 588 211,92 zł;

Kierunek 2 – Piecza zastępcza- 2,89%, tj. łącznie 25 574 665,41zł;

Kierunek 7 – Bezpieczeństwo socjalno-bytowe - 1,88%, tj. łącznie 16 653 354,38 zł;

Kierunek 4 – Zdrowie i profilaktyka - 1,18% tj. łącznie 10 424 322,87 zł;

Kierunek 8 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - 0,62%, tj. łącznie 5 506 714,01 zł.

Działania realizowane w ramach wyznaczonych celów Strategii opierały się w dużej mierze na programach miejskich, w tym w szczególności na:

- Programie Wspierania Rodziny i Rozwoju Systemu Pieczy Zastępczej na terenie Miasta Lublin w latach 2019 – 2021 (Uchwała nr 28/II/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 20 grudnia 2018 r.),
- Programie działań Miasta Lublin na rzecz mieszkańców z niepełnosprawnościami na lata 2021-2025” (Uchwała nr 775/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),
- Programie Zdrowie dla Lublina na lata 2021-2025 (Uchwała nr 770/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),

- Programie Programu Wsparcia i Aktywizacji Społecznej Seniorów na terenie Miasta Lublin w latach 2021-2025 (Uchwała nr 778/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),
- Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Lublin na 2021 r. (Uchwała nr 743/XXIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2020 r.),
- Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Lublin (Uchwała nr 742/XXIII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2020 r.)
- Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Lublinie na lata 2021-2025 (Uchwała nr 777/XXIV/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 17 grudnia 2020 r.),
- Programie Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Rynku Pracy miasta Lublin na lata 2021 – 2027 (Uchwała nr 800/XXV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 28 stycznia 2021 r.),
- Programie współpracy Gminy Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021 (Uchwała nr 724/XXII/2020 Rady Miasta Lublin z dnia 15 października 2020 r.).

Szczegółowa informacja, dotycząca zadań zrealizowanych w ramach celów operacyjnych w 2021 roku w ramach Strategii, została przedstawiona w załączonej tabeli (Załącznik 1).

XI. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ŚRODKAMI UNII EUROPEJSKIEJ

W okresie styczeń - grudzień 2021 roku kontynuowana była realizacja 2 projektów pn.: „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin” oraz „W aktywności siła”. Rozpoczęto realizację 3-go projektu na podstawie podpisanej w dniu 29 października 2021 r. umowy o dofinansowanie projektu „Kompleksowa opieka domowa”. Projekty te są dofinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020, Osi priorytetowej 11 Włączenie społeczne.

Ponadto w 2021 r. kontynuowano realizację 1 projektu związanego z zapobieganiem skutkom COVID-19: „Wsparcie działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19 w domach pomocy społecznej”. Projekt dofinansowany był z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020, Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

1. Projekt „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

Projekt opracowany został w ramach działania 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 i realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie z dnia 22 maja 2018 roku nr umowy 46/RPLU.11.02.00-06-0045/17-00. Wartość projektu ogółem: 590 208,13 zł, wartość dofinansowania: 560 707,63 zł. Termin realizacji: 01.10.2018 r. - 31.01.2021 r.

Celem głównym projektu była kompleksowa realizacja działań na rzecz wspierania roli rodziny. W ramach projektu realizowane były kompleksowe działania i formy wsparcia, które przyczyniły się zarówno do wzrostu poziomu wiedzy i nabycia umiejętności samych rodzin objętych asystą i co najistotniejsze dzieci przebywających w tych rodzinach (62 osoby w tym 42 dzieci i 20 osób dorosłych) tj.:

- Wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną,
- Wsparcie dla rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny,
- Punkt konsultacyjno – doradczy, skierowany do 239 osób, w tym 35 rodziców i opiekunów zastępczych (w tym 15 osób dorosłych i 20 dzieci) i 204 osób/rodzin objętych pomocą MOPR w Lublinie tj. osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób starszych, osób z niepełnosprawnością (w tym z zaburzeniami psychicznymi), osób niesamodzielnych, rodzin, w tym rodzin dysfunkcyjnych, dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W okresie sprawozdawczym do uczestnictwa w ww. wsparciu zostały skierowane 32 osoby dorosłe objęte asystą rodzinną – uczestnicy projektu, w łącznym wymiarze 82 godzin oraz 63 osoby – klienci Ośrodka. Zadanie realizowane było do dnia 22 stycznia 2021 roku. W okresie sprawozdawczym zadanie zrealizowano na kwotę 7 680,00 zł. W miesiącu styczniu rozliczono również wsparcie zrealizowane w ramach zadania w grudniu 2020 r na kwotę 16 200,00 zł. Łączne wydatki na realizację zadania wyniosły

23 880,00 zł. Cel główny projektu został zrealizowany poprzez kompleksowe działania na rzecz wspierania roli rodziny. W ramach projektu zrealizowano kompleksowe działania i formy wsparcia, które przyczyniły się zarówno do wzrostu poziomu wiedzy i nabycia umiejętności samych rodzin objętych asystą i co najistotniejsze dzieci przebywających w tych rodzinach (62 osoby), tj.: wsparcie dla dzieci przebywających w rodzinach objętych asystą rodzinną, wsparcie dla rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny. Pomocą objęte były także inne osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, korzystające z pomocy MOPR w Lublinie (203 osoby) w zakresie poradnictwa prawnego obywatelskiego, poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego – utworzono Punkt konsultacyjno-doradczy.

Zakładane rezultaty zostały osiągnięte, a indywidualne podejście przyczyniło się do wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej oraz społecznej uczestników projektu.

Po zakończeniu realizacji projektu utrzymywana jest trwałość projektu. Wobec powyższego MOPR w Lublinie od momentu zakończenia projektu przez okres nie krótszy niż okres jego realizacji, tj. 24 miesiące pozostaje w gotowości do kontynuowania udzielania przez specjalistów wsparcia w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego w zakresie dostosowanym do potrzeb rodzin objętych asystą rodzinną oraz wszystkich pozostałych osób i rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Wszystkie działania w zakresie realizacji zadań merytorycznych w projekcie prowadzone były w ścisłej współpracy z Działem ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodzinnej.

2. Projekt „W aktywności siła”

Projekt „W aktywności siła” realizowany w ramach Działania 11.1. Aktywne włączenie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 -2020. dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt jest realizowany w terminie 01.10.2020 r. do 30.11.2022 r. Wartość projektu wynosi ogółem: 1 566 570,74 zł, w tym wartość dofinansowania: 1 331 585,12 zł.

Celem głównym projektu jest wzrost aktywności społeczno-zawodowej oraz poprawa dostępu do rynku pracy osób wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez kompleksowy program wsparcia obejmujący diagnozę potrzeb uczestników oraz stworzenie indywidualnej ścieżki reintegracji, a także wsparcie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym.

Grupę docelową stanowi 120 osób z niepełnosprawnością, wykluczonych (w tym dotkniętych ubóstwem) lub zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym powyżej 18 r.ż. z terenu Miasta Lublin będących klientami MOPR w Lublinie.

Projekt obejmuje następujące wsparcie:

1. Diagnoza potrzeb uczestników dla 120 osób,
2. Praca socjalna dla 120 osób,
3. Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych dla 120 osób,
4. Szkolenia zawodowe dla 20 osób,
5. Pośrednictwo pracy i staże zawodowe dla 10 osób,

6. Zasiłki i pomoc w naturze dla 70 osób.

Praca socjalna

W ramach zadania 2 Praca socjalna - pracownicy socjalni podpisali kontrakty socjalne z 60 uczestnikami projektu. Ponadto sporządzili indywidualne diagnozy społeczne dla wszystkich uczestników projektu. W dniu 19 marca 2021 r., wszczęto postępowanie o udzieleniu zamówienia na wydatkowanie środków publicznych do których nie stosuje się przepisów ustawy PZP, zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014 -2020 w celu wyłonienia podmiotu do realizacji wsparcia w formie doradztwa zawodowego w ramach zadania 1: „Diagnoza potrzeb uczestników”. Wyłoniono Wykonawcę – firmę „JiZ-Lub” sp. z o.o., ul. Medalionów 16/19, 20-486 Lublin. Umowa na zlecenie usługi doradcy zawodowego została podpisana dnia 29 marca 2021 r., natomiast wsparcie doradcy zawodowego rozpoczęło się 13 kwietnia 2021 r. Każdy z uczestników projektu skorzystał z 4 godzin indywidualnego doradztwa zawodowego. Na realizację zadania w 2021 r. wydatkowano kwotę **15 000,00 zł.**

Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych dla 120 osób.

W celu wyłonienia wykonawcy zadania 3 – Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych zostały przeprowadzone 2 postępowania przetargowe. W dniu 18.06.2021 r. zostało unieważnione postępowanie przetargowe z dnia 31.05.2021 r. Postępowanie zostało przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (z. U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.), zgodnie z aktualnymi wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, zostało upublicznione na stronach internetowych: <https://miniportal.uzp.gov.pl/> oraz mopr.lublin.eu. W odpowiedzi na ogłoszenie oferty złożyło dwóch wykonawców. Złożone oferty nie spełniały warunków udziału w postępowaniu, zostały odrzucone. W dniu 24.06.2021 r. Beneficjent ponownie ogłosił ww. postępowanie o udzieleniu zamówienia publicznego na realizację Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych. Zostało ono upublicznione na stronach internetowych: <https://miniportal.uzp.gov.pl/> oraz mopr.lublin.eu. W odpowiedzi na ogłoszenie ofertę złożył 1 wykonawca. Postępowanie rozstrzygnięto i w dniu 16.07.2021 r ogłoszono wynik, iż złożona oferta spełniała wymagania Beneficjenta. W dniu 22.07.2021 r. została podpisana umowa z Konsorcjum „Białe Lwy”, którego liderem jest Fundacja CLARK IM. ERICA I VERY CLARK, na realizację zadania nr 3 „Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych” na kwotę 194 996,00 zł. W ramach postępowania wyłoniono również Wykonawcę zadania na 2022 r. – Konsorcjum „Białe Lwy” i podpisano umowę na kwotę 199 500,00 zł. Zadanie w 2021 r. obejmowało organizację i realizację kompleksowego wsparcia w formie 12 - dniowych warsztatów wyjazdowych dla 58 uczestników projektu, którzy skorzystali z „Zajęć usprawniających psychoruchowo” w wymiarze 24 godzin, „Grupowej terapii przez sztukę” w wymiarze 24 godzin, „Warsztatów integracyjno-motywacyjnych” w wymiarze 24 godzin oraz „Warsztatów aktywizacji zawodowej” w wymiarze 30 godzin.

Zadanie realizowane było w okresie: 29.07.2021 r. - 09.08.2021 r. gr. I, 09.08.2021 r. - 20.08.2021r. gr. II, 23.08.2021 r. - 03.09.2021r. gr. III. W dniu

19.08.2021 r. został podpisany aneks do ww. umowy w związku ze zmniejszeniem liczby uczestników biorących udział w „Programie Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych”. Spowodowane to było rezygnacją 6 uczestników z udziału w projekcie. Aneks objął także zmniejszenie kwoty realizacji działania na kwotę 174 824,00 zł, a także zmianę terminu wyjazdu gr. III, co spowodowane było koniecznością ozonowania Ośrodka, w którym realizowane było zadanie. W działaniu ostatecznie wzięło udział łącznie 52 uczestników. Na realizację zadania w 2021 r. wydatkowano kwotę **171 461,92 zł.**

Szkolenia zawodowe

W dniu 27.10.2021r. wyłoniono trzech wykonawców na realizację zadania 4 Szkolenia zawodowe w ramach ww. projektu. Postępowanie przeprowadzane było na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1) ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129) oraz zgodnie z aktualnymi Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, rozdział 6.5.2. Zasada konkurencyjności. Szkolenia zawodowe w 2021 r. skierowane były do 10 uczestników projektu. Powyższe wsparcie zostało zaplanowane zgodnie z indywidualnymi potrzebami oraz umiejętnościami, kompetencjami i kwalifikacjami każdego uczestnika w ramach zadania 1 „Diagnoza potrzeb uczestników” przez doradcę zawodowego.

Realizatorem Szkolenia – „Pracownik administracyjno-biurowy z obsługą urządzeń biurowych i komputera” dla 2 uczestników projektu oraz Szkolenia - „Florysta” zostało Centrum Biznesu i Promocji Kadr sp. z o. o., Os. Słoneczne 14, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski. Realizatorem Szkolenia – „Opiekun osób starszych” dla 4 uczestników projektu, został Zakład Doskonalenia Zawodowego w Lublinie ul. Królewska 15, 20-109 Lublin. Realizatorem Szkoleń – „Pracownik gospodarczy z uprawnieniami SEP do 1 KV” oraz „Pracownik gospodarczy” została Fundacja Maturita ul. Topolowa 4/8, 20-352 Lublin. Umowy na realizację zadania oraz umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych z ww. realizatorami zostały podpisane w dniu 28.10.2021 r. Każde ze szkoleń obejmowało część dydaktyczną oraz część praktyczną w łącznym wymiarze 120 godzin. Każdy z uczestników w ramach szkolenia objęty był badaniem lekarskim, ubezpieczeniem NNW oraz otrzymał materiały szkoleniowo-dydaktyczne, catering w formie lunchu/serwisu kawowego oraz stypendium szkoleniowe. Szkolenia realizowane w ramach projektu zakończyły się egzaminem wewnętrznym i zewnętrznym lub sprawdzającym/certyfikującym oraz uzyskaniem dokumentu potwierdzającego nabycie kompetencji lub kwalifikacji zawodowych. Na realizację zadania w 2021 r. wydatkowano kwotę **26 878,18 zł.**

Pośrednictwo pracy i staże zawodowe

W dniu 25.11.2021r. po przeprowadzeniu postępowania zgodnie z zasadą konkurencyjności, został wyłoniony Wykonawca na realizację wsparcia w ramach zadania nr 5 „Pośrednictwo pracy i staże zawodowe”. Umowę na realizację ww. działania podpisano ze Stowarzyszeniem Synergia ul. Inżynierska 3, 20-484 Lublin na kwotę 76 050,00 zł.

Przedmiot zamówienia obejmuje realizację pośrednictwa pracy średnio 6 godzin/os oraz 3 miesięcznych staży zawodowych dla 10 osób. Zadanie 5 „Pośrednictwo pracy

i staże zawodowe” będzie realizowane w okresie od XII.2021 r. do III.2022 r dla 5 osób i od VI.2022 r. do X.2022 r. dla 5 osób. Staże zawodowe winny być realizowane zgodnie z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy oraz zaleceniem Rady z 2014 r. w sprawie jakości staży i Polskimi Ramami Jakości Praktyk i Staży. Zadanie ukierunkowane jest na nabycie praktycznych umiejętności na stanowisku pracy zgodnie z posiadanymi i/lub uzyskanymi kwalifikacjami. Za organizację, realizację i wyszukiwanie miejsc stażowych odpowiedzialny jest wyspecjalizowany w tym zakresie wyłoniony podmiot. W ramach zadania pośrednik pracy będzie nakierowywał uczestników na wyszukiwanie i wybór ofert pracy zgodnie z kwalifikacjami/kompetencjami, motywował do podjęcia i utrzymania zatrudnienia. Do zadań pośrednika pracy należała także będzie współpraca z pracodawcą przyjmującym na staż i/lub oferującym zatrudnienie.

Celem wsparcia jest ukierunkowanie na nabycie praktycznych umiejętności na stanowisku pracy zgodnie z posiadanymi i/lub uzyskanymi kwalifikacjami oraz docelowo osiągnięcie rezultatu bezpośredniego, tj. podjęcia pracy po zakończeniu udziału w projekcie przez uczestników biorących udział w zadaniu. W miesiącu grudniu 2021 r. w ramach zadania zostały podpisane z 5 uczestnikami umowy na realizację 3 miesięcznych staży zawodowych, które będą odbywały się od 1 stycznia 2022 r.

W projekcie w sposób ciągły realizowane jest także zadanie 6. Zasiłki i pomoc w naturze w ramach, którego uczestnicy otrzymywali pomoc w formie zasiłków celowych, okresowych oraz stałych. Wsparcie stanowiło bierne formy wsparcia przyznawane zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, które stanowią wkład własny MOPR do projektu. W ramach zadania w 2021 r. wypłacono:

- 112 zasiłków okresowych dla 20 uczestników projektu w łącznej kwocie **28 745,82 zł**,
- 109 zasiłków stałych dla 24 uczestników projektu w łącznej kwocie **60 535,91 zł**,
- 26 zasiłków celowych dla 26 uczestników projektu w łącznej kwocie **3 850,00zł**.

Ponadto w sposób ciągły realizowane jest zadanie **Praca socjalna**. W ramach ww. wsparcia pracownicy socjalni Ośrodka w oparciu o zawarty kontrakt socjalny z każdym z uczestnikiem projektu świadczą pracę socjalną nakierowaną na monitorowanie udziału w projekcie, motywowanie do podejmowania działań zmierzających do zmiany sytuacji życiowej. Za świadczoną w ramach projektu pracownicy socjalni otrzymują dodatki specjalne zaplanowane w budżecie projektu w ramach kosztów bezpośrednich. Na realizację zadania w 2021 r. wydatkowano kwotę **129 706,51 zł**.

3. Projekt „Kompleksowa opieka domowa”

Projekt „Kompleksowa opieka domowa” dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 11 Włączenie społeczne, Działanie 11.2 Usługi społeczne i zdrowotne. Projekt realizowany jest na podstawie umowy z dnia 29.10.2021 r. o dofinansowanie projektu „Kompleksowa opieka domowa” nr 212/RPLU.11.02.00-IZ.00-06-0023/20-00. Wartość projektu ogółem: **6 691 080,00 zł**, kwota dofinansowania: 5 687 418,00 zł. Termin realizacji projektu: 29.10.2021 r. – 31.10.2023 r.

Celem głównym projektu jest umożliwienie 150 osobom wykluczonym, bądź zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, zwłaszcza osobom starszym, niepełnosprawnym i niesamodzielnym dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, które realizowane będą przez domową opiekę wytchnieniową (dzienną i nocną), domową opiekę wspierającą i usługi wspomagające:

1. Domowa opieka wytchnieniowa (dla 90 osób starszych, niesamodzielnych, z niepełnosprawnością, których opiekunem faktycznym jest osoba z otoczenia wymagająca pomocy w opiece nad osobą zależną):
 - a) dzienna – wsparcie skierowane do 60 osób, łącznie 57 600 godz.,
 - b) nocna – wsparcie skierowane do 30 osób, łącznie 28 800 godz.
2. Domowa opieka wspierająca (dla osób starszych, niesamodzielnych, z niepełnosprawnością, mieszkających samotnie, nie mogących liczyć na wsparcie rodziny lub kogokolwiek z otoczenia) - wsparcie skierowane do 60 osób, łącznie 79 200 godz.
3. Usługi wspomagające - usługi: fryzjerskie, kosmetyczne oraz „złotej rączki”- świadczone w miejscu zamieszkania uczestnika, a także usługi transportowe – „Taksówka dla seniora”. Każda osoba będzie mogła skorzystać z każdej usługi trzy razy w roku (łącznie z 12 różnych usług w roku).
4. Zasiłki i pomoc w naturze – wsparcie dla 150 osób w formie zasiłków przyznawanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, stanowiących wkład własny do projektu.

W okresie sprawozdawczym wnioskowano o zmianę terminu realizacji projektu, co wynikało z podpisania umowy o dofinansowanie w terminie późniejszym niż wskazana we wniosku data rozpoczęcia realizacji projektu. Powyższa zmiana została zaakceptowana przez Instytucję Zarządzającą. Zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie projektu, w okresie od 29.10.2021 r - do 31.12.2021 r. prowadzone były działania rekrutacyjne oraz zmierzające do wyłonienia Wykonawców do realizacji zaplanowanego wsparcia. Realizacja działań w projekcie zaplanowana jest od miesiąca stycznia 2022 r.

Zaplanowane wsparcie w ramach projektu dostosowane będzie do indywidualnych, spersonalizowanych potrzeb beneficjenta, co w dłuższej perspektywie przyczyni się do podniesienia jakości usług społecznych, rozpowszechniania alternatywnych form opieki, usprawnienia możliwości rozwojowych jednostki, a w konsekwencji pozostania jednostek w środowisku rodzinnym najdłużej jak jest to możliwe. Objęcie osób zależnych ww. wsparciem przyczyni się do osiągnięcia celów zatrudnieniowych, przez umożliwienie ich opiekunom podjęcia aktywności zawodowej, która nie byłaby możliwa bez realizacji zadań zaplanowanych w projekcie. Na stronie internetowej MOPR w Lublinie, w zakładce projektu została zamieszczona informacja o projekcie oraz o rozpoczęciu procesu rekrutacji. W załączeniu zamieszczono niezbędne wzory dokumentów rekrutacyjnych. Na bieżąco prowadzone są działania informacyjne i promocyjne projektu.

4. Projekt „Wsparcie działań związanych z przeciwdziałaniem skutkom rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19 w domach pomocy społecznej”

Projekt dofinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój lata 2014-2020, Działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym.

Projekt realizowany był w kilku rundach konkursowych. I runda projektu realizowana była na podstawie Umowy Nr DZPR.IK.432.4.7.2020 zawartej w dniu 20 sierpnia 2020 r. pomiędzy Województwem Lubelskim, a Gminą Lublin (termin realizacji 20 sierpnia 2020 r. - 30 września 2020 r., przedłużony na podstawie aneksu z dnia 30 września 2020 r. do dnia 30 listopada 2020 r.).

W związku z powstałymi oszczędnościami w ramach ww. projektu została ogłoszona V runda konkursowa, której dofinansowanie skierowane było wyłącznie na zakup środków ochrony indywidualnej dla Domów Pomocy Społecznej. Umowa na realizację ww. grantu została podpisana w dniu 03.03.2021 r. pomiędzy Województwem Lubelskim reprezentowanym przez Realizatora projektu Regionalny Ośrodek Polityki w Lublinie, a Gminą Lublin reprezentowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Głównym celem udzielenia grantu było łagodzenie skutków pandemii COVID-19 oraz przeciwdziałanie jej negatywnym konsekwencjom, w szczególności dla osób znajdujących się w grupie ryzyka. Zaplanowane wsparcie miało na celu ochronę zdrowia i życia pensjonariuszy DPS, poprzez ograniczenie skutków COVID-19. Grantodawcą było – Województwo Lubelskie, a Realizatorem Projektu – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie. Realizatorem grantu w Mieście Lublin był Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, a Grantobiorcami - 6 domów pomocy społecznej z Lublina.

W okresie sprawozdawczym na podstawie wniosków złożonych przez Domy Pomocy Społecznej, w ramach pracy Sekcji sporządzono wniosek o przyznanie grantu w ramach kolejnej, V-jej rundy. W okresie sprawozdawczym Domy Pomocy Społecznej dokonywały zakupów środków ochrony indywidualnej zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie.

W dniu 21.04.2021 r. do Grantodawcy, złożono wniosek o wydłużenie terminu realizacji projektu do 31.05.2021 r w trosce o racjonalne wykorzystanie przyznanego dofinansowania i wykorzystanie powstałych oszczędności na zakup dodatkowych środków ochrony osobistej. W ramach realizacji grantu w 2021 r. wydatkowano kwotę **464 831,21 zł.**

Obowiązki informacyjne realizowane w ramach projektów:

Zgodnie z postanowieniami wynikającymi z podpisanych umów o dofinansowanie wypełniane są obowiązki informacyjne. Wydrukowane były plakaty i ulotki promujące projekty. Wszystkie dokumenty oraz działania informacyjne i promocyjne dotyczące projektów oznaczane są znakiem Unii Europejskiej i znakiem Funduszy Europejskich oraz oficjalnym logo promocyjnym. Na stronie www.mopr.lublin.eu umieszczone są informacje na temat projektów, które są stale aktualizowane. Ponadto z każdym Wykonawcą realizującym zadania w projektach zostały zawarte umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych

Kontynuacja działań związanych z utrzymaniem trwałości projektów

1. „Bank usług środowiskowych”

Zgodnie z Regulaminem konkursu Beneficjent zobowiązany jest do utrzymania trwałości projektu tj. gotowości do świadczenia wsparcia w postaci usług opiekuńczych przez okres nie krótszy aniżeli czas jego trwania, tj. dwa lata po jego zakończeniu. Podjęto działania w celu zapewnienia utrzymania trwałości projektu, tj., w budżecie Ośrodka zabezpieczono środki finansowe na realizację usług opiekuńczych w zakresie w jakim były świadczone w projekcie i przez okres równy okresowi jego realizacji.

W okresie sprawozdawczym w ramach utrzymania trwałości świadczone usługi opiekuńcze zgodnie z indywidualnymi potrzebami podopiecznych Ośrodka w wymiarze i w zakresie tożsamym w jakim świadczone były w projekcie. MOPR pozostaje w gotowości do ich świadczenia przez okres co najmniej równy okresowi realizacji projektu, tj. dwa lata.

2. Projekt „Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny, również o charakterze profilaktycznym w Mieście Lublin”

Po zakończeniu realizacji projektu Wnioskodawca zobowiązany jest do utrzymania jego trwałości przez okres nie krótszy niż okres jego realizacji, tj. 24 miesiące. Wobec powyższego MOPR pozostaje w gotowości do kontynuowania udzielania przez specjalistów wsparcia w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego w zakresie dostosowanym do potrzeb rodzin objętych asystą rodzinną oraz wszystkich pozostałych osób/rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

„Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim”

Poza ww. projektami utrzymywana była trwałość projektu pt. „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim” zrealizowanego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Zarządzeniem nr 231/2020 z dnia 08.12.2020 r. Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie została powołana komisja inwentaryzacyjna, która przeprowadziła inwentaryzację w drodze spisu z natury składników majątkowych – sprzętu komputerowego i urządzeń wielofunkcyjnych przekazanych w użyczenie beneficjentom ostatecznym projektu, które ewidencjonowane są w księgach rachunkowych Lidera projektu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.

Współpraca z instytucjami, innymi jednostkami, organizacjami społecznymi i pożytku publicznego

Pracownik Sekcji ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom uczestniczył w spotkaniach Grupy Lokalnej URBACT „com.unity.lab” Spotkania odbywały się w Biurze Partycypacji Społecznej Urzędu Miasta Lublin oraz on-line. Powyższy projekt to próba przeniesienia lizbońskiego modelu rozwoju lokalnego na grunt lubelski. Spotkania odbywają się w gronie urzędników, osób z organizacji pozarządowych i społeczników i mają na celu wypracowanie modelu, który ma polepszyć jakość życia mieszkańców i przedsiębiorców z ul. Zamojskiej w Lublinie.

Przystąpiono również do współpracy z Centrum Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miasta Lublin, pracownik Sekcji ds. realizacji projektów i pomocy cudzoziemcom został wyznaczony na koordynatora do ww. zadań. Pracownicy sekcji

uczestniczyli również w spotkaniach konsultacyjnych do projektu Szansa – nowe możliwości dla dorosłych” realizowanego przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji.

XII. SYSTEM ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Wydział świadczeń socjalnych na przestrzeni 2021 r. realizował m.in. następujące świadczenia:

I. Świadczenia w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych, w tym:

1) zasiłek rodzinny,

2) dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym:

1.dodatek z tytułu urodzenia dziecka,

2.dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,

3.dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,

4.dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,

5.dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,

6.dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,

7.dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

3) świadczenia opiekuńcze:

- zasiłek pielęgnacyjny,

- świadczenie pielęgnacyjne,

- specjalny zasiłek opiekuńczy,

- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

- świadczenie rodzicielskie.

II. Zasiłki dla opiekunów w ramach ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

III. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w ramach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

IV. Jednorazowe świadczenia „Za Życiem” w ramach ustawy przepisy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

V. Świadczenia wychowawcze w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

1. Realizacja świadczeń socjalnych

W 2021 r. pracownicy Wydziału przyjmowali wnioski o zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne i specjalne zasiłki opiekuńcze oraz wnioski o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka, a także wnioski o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz wnioski o świadczenie rodzicielskie. Ogółem przyjęto **14 827** wniosków o świadczenia, w tym:

- 6 581 wniosków o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami,
- 2 231 wniosków o zasiłek pielęgnacyjny,
- 650 wniosków o świadczenie pielęgnacyjne,
- 281 wnioski o specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 2 036 wniosków o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- 779 wnioski o świadczenie rodzicielskie,
- 2 204 wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego
- 65 wnioski o jednorazowe świadczenie „Za Życiem”.

Wszystkie wnioski zostały zarejestrowane w bazie danych, założono akta świadczeniobiorcom i ustalono uprawnienia na podstawie zgromadzonej dokumentacji.

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. wydano ogółem **17 353 decyzje administracyjne** (przyznające, zmieniające, uchylające lub odmowne), w tym:

- 14 650 decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych, świadczeń opiekuńczych, zasiłku dla opiekuna, w tym 670 decyzji w oparciu o zapisy ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych z przyczyn związanych z przeciwdziałaniem COVID-19,
- 670 decyzji w sprawie świadczeń rodzicielskich,
- 1 976 decyzje w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 57 decyzje w sprawie jednorazowego świadczenia „Za Życiem”.

1.1. Wydatki na świadczenia i liczba wypłaconych świadczeń

W 2021 r. wydatki z tytułu wypłat dla świadczeniobiorców wyniosły 102 052 506 zł. W odniesieniu do 2020 r. były wyższe o 1 557 231 zł (w 2020 r. do 2019 r. wzrost wyniósł 2 043 427 zł).

Wzrost wydatków wynikał głównie z wyższej kwoty wypłaconej na świadczenia opiekuńcze – świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek opiekuńczy (o niemal 4,23 mln zł, w 2020 o 7 mln zł) oraz składki społeczne i zdrowotne. Wartość wypłacanych świadczeń opiekuńczych znacznie wzrosła z uwagi na zwiększoną od stycznia 2021 roku wysokość świadczenia pielęgnacyjnego z 1 830 zł miesięcznie na 1 971 zł miesięcznie, co ma także wpływ na wzrost kwoty opłacanych składek zarówno społecznych jak i zdrowotnych od podstawy wysokości świadczenia.

W przypadku pozostałych świadczeń odnotowano spadek wydatków m.in. na zasiłki rodzinne i dodatki (o ponad 3 mln zł) na świadczenia rodzicielskie (blisko 0,84 mln zł), w ramach funduszu alimentacyjnego (o niemal 0,7 mln zł).

Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2020 i 2021

Lp.	Rodzaj świadczeń	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2020 (w zł)	Wydatki poniesione na wypłaty świadczeń w roku 2021 (w zł)	Wzrost/spadek w zł	Wzrost/spadek w %
1.	Zasiłki rodzinne wraz ze świadczeniami wypłacanymi na podstawie art. 5 ust.3 tzw. "zł za zł"	15 281 633	12 964 206	-2 317 427	-15,16%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	6 999 058	6 300 175	-698 883	-9,99%
3.	Świadczenia opiekuńcze	47 947 235	52 176 988	4 229 753	8,82%
4.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1 781 000	1 756 000	-25 000	-1,40%
5.	Fundusz alimentacyjny	12 748 521	12 049 567	-698 954	-5,48%
6.	Świadczenie rodzicielskie	7 521 993	6 677 218	-844 775	-11,23%
7.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	6 431 000	8 017 959	1 586 959	24,68%

8.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 784 835	2 110 395	325 560	18,24%
9.	WYDATKI OGÓŁEM:	100 495 275	102 052 506 zł	1 557 231 zł	1,55%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

Jak obrazuje powyższa tabela Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach zadań będących w kompetencjach Wydziału świadczeń socjalnych największe wydatki poniósł na wypłatę świadczeń opiekuńczych, których wartość stanowi aż 51,13% (w 2020r. 47,71% w 2019r. 41,60%) ogółu wydatków, jeżeli do kategorii świadczeń opiekuńczych zaliczy się nierozzerwalne z nimi składki udział wzrasta do 61,05% (w 2020r. 55,89% w 2019 r. 48,66%). Należy zaznaczyć, że znaczną część wydatków w kategorii świadczeń opiekuńczych generują zasiłek pielęgnacyjny (37,22% przy 40,26% w 2020r.) oraz świadczenie pielęgnacyjne (60,24% przy 54,69% w 2020 r.).

Wydatki na zasiłki rodzinne, znalazły się na drugiej pozycji, stanowiąc 12,70% (w 2020 r. 15,21% a w 2019r. 18,51%) wydatków. Ujmując zasiłki rodzinne razem z dodatkami otrzymamy w sumie 18,88% (w 2020r. 22,17% a w 2019r. 26,70%) udziału w stosunku do ogółu wypłaconych świadczeń rodzinnych.

Trzecim pod względem wartości wydatków typem świadczeń jest wypłata funduszu alimentacyjnego. Z tego tytułu Ośrodek wypłacił 12 049 567 zł (w 2020 r. 12 748 521 zł) co stanowi 11,81% (w 2020 r. 12,69% a w 2019 r. 14,26%) ogólnej puli wydatków na świadczenia.

W 2021 r. wydatki na świadczenia wyniosły 91 924 154 zł (bez składek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego). Średniomiesięczne wydatki na wypłaty świadczeń wyniosły 7 660 346,17 zł (w 2020r. 7 689 953 zł a w 2019 r. - 7 624 750 zł).

Wysokość wypłat w poszczególnych miesiącach ulegała wahaniom, największy skok w wartości realizowanych świadczeń corocznie występuje we wrześniu, spowodowane jest to wypłatą płatnego raz w roku dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego. W miesiącach październik, listopad, grudzień występują wahania z uwagi na początek nowego okresu świadczeniowego (z funduszu alimentacyjnego od października, ze świadczeń rodzinnych od listopada) i stopniowy wpływ i rozpatrywanie nowych wniosków na kolejny okres świadczeniowy.

Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2021 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Wartość świadczeń (w zł)	Liczba świadczeń	Średnia wartość świadczenia (w zł)
1.	Zasiłek rodzinny i dodatki na podstawie art.5 ust.3	678 682,45	14 067	48,25
2.	Zasiłki rodzinne	12 285 523,12	105 458	116,50
3.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	6 300 174,56	46 169	136,46
3.1.	urodzenia dziecka	440 000,00	440	1 000,00
3.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	882 413,56	2 268	389,07
3.3.	samotnego wychowywania dziecka	1 336 893,61	6 751	198,03
3.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	1 104 250,89	10 319	107,01
3.4.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	138 240,28	1 537	89,94

3.4.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	966 010,61	8 782	110,00
3.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	590 923,81	5 918	99,85
3.6.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	40 448,05	418	96,77
3.6.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	29 924,68	265	112,92
3.6.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	10 523,37	153	68,78
3.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 905 244,64	20 055	95,00
4.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 w.2 + w. 3)	19 264 380,13	165 694	116,26
5.	Zasiłki pielęgnacyjne	19 421 160,65	89 975	215,85
6.	Świadczenia pielęgnacyjne	31 432 306,65	16 054	1 957,91
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	1 323 520,66	2 140	618,47
8.	Świadczenia opiekuńcze (w. 5 +w. 6 +w. 7)	52 176 987,96	108 169	482,37
9.	Razem (w. 4 + w. 8)	71 441 368,09	273 863	260,87
10.	Świadczenie rodzicielskie	6 677 217,80	7 321	912,06
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1 756 000,00	1 756	1 000,00
12.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.9 + w. 10 +w.11)	79 874 585,89	282 940	282,30
13.	Fundusz alimentacyjny	11 565 292,82	25 307	457,00
14.	Fundusz alimentacyjny „zł za zł”	484 274,06	1 470	329,44
15.	Zasiłek dla opiekuna	407 062,69	658	618,64
16.	RAZEM (w.12 +w.13 +w.14+w.15)	92 331 215,46	310375	297,48
17.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	8 017 958,94	16 635	481,99
18.	RAZEM (w.16 +w.17)	100 349 174,40	327 010	483,64
19.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	2 110 394,71	13 530	155,98

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.2. Rodziny objęte pomocą

W ramach omawianych świadczeń w formie zasiłków rodzinnych w 2021 r. Ośrodek objął pomocą 14 071 rodzin. Jest to ponowny spadek liczby rodzin objętych pomocą w stosunku do lat ubiegłych. Warto nadmienić, iż spadek liczby rodzin dla której wypłacane są świadczenia rodzinne obserwowany jest już od 2007 r.

Porównanie lat 2021 i 2020 (patrz tab. 8) jednoznacznie wskazuje na spadek liczby rodzin korzystających z większości świadczeń. Nieznaczny wzrost podobnie jak w latach ubiegłych odnotowano jedynie przy świadczeniach pielęgnacyjnych. Ze wsparcia w formie świadczenia pielęgnacyjnego w 2021 r. korzystało o 11,49% więcej klientów niż w roku poprzedzającym.

W zakresie zasiłków rodzinnych i dodatków w zasadzie nieistotny wzrost odnotowano wyłącznie w przypadku liczby rodzin korzystających ze wsparcia w formie dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła. Liczba rodzin pobierających zasiłki rodzinne zmalała o 18,76% natomiast najwyższy spadek wśród liczby dodatków do zasiłków rodzinnych odnotowano w przypadku dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 17,76% (z 4 318 na 3 551).

Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2020-2021

L. p.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin 2020	Liczba rodzin 2021	Wzrost/ spadek 2021/2020
1.	Zasiłki rodzinne	6 481	5265	-18,76%
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:	5 273	4373	-17,07%
2.1.	urodzenia dziecka	483	429	-11,18%
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	358	303	-15,36%
2.3.	samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania	-	-	-
2.4.	samotnego wychowywania dziecka	595	575	-3,36%
2.5.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	953	939	-1,47%
2.5.1.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	210	171	-18,57%
2.5.2.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	812	768	-5,42%
2.6.	rozpoczęcia roku szkolnego	4 318	3551	-17,76%
2.7.	podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania:	69	54	-21,74%
2.7.1.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	31	35	12,90%
2.7.2.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	38	19	-50,00%
2.8.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 430	1319	-7,76%
3.	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w. 1 + w. 2)	6 481	5265	-18,76%
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	7 728	7628	7786
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 288	1436	11,49%
6.	Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	-	-	-
7.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	323	224	-30,65%
8.	Zasiłek dla opiekuna	89	64	-28,09%
9.	Świadczenia opiekuńcze (w. 4 + w. 5 + w. 6 + w. 7 + w. 8)	8 433	8197	-2,80%
10.	Razem (w. 3 + w. 9)	13 800	12 826	-7,06%
11.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	1 757	1717	-2,28%
12.	Świadczenie rodzicielskie	1 166	1081	-7,29%
13.	zł za zł	571	465	-18,56%
14.	Razem świadczenia rodzinne i dodatki oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (w.10+w.11+w.12+w.13)	15 750	14 071	-10,66%
15.	Zaliczka alimentacyjna	-	-	-
16.	Fundusz alimentacyjny	2 107	1463	-30,56%
17.	RAZEM (w.14 +w.15 +w.16)	17 857	15 534	-13%
18.	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	-	-	-
19.	Składki ubezpieczenia społecznego podopiecznych	1 443	1 457	0,97%
20.	RAZEM (w.17 +w. 18+w.19)	17 857	15 534	-10,66%
21.	Składki ubezpieczenia zdrowotnego podopiecznych	1 209	1229	1,65%
23.	Pomoc rządowa dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne 2014	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

1.3. Zasiłek dla opiekuna

W wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. uznającego art. 11 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw za niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U z 30 kwietnia 2014 r. poz. 567) wprowadzono nowe świadczenie – zasiłek dla opiekuna.

Ustawa określa warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek od 1 listopada 2018 r. przysługuje w wysokości 620 zł miesięcznie (wcześniej 520 zł) ponadto podobnie jak w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego, przy zasiłku dla opiekuna opłacane są składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne.

W 2021 r. opłacono 658 świadczeń dla 64 rodzin na łączną wartość 407 063 zł.

1.4. Realizacja Ustawy „Za życiem”

Od dnia 01 stycznia 2017 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin w zakresie dostępu do:

1. świadczeń opieki zdrowotnej,
2. instrumentów polityki na rzecz rodziny - w postaci jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód rodziny. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Wymóg ten nie dotyczy osób będących opiekunami prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także osób, które przysposobiły dziecko.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dokonał wypłat świadczeń dla 54 rodzin na łączną kwotę 224 000 zł.

2. Postępowanie z zakresu nienależnie pobranych świadczeń

W okresie od 1 stycznia 2021 roku do 31 grudnia 2021 roku wieloosobowe stanowiska pracy ds. zwrotu świadczeń prowadziły postępowanie wobec **1 738** osobom zobowiązanych do zwrotu świadczeń nienależnie pobranych, ustalonych w Wydziale świadczeń socjalnych, z czego wobec 839 osób postępowanie zostało wszczęte bądź rozpoczęta procedura w 2021 roku.

W okresie od stycznia 2021 r. do grudnia 2021 r. pracownicy Działu ds. osób zobowiązanych wydali łącznie 981 dokumentów zobowiązujących do zwrotu należności względem MOPR Lublin, tj. 882 decyzje administracyjne ustalające nienależnie pobrane świadczenia ze świadczeń rodzinnych, ze świadczenia wychowawczego, z funduszu alimentacyjnego, z zasiłku dla opiekuna oraz ze świadczenia „Dobry start”, jak również 9 pism do banków o zwrot świadczeń wypłaconych po zgonie osoby uprawnionej i 90 pism do organów rentowych o zwrot nienależnie pobranych świadczeń.

We wskazanym okresie wystawiono łącznie 234 upomnienia (w tym obejmujących należności Wydziału Świadczeń Socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych MOPR Lublin). Wystawiono łącznie 124 tytuły wykonawcze (w tym obejmujących należności Wydziału Świadczeń Socjalnych oraz pozostałych komórek organizacyjnych MOPR Lublin).

W 615 sprawach prowadzono korespondencję ze zobowiązanymi w sprawie sposobu spłaty należności lub zastosowania ulgi w spłacie oraz wysokości zadłużenia i przebiegu postępowania. W tym celu nawiązano współpracę z pracownikami pomocy środowiskowej celem ustalenia aktualnej sytuacji rodzinnej, majątkowej i zdrowotnej rodziny, wystosowano pisma do zobowiązanych, pozyskano oświadczenia poświadczające szczególne okoliczności stanowiące podstawę do zastosowania ulgi w spłacie należności. Ostatecznie w 78 sprawach wszczęto procedurę rozłożenia na raty bądź umorzenia zobowiązań natomiast w 535 sprawach wystosowano zawiadomienia w sprawie dokonywanych potrąceń z bieżących świadczeń ze wskazaniem kwoty potrącenia w rozbiciu na należność główną i odsetki. Dodatkowo w 2 sprawach wystąpiono do ośrodków pomocy społecznej na terenie Polski celem dokonania potrąceń z bieżąco wypłacanych świadczeń.

W związku z egzekucją prowadzoną przez Wydział Egzekucji Urzędu Miasta Lublin oraz urzędy skarbowe na terenie całego kraju prowadzono stałą współpracę zmierzającą do informowania organy egzekucyjne o zobowiązanym i jego majątku w zakresie niezbędnym do prowadzenia egzekucji administracyjnej oraz przekazywano informacje o aktualnej wysokości zobowiązań. W 206 sprawach wystąpiono do Wydziału Geodezji Urzędu Miasta Lublin w celu ustalenia czy osoba zobowiązana figuruje w rejestrze gruntów. Ponadto w 302 sprawach wezwano osobę do złożenia oświadczenia o posiadanych składnikach majątkowych i źródłach dochodu oraz o prawdziwości i zupełności tego oświadczenia. Łącznie wystosowano 1 031 pism mających związek z prowadzonym postępowaniem.

W ramach działań podejmowanych przez pracowników Działu mających na celu wyegzekwowanie należności wystosowane zostały pisma do Wydziału Polityki Społecznej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie, do sądów i komorników sądowych, do prokuratury i policji. Skierowano również wnioski celem ustalenia danych meldunkowych oraz do komórek organizacyjnych UM Lublin. Łącznie wystosowano 68 pism i wniosków.

Działania podejmowane przez Dział związane z odzyskaniem świadczeń nienależnie pobranych opłat i wydatków wymagających współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi MOPR Lublin, do których wystosowano 235 pism celem:

1. ustalenia zasadności wszczęcia postępowania egzekucyjnego w administracji,
2. ustalenia danych osobowych dłużników ich miejsca pobytu i majątku,
3. ustalenia, czy zastosowane zostały ulgi w spłacie zobowiązania,

4. wskazania na jakim etapie postępowania egzekucyjnego znajduje się sprawa.

W związku z funkcjonowaniem systemu KSAT pracownicy Działu na przestrzeni 2021 roku wprowadzili do systemu 1 079 decyzji administracyjnych ustalających należności do zwrotu. Łącznie do Działu ds. osób zobowiązanych wpłynęło 248 zestawień dotyczących wpłat poszczególnych kontrahentów. Na każdą otrzymaną pisemną listę dokonywano weryfikacji przedstawionych przez Dział ds. finansowo-księgowych propozycji zaksięgowania należności. Od stycznia 2021 roku do grudnia 2021 roku pracownicy Działu zweryfikowali 1 470 wpłat.

Pracownicy Działu wystosowali do Działu ds. finansowo-księgowych 317 pism celem dokonania zwrotu nadpłaconych kwot, ustalenia numerów kont bankowych, wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie, dokonania opłat sądowych, prześięgowania kwot na poszczególnych kontach bankowych w sprawach indywidualnych, wyksięgowania kosztów upomnienia.

W związku z obowiązkiem dokonywania potrąceń z bieżących świadczeń na rzecz spłaty zobowiązań finansowych Dział ds. osób zobowiązanych sporządził i przekazał do Działu ds. finansowo-księgowych 70 list z informacją o zobowiązanym, o wysokości potrącenia z uwzględnieniem należności głównej i odsetek oraz rachunku bankowego, na który należy zaksięgować należność.

W oparciu o analizę zebranego materiału w 10 sprawach dokonano odpisu na łączną kwotę **19 146,84 zł** (w tym: 10 227,44 zł należności głównej i 8 919,40 zł - odsetek) z uwagi na fakt, iż upłynął okres dochodzenia należności.

Tabela 31. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane

Rodzaj świadczenia	Odzyskana kwota	BO+przypisy (kwota do odzyskania w 2021 r.)	Wskaźnik procentowy wykonania dochodów
Świadczenia rodzinne	536 121	960 675	54,47%
Fundusz alimentacyjny	198 143	603 429	32,84%
Zasiłek dla opiekuna	12 525	14 084	88,93%
Świadczenie „Dobry start”	15 114	16 350	92,44%
Świadczenie wychowawcze	162 117	388 441	41,74%
Łącznie:	911 180	1 982 979	45,95%

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie (stan na dzień 5 stycznia 2022r.)

3. Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych

Jako organ właściwy wierzyciela oraz organ właściwy dłużnika w 2021 r. pracownicy sekcji ds. funduszu alimentacyjnego:

- przygotowali i wysłali dłużnikom alimentacyjnym 1941 informacji o przyznanych osobie uprawnionej świadczeniach z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań dłużników alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa wraz ze wskazaniem obowiązku zwrotu należności,
- przygotowali i wysłali 1 595 wezwań do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego,
- przeprowadzili z dłużnikami alimentacyjnymi 447 wywiadów alimentacyjnych oraz odebrali oświadczenia majątkowe,

- przygotowali oraz wysłali do organów właściwych dłużników 393 wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego,
- przygotowali oraz wysłali 181 informacji do powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- zobowiązano 60 dłużników do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, albo poszukująca pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania jako bezrobotny,
- przygotowali oraz wysłali 131 zawiadomień o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz każdorazowo występowano do komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne o wydanie zaświadczeń o wywiązywaniu się dłużnika alimentacyjnego przez okres ostatnich 6 miesięcy w każdym miesiącu zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów,
- przygotowali, wydali oraz wysłali 85 decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (liczba decyzji wg daty, w której decyzja stała się ostateczna),
- przygotowali oraz wysłali 38 decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- przygotowali oraz skierowali do właściwych miejscowo Prokuratur 100 wniosków o ściganie dłużnika alimentacyjnego za przestępstwo określone w art. 209 Kodeksu karnego,
- w związku ze skierowanymi wnioskami o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo określone w art. 209 kk pracownicy sekcji udzielali pisemnych informacji komisariatom policji w żądanym zakresie, wzywani byli na wniosek prokuratora na komisariaty policji do składania zeznań, natomiast w sprawach gdzie wystawiony został akt oskarżenia wzywani byli przez Sąd imiennie na wyznaczone rozprawy i składali zeznania w sprawach karnych dłużników alimentacyjnych,
- przygotowali oraz skierowali do właściwego starosty bądź prezydenta 26 wniosków o zatrzymanie dłużnikom alimentacyjnym prawa jazdy,
- przygotowali oraz skierowali do właściwego starosty bądź prezydenta 15 wniosków o uchylenie decyzji o zatrzymaniu dłużnikom alimentacyjnym prawa jazdy,
- przygotowali oraz przekazali organom prowadzącym postępowanie egzekucyjne 436 informacji istotnych dla skuteczności egzekucji,
- przygotowali oraz wysłali organom właściwym wierzyciela oraz komornikom sądowym 958 informacji o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych oraz o ich efektach,
- przygotowali oraz przekazali komornikom sądowym prowadzącym postępowanie egzekucyjne 110 informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego,

- przygotowali i przekazali komornikom sądowym 1 227 wnioski o wszczęcie oraz o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego lub o rozszerzenie egzekucji wraz z zestawieniem stanu należności,
- kontynuowali współpracę z komornikami sądowymi prowadzącymi postępowania egzekucyjne w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji dotyczących miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego oraz innych mających wpływ na prowadzone działania, a tym samym możliwości podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz egzekucji wypłaconych należności,
- w przypadku braku informacji o miejscu zamieszkania, pobytu bądź korespondencji występowali każdorazowo poprzez rejestr centralny Empatia o dane m.in. z systemu PESEL, CEIDG, ZUS, AC Rynek Pracy,
- występowali dodatkowo z wnioskami o udostępnienie danych do Krajowego Rejestru Karnego Ministerstwa Sprawiedliwości oraz do Dyrektora Generalnego Służby Więziennej,
- weryfikowali dane zawarte w systemach informatycznych: Biura Ewidencji Ludności (dane meldunkowe), POMOST (miejsce zamieszkania, skład rodziny, formy udzielonej pomocy), SEPI (dane adresowe, status bezrobotnego).

Ponadto przekazywano na bieżąco do biur informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy oraz w dwutygodniowych odstępach dokonywano aktualizacji danych lub usuwano (zgon, spłata należności). W 2021 r. do biur zgłoszonych zostało 3 775 dłużników alimentacyjnych, w tym 91 nowych dłużników.

W związku z kontynuowanym rokrocznie dodatkowym zadaniem Sekcji w postaci kierowania zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z art. 209 § 1 Kodeksu karnego w 2021 r. skierowano kolejne 933 zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Na bieżąco analizowane są wszystkie wydawane rozstrzygnięcia Prokuratury po skierowanych zawiadomieniach oraz składane zażalenia na postanowienia o odmowie wszczęcia dochodzenia lub umorzeniu dochodzenia. Dodatkowo pracownicy Sekcji w każdej ze skierowanych spraw wzywani są przez właściwy Komisariat Policji bądź bezpośrednio przez Prokuratora prowadzącego sprawę do uzupełnienia dokumentacji o dodatkowe informacje, nie zawarte w zawiadomieniu.

W 2021 r. prowadzone były również postępowania egzekucyjne z nieruchomości dłużników, wszczęte przez wierzyciela Prezydenta Miasta Lublin w latach 2016-2021 lub wszczęte przez innych wierzycieli, a organ wierzyciela przyłączył się do prowadzonej egzekucji w celu odzyskania należności Skarbu Państwa roku oraz kierowane były w 2021 roku kolejne wnioski. W roku 2021 w biegu było około 200 spraw. Ww. sprawy znajdują się na różnych etapach: zajęcia nieruchomości i wszczęcia egzekucji z nieruchomości wraz z wezwaniem dłużnika do zapłaty należności, sporządzenia opisu i oszacowania, zatwierdzenia przez Sąd I lub II licytacji nieruchomości, zatwierdzenia przez Sąd planu podziału kwoty ze zbytej nieruchomości lub też należności zostały przez dłużnika spłacone przed terminem zbycia nieruchomości.

Dodatkowo pracownicy Sekcji rozliczyli wpłaty dokonywane tytułem spłaty należności z funduszu alimentacyjnego czy też wypłaconej zaliczki alimentacyjnej oraz informowali o wpłatach komorników sądowych prowadzących postępowanie egzekucyjne w przypadku otrzymywania wpłat bezpośrednio od dłużników

(694 informacje o dokonanych na rachunek Ośrodka wpłatach w zaliczonych na spłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na spłatę zaliczki alimentacyjnej). Łącznie rozliczono 12 037 wpłat na spłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego na łączną kwotę 6 578 414,95 zł oraz 879 wpłat na spłatę z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę 437 909,92 zł.

W 2021 r. z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłaconej zaliczki alimentacyjnej odzyskano 7 016 325 zł (w 2020 r. 6 229 763 zł). Należy wskazać, że od 2010 r. spłaty z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz z tytułu zaliczki alimentacyjnej systematycznie wzrastają i w 2021r. kwota odzyskanych świadczeń w stosunku do roku poprzedniego wzrosła o 786 562 zł co stanowi wzrost o 12,6%.

Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2020 i 2021

Wyszczególnienie	2020	2021
1. Wyegzekwowana kwota, z tego:	6 229 763	7 016 325
1.1. spłaty zaliczka alimentacyjna, z tego:	425 800	437 910
- dochód BP	212 900	218 955
- dochód gminy Lublin	212 900	218 955
1.2. spłaty fundusz alimentacyjny, z tego:	5 803 962	6 578 415
- dochód BP	2 120 230	2 437 624
- odsetki	2 270 245	2 515 708
- dochód gm. wierzyciela	1 413 487	1 625 083

Źródło: Opracowanie własne MOPR w Lublinie

4. Wydawanie zaświadczeń na potrzeby programu „Czyste Powietrze”

W związku ze zmianą przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska mieszkańcy składający wnioski o dofinansowanie w ramach Części 2 Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” winni posiadać zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego wyliczonego na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Tego rodzaju zaświadczenia wydawane są przez Wydział Świadczeń Socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, po uprzednim złożeniu przez zainteresowanych mieszkańców pisemnego żądania wydania zaświadczenia, według wzoru określonego przez Ministra Klimatu. Do Organu wpłynęło 161 wniosków o wydanie zaświadczenia, na które wydano 158 zaświadczenia.

XIII. REALIZACJA PROGRAMÓW „RODZINA 500+” I „DOBRY START”

1. Realizacja Programu „Rodzina 500+”

Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadzono systemowe wsparcie polskich rodzin - świadczenie wychowawcze, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

W ramach Programu Rodzina 500 plus świadczenie wychowawcze do 30.06.2019 r. mogli otrzymać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18. roku życia w wysokości 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. W przypadku pierwszego lub jedyne dziecko pomoc skierowana była jedynie do rodzin o niskich dochodach (poniżej 800 zł netto na osobę, a 1200 zł w przypadku rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym). Z dniem 1 lipca 2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z nowelizacją ustawy od dnia 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze (500+) przysługuje na każde dziecko niezależnie od dochodów rodziny i posiadania alimentów na dziecko.

W związku z realizacją programu, w 2021 r., wpłynęło 42 015 wniosków, w tym 38 966 drogą elektroniczną (32 080 – za pośrednictwem bankowości elektronicznej). Wydano 41 999 decyzji i rozstrzygnięć, a świadczenia otrzymało 39 485 rodzin na 60 400 dzieci.

W 2021 r. z pomocy w postaci świadczenia wychowawczego skorzystało 39 485 rodzin i jest to niemal trzykrotnie liczniejsza grupa niż w przypadku świadczeniobiorców zasiłków rodzinnych. Realizacja nowego świadczenia od drugiego kwartału 2016 r. zdominowała wydatki realizowane przez Wydział świadczeń socjalnych. Na działalność systemu wsparcia rodzin w 2021 r. wydatkowano łącznie niemal 438,7 mln z czego na świadczenie wychowawcze wydatkowano 335,8 mln co stanowi aż 76,5% całego wsparcia.

Od 1 stycznia 2022 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Przewiduje ona m.in., że obsługa programu „Rodzina 500 plus” przechodzi do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który będzie stopniowo przejmował realizację Programu. Sprawy dotyczące prawa do świadczenia wychowawczego za okresy sprzed 1 stycznia 2022 r. nadal będą realizowane, do zakończenia postępowania, przez dotychczasowe organy. Samorządy będą również kontynuować wypłacanie świadczeń wychowawczych przyznanych przed 1 stycznia 2022 r. do końca okresu, na jaki zostały przyznane, tj. do 31 maja 2022 r.³⁵

2. Realizacja Programu „Dobry start”

Wprowadzony w 2018 r. rządowy program „Dobry start” zakłada pomoc rodzicom oraz opiekunom uczniów w związku z rozpoczęciem roku szkolnego w wysokości 300 zł jednorazowo na dziecko uczęszczające do szkoły - wypłacone na podstawie wniosku złożonego w terminie między 1 lipca a 30 listopada 2020 r.

³⁵<https://www.infor.pl/prawo/nawosci-prawne/5347151,Zmiany-w-500-plus-w-2022-r-ustawa-podpisana.html>

W 2021 roku w ramach rządowego program „Dobry start” wypłacono 635 świadczeń na łączną kwotę 190 500,00 zł dla 485 rodzin.

Rok 2021 przyniósł zmiany w programie **„Dobry Start”**, Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, począwszy od roku szkolnego 2021/2022 realizację Programu prowadzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych

XIV. REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Dział ds. Osób Niepełnosprawnych - Wydziału wsparcia społecznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie realizuje zadania określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2021 poz. 573 z późn. zm.). Działania na rzecz poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością, finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz ze środków budżetu Miasta Lublin.

1. Realizacja zadań w ramach środków PFRON

W 2021 roku były przyjmowane i rozpatrywane wnioski złożone przez klientów w ramach poszczególnych zadań realizowanych ze środków PFRON.

Tabela 33. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2021 roku

L.p.	Nazwa zadania	Ilość wniosków	Rozpatrzone pozytywnie	Wypłacono dofinansowań.
1	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych	884	681	609
2.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	31 ³⁶	22	22
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym	5706	5576	5532
4.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych	565	371	354
5.	Tłumacz języka migowego i tłumacz - przewodnik	0	0	0
6.	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym	5	4	4
RAZEM		7 191	6 654	6 521

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Na realizację zadań powiatu wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Miasto Lublin otrzymało ze środków PFRON w 2021 roku **12 187 454 zł**, z czego w dyspozycji Działu ds. osób niepełnosprawnych była kwota **11 787 454 zł**. Wydatkowano **11 656 600,74 zł** co stanowi **98,89%** kwoty przeznaczonej na rehabilitację społeczną. Niewydatkowana kwota **130 853,26 zł** to suma niewykorzystanych środków, powstałych z końcowych rozliczeń oraz rezygnacji osób niepełnosprawnych z przyznanych wcześniej dofinansowań, w terminie, który uniemożliwił ponowne rozdysponowanie środków. Rezygnacje dotyczyły przede wszystkim zadań takich jak dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych oraz zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Powyższe rezygnacje wynikały ze zwiększonej zachorowalności na koronawirusa wśród naszych klientów lub ich obawy przed ewentualnym zachorowaniem, a także w przypadku przedmiotów ortopedycznych z problemów z dostępem na rynku do niektórych sprzętów ortopedycznych. W kwocie tej

³⁶ Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania złożone zostały do 30.11.2021 r. do realizacji na rok 2022

zawiera się także **4 297,69 zł**, które w trakcie roku zwróciły WTZ zgodnie z warunkami umów.

Pozostałe **400 000,00 zł** z przyznanego limitu zostały przekazane do dyspozycji Miejskiego Urzędu Pracy, który realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej. Spośród przekazanych do MUP środków, niewykorzystana została kwota **421,31 zł**, co ostatecznie zapewniło rozdysponowanie **99,89%** posiadanej kwoty.

Środki przeznaczone na realizację zadań w 2021 roku stanowiły **120,05%** środków z 2020 roku. Limit wraz z wykorzystaniem przedstawia tabela 34.

Tabela 34. Limity i wykorzystanie środków PFRON pozostających w dyspozycji MOPR w Lublinie w latach 2020 i 2021 (w złotych)

L.p	Zadanie	Limit środków PFRON 2020	Limit środków PFRON 2021	Kwota wydatkowanych środków ³⁷	Wykorzystanie środków w 2021 roku
1	Dofinansowanie kosztów utrzymania i działalności WTZ				
2	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych				
3	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych				
4	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów	10 119 258,00 zł	11 787 454 zł	11 656 600,74 zł	99,89%
5	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych oraz usługi tłumacza języka migowego				
6	Zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym				
7	Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	910 000,00 zł	1 453 774,00 zł	790 369,67 zł	54,40%
8	Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	43 200,00 zł	51 300, 00 zł	51 300, 00 zł	100 %
Razem (w zł):		11 072 458,00 zł	13 292 528,00 zł	12 498 270,41 zł	x

Źródło: Opracowanie własne MOPR

³⁷ W ramach tych środków kwota 5 853 622 zł przeznaczona była na dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej. Kwota ta wynika z rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie algorytmu przekazywania środków PFRON samorządom wojewódzkim i powiatowym.

2. Realizacja zadań skierowanych bezpośrednio do indywidualnych osób niepełnosprawnych

W ramach zadań skierowanych bezpośrednio do indywidualnych osób niepełnosprawnych realizowane są:

- zaopatrzenie w wyroby medyczne, będące przedmiotami ortopedycznymi i środkami pomocniczymi oraz sprzęt rehabilitacyjny,
- turnusy rehabilitacyjne,
- likwidacja barier technicznych, w komunikowaniu się i architektonicznych,
- usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd”,
- Moduł III programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi”.

Na dofinansowanie do wyrobów medycznych będących przedmiotami ortopedycznymi i środków pomocniczych w 2021 roku złożonych było 5 638 wniosków na kwotę 5 726 859 zł. Wypłacono 5 482 dofinansowania dla 2 329 osób na kwotę 3 639 957 zł.

Na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wpłynęło w 2021 r. 68 wniosków na łączną kwotę 153 159,00 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto tym samym 52 umowy na łączną kwotę 58 560,00 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 50 umów na kwotę 53 769,00 zł.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych wpłynęło w 2021 r. 565 wniosków na łączną kwotę 2 496 182 zł, z czego pozytywnie rozpatrzono i zawarto 371 umów na łączną kwotę 1 164 280,00 zł, natomiast faktycznie zrealizowano 354 umowy na kwotę 1 042 620,00 zł.

O dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych ubiegało się w 2021 roku 884 osoby. Dofinansowanie uzyskało 681 osób na kwotę 994 849 zł, a ostatecznie wypłacono **864 328 zł dla 609 osób**.

W roku 2021 nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika

Od 2012 roku Miasto Lublin realizuje pilotażowy program „Aktywny Samorząd”, który obejmował dwa moduły:

Moduł I:

1. **Obszar A Zadanie 1** – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z dysfunkcją narządu ruchu,
2. **Obszar A Zadanie 2** – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób z dysfunkcją narządu ruchu,
3. **Obszar A Zadanie 3** – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego,
4. **Obszar A Zadanie 4** – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z dysfunkcją narządu słuchu,
5. **Obszar B Zadanie 1** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych,

6. **Obszar B Zadanie 2** – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
7. **Obszar B Zadanie 3** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z dysfunkcją narządu wzroku,
8. **Obszar B Zadanie 4** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,
9. **Obszar B Zadanie 5** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu,
10. **Obszar C Zadanie 1** – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
11. **Obszar C Zadanie 2** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
12. **Obszar C Zadanie 3** – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
13. **Obszar C Zadanie 4** – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości),
14. **Obszar C Zadanie 5** – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego,
15. **Obszar D** – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką,

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w szkole wyższej studia pierwszego i drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe.

Wykorzystanie środków w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2021 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 35. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu

Moduł programu	Obszar programu	Wniosków złożonych	Kwota w zawartych umowach	Ilość wniosków wypłaconych	Kwota wypłat ³⁸
I	A-1	8	21 367,00 zł	1	5 950,00 zł
I	A-2	5	0,00 zł	0	0,00 zł
I	A-3	3	2 313,00 zł	0	0,00 zł
I	A-4	0	0,00 zł	0	0,00 zł
I	B-1	36	81 756,00 zł	14	72 307,10 zł
I	B-2	3	4 000,00 zł	3	4 000,00 zł

³⁸ Według stanu na dzień 13 stycznia 2022 roku. Realizacja wniosków w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd” trwa do 15 kwietnia 2022 r.

I	B-3	11	14 734,00 zł	2	9 279,00 zł
I	B-4	27	38 429,00 zł	13	35 188,99 zł
I	B-5	2	1 500,00 zł	0	0,00 zł
I	C-1	13	118 713,00 zł	3	60 000,00 zł
I	C-2	3	3 500,00 zł	0	0,00 zł
I	C-3	7	272 700,00 zł	1	180 000,00 zł
I	C-4	0	0,00 zł	0	0,00 zł
I	C-5	9	32 850,00 zł	2	12 675,00 zł
I	D	30	61 110,00 zł	16	29 558,58 zł
II	Moduł II	209	590 112,00 zł	107	381 411,00 zł
-	Razem Moduł I i II	366	1 243 084,00 zł	162	790 369,67 zł

Źródło: Opracowanie własne MOPR

W ramach modułu I i modułu II pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” w roku 2021 przyznano dofinansowania w łącznej wysokości: **1 243 084 zł**.

W 2021 r. Miasto Lublin kontynuowało realizację programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” - Moduł III finansowanego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2021 r. wypłacono łącznie 2 000 zł dla 2 osób.

3. Realizacja zadań skierowanych do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej

Zadaniami finansowanymi ze środków PFRON, skierowanymi do osób niepełnosprawnych za pośrednictwem osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej są natomiast:

- działalność warsztatów terapii zajęciowej,
- sport, kultura, rekreacja i turystyka osób niepełnosprawnych,
- zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny,
- program „Zajęcia klubowe w WTZ”,
- zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym.

Na terenie Miasta Lublina funkcjonuje 9 warsztatów terapii zajęciowej (WTZ). Uczestniczy w nich 270 osób niepełnosprawnych, korzystając z rehabilitacji społecznej i zawodowej. W 2021 r. dofinansowanie do działalności WTZ ze środków PFRON wyniosło 5 853 622 zł, co stanowiło nie więcej niż 90% kosztów działalności. Dopelnieniem kosztów działalności WTZ były środki z budżetu Miasta Lublin w wysokości 719 011 zł (zgodnie z umowami zawieranimi z jednostkami prowadzącymi WTZ, środki z budżetu Miasta Lublin stanowiły więcej niż 10% rocznych kosztów działalności).

W 2021 roku były rozpatrywane wnioski na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki złożone do 30.11.2020 roku. Okres ich realizacji dotyczył projektów i zadań realizowanych w 2021 roku. Zawarto 22 umowy na kwotę 182 071 zł. Ostatecznie wypłacono dofinansowania na zadania z zakresu sportu, turystyki oraz spotkań kulturalnych i rekreacyjnych dla 533 osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 169 504 zł. Wnioski na dofinansowanie niniejszego zadania złożone też zostały do 30.11.2021 r. do realizacji na rok 2022. Łącznie wpłynęło 31 wniosków na kwotę 343 127 zł.

W 2018 r. Miasto Lublin za pośrednictwem MOPR w Lublinie przystąpiło do realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ”. Jest to program wsparcia osób niepełnosprawnych poprzez aktywne wspomaganie uczestników warsztatów, którzy weszli na rynek pracy oraz osób niepełnosprawnych przed rozpoczęciem procesu rehabilitacji w warsztacie terapii zajęciowej.

W roku 2021 w ramach programu „Zajęcia klubowe w WTZ” wypłacono łącznie 51 300 zł dla 2 klubów działających na terenie Miasta Lublin.

W roku 2021 zostały ogłoszone konkursy z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym, na które złożono łącznie 5 wniosków na kwotę 43 540 zł, zawarto finalnie 4 umowy na kwotę 32 800 zł dla 3 organizacji i wypłacono łącznie kwotę 32 800 zł.

Dofinansowano zadania w poniżej wymienionych obszarach:

1. Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego – 13 000 zł, z tego:

- Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną „CAMINO” zrealizowało V Festiwal – Mikołajki Hip-hopowe. W ramach festiwalu przeprowadzono 13 zajęć tanecznych, w projekcie uczestniczyło 20 osób z niepełnosprawnością intelektualną zamieszkałych na terenie Miasta Lublin. W trakcie Festiwalu zaprezentowano przygotowany w czasie zajęć pokaz tańca. Realizacja zadania wpłynęła m.in. na wzrost kompetencji społecznych uczestników poprzez naukę bezpiecznego sposobu wyrażania uczuć i emocji, możliwość czerpania radości z tańca, czy wzrost uspołecznienia i integracji społecznej uczestników.
- Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” w zadaniu publicznym „Galeria na płocie” zaprezentowało osiągnięcia osób niepełnosprawnych, chorujących psychicznie. Przedstawiono wystawę plenerową wzdłuż ulicy Abramowickiej na ogrodzeniu Stowarzyszenia. Adresatami zadania były osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi, które mogły zaprezentować swój dorobek artystyczny (ok. 80 osób) oraz mieszkańcy Miasta, którzy mieli możliwość obejrzenia galerii. Wydarzenie promowało osiągnięcia osób niepełnosprawnych oraz wzmacniało w nich poczucie przynależności do społeczności.

2. Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego, pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych – 9 800 zł.

- Fundacja „Powiedzmy To” w ramach zadania publicznego objęła wsparciem psychologicznym i przeprowadziła 150 h poradnictwa psychologicznego dla 10 osób niepełnosprawnych z Miasta Lublin. Trwałym efektem działań było utworzenie grupy wsparcia dla uczestniczących osób niepełnosprawnych, które mają ze sobą kontakt po zakończeniu zadania. Dzięki zajęciom grupowym osoby niepełnosprawne mogły się integrować i zobaczyć, że są w stanie dobrze funkcjonować w środowisku społecznym i zawodowym.

3. Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji – 10 000 zł.

- Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” przeprowadziło jedną kampanię informacyjną na terenie Miasta Lublin, na którą składała się seria billboardów o tematyce na rzecz integracji i dyskryminacji. Jednocześnie prowadzona była kampania informacyjna wśród mieszkańców Miasta w formie ulotek i plakatów. Dzięki kampanii zwrócono uwagę na problem marginalizacji zarówno tematyki choroby psychicznej, jak i osób borykających się z problemami natury psychicznej.

XV. NADZÓR I KONTROLE

Zadaniem Działu ds. kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie jest w szczególności przeprowadzanie postępowań kontrolnych i wyjaśniających w:

1. komórkach organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie,
2. jednostkach organizacyjnych miasta Lublin nadzorowanych przez MOPR,
3. podmiotach, którym Miasto Lublin zleciło realizację zadań publicznych,
4. rodzinach zastępczych.

Wg stanu na dzień 31.12.2021 r. do realizacji zadań w Dziale ds. kontroli zatrudnionych były 4 osoby.

Podstawą prowadzenia działalności kontrolnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie są w szczególności:

- Zarządzenie nr 9/2022 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie z dnia 26 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia regulaminu przeprowadzania postępowań kontrolnych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie;
- Zarządzenie nr 189/2007 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 16 kwietnia 2007 r. w sprawie upoważnienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie do sprawowania nadzoru i przeprowadzania kontroli w zakresie realizacji zadań zleconych podmiotom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych z zakresu pomocy społecznej oraz działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- Zarządzenie nr 42/7/2021 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 9 lipca 2021 r. w sprawie procedury przeprowadzania kontroli realizacji zadań publicznych zleczonych przez Miasto Lublin podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
- Zarządzenie nr 102/5/2021 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie udzielenia Pani Katarzynie Fus - Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie upoważnień w sprawach z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej należących do właściwości Gminy Lublin - miasta na prawach powiatu.

Celem postępowań kontrolnych w 2021 r. było sprawdzenie prawidłowości realizacji zadań zleconych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych, w tym z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Postępowania kontrolne objęły także sprawdzenie prawidłowości pełnienia funkcji rodziny zastępczej, funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej oraz wykonanie zadań statutowych przez komórki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie. Szczegółowy zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości wykonania zadań, w tym w oparciu o kryteria efektywności, rzetelności, jakości realizacji zadań, wykorzystanie środków przeznaczonych na realizację poszczególnych umów, sposób udokumentowania przeprowadzenia zadań.

W 2021 r. Dział ds. Kontroli MOPR w Lublinie przeprowadził łącznie 51 postępowań kontrolnych w tym:

- 16 postępowań kontrolnych dotyczących sprawdzenia prawidłowości pełnienia funkcji rodzin zastępczych;
- 6 postępowań kontrolnych dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu likwidacji barier w komunikowaniu się;
- 3 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu likwidacji barier technicznych;
- 8 postępowań kontrolnych dotyczących sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu programu „Aktywny samorząd”;
- 1 postępowanie kontrolne dotyczące prawidłowości wykonania zadania dotyczącego świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 1 postępowanie kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych;
- 2 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań ustawowych przez domy pomocy społecznej
- 3 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia prawidłowości wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej ;
- 9 postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej;
- postępowania kontrolne dotyczące sprawdzenia realizacji zadań przez komórki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

W 2021 r. nie zrealizowano 8 postępowań kontrolnych ujętych w planie kontroli. Kontrole powyższe dotyczyły sprawdzenia wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (3), prawidłowości realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej zleczonych fundacjom i organizacjom pozarządowym (4), wykonania zadania publicznego pt. „Opieka wytchnieniowa – edycja 2020” (1). Przyczyną nie wykonania w terminie powyższych czynności były inne kontrole nieplanowe, wymagające niezwłocznej interwencji Działu ds. kontroli, niepełny skład pracowników Działu ds. kontroli, jak również ograniczenia w funkcjonowaniu jednostek z powodu pandemii Covid - 19.

Niezrealizowane postępowania kontrolne zostały uwzględnione w „Planie kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie na 2022 r.”

Tabela 36. Realizacja planu kontroli w 2021 r.

Lp.	Jednostka kontrolowana	Rodzaj kontroli	Numer umowy/przedmiot kontroli	Termin kontroli	Wnioski
I. Prawidłowość wykonania zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych					
1.	Polski Związek Głuchych Oddział Lubelski	Kontrola planowa	5/MOPR/DON/S/2020	4-5.02.2021	Kontrola wykazała prawidłową realizację zadania, zgodnie z warunkami umowy nr 5/MOPR/DON/S/2020 z dnia 14.09.2019 r.
II. Prawidłowość wykonania zadań z zakresu likwidacji barier w komunikowaniu się					
2.	D.M.	Kontrola planowa	41/MOPR/DON/BK/2020 Zakup komputera	12.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową nr 41/MOPR/D-ON/BK/2020 z dnia 16 lipca 2020 r.
3.	T.G.	Kontrola planowa	36/MOPR/DON/BK/2020 Zakup komputera	09.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową nr 36/MOPR/D-ON/BK/2020 z dnia 10 lipca 2020 r.

4.	M.G.	Kontrola planowa	56/MOPR/DON/BK/2020 Zakup komputera	11.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową nr 56/MOPR/D-ON/BK/2020 z dnia 21 września 2020 r.
5.	H.K.	Kontrola planowa	69/MOPR/DON/BK/2020 Zakup komputera	11.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową nr 69/MOPR/D-ON/BK/2020 z dnia 9 października 2020 r.
6.	J.H.	Kontrola planowa	109/MOPR/DON/BK/2020 Zakup komputera	10.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową nr 109/MOPR/D-ON/BK/2020 z dnia 3 grudnia 2020 r.
7.	Z.B.	Kontrola planowa	145/MOPR/DON/BK/2020 Zakup komputera	08.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość zadania objętego umową nr 145/MOPR/D-ON/BK/2020 z dnia 16 grudnia 2020 r.
III. Prawidłowość wykonania zadań z zakresu likwidacji barier technicznych					
8.	R.M.	Kontrola planowa	73/MOPR/DON/BT/2020 Schodolaz	19.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 73/MOPR/DON/BT/2020 z dnia 29 lipca 2020 r.
9.	T.U.	Kontrola planowa	153/MOPR/DON/BT/2020 /Schodolaz	08.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 153/MOPR/DON/BT/2020 z dnia 18 listopada 2020 r.
10.	R.A.	Kontrola planowa	30/MOPR/DON/BT/2020 /Podnośnik samochodowy	16.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 30/MOPR/DON/BT/2020 z dnia 8 czerwca 2020 r.
IV. Prawidłowość wykonania zadań z zakresu programu „Aktywny samorząd”					
11.	K.D.	Kontrola planowa	1/MOPR/DO-N/MI/A1/2020 Zakup ręcznego urządzenia gaz-hamulec, uchwytu na kierownicę i ławeczki ułatwiającej wsiadanie i wysiadanie	19.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 1/MOPR/DO-N/MI/A1/2020 (Lublin-2020/06/25/ASA1/UMOWA/00001) z dnia 29 czerwca 2020 r.
12.	Ł.C.	Kontrola planowa	1/MOPR/DO-N/MI/B1/2020 /Zakup sprzętu elektronicznego	16.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 1/MOPR/DO-N/MI/B1/2020 r. (Lublin-2020/06/25/ASB1/UMOWA/00001) z dnia 6 lipca 2020 r.
13.	K.S.	Kontrola planowa	2/MOPR/DO-N/MI/B1/2020 Zakup sprzętu elektronicznego	10.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 2/MOPR/DO-N/MI/B1/2020 (Lublin-2020/06/25/ASB1/UMOWA/00002) z dnia 30 czerwca 2020 r.
14.	P.M.	Kontrola planowa	7/MOPR/DO-N/MI/B3/2020 /Zakup sprzętu elektronicznego	17.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 7/MOPR/DO-N/MI/B3/2020 (Lublin-2020/06/25/ASB1/UMOWA/00007) z dnia 4 lipca 2020 r.
15.	G.K.	Kontrola planowa	9/MOPR/DO-N/MI/B3/2020 /Zakup sprzętu elektronicznego	08.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 9/MOPR/DO-N/MI/B3/2020 (Lublin-2020/06/25/ASB1/UMOWA/00009)/ z dnia 30 czerwca 2020 r.
16.	Z.M.	Kontrola planowa	12/MOPR/DO-N/MI/B4/2020 Zakup sprzętu elektronicznego	10.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 12/MOPR/DO-N/MI/B4/2020 (Lublin-2020/06/25/ASB1/UMOWA/00012) z dnia 7 lipca 2020 r.
17.	J.O.	Kontrola planowa	17/MOPR/DO-N/MI/B3/2020 Zakup sprzętu elektronicznego	25.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 17/MOPR/DO-N/MI/B3/2020 (Lublin-2020/07/14/ASB1/UMOWA/00017) z dnia 11 sierpnia 2020 r.
18.	R.K.	Kontrola planowa	1/MOPR/DO-N/MI/C5/2020 Zakup przystawki elektrycznej do wózka inwalidzkiego	25.02.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową 1/MOPR/DO-N/MI/C5/2020 (Lublin-2020/06/25/ASC5/UMOWA/00001) z dnia 1 lipca 2020 r.
V. Prawidłowość wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej					
19.	Dom Zakonny Instytutu Sióstr Służebnic Wynagrodzicielek Najświętszego Serca Jezusa, ul. Judyma 47, Lublin	Kontrola planowa	MOPR.S-POW-WD.4101.18.1.2018 z dnia 30.03.2018 Prowadzenie w Lublinie w okresie od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2023 roku placówki opiekuńczo-	01-26.03.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość realizacji zadania objętego umową nr MOPR.S-POW-WD.4101.18.1.2018 z dnia 30.03.2018

			wychowawczej typu rodzinnego o nazwie Rodzinny Dom im. Serca Jezusa		
20.	Centrum Administracyjne im. Ewy Szelburg-Zarembiny w Lublinie ul. Aleje Raławickie 2	Kontrola zlecona	Funkcjonowanie Domów Rodzinnych nr 1,2,3,4 w świetle obowiązujących przepisów prawa	11-25.05.2021	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadań. Wydano zalecenia pokontrolne.
21.	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego – Rodzinny Dom Dziecka w Lublinie ul. Harnasie 3/26-27, Lublin	Kontrola planowa	Rekontrola realizacji zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonej w 2020 r.	-----	Postępowanie kontrolne nie odbyło się z uwagi na sytuację zdrowotną dzieci przebywających w placówce.
VI.	Prawidłowość wykonania zadania dot. świadczenia usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi				
22.	Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego, ul. Gospodarcza 32, Lublin	Kontrola planowa	31/MOPR/D-PS/17 z dnia 29.12.2017/Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na rzecz Mieszkańców Miasta Lublin w latach 2018 - 2020	03.02-15.03.2021	Wydano zalecenia pokontrolne dot. nieprawidłowości i uchybień w zakresie merytorycznym oraz finansowo - księgowym.
VII.	Prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej				
23.	K.F. i R.F.	Kontrola planowa	2.MOPR.D-PZAR.2019 Rodzina zastępcza zawodowa	23.09.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej i realizacji umowy MOPR.D-PZAR.2019 z dnia 1 marca 2019 r.
24.	A.P i P.P.	Kontrola planowa	Rodzina zastępcza niezawodowa	17.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.
25.	B.B.	Kontrola planowa	Rodzina zastępcza niezawodowa	24.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej
26.	K.S. i M.S.	Kontrola planowa	Rodzina zastępcza niezawodowa	27.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej
27.	R.Z.	Kontrola planowa	Rodzina zastępcza niezawodowa	25.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej
28.	K.T.	Kontrola planowa	Rodzina zastępcza spokrewniona	02.09.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej
29.	M.G.	Kontrola planowa	Rodzina zastępcza spokrewniona	30.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej
30.	U.M.	Kontrola planowa	Rodzina zastępcza spokrewniona	23.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej
31.	A.S. i J.S.	Kontrola planowa	Rodzina zastępcza spokrewniona	25.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej
32.	K..S.	Kontrola planowa	Rodzina zastępcza spokrewniona	25-26.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej. Z uwagi na występujące problemy opiekuńczo - wychowawcze rodzina wymaga zwiększonego nadzoru ze strony koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej
33.	W.S. i W.S.	Kontrola planowa	Umowa Nr 15/2017 z dnia 28.12.2017 r., aneks Nr 1/2019 z dnia 05.06.2019 r. Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	06.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego
34.	E.G. i N.G.	Kontrola planowa	Umowa Nr 11/2017 z dnia 28.12.2017 r., aneks Nr 1/2019 z dnia	13.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego

			05.06.2019 r. Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego		
35.	E.G. i K.G.	Kontrola planowa	Umowa Nr 12/2017 z dnia 28.12.2017 r., aneks Nr 1/2019 z dnia 05.06.2019 r. rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	04.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego
36.	A.W. i A.W.	Kontrola planowa	3/MOPR/D- PZAR/2021 z dnia 29.01.2021 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	12.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego
37.	S.D. i D.D.	Kontrola planowa	16/MOPR/D- PZAR/2020 z dnia 19 sierpnia 2020 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	11.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego
38.	I.K.	Kontrola planowa	Nr 10/2017 z dnia 2017 r. Aneks Nr 1/2019 z dnia 05.06.2019 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	27.08.2021	Kontrola potwierdziła prawidłowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej o charakterze pogotowia rodzinnego
VIII.	Prawidłowość wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej				
39.	Fundacja na rzecz osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami” - Ośrodek Terapeutyczny, ul Narutowicza 74 a, 20-019 Lublin	Kontrola planowa	MOPR.S-POW- WD.4081/3/2-1/16 z dnia 9.05.2016 r. Placówka wsparcia dziennego w formie specjalistycznej o nazwie Ośrodek Terapeutyczny. Okres realizacji zadania poddany kontroli rok 2020.	-----	Kontrola przeniesiona na 2022 r. Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na kontrolę zlecone jak również ograniczenia związane z pandemią Covid-19
40.	Fundacja Sempre a Frante – Kowalska 3, ul. Lubartowska 24, 20-085 Lublin	Kontrola planowa	MOPR.S-POW -WD.4081/3/22-1/16 z dnia 9.05.2016 Placówka wsparcia dziennego w połączonych formach opiekuńczej i specjalistycznej o nazwie Świetlica Kowalska 3. Okres realizacji zadania poddany kontroli rok 2020.	-----	Kontrola przeniesiona na 2022 r. Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na kontrolę zlecone jak również ograniczenia związane z pandemią Covid-19
41.	Dom Dziecka im. Janusza Korczaka w Lublinie, ul. Sieroca 15, 20-089	Kontrola planowa	Kontrola w zakresie prawidłowości wykonywania zadań statutowych i regulaminowych	24.08 30.09.2021	Kontrola potwierdziła prawidłową realizację zadań statutowych i regulaminowych. Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.
IX.	Prawidłowość realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej zleczanych fundacjom i organizacjom pozarządowym				
42.	Fundusz Ochrony Życia ul. Chmielewskiego 9, Lublin	Kontrola planowa	1/MOPR/D-DPS- OW/2020 z dnia 14 stycznia 2020 r. Prowadzenie	-----	Kontrola przeniesiona na 2022 r. Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na kontrolę zlecone jak również ograniczenia związane

	organ prowadzący Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie		specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie – 25 miejsc- okres objęty kontrolą- 2020 r.		z pandemią Covid-19
43.	Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie, ul. Towarowa 19, Lublin organ prowadzący Dom Samopomocy „Mefazja”, oraz Filię „Memory” środowiskowego domu samopomocy „Mefazja”	Kontrola planowa	Umowa nr 42/2018 z dnia 2 sierpnia 2018 r. Prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu C – 33 miejsca -okres objęty kontrolą- 2020 r.	-----	Kontrola przeniesiona na 2022 r. Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na kontrole zlecone jak również ograniczenia związane z pandemią Covid-19
44.	Towarzystwo Dobroczynności z siedzibą w Lublinie ul. Bronowicka 3, Lublin. Organ prowadzący Środowiskowy Dom Samopomocy „Roztocze” ul. Wallenroda 2a, Lublin	Kontrola planowa	Umowa nr 33/2018 z dnia 30 lipca 2018 r. Prowadzenie ośrodka wsparcia w formie środowiskowego domu samopomocy typu B – 97 miejsca -okres objęty kontrolą- 2020 r.	-----	Kontrola przeniesiona na 2022 r. Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na kontrole zlecone jak również ograniczenia związane z pandemią Covid-19
45.	Bractwo Miłosierdzia im. Brata Alberta z siedzibą w Lublinie ul. Zielona 3, Lublin	Kontrola planowa	Umowa nr 46/2018 z dnia 24 sierpnia 2018 Dożywianie osób i rodzin dotkniętych ubóstwem w formie kuchni społecznej – mieszkańców Miasta Lublin-okres objęty kontrolą - 2020 r.	-----	Kontrola przeniesiona na 2022 r. Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na kontrole zlecone jak również ograniczenia związane z pandemią Covid-19
X.	Prawidłowość wykonania zadań objętych umowami określającymi warunki i wysokość dofinansowania kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz o współfinansowanie ze środków budżetu Miasta Lublin kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej				
46.	Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo, ul. Doświadczalna 46, Lublin	Kontrola planowa	Umowa nr 11/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 04.04.2019 r. ze zmianami, Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Doświadczalnej 46 w Lublinie	13.12 - 29.12.2021	Kontrola potwierdziła prawidłową realizację zadania objętego umową 11/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 04.04.2019 r. ze zmianami.
47.	Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności, ul. Bronowicka 3, Lublin	Kontrola planowa	9/MOPR/DON/WTZ/2019, 6/ON/20 Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Wallenroda 2a w Lublinie	27.10. - 12.11.2021	Kontrola potwierdziła prawidłową realizację zadania objętego umową 9/MOPR/DON/WTZ/2019, 6/ON/20
48.	Fundacja Aktywator, Al. Spółdzielczości Pracy 65, Lublin	Kontrola planowa	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej Przy Al. Spółdzielczości Pracy 65 w Lublinie	26.10 - 10.11.2021	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadań objętych kontrolą w zakresie merytorycznym i finansowo – księgowym. Wydano zalecenia pokontrolne.
49.	Spółdzielnia Niewidomych im. Modesta Sękowskiego	Kontrola planowa	4/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 04.04.2019 r. ze zmianami Funkcjonowanie	05.11 - 30.11.2021	Kontrola potwierdziła prawidłową realizację zadania objętego umową 4/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 04.04.2019 r. ze zmianami

	W Lublinie, ul. Głowackiego 35, Lublin		Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Głowackiego 35 w Lublinie		
50.	Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia”, ul. Abramowicka 22, Lublin	Kontrola planowa	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Głuskiej 138 w Lublinie	18.11 – 14.12.2021	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadań objętych kontrolą w zakresie merytorycznym i finansowo – księgowym.
51.	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnoś- cią Intelktualną Koło w Lublinie, ul. Rogowskiego 5	Kontrola planowa	5/MOPR/DON/WTZ/2 019, 9/ON/20, 2/ON/21 Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Rogowskiego 5 w Lublinie	04.10 – 18.10.2021	Kontrola potwierdziła prawidłową realizację zadania objętego umową 5/MOPR/DON/WTZ/2019, 9/ON/20, 2/ON/21
52.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, Ich Rodzin i Przyjaciół, ul. Gospodarcza 32, Lublin	Kontrola planowa	Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Gospodarczej 32 w Lublinie	21.12.2021 – 20.01.2022 r.	Protokół w trakcie opracowania
53.	Stowarzyszenie „Źródło” Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, Ich Rodzin i Przyjaciół, ul. Gospodarcza 32, Lublin	Kontrola planowa	10/MOPR/DON/WTZ/ 2019 ze zmianami Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Radzyńskiej 3 w Lublinie	21.12.2021 – 20.01.2022	Kontrola potwierdziła prawidłową realizację zadania objętego umową 10/MOPR/DON/WTZ/2019 z dnia 4 kwietnia 2019 ze zmianami
54.	Fundacja Teatroterapia Lubelska, ul. Młodej Polski 32/144, Lublin	Kontrola planowa	8/MOPR/DON/WTZ/2 019 z dnia 04.04.2019 r. ze zmianami, Funkcjonowanie Warsztatu Terapii Zajęciowej przy ul. Jastrzębiej 3 w Lublinie	28.12.2021 – 28.01.2022	Protokół w trakcie opracowania
XI.	Sprawdzenie racjonalności i gospodarności wydatkowania środków – adekwatność planu pomocy do sytuacji osoby/rodziny i występujących potrzeb, realizacja art. 103 ustawy o pomocy społecznej – terminowość wywiadów środowiskowych cz. II oraz wyczerpania możliwości ustalania osób zobowiązanych i ich miejsca pobytu, terminowość załatwiania wpływających do Ośrodka, realizacja Zarządzenia Nr 191/2020 Dyrektora MOPR w Lublinie z dnia 1 września 2020 r. w sprawie wprowadzenia procedury postępowania w zakresie windykacji należności budżetowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.				
55.	Filia Nr 5 MOPR w Lublinie	Kontrola planowa	Okres objęty kontrolą 2020 r.	05.05. – 30.06.2021	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadań
XII.	Prawidłowość wykonania zadania publicznego				
56.	Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy	Kontrola planowa	9/MOPR/D- PŚ/2020/Realizacja zadania publicznego pt. „Opieka wytchnieniowa – edycja 2020”	-----	Kontrola przeniesiona na 2022 r. Nie zrealizowano postępowania kontrolnego z uwagi na kontrolę zlecone jak również ograniczenia związane z pandemią Covid-19
XIII.	Prawidłowość prowadzenia spraw z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej prowadzonej przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej				
57.	Dział ds. rodzinnej pieczy zastępczej i asysty rodziny	Kontrola planowa	Nie dotyczy	19.04 – 16.07.2021	Wskazano istnienie uchybień w realizacji zadań przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Lublinie, które nie mają wpływu na końcowy efekt ich realizacji.
XIV	Domy pomocy społecznej				
58.	Dom Pomocy Społecznej im. W. Michalisowej przy ul. Archidiakońskiej 7 w Lublinie	Kontrola zlecona	Sprawdzenie realizacji usług opiekuńczych, wybranych usług wspomagających, Sprawdzenie struktury zatrudnienia	20.09 – 30.09.2021	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadań. Wydano zalecenia pokontrolne

			i kwalifikacji kadry; udziału pracowników zespołu opiekuńczo-terapeutycznego w szkoleniach. Okres objęty kontrolą: lata 2019 - 2021 r.		
59.	Dom Pomocy Społecznej „Kalina” ul. Kalinowszczyzna 84 w Lublinie	Kontrola zlecona	Sprawdzenie zapisów ewidencji księgowej dotyczących depozytów pieniężnych i odpłatności za pobyt w DPS; prawidłowość dysponowania depozytem i jego rozliczenia, odpłatności osób zobowiązanych za pobyt mieszkańców zgodnie z decyzją administracyjną i umowami;	15.11 – 24.11.2021	Kontrola wykazała nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadań w zakresie merytorycznym oraz finansowo – księgowym.

Źródło: Opracowanie własne MOPR

Spis tabel:

Tabela 1. Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin	11
Tabela 2. Struktura wykształcenia pracowników MOPR wg stanu na dzień 31.12.2021 roku	12
Tabela 3. Dochody MOPR uzyskane w 2021 roku, według źródeł pozyskania (w zł)	14
Tabela 4. Wydatki MOPR w 2021 roku, z podziałem na zakres finansowania zadania	15
Tabela 5. Wydatki bieżące zrealizowane przez MOPR w 2021 roku z podziałem na formy wsparcia	17
Tabela 6. Kwestionariusze wywiadów sporządzone przez pracowników socjalnych w 2021 roku	22
Tabela 7. Decyzje administracyjne wydane przez MOPR w 2021 roku	23
Tabela 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2017 – 2021	34
Tabela 9. Liczba rodzin objętych pomocą MOPR na przestrzeni lat 2017 – 2021 z podziałem na typy	35
Tabela 10. Dominujące powody przyznania pomocy	37
Tabela 11. Wartość świadczeń przyznanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie w 2021 r.	38
Tabela 12. Świadczeniobiorcy pomocy w formie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznanej przez MOPR w 2021 roku	40
Tabela 13. Działania prowadzone przez Sekcję ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach procedury "Niebieskie karty" za okres I-XII 2021 roku.	42
Tabela 14. Kontrakty socjalne zawarte w 2021 roku	46
Tabela 15. Liczba rodzin korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2020 – 2021	65
Tabela 16. Liczba osób korzystających z usług Specjalistycznej Poradni dla Rodzin w latach 2020-2021	65
Tabela 17. Wykaz podmiotów prowadzących placówki wsparcia dziennego dotowane przez Miasto Lublin w 2021 roku z podziałem na typy	69
Tabela 18. Dzieci z innych powiatów w lubelskich rodzinach zastępczych w 2021 r.	75
Tabela 19. Lubelskie dzieci pod opieką zastępczą świadczoną na terenie innych powiatów w 2021 r.	86
Tabela 20. Placówki opiekuńczo-wychowawcze na terenie Miasta Lublin w 2021 roku	89
Tabela 21. Dzieci z innych powiatów przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie Miasta Lublin w 2021 roku	90
Tabela 22. Dzieci pochodzące z Lublina przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza Lublinem w 2021 roku	94
Tabela 23. Świadczenia wypłacone w ramach wsparcia w usamodzielnieniu w 2021 r.	97
Tabela 24. Mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków	98
Tabela 25. Liczba osób korzystających w 2021 roku z pomocy w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia w Mieście Lublin.	101
Tabela 26. Liczba miejsc i mieszkańców w domach pomocy społecznej na terenie Miasta Lublin w 2021 roku	103
Tabela 27. Wykaz Środowiskowych domów samopomocy funkcjonujących na terenie Miasta Lublin z podziałem na organ prowadzący, liczbę miejsc oraz typ oraz Klubów samopomocy	109
Tabela 28. Wydatki na świadczenia w latach 2020 i 2021	140
Tabela 29. Wysokość wypłat, liczba wypłaconych świadczeń oraz średnia wysokość świadczenia, w rozbiciu na poszczególne zasiłki i dodatki wypłacone w 2021 r.	141
Tabela 30. Liczba rodzin pobierająca świadczenie na przestrzeni lat 2020-2021	143
Tabela 31. Odzyskane świadczenia nienależnie pobrane	146
Tabela 32. Spłaty należności dokonane przez dłużników w latach 2020 i 2021	149
Tabela 33. Wnioski złożone w ramach rehabilitacji osób niepełnosprawnych w 2021 roku	152
Tabela 34. Limity i wykorzystanie środków PFRON pozostających w dyspozycji MOPR w Lublinie w latach 2020 i 2021 (w złotych)	153
Tabela 35. Wysokość dofinansowania udzielonego Beneficjentom programu	155
Tabela 36. Realizacja planu kontroli w 2021 r.	160
Źródło: Opracowanie własne MOPR	166

Spis wykresów:

Wykres 1. Wydatki bieżące MOPR w 2021 roku, ze względu na przeznaczenie środków	16
Wykres 2. Wydatki bieżące MOPR, ze względu na przeznaczenie środków w latach 2020-2021	17
Wykres 3. Liczba świadczeniobiorców w ramach zadań zleconych i własnych bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania na przestrzeni lat 2017-2021	25
Wykres 4. Liczba świadczeniobiorców z podziałem na wiek, pod względem zdolności do pracy na przestrzeni lat 2017-2021	26
Wykres 5. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczeń pieniężnych z podziałem na rodzaj	28
Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą w postaci świadczenia niepieniężnego w 2021 roku, z podziałem na rodzaj	30

Wykres 7. Struktura rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie 2021 roku	35
Wykres 8. Liczba rodzin objętych wsparciem MOPR z podziałem na powody przyznania pomocy według kolejności występowania w 2021 roku	36
Wykres 9. Kształtowanie się liczby osób objętych wsparciem w ramach programów: wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na przestrzeni lat 2017 – 2018 oraz „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 i 2021 rok.	39
Wykres 10. Rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie Miasta Lublin i dzieci w nich umieszczone w 2021 roku	73
Wykres 11. Wydatki na świadczenia dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Miasta Lublin w 2021 roku (w zł).....	75

Spis map:

Mapa 1. System pomocy środowiskowej na terenie Miasta Lublin – obszary działania Sekcji pracy socjalnej w 2021 roku	33
---	----